

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ కార్యకలాపములు

అధికార నివేదిక

విషయ సూచిక

పేజీ నెం.

సభా కార్యక్రమము	..	29
ప్రశ్నలు - వాగ్యూప సమాధానాలు :	..	31
నక్కతృపు గుర్తులెని ప్రశ్నలు - సమాధానాలు .	..	74
సంతాప ప్రతిపాదనలు :		105
1. "ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ మాజీ సభ్యులు శ్రీ ఎ. భీంరెడ్డి మృతికి సంతాపము" ;	..	105
2. "ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ మాజీ సభ్యులు శ్రీ డి. నారాయణస్వామి మృతికి సంతాపము" ;	..	105
3. "ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ మాజీ సభ్యులు శ్రీ ఎస్. రాందాస్ మృతికి సంతాపం" .	..	105
4. "ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ మాజీ సభ్యులు శ్రీ ఎం. శేషన్న మృతికి సంతాపం" ;	..	106
5. "ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ మాజీ సభ్యులు శ్రీ డి. సత్యనారాయణ మృతికి సంతాపం" ;	..	106

(తరువాయి 3వ కవరులో)

ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వ ముద్రాణాలయ కమీషనరుగారిచే శాసనసభ
ముద్రాణాలయము, హైదరాబాదునందు ముద్రించబడినది.

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ

ప్రధానాధికారులు

సభాపతి	:	శ్రీ డి. శ్రీపాదరావు
ఉప సభాపతి	:	
అధ్యక్షుల సెర్కం పట్టిక	:	డా॥ టి. వెంకయ్య : శ్రీ జి. వేదవ్యాసే : శ్రీ సుతి మేరే రవేంద్రనాథ్ : శ్రీ మ. సి. కె. ప్రతిభాభారతి : శ్రీ మహమ్మద్ రజబ్ అలీ : శ్రీ కె. ఎర్రన్నాయుడు
కార్యదర్శి	:	శ్రీ ఎ.వి.జి. కృష్ణమూర్తి
సంయుక్త కార్యదర్శులు	:	శ్రీ ఎ. పద్మనాభన్ : శ్రీ పి. సుబ్రహ్మణ్యం
ఉప కార్యదర్శులు	:	శ్రీ ఎ. సత్యనారాయణ మూర్తి : శ్రీ ఎ.డి. భాస్కరరెడ్డి : శ్రీ టి.ఎస్. రామచంద్రరావు
సహాయ కార్యదర్శులు	:	శ్రీ ఎస్. సైలాస్ : శ్రీ ఎం. శ్రీరామమూర్తి : శ్రీ బి. సుబ్బారావు : శ్రీ హెచ్. మణిభూషణాచారి : కుమారి ఓ. ఇందిరాదేవి : శ్రీ ఎస్.డి. కమలాకర్ : శ్రీ సి. విద్యాసాగర్ : శ్రీ బి.వి. శర్మ : శ్రీ ఎమ్. హెచ్. కేశవరావు : శ్రీ కె. తులజనంద్ సింగ్
ఛీఫ్ రిపోర్టరు	:	శ్రీ టి.వి. సత్యనారాయణ

6. "ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ మాజీ సభ్యులు శ్రీ ఎస్.ఆర్. కేర్తి చంద్రదేవ్ మృతికి - సంతాపము".	..	106
7. "ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ మాజీ సభ్యులు శ్రీ ఆర్. నాదమునిరెడ్డి మృతికి సంతాపం".	..	107
8. "ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ మాజీ సభ్యులు శ్రీ కె. జగన్మోహన్రెడ్డి మృతికి సంతాపం".	..	107
9. "ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ మాజీ సభ్యులు శ్రీ కె. జనార్ధన్రెడ్డి మృతికి సంతాపము".	..	107
10. "ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ మాజీ సభ్యులు శ్రీ మంద సాయిలు మృతికి సంతాపం".	..	108
సభాసమక్షంలో ఉంచిన పత్రాలు.	..	108
సభా సమక్షంలో పెట్టిన పత్రం : సభా కార్యక్రమ సలహా సమితి నిర్ణయములు.	..	111
ప్రకటన : అధ్యక్షుల వేర్ల పట్టిక.	..	111
వివరణ నిమిత్తం కోరిన అంశం : ప్రతిపక్ష నాయకుడు సభకు హాజరు కాకపోవడం గురించి.	..	111
సభా కార్యక్రమము.	..	153

అంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ చర్చలు

అధికార నివేదిక

(పడకొండవ సమావేశము : రెండవ రోజు)

మంగళవారము, 21 డిసెంబరు, 1993.

(సభ ఉదయం 8.30 గంటలకు సమావేశమైనది)

(సభాపతి అధ్యక్షస్థానములో వున్నారు)

సభా కార్యక్రమము

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు (చింతలపూడి):- అధ్యక్షా, రూలు 63 క్రింద మేము నోటీసు.....

మిస్టర్ స్పీకర్:- కృత్యన్ అవర్ కు ముందు ఏదీ మాట్లాడేటందుకు వీలులేదు. హోం మినిస్టరు సమాధానము చెప్పండి.

హోంశాఖ మంత్రి (శ్రీ పి. ధర్మారావు):- రాష్ట్రములో ప్రస్తుతము పనిచేస్తున్న....

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- మేము ఎందుకు తేవామో చెప్పేదానికి మాకు అవకాశ మివ్వండి అధ్యక్షా.

(ఇంటరప్షన్స్)

ఆర్థిక, వైద్య, ఆరోగ్య, శాసనసభా వ్యవహారాల మంత్రి (శ్రీ కె. రోశయ్య):- మనకున్న నియమ నిబంధనల ప్రకారం, వారు ఏమీ రెయిజ్ చేయదలచుకొన్నారో, కృత్యన్ అవర్ తరువాతనే రెయిజ్ చేసుకోవచ్చని ప్రొవిజన్ వుంది. The day has to start

*An asterisk before the name indicates confirmation by the Member.

with Question Hour. తమరు హోం మినిస్టరుగారిని ఆన్సర్ చేయవలసి అనుమతి లభించింది. మానము పెట్టుకొన్న 10 రోజుల సమయాన్ని సద్వినియోగము చేసుకొని, ప్రజా సమస్యలను చర్చించుకొనుటకు వేలు కట్టించుకోవాలి. ఈ క్వశ్చన్ అవర్ ను ముందు కంటిన్యూ చేద్దాం. వారిని క్వశ్చన్ అవర్ తరువాత మాట్లాడమనండి. క్వశ్చన్ అవర్ లో ఈ విధంగా అడ్డు పగులుతూ వారు సాఫేగా క్వశ్చన్ అవర్ ను నడవడానికి సహకరించకపోతే కష్టమవుతుంది. క్వశ్చన్ అవర్ కంటిన్యూ అవ్వాలని కోరుతున్నాను.

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- రూల్సు, చట్టాలు నాకూ తెలుసు. వారు చెప్పక్కరలేదు. నా దగ్గర కూడా రూల్స్ బుక్ వుంది. మేము ఎందుకు లేచామో.....

శ్రీ కె. రోశయ్య:- ముందు క్వశ్చన్ అవర్ కంటిన్యూ చేయాలని, మధ్యలో ఏ విషయాన్ని ప్రస్తావించకూడదని నియమనిబంధన వుంది.

(ఇంటరప్షన్స్)

M. Speaker:- Let the Question Hour run.... if you do not know the rule, what can I do then? I am not giving you.... Your leader is not there. I am not allowing anything.....

శ్రీ ఏ. ధర్మారావు:- వారు రెయిట్ చేయదలచుకొన్న విషయాన్ని మాట్లాడేటందుకు వేరే సమయం వుంది. They cannot usurp the time of Question Hour. This is of paramount importance.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- వారు నాకు అవకాశమిచ్చారు. ఎవరూ అడ్డువడడం బాగు లేదు. నన్ను మాట్లాడనీయండి.

Mr. Speaker:- Now we are passing the Question Hour like this.....

Sri A. Dharma Rao:- I am asked to reply to the question please.....

(Interruption)

Sri K. Vidyadhara Rao:- Chair has given me an opportunity to speak.... Let him sit down.... We have given a notice under rule 63 regarding the strictures passed by the Andhra Pradesh High Court....

Mr. Speaker:- You have already given an adjournment motion. I will take it up after the Question Hour is over....

Sri K. Vidyadhara Rao:- I am within my privilege to raise it.....

Mr. Speaker:- Whatever it may be.... My ruling is.... After Question Hour....

ప్రశ్నలు - వాగ్దాన సమాధానములు

హోంగారులకు ప్రత్యేకింపు

1-

*3318- సర్వశ్రీ కె.పి. కొండారెడ్డి (మార్కాపూర్), ఎస్. స్వీరెడ్డి (రెడ్డి), ఎం. మహాధర్ రెడ్డి (మార్కాపూర్), జి.వి. శేషు (సంతనూతలపాడు), బూరగడ్డ వేద వ్యాస్ (మళ్ళేశ్వరం):- హోంశాఖ మంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:

(అ) రాష్ట్రంలో ప్రస్తుతం పనిచేస్తున్న హోంగారుల సంఖ్య ఎంత; వారి నియామక విధానమేది;

(ఆ) అగ్నిమాపక సేవలు, స్థానిక పోలీసు మరియు సాయుధ రిజర్వుపోలీసు మున్నగు వివిధ సర్వీసులలో హోంగారులకు ప్రత్యేకింపు ఏదైనా ఉన్నదా;

(ఇ) లేనిచో, వివిధ సర్వీసులలో కొంత శాతం పదవుల ప్రత్యేకింపుకు ప్రభుత్వం ప్రతిపాదీస్తుందా?

శ్రీ పి. ధర్మారావు:- (అ) ప్రస్తుతం రాష్ట్రంలోని హోంగారుల వ్యవస్థలో 12 వేల 8 వందల 72 మంది ఉన్నారు. ప్రస్తుత హోంగారుల ఎంపిక, నియామకాలను నగరాలలో పోలీసు కమీషనరు, జిల్లాలలో పోలీసు సూపరింటెండెంట్లు చేస్తున్నారు.

(ఆ) (ఇ) అవునండే. హోంగారుల రిక్రూట్మెంటుకు ఫ్లెర్మెన్ పదవులలో 10 శాతం, సివిల్ పోలీసు పదవులలో 10 శాతం, సాయుధ రిజర్వు పోలీసు కానిస్టేబుళ్ళ పదవులలో 8 శాతం, ఆంధ్రప్రదేశ్ స్పెషల్ పోలీసు బెటాలియన్లలో 12 శాతం రిజర్వు వేయాలని నిర్ణయించడమయింది.

శ్రీ కె.పి. కొండారెడ్డి:- రాష్ట్రములో వున్న బెటాలియన్స్ సంఖ్య ఎంత? రాష్ట్రములో హోంగార్లు వివిధ పోలీసు శాఖలలో పనిచేస్తున్నారు. వివిధ శాఖలలో వున్న ఖాళీలు 12,572. వేరినందరిని ఇన్సర్వీసు క్యాండిడేట్స్గా తీసుకొని, ఇంటర్వ్యూ లేకుండా రిక్రూట్ చేసే అవకాశముందా లేదా?

శ్రీ పి ధర్మారావు:- రాష్ట్రములో బెటాలియన్స్ 8 ఫుల్ బెటాలియన్స్ ఒకటి, హాఫ్ బెటాలియన్ వుంది. ఇతర కాటగిరీస్లో రిజర్వేషన్ చేసిన కోటాలో వారిలో

మరిజ్ క్యాండిడేట్స్‌ని సెలెక్ట్ చేయడం జరుగుచున్నది. అంతేగానీ, ఎంపిక లేకుండా రిక్రూట్ చేయడం కాదు;

డాక్టర్ ఎస్. పిప్పిరెడ్డి:- రాష్ట్రములో హోంగార్డ్స్‌ను పెంచవలసిన అవసరం ఎంతయినా వుంది. కేటాయించిన వివిధ శాఖల్లో రిజర్వేషన్ 50 శాతం వరకు పెంచవలసిన అవసరం వుంది. వేసికి మంత్రిగారు ఏమీ పర్యలు తీసుకుంటారు?

శ్రీ ఏ. ధర్మారావు:- వాళ్ళకు దినసరి వేతనం రోజుకు రూ. 22లు చొప్పున ఇవ్వడం జరుగుచున్నది. ఇప్పుడు కాల పరిస్థితులనుబట్టి, ధరల సూచికనుబట్టి ఆ రేటు తప్పని ప్రభుత్వము ఫోటో అవుతున్నది. రూ. 25లకు పెంచాలని కేంద్ర ప్రభుత్వము అనుమతికొరకు వ్రాయడం జరిగింది. వారి నుండి సమాధానము వచ్చిన తరువాత తగు పర్యలు తీసుకొంటాము. 50 శాతం రిజర్వేషన్ చేసి, రిక్రూట్ చేయాలన్న వారి కోరిక సెలవేర్చడం సాధ్యము కాదు. ఇప్పుడున్న రిజర్వేషన్ శాతం సరిపోతుంది. అది న్యాయమైనదని భావిస్తున్నాను.

శ్రీ ఎం. మహేంద్రరెడ్డి:- మహిళా హోంగార్డులకు ఎంత శాతం రిజర్వేషన్ చేయాలని నిర్ణయించుకొన్నారో తెలియచేయాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఏ ధర్మారావు:- మహిళలకు వేరే రిజర్వేషన్లు అంటూ ఏమీ లేదు. మహిళలకు రిజర్వేషన్ పాటించడం లేదు.

శ్రీ జి.వి. శేషు:- హోంగార్డుల పరిస్థితి చాలా దయనీయంగా వుంది. వాళ్ళ మామూలు వోల్టేజీల కంటే ఎక్కువ భార్యలు వేసుకొని రాశ్రించుటకు కష్టపడి పని చేస్తున్నారు. వారికిన్నున్న రోజు వారి భత్యము సరిపోవడం లేదు. రిజర్వేషన్ కూడా పాటించడం లేదు. తరువాత రిజర్వేషన్స్ కూడా సరిగా కొన్ని పోల్సి పాటించడం లేదు అనేటటు వంటి విషయం కూడా మన అవగాహనకు వస్తూ ఉంది. అందుచేత దయచేసి మంత్రిగారు వేటిని ఆస్పిటిని చూసి ఈ హరిజన, గిరిజన, వెనుకబడిన తరగతులకు ఉద్యోగాల విషయములో చాలా వెనుకబడిపోతున్నారు కాబట్టి వారికి స్థానం కల్పించవలసిందిగా కోరుతున్నాను. ఈ జీతభత్యాలు పెంచాలని వారి దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను.

8-40
5-

శ్రీ ఏ. ధర్మారావు:- వారికి ఇప్పుడు ఇస్తున్నటువంటి రెమ్యూనరేషన్ రూ. 22 కాక పెరేడ్ కి చెల్లిన రోజున ప్రత్యేకంగా పెరేడ్ ఎలవెన్స్ అని చెప్పి కూడా ఇవ్వడం జరుగుతోంది. డ్రాస్ ఎలవెన్స్, ఇతర ఎమినిటీస్ కూడా కొంతవరకు ప్రొవైడ్ చేయడం జరుగుతోంది. మరి అది తక్కువ అన్న ఉద్వేగముతోనే వాటిని కొద్దిగా పెంచాలనే ఆలోచన ప్రభుత్వానికి వుంది. సభ్యులు చెప్పిన సలహాను తప్పకుండా పరిశీలిస్తాము.

శ్రీ బి. వేదవ్యాస్:- కలక్టర్స్ నిర్ణయించిన వేతనం కన్నా హోమ్ గార్డ్స్ కి తక్కువ ఇస్తున్నారు. కలక్టర్స్ ఫిక్స్ చేసిన వేతనం అయినా ఇవ్వవలసిందిగా కోరుతున్నాము. కలక్టర్స్ ఫిక్స్ చేసిన మినిమమ్ వేజెస్ అయినా ఇవ్వవలసిందిగా కోరుతున్నాము. అదే

విధంగా వోలేసు వారికి ఇచ్చిన ట్రయినింగ్ హోమ్ గార్డెస్ కి ఇచ్చే అలోచన ఏమైనా ప్రభుత్వానికి ఉందా?

శ్రీ ఏ. ధర్మారావు:- ఇది స్పెషియల్ గా వేజెన్ క్రిందికి వచ్చేటటువంటి సబ్జెక్ట్ కాదు. ఏ సార్వ్ ఆఫ్ వాలంటరీ సర్వీస్ మాదిరిగా దీనిని ట్రోప్ చేయడం జరుగుతోంది. ఎన్ హో రేజినబుల్ రెమ్యూనరేషన్ ఇవ్వడం న్యాయమని చెప్పి ఇవ్వడం జరుగుతోంది. వారికి ట్రయినింగ్, ఇప్పటికే పెరెడ్ కండక్ట్ చేయడం జరుగుతోంది. అవసరమైన ట్రయినింగ్ ఇవ్వబడుతోంది ఇప్పుడే.

శ్రీ ఎమ్. ఓంకారీ (నర్సంపేట):- 'బి' కి సమాధానం ఇస్తూ కొన్ని నిష్పత్తులలో వివిధ శాఖలలో వారిని అబ్ సార్వ్ చేసుకుంటామని చెప్పారు. నిర్ణయం చేశాము అన్నారు. ఎప్పటివరకు ఆ నిర్ణయం అమలుచేస్తారు?

శ్రీ ఏ. ధర్మారావు:- సివిల్ వోలేసు కాన్స్టేబుల్స్ కి, ఆర్మీడ్ రిజర్వ్ వోలేసులోను అట్లాగే టెటాలియన్స్ లోను తీసుకోవలసిందిగా ఈ పర్సనెల్ కిను ఫిక్స్ చేస్తూ 2.4.1990న డి.ఓ.ఎమ్.ఎస్.నెం.270 ఇష్యూ చేయడం అయింది. అప్పటినుంచి అమలులోకి వచ్చింది. అలాగే ఫ్లైర్ సర్వీసెస్ లో 10 శాతం రిజర్వేషన్ వారికి ఇవ్వవలసిందిగా 23.10.92న డి.ఓ.ఎమ్.ఎస్.నెం.520 పాస్ చేయడం అయింది. దాని ప్రకారం అది కూడా అమలులోకి వచ్చింది.

శ్రీ ఏ. మాధవరెడ్డి (భోన్గిర్):- మంత్రిగారి సమాధానములో హోమ్ గార్డెస్ స్ట్రోంగ్ 12.872 అన్నారు. కాని చాలావరకు ఖాళీలు వున్నాయి. ఎన్ని ఖాళీలు ఉన్నాయి? ఆ ఖాళీలు ఎప్పటివరకు పూర్తిచేయగలుగుతారు? మిగతా రాష్ట్రాలతో పోల్చి చూస్తే మన రాష్ట్రములో హోమ్ గార్డెస్ సంఖ్య చాలా తక్కువ వున్నది. హోమ్ గార్డెస్ సంఖ్యను పెంచడానికి ప్రభుత్వం ఏమైనా పరిశీలన చేస్తూఉందా?

శ్రీ ఏ. ధర్మారావు:- సభ్యులు అడిగిన ప్రశ్నకు చాలా హెచ్చుగా ఖాళీలు లేవు కాని మొత్తం మీద ఇప్పుడు రాష్ట్రములో 130 ఖాళీలు వున్నాయి. వాటిని భర్తీ చేయడానికి సెలెక్షన్ తీసుకుంటాము. హోమ్ గార్డెస్ సంఖ్యను పెంచే ప్రతిపాదన ప్రస్తుతం లేదు. ఆయా సమయాలలో అవసరాన్నిబట్టి తీసుకోవడం జరుగుతుంది.

۹۔ جناب اسپیکر صاحب اس میں مسلمانوں کیلئے گریڈز ریزرویشن کی کیا

Mr. Speaker:- Is it a question to be answered?

శ్రీ ఏ. ధర్మారావు:- బి.సి.ల క్రిందికి వచ్చే ముస్లిమ్స్ కి అవగాయి అవుతుంది.

శ్రీ పి. నరేంద్ర (పామాయతీనగర్):- హోమ్ గార్డెస్ పరిస్థితి దయనీయంగా ఉందని సభ్యులు వెల్లడించారు. అట్లాగే వారికి రోజూ వేజెస్ ఎంత ఇస్తున్నారు. అది అసలు సరి వోయేటంతగా ప్రభుత్వం తరఫున ఇస్తున్నారా? వారిని అబ్సార్వ్ చేస్తున్నాము డి.ఓ. ప్రకారంగా అన్నారు. కానీ అబ్సార్వేషన్ జరగడం లేదు. అబ్సార్వ్ చేస్తున్నట్లయితే ఎంత నేనీయారీటీ ఉన్న వారిని అబ్సార్వ్ చేస్తున్నారు అనేటటువంటిది తెలపాలి.

శ్రీ పి. ధర్మారావు:- రెమ్యూనరేషన్ విషయం ఇంతకు ముందే సమాధానం చెప్పాను. వారిని ఆ రిజిస్ట్రేషన్ ప్రకారం అబ్సార్వ్ చేయడం జరుగుతోంది. కాకపోతే ఆ క్యాంటిన్ కేషన్స్ కి ఫిట్ అయ్యే వారు దొరకనప్పుడు కొన్ని ఖాళీలు మరి జనరల్ లో వాటిని కలిపేయడం జరుగుతోంది.

FLOATING RESTAURANT IN HUSSAIN SAGAR

2-

*5011-Q- Sri A. Madhava Reddy:- Will the Minister for Tourism and Culture be pleased to state:

(a) whether the A.P. Travel and Tourism Development Corporation have decided to start a floating restaurant in Hussain Sagar Lake of Hyderabad; if so, its estimated cost and the capacity;

(b) whether it is also a fact that the leading Scientists have come to the conclusion that the said lake is highly polluted and its surrounding are unfit for habitation; and

(c) if so, how the Corporation is thinking to set up a restaurant in the lake?

Minister for Culture and Tourism (Dr. J. Geetha Reddy):-
(a) The Government of India, Department of Tourism sanctioned an amount of Rs. 28.50 lakhs to Government of Andhra Pradesh for starting a floating restaurant in Hussain Sagar Lake with a seating capacity of about 200.

(b) Yes, Sir. The Andhra Pradesh Pollution Control Board have yet to give their feasibility report.

(c) The restaurant cannot be started till the feasibility report is received from the Andhra Pradesh Pollution Control Board.

శ్రీ పి. మాధవరెడ్డి:- హుస్సేన్ సాగర్ లో ఫ్లోటింగ్ రెస్టారెంట్ గురించి గత ఐదారు సంవత్సరాలుగా వింటున్నాము. కేంద్ర ప్రభుత్వము డబ్బులు మంజూరు చేసి ఎన్ని సంవత్సరాలు అవుతోంది? అదే విధంగా వోల్టేజీ కంట్రోలు బోర్డు వారి నివేదికను రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఎప్పుడు అడిగింది? ఇంతవరకు ఆ నివేదిక ఇవ్వకపోవడానికి కారణాలు ఏమిటి? మరి ఆ రిపోర్టు ఎప్పుడు తెప్పిస్తారు? ఇది ఎప్పుడు స్టార్ట్ చేస్తారు?

డాక్టర్ జె. గీతారెడ్డి:- కేంద్ర ప్రభుత్వం డబ్బులు శాంక్షన్ చేసింది 30 జూన్ 1990లో. ఈ వోల్ట్యాజన్ కంట్రోలు బోర్డు వారి నివేదిక ప్రకారం ఈ వర్క్ జూన్ 1995 వరకు పూర్తి అవుతుంది. ఆ తరువాత ప్యూరిఫికేషన్ ఆఫ్ వాటర్స్ అయిన తరువాత ఈ రెస్టా రెంటును మేము చేపట్టగలుగుతాము.

డాక్టర్ ఆర్. రవీంద్రనాథ్ రెడ్డి (అలంపూర్):- క్రితం సారి ముఖ్యమంత్రిగారు దీనిని క్లీనింగ్ చేయడానికి, అంటే ఈ కాలుష్యం లేకుండా క్లీన్ చేయడం కొరకు ఆస్ట్రేలియా గవర్నమెంటుతో అగ్రిమెంటు ఏదో ఏర్పాటుచేసుకున్నాము, క్లీనింగ్ త్వరలోనే పూర్తిచేసి 1994 ఎండింగ్ వరకు క్లీనింగ్ చేసి ఇస్తాము అన్నారు. అది ఎంతవరకు వచ్చింది? ఆ అగ్రిమెంట్ కుదిరిందా; లేదా? ఆ క్లీనింగ్ ఎప్పుడు పూర్తిచేస్తారు?

డాక్టర్ జె. గీతారెడ్డి:- ఆస్ట్రేలియా ఎయిడ్ కాకుండానే మనమందరం హార్షింజ దగిన విషయం ఏమీటంటే ముఖ్యమంత్రిగారు స్వయంగా రూ. 18 కోట్లు కేటాయించారు ఈ కాలుష్య నివారణకు ప్రతి ఏడు రూ. 6 కోట్లు మొదలుపెట్టారు. పని మొదలయింది. నేను అన్నట్లు 1994 ఎండిలో కాకపోతే బ్లె డి బిగినింగ్ ఆఫ్ 1995 ఇట్ వీల్ బి రెడీ.....

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి (నక్రెకల్):- మంత్రిగారు సమాధానం ఇస్తూ, మూడు సంవత్సరాల క్రితం అంటే 1990లో సెంట్రల్ గవర్నమెంట్ డబ్బు ఇచ్చింది అన్నారు. వోల్ట్యాజన్ కంట్రోలు బోర్డు వారికి వ్యాసి ఎంతకాలం అయింది. ఇది ఇంకా ఎన్నేళ్లకు పూర్తి అవుతుంది? ఆ డబ్బు లాప్స్ అయిందా, ఉందా, లేదా? అసలు సెంట్రల్ గవర్నమెంట్ ఇచ్చిన దానిని కూడా ఖర్చు పెట్టలేని దురదృష్టం మన శాఖకు ఎందుకు ఉన్నది? ఈ విషయం కొంచెము డయచేసి వివరిస్తారా?

డాక్టర్ జె. గీతారెడ్డి:- డబ్బు అలాగే ఉంది, లాప్స్ కాలేదు. హాస్పెస్ సాగర్ లేక్ గురించి నాకంటే మీకు ఎక్కువ తెలిసి ఉండాలి. మాస్టూ ఉన్నారు కదా ఎంత కాలుష్యంగా ఉందో అది. ముఖ్యమంత్రిగారు తెచ్చినటువంటి ప్రతిపాదనకు మీరు అందరు హార్షించాలి, వారు చేసికి డబ్బు కేటాయించారు.

శ్రీ సివై. విద్యాసాగరరావు (మెట్ పల్లి):- మంత్రిగారు ఈ హాస్పెస్ సాగర్ లో ఉన్నటువంటి కాలుష్యాన్ని తొలగించడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాము అన్నారు. మరి ఇంత వరకు ప్రయత్నం చేస్తున్నట్లు మాత్రం సమాచారం కానీ అక్కడ వాతావరణం గానీ కనిపించడం లేదు. మీ ద్వారా మంత్రిగారిని ఒకటి అడుగుతున్నాను. గతములో మీ ప్రభుత్వము ఆస్ట్రేలియా సహాయంతో ఎన్ని కోట్ల రూపాయలతో ఈ బృహత్ కార్యక్రమాన్ని రూపొందించింది? మరి ఆ కార్యక్రమం రద్దు చేసుకున్నారా, లేక కొనసాగిస్తున్నారా? ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వ డబ్బులతో చేస్తాము అన్నారు. రాష్ట్ర ప్రభుత్వ ఆర్థిక పరిస్థితి మనకు తెలుసు. ఆస్ట్రేలియాతో రూపొందించబడే పథకం ఉన్నట్లు, లేక దానిని కేన్సిల్ చేశారా? చేస్తా దానికి కారణాలు ఏమిటి?

ముఖ్యమంత్రి (శ్రీ కె. విజయభాస్కరరెడ్డి):- ఆస్ట్రేలియా పథకం నేను రాకముందే కొంత ఆలోచనలో ఉంది కాని తేర్మానం కాలేదు. దానివల్ల మనకు పెద్ద ఆదాయం ఉందని అనుకోవడం లేదు. అందువల్ల అది లేదు ఇప్పుడు. ఆస్ట్రేలియా పైన ఆధారపడకుండా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం మూడు సంవత్సరాలలో రూ. 18 కోట్లు - రూ. 6 కోట్లు ప్రతి సంవత్సరం ఖర్చు పెట్టి పనిచేస్తున్నది. దయచేసి చూడకుండా చెవితే బాగుండదు. మీరు ఒక సారి వోయి చూడండి. ఇండస్ట్రియల్ పోల్యూషన్ ఎఫ్లయింట్స్ ప్లెప్స్ ద్వారా తీసుకు వోవడానికి చాలా వరకు పని అయిపోయింది. ఒకసారి సికింద్రాబాదు స్టేడ్ వోయి చూసి వస్తే బాగా జరుగుతోందో లేదో తెలుస్తుంది. ఒక సంవత్సరములో పెద్ద మార్పు చూస్తాను మీరు. అదే విధంగా ఈ సూయేజ్ దానిని రెండు పంపులు పెట్టి క్లీన్ చేసి వాటర్ వదిలేటందుకు కూడా జరుగుతున్నాయి పనులు. ఇండస్ట్రియల్ పోల్యూషన్ తీసివేయడములో మాత్రం చాలా తేవ్వంగా జరుగుతోంది.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- ముఖ్యమంత్రిగారికి ఇండస్ట్రియల్ పోల్యూషన్ ప విధంగా వోతున్నాయో వారికి మేము చూపెడతాము. దయచేసి మమ్మల్ని ఒకసారి హుస్సేన్ సాగర్ దాకా తీసుకువోతే మేము చూపెడతాము. Everything is as it was.....

**FINANCIAL ASSISTANCE TO CULTURAL PROGRAMMES
ORGANISED BY PRIVATE AGENCIES**

3-

*8336-Q.- Sarvasri V. Mohan Goud (Nagarkurnool), C. Narsi Reddy (Makthal) and D. Kiran Kumar (Achampet):- Will the Minister for Tourism and Culture be pleased to state:

(a) whether the Cultural Affairs Department is giving financial assistance to cultural programmes organised by the private parties; if so, what is the assistance given during 1992-93;

(b) what are the cultural programmes organised by the State Government and the expenditure incurred therefor during the current year; and

(c) the purpose for which Lalitha Kala Thoranum is utilised at present and whether regular screening of pictures is given up; if so, why?

Dr. J. Geetha Reddy:- (a) Yes, Sir. The Department of Cultural Affairs gives assistance to private cultural associations and bodies in the shape of grants for organising cultural programmes and to strengthen their organisations for purchasing equipment for putting up cultural programmes. The total assistance in the shape of Grant-in-aid and also by way of Grants for special occasions and to District Council for Cultural Affairs in 1992-93 amounts to Rs. 29.45 lakhs.

(b) The Department of Cultural Affairs organises the programmes generally on Fridays in Ravindra Bharathi. The objective is to present artists of classical music, classical dances such as Kuchipudi, Bharatanatyam, Andhra Natyam etc., and both Pouvanic and Social dramas. In addition to these, the Department also presents folk art forms drawn from various Districts of the State. In addition to these regular programmes, special festivals such as Sangeetotsav Hyderabad Art Festival, weeklong Celebrations of Andhra Pradesh Formation Day, Sangeetha Nataka Akademy awards function and Shakti festival are also organised to encourage various art forms of the State. The Department has incurred an expenditure of Rs. 28.27 lakhs in 1992-93 and Rs. 12.88 lakhs in 1993-94 upto November towards these programmes.

(c) Screening of films at Lalitha Kala Vedika (Thoranam) is not given up. The venue is presently being used.

(i) for screening of films.

(ii) for organising big cultural programmes by the Department.

(iii) the Lalitha Kala Vedika is also being given to private organisations for organising cultural programmes.

శ్రీ డి. కిరణ్ కుమార్:- సమాధానం సంక్షుప్తకరంగా ఉంది అధ్యక్షా.

8-50

ఉ.

మిస్టర్ స్పీకర్:- నెక్స్ట్ క్వశ్చన్....

శ్రీ పి. నరేంద్ర:- అధ్యక్షా, ఒక్క పార్లమెంటుకి అయినా అవకాశం ఇవ్వకపోతే ఎట్లా?

మిస్టర్ స్పీకర్:- నేను సాటిస్ఫై అయ్యానని వారు అన్నారు, నేను నెక్స్ట్ క్వశ్చన్ కు వెళ్తాను, దయచేసి కూర్చోండి..:

శ్రీ పి. నరేంద్ర:- వారు సాటిస్ఫై అయితే మిగతావారు కూడా సాటిస్ఫై అయినట్లనా? ఇదేమీ పార్లమెంటులో వ్యవస్థ నాకు అర్థం కాదు.

వర్మనియా పొగాకుకు గిట్టుబాటు ధర

4-

*8433-సర్వశ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు (ఖమ్మం), సి. వెంకటరెడ్డి (నర్సపూర్), డి. చినమల్లయ్య (ఇందుర్తి), మహమ్మద్ రజబ్ అలీ (సుజాతానగర్), ఎం.బి. ఫాహాన్

(నేపరకొండ):- వ్యవసాయ శాఖమంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపారా:

(అ) రాష్ట్రంలోని వర్షానియా పొగాకు రైతులకు గిట్టుబాటు ధర లభించుటలేదన్న విషయం వాస్తవమేనా;

(ఆ) ఆయనచో, ప్రస్తుతం పెట్టిస్తున్న ధర ఎంత?

వ్యవసాయ శాఖమంత్రి (శ్రీ కె. జానారెడ్డి):- (అ) కాదండీ. పొగాకు రైతులు పొందుతున్న ధరలు 1992-93 మధ్యతు ధరలకంటే ఎక్కువగా ఉన్నాయి.

(ఆ) 1993 ఆంధ్రా వేలంపాటలో కిలోగ్రాము ఓక్కింటికి రూ. 20.75.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- ఇదివరకు ఏదో వచ్చింది, ఇప్పుడేమో అప్పుడప్పుడూ వచ్చిపోతోంది. . . .

మిస్టర్ స్పీకర్:- ఇప్పుడు మొత్తం వచ్చింది.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- ఈ ప్రశ్నకు ఇచ్చిన జవాబుమాస్తే, బేఫ్ మినిస్టరుగారు చేసిన ప్రయత్నం, మీరు చేసిన ప్రయత్నం, మేమంతా కలిసి చేసిన ప్రయత్నం వృధా అయినట్టు కనపడుతోంది. ప్రశ్నేమో మేము చేసిన టైంలో వెనక్కు వచ్చింది. ఇప్పుడు 1994 క్రాప్ వుంది. కర్మాటకలో అయిపోయింది. ఏ ఆర్ గెట్టింగ్ ది 1994 క్రాప్ ఇన్ జనవరీ. 1993 వ సంవత్సరపు సీజన్లో వర్షానియా బొబాకొకు సంబంధించిన ధర అంతకు ముందు వున్న ధరకంటే తగ్గిన మాట వాస్తవమా, కాదా అని మేము అడిగాము. మన దేశం కోడ్ కు సాసింది. బేఫ్ మినిస్టరుగారు ఢిల్లీకి కూడా వెళ్ళినవారు. ప్లెమినిస్టరుగారిని కలవడానికి. రష్యా మనకు 100 కోట్ల రూపాయల అప్పుకూడా ఇస్తున్నది. క్రాప్ అవ్వకపోతే ఈ ప్రయత్నం అంతా ఎందుకు? ఈ ఆన్సర్ సవ్యంగా లేదు, దయచేసి కరెక్ట్ ఆన్సర్ తెప్పించమని నేను కోరేదీ. 1992-93లో 24.5 పైస వచ్చింది, 1993-94లో మొన్నటి క్రాప్లో రూ. 16.50 పైసలు వచ్చింది. అందువల్ల క్రాప్ అయినమాట వాస్తవం. రైతులంతా దివాళాతీసి చాలా ఇబ్బందిపడి తరువాత క్రాప్ రెగ్యులరైజేషన్ కూడా చేశారు. అందువల్ల ఇంత అవాస్తవమైన సమాధానాన్ని మనకు ఇచ్చి ఆంధ్రప్రదేశ్లో వర్షానియా బొబాకొ రైతులు ఇబ్బందిపడ్డారన్న నిజాన్ని కప్పిపెట్టి మభ్యపెట్టడానికి ప్రయత్నం చేశారు. వాస్తవాన్ని అంగీకరించండి. లెట్ ది ఆన్సర్ ఏట్ బి కరెక్టివ్ ఫస్ట్.

శ్రీ కె. జానారెడ్డి:- జవాబు వాస్తవంమీద ఆధారపడి ఉంది. మీరు అడిగిన ప్రశ్న బొబాకొకు రెమ్యునరేబిల్ ప్లెస్ ఉందా అన్న అంశం; అంటే గిట్టుబాటు ధర ఉందా అనేది. నేను చెప్పిన సమాధానం ఏమిటంటే మధ్యతు ధరకు మించి ఉందని మాత్రం చెప్పాను. మధ్యతు ధర. . . .

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- బేస్ మినిస్టరుగారు స్టాటిస్టిక్స్ అయితే ఐ పిఐ సాజ్స్టిక్స్ జానారెడిగారు కూడా బాగా అనుభవం కలిగిన మంత్రి. వారికి అడ్డు తగలదని నాకు అంతకుముందు ఉన్న ధరకంటే లాస్ట్ ఇయర్ క్యాబ్ అయిందని అంటున్నాను. అందు ముందు వున్న ధరను దృష్టిలో పెట్టుకొంటే క్యాబ్ అయింది వాస్తవమా? అలాంటిది - వాటికీ మధ్యకు ధర? వాటికీ రెమునరేటివ్ పెయింట్?

మిస్టర్ స్పీకర్:- మినిమం సపోర్ట్ పెయింట్, మినిమం గ్యారెంటీ పెయింట్, మినిమం ఎక్స్పోర్ట్ పెయింట్లను గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఆంధ్రప్రదేశ్ సర్కారులవేస్తుందనా ఈ ప్రశ్న వేశారు అని నేను మిమల్ని అడుగుతున్నాను. నేను కూడా బొబాకో గ్రోయర్స్ లాస్ట్ ఇయర్ కిలో 26, 27 రూపాయలకు అమ్ముడుపోతే - ముఖ్యమంత్రిగారు, మనందరం కలిసి సేల్ కొరకు ప్రయత్నం చేసి వంద కోట్లు రిటేజ్ చేయిస్తే లాస్ట్ ఇయర్ సేల్ అయి పోయింది. ఇప్పుడు మినిమం పెయింట్ కొరకు ప్రజాణ్ ముఖర్జీగారితో, క్రెమిన్ ను గారితో మాట్లాడడం జరిగింది. మినిమం గ్యారెంటీ పెయింట్, సపోర్ట్ పెయింట్ మినిస్ట్రీ ఆఫ్ ఎక్స్పోర్ట్ ఇన్వాలి. కనక వారిని కలవడం జరిగింది. అందువల్ల వారి ఆస్పర్తో తప్పులేదు, అది గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియా ఇన్వాలి.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- నేను రెమునరేటివ్ పెయింట్ గురించి అడగలేదు. అంతకు ముందుకంటే తరిగింది....

మిస్టర్ స్పీకర్:- తరిగింది, పెరిగింది కాదు, పర్మిషన్ ఇచ్చారు, అంతే....

శ్రీ కె. జానారెడి:- అధ్యక్షా, వారు చెప్పింది వాస్తవం. గత సంవత్సరం 16 రూపాయలనుంచి 27 రూపాయలవరకు ధర ఉంది. వివిధ రకాలుగా ధర వుంటే యావరేజీగా రూ. 20.75 పెసలు ఉండిందని మాత్రం చెబుతున్నా. కానీ అంతకుముందు సంవత్సరం అంటే 1991లో కె.జి. 33 రూపాయలు ఉండింది, 1992 లో 27 రూపాయలు ఉండింది. గత సంవత్సరం బాగా తగ్గింది కానీ యావరేజీ 21 రూపాయలు ఉండింది. అది మధ్యకు ధర కంటే ఎక్కువ వుందని మాత్రం మీరు అడిగినదానికి సమాధానంగా చెప్పాను. తక్కిన విషయాలలో పరిస్థితులు ఏమిటనో మనందరకే తెలుసు. ప్రభుత్వం, ముఖ్యమంత్రిగారు చేసిన కృషి ఏమిటో మనందరికీ తెలుసు. అందరం కలిసి చేసిన కృషి ఫలితమే ఈ 21 రూపాయలు వచ్చింది. దీనికి ప్రధాన కారణం రిజిస్టర్ అయింది లక్ష అయితే 1 లక్షా 46 వేలు వేశారు. ఎక్స్పోర్ట్ తగ్గిపోయిన కారణం మీకు తెలుసు. ఈ సంవత్సరం కూడా ఐ.టి.సి. తో మాట్లాడి 15 లక్షలు అదనంగా తీసుకొనడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాం.

శ్రీ బి. వెంకటేశ్వరరావు (మధిర):- 1991-92 సంవత్సరంలో 33 రూపాయల ఏవరేజీ ఉందని చెప్పారు. ఇది ఎన్ని రోజులు చెప్పుకొంటారో నాకు అర్థం కాదు. అధ్యక్షా, తమరు కూడా ప్రయత్నం చేశారు. ముఖ్యమంత్రిగారు కూడా గిట్టుబాటు ధర రావడానికి ప్రయత్నం చేశారు. 1991-92లో మొత్తం మార్కెట్ లభించే అవకాశం వుంది కాబట్టి వాగాకు ఉత్పత్తిని పెంచవలసిన అవసరం ఉందని వాగాకు బోర్డు.

సమావేశాన్ని ఏర్పాటుచేసి ఆ సమావేశంలో బెప్పిన మాట వాస్తవం కాదా? అలా చెప్పివుంటే మార్కెట్‌ను రాబట్టుకోవడం మీరు ఏమీ ప్రయత్నం చేశారని అడుగుతున్నాను. పొగాకు ఉత్పత్తి పెరగడానికి కారణం అనాడు పొగాకు బోర్డు సమావేశాన్ని ఏర్పాటుచేశారు. అనాడు రమాకాంత్ రెడ్డిగారు సమ్మెకంగా మేటింగ్ పెడితే నేను కూడా వెళ్ళాను. ఆ సమావేశంలో మనకు మార్కెట్ లభించే అవకాశం వుంది కాబట్టి ఉత్పత్తిని పెంచమని చెప్పడం జరిగింది, ఆ చకంగా పెంచడం జరిగింది. నా రిక్వెస్ట్ ఏమీటంటే ఈ సంవత్సరం అయినా మార్కెట్‌ను రాబట్టుడానికి ప్రయత్నంచేసి రైతులను ఆదుకొనే ప్రయత్నం చేస్తారా? రెమునరేటివ్ ప్రైవేస్ కాదు:::

మిస్టర్ స్పీకర్:- వెంకటేశ్వరరావుగారు, ఈ సబ్జెక్టులో నాకు కూడా సంబంధం ఉంది. మనందరం 1983 నుంచి రివ్యూజెంట్ వేశాం. మీరు కూడా వచ్చారు. ఇప్పుడు సబ్జెక్టు అదీ కాదు. రష్యన్ గవర్నమెంట్‌తో ఏమీ జరిగిందో, మిగతాది ఏమీ జరిగిందో అందరికీ తెలుసు. బ్యాంక్ సాయిల్, రెండే కాటన్ సాయిల్ ఉంది కనుక ఈ మేటింగ్‌లో ఇప్పిన కస్పెంట్‌కూ, డీనికీ సంబంధం లేదు. గవర్నమెంట్ అఫ్ ఇండియా డిక్లెర్ చేయాలి.

9-00 శ్రీ బి. వెంకటేశ్వరరావు:- పొగాకు ఏరియా పెరగడానికి కారణం పొగాకు బోర్డు కూడా కారణం:::

మిస్టర్ స్పీకర్:- కోర్టు నుంచి పర్మిషన్ తెచ్చుకున్నారు.

శ్రీ సిపావ్. విశల్ రెడ్డి:- యీ పొగాకు ఉత్పత్తిపైన ఖర్చులు అన్ని విషయాలు అలోపింపి గిట్టుబాటుధర ఇవ్వాలని అడిగాము. దాని గురించి వారు చెప్పేది ఏమీటంటే, మద్దతు ధర గురించి చెప్పుతున్నారు. రఫ్యాకు ఎగుమతి చేశారు కదా, ఆ రఫ్యా ఏ రేటు యిచ్చింది? ఏ రేటుకు రఫ్యా కొన్నది? ఆ వివరాలు చెప్పుతారా? 100 కోట్లు ప్రివ్వెడ్‌చేసి రఫ్యాకు ఎగుమతి చేశాము. రఫ్యాకు ఏ రేటుపైన ఎగుమతి చేశారు దయచేసి చెప్పగలుగుతారా?

మిస్టర్ స్పీకర్:- అదీ ఎక్స్‌పోర్టు ప్రైవేస్ - గవర్నమెంటు అఫ్ ఇండియా ప్రైవేస్ కాదు:::

శ్రీ సిపావ్. విశల్ రెడ్డి:- ఎక్స్‌పోర్టు ధర ఏమీ వచ్చింది?

శ్రీ కె. జానారెడ్డి:- ఎక్స్‌పోర్టు ధర కూడా తెప్పించి వివరాలు సభ్యుడికి పంపిస్తాను అధ్యక్షా.

Mr. Speaker:- Many things must be need to be examined. It is multi-lateral issue, but not a local topic.

డాక్టర్ బి. రాజేశ్వరరావు (వర్మన్నపేట):- ఈ పొగాకు వాడకంవల్ల అనేక రకాల వ్యాధులు వచ్చే అవకాశం వుంది. దానివల్ల గిట్టుబాటుధరలు లభించే అవకాశం లేదు.

రైతుల ప్రయోజనం దెబ్బతినే అవకాశం వున్నది. ఈ పొగాకు కొనుగోలు రష్యా కూడా ఇంపోర్టు చేసుకోవడం లేదు. యీ పరిస్థితుల్లో రైతు ప్రయోజనం దెబ్బతినే అవకాశం వున్నది. పొగాకు పండించకుండా ప్రత్యామ్నాయ పంటలు పండించే విధంగా వ్యవసాయ శాఖ ఆలోచిస్తుందా?

మిస్టర్ స్పీకర్:- కోర్టుకు పోయి మీరు పర్మిషన్ తెచ్చుకున్నారు....

డాక్టర్ బి. రాజేశ్వరరావు:- సరైన గిట్టుబాటు ధర దొరికే అవకాశం లేదు. అంతర్జాతీయ సంస్కల్ప రికమండేషన్స్ అలా ఉన్నాయి. రైతుల ప్రయోజనాలు పరిరక్షించ వలసిన వ్యవసాయశాఖ ఒక నిర్ణయం తీసుకోవాలి. అల్టర్నేటివ్ క్రాప్ గురించి ప్లాన్ చేయాలి.

శ్రీ కె. జానారెడ్డి:- అధ్యక్షా, యీ పరిస్థితి ఉన్నది అనే ఉద్దేశ్యంతో సభ్యులు చెప్పినట్లుగా పొగాకు క్రాప్ స్కెచ్ సగానికి సగం తగ్గించి అల్టర్నేటివ్ క్రాప్ చేసుకోవడానికి ప్రచారం విస్తృతంగా వ్యవసాయశాఖ చేస్తున్నది.

శ్రీ ఎం. రఘుమారెడ్డి (నల్గొండ):- ఇక్కడినుంచి పొగాకు కొనుగోలు చేయడానికి రష్యాకు కేంద్ర ప్రభుత్వం ఎంత ఎమౌంటును, సబ్సిడీగా యిచ్చి కొనుగోలు చేయడానికి ఏర్పాటు చేసింది. దీనిలో కేవలం మధ్యదళాలే కాకుండా టొబాకో బోర్డు ద్వారా యిప్పించాలని కేంద్ర ప్రభుత్వం ప్రయత్నం చేసిన మాట వాస్తవమేనా? టొబాకో బోర్డు ఏరియా తగ్గించడానికి కూడా.... కాబట్టి, ఈ విషయాలను, రెమునరేటివ్ ప్రైవేసికే కారణం ఎవరు అని వ్యవసాయ శాఖ ఏమైనా ఇన్వెస్టిగేషన్ చేయించిందా? ఇందులో కేంద్ర ప్రభుత్వం కొంతమంది ప్రైవేటు ట్రేడర్ల ద్వారా అమ్మించే ప్రయత్నం చేస్తున్నది. దాన్ని యీ ప్రభుత్వం ఏమి చేస్తుంది?

మిస్టర్ స్పీకర్:- గవర్నమెంటుకు రిప్రజెంట్ చేసి....

శ్రీ కె. జానారెడ్డి:- సబ్సిడీ కాదు యిచ్చింది. ఋణంగా యిచ్చాము రెండవది, ఈ ఎక్స్పోర్ట్ పాలసీ కేంద్ర ప్రభుత్వం అధ్యక్షులలో జరిగింది. మూడవది, క్రాప్ స్కెచ్ ఏది అయితే వున్నదో అంతకు ముందు యీ సభలో అనేకసార్లు యీ సభలో చెప్పాము. సభ్యులందరికీ చెప్పాము. బయటి దేశాలు కొనుగోలు తక్కువ చేశాయి. సిగరెటు త్రాగడం మానేశాయి. అనేకరకాల కారణాలున్నాయి. ఇవాళ రాష్యాలో రాజకీయ పరిణామాలవల్ల కొనుగోలు యిబ్బిండులు వస్తున్నాయి. మనదీ ముందులాగా ఎక్స్పోర్టు మీద ఆధారపడి వున్నది. అందుకని రైతులను అంతా క్రాప్ స్కెచ్ తగ్గించుకోవాలని చెప్పి ప్రచారం చేస్తున్నాము. ఆ విధంగా యీ సంవత్సరం 50 శాతం దాకా తగ్గించాము.

శ్రీ కె. రోశయ్య:- అధ్యక్షా, యీ పొగాకు వ్యవహారంలో మా అందరి కంటే మీకు ఎక్కువగా తెలుసు. రైతుల బాధలు తెలుసు. ప్రభుత్వం, వ్యాపారులుపడే యిబ్బిండులు

తెలుసు. కాబట్టి మీ ఛాంబరులో మీటింగు పెట్టి మీరు కొంచెం క్లాసు తీసుకుంటే బాగుంటుంది అధ్యక్షా....

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- క్లాసుకు హాజరు అవుతాము - కానీ రోశయ్యగారు కూడా హాజరు కావాలి.

శ్రీ మహమ్మద్ రజబ్ అలీ:- మీకు కూడా తెలుసు. మేము వేసిన ప్రశ్న ఏమిటంటే, ఈనాడు రైతులకు రెమునరేటివ్ ధర లభిస్తుందా అనే మాట అడిగాము. దానికి సమాధానం మంత్రిగారు, అనుభవజ్ఞులైనా కూడా వారు దానికి అప్రోప్రియేట్ అన్నర్ యివ్వలేదు. నా ఉద్దేశ్యం ఏమిటంటే, ఆంధ్ర దేశంలో వ్యాపార పంటలలో ప్రధానమైన పంటగా ఒకటి వాస్తవం వుంది. రైతులకు ఇటీవల కాలంలో దీన్ని అనేక కారణాలవల్ల తగ్గించడానికి ప్రయత్నాలు జరుగుతున్నాయి.... తగ్గితే ప్రత్యామ్నాయం లేదు. వారు అంతా క్షోభింపి బావవలసిందే తప్ప దానికి ప్రత్యామ్నాయం ఏమీ ఆలోచించారు? వేసిన పంటలకు - ఉత్పత్తికి కావలసిన గిట్టుబాటుధరలు 1993లో యిప్పారని సంతృప్తి ఎట్లాపడ్డారు? ఈనాడు ఎరువులు యితర విషయాలు అకాశాన్ని అంటుతున్నాయి దీనికి, వారికి ధరలు యిస్తున్నారని చెప్పడం రైతులను మోసం చేయడమేనని మనవిచేస్తున్నాను.

మిన్స్టర్ స్పీకర్:- అల్టర్నేటివ్ క్యాప్ కొరకు డిసిషన్ తీసుకుంటే రైతులు ఆగలేదు. చెప్పారు....

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- మంత్రిగారు చెప్పారండి, మీకు కూడా చెప్పారు. 1991-92లో తక్కువ; 1992-93లో తక్కువ వచ్చినా ఫ్యాక్టును అంగీకరించాము; మంత్రిగారు ఏమీ చెబుతున్నారంటే, క్యాప్ రెగ్యులరైజేషన్ చేస్తున్నారన్నారు. 50 వర్సెంటు తగ్గించాము అన్నారు వాస్తవానికి అక్కడ నాకు తెలిసింది ఒకటి - పంట కూడా చాలా దెబ్బ తిన్నది. పడేపడే తుఫానులు, సైక్లోనులు వస్తున్నాయి. పంట ముఖ్యంగా వేసింది అంతా మొలుక వస్తుందని వీన్నాము నీజంగా క్యాప్ ఎక్కువ అయితే ధర తగ్గిందా అంటే తగ్గలేదు. సిగరెట్లు పెరుగుతున్నాయి. హాం కన్సంప్షన్ కు ఫ్యాక్టరీస్ కు కావాలి. నాట్ ఓన్లీ ఎక్సుపోర్టు - రిఫైనరు దృష్టిలో పెట్టుకునే ఎడాప్టులు, సబ్సిడీలు యిస్తున్నాము అన్నారు - వారికి సబ్సిడీలు యిచ్చే అవకాశం రాలేదు. ఎన్నో మీలియన్ కోట్ల రూపాయలు అప్పులు ఉన్నవి. చీఫ్ మినిస్టరుగారి ప్రయత్నంవల్ల అడ్వాన్సు లోను యిచ్చి కొనిపించారు. యిట్ యీక్ ఎ రైట్ తింగ్. ఓన్లీ క్యాప్ రెగ్యులరైజేషన్ వల్ల సమస్య పరిష్కారం కాదు. క్యాప్ వచ్చే దానికంటే ముందు అర్డర్స్ పెట్టుకోవడానికి ప్రయత్నం చేయండి; ఏమేరకు అయినా సరే ఫిబ్రవరిలో మార్చిలో మార్చిటింగు ఓపెన్ చేస్తారు; మార్చిలో, ఏప్రిల్ లో ప్రయత్నం చేసే దానికంటే జనవరిలో ప్రయత్నం చేస్తే అర్డర్స్ పొందడానికి బాగుంటుంది. ఆ ప్రయత్నం చేస్తారా లేదా? హాం కన్సంప్షన్, సిగరెట్లు ఫ్యాక్టరీలు ఆంధ్రదేశంలో ఉన్నాయి. ఇక్కడ తయారుచేసే సిగరెట్లు రేటు తగ్గడంలేదు. మన వోగాకును వేరు సగానికి సగం కొనుక్కుంటున్నారు. సగం రేటుకే కొంటే ధరలు తగ్గించడానికి ప్రయత్నం చేయండి? పరిస్థితి క్రష్ డౌన్ కాకుండా ఏమీ ఆలోచన చేస్తున్నారు.

శ్రీ కోట్ల విజయభాస్కరరెడ్డి:- వోయిన సంవత్సరం ఎంతో ప్రయత్నం చేశాము. రష్యా కృష్ కౌన్సిల్తో వచ్చింది ఈ ప్రాబ్లమ్. రష్యాలో కొనుగోలు చేసేటటువంటి డబ్బులొ యిబ్బంది వచ్చింది. వోయిన సంవత్సరం పోగాకు బాగా పండడమే కాకుండా అంతకుముందు స్టాకు ఉండే. అది అంతా రైతుల నుంచి అమ్మించడానికి ఎంతో ప్రయత్నం చేయాలివచ్చింది. కేంద్రం నుంచి 100 కోట్లు ఎడానున్న అప్పు తెచ్చుకునే విధంగా చేసింది మేకు తెలుసు. ఇంత ప్రయత్నం చేసినా, ఇప్పటికీ ఆర్థిక పరిస్థితి బాగా లేదనే ఉద్దేశ్యంతో ఆ పంటను మానుకోవాలని చెప్పారు. కానీ, నేను నా ప్రభుత్వ సభ్యులంతా కలిసి వ్యాపారస్తులతో మాట్లాడి, ఢిల్లీలో మాట్లాడి బోబాకో బొర్డు పర్మిషన్ ఇప్పించడం, ఈసారి కూడా మంచి ధరతో అమ్మించాలనే ప్రయత్నం, కేంద్ర ప్రభుత్వంతో మాట్లాడకముందే వ్యాపారస్తులతో న్యాయమైన ధర యివ్వాలని చెప్పాము. రైతులందిరికి నష్టం లేకుండా చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తాము కానీ, ఒక విషయం మాత్రం డిప్లీ పెట్టుకోవాలి. రష్యా ఆర్థిక పరిస్థితి బాగుపడనంతవరకు కొనుగోలు నిల్వ ఆధారపడి ఉంటుంది. అది దృష్టిలో పెట్టుకొని ఈ పరిస్థితుల్లో ఎంతవరకు వేలు అయితే అంతవరకు మంచి ధర యిప్పించడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాడీ ఈ ప్రభుత్వం.

శ్రీ మహమ్మద్ జానీ (గుంటూరు-1):- అధ్యక్షా, ప్రధానంగా ఈ పోగాకు పంట అంధ్రప్రదేశ్ కు సంబంధించినది. ప్రభుత్వం ఎందుకు పోగాకుకు గిట్టుబాటు ధర రావడానికి ప్రయత్నం చేయడంలేదు. ఇందులో మన ప్రజలు, రైతులు ఇన్వాల్యూ అయి ఉన్నారు. వోయిన సంవత్సరం గిట్టుబాటు ధర కోసం మేరు, ముఖ్యమంత్రిగారు, నేను కూడా ప్రధానమంత్రిగారికి రిప్రజెంట్ చేశాము. ఈ సంవత్సరం అస్తవ్యస్తంగా రూపకల్పన చేసినట్లు కనిపిస్తున్నది. వర్షానియా పోగాకు చేయవద్దు అంతర్జాతీయ మార్కెట్ లేదనీ 9.1 చెప్పడం జరిగింది. తరువాత పోగాకు బొర్డు వాళ్లు పోగాకు మార్కెట్ రాబోతున్నది, 6. వచ్చే సంవత్సరం పోగాకు చేయవద్దనే మాట ద్వంద్వ విధానం లాగా ఉన్నది. కాబట్టి దీనిని నిర్ధారణ చేయవలసిన బాధ్యత రాష్ట్ర ప్రభుత్వం మీద ఉన్నది కేంద్ర ప్రభుత్వంతో చర్చలు జరిపి దీనికి ఒక నిర్దిష్టమైన విధానం తీసుకురావాలి. పోగాకు బొర్డు వాళ్లు తిరిగి పోగాకు పండించమన్న మాట డిక్లెర్ చేసిన తరువాత పెప్రేస్ ద్వారా, ప్రచార సాధనాల ద్వారా చెప్పారు కాబట్టి గిట్టుబాటు ధర రావడం కోసం ప్రయత్నం చేయాలి. ద్వంద్వ విధానం ద్వారా రైతులు నష్టపోయే ప్రమాదం ఉన్నది. దీనిని కాపాడవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వం మీద ఉన్నది.

శ్రీ కె. జానారెడ్డి:- కన్సల్టేటివ్ కమిటీ ఉన్నది. సభ్యులందరినీ కమిటీకి పిలిపి వారితో విస్తృతంగా చర్చించి రైతులకు వేతనంత న్యాయం జరగడానికి చర్యలు తీసు కుంటాము.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- అధ్యక్షా, లోకల్ సిగరెట్ ఫ్యాక్టరీలు ఉన్నాయి. సిగరెట్లు తయారుచేస్తున్నారు. ఎక్కువ రేటు పెట్టి అమ్ముతున్నారు. లోకల్ వాళ్లతోడీ గ్యారంటీగా కొనిపించండి.

శ్రీ కె. జానారెడ్డి:- అధ్యక్షా, లోకల్ వాళ్ల దగ్గర కూడా వత్తిడిచేసి కొనుగోలు చేసేటట్లు ఏర్పాటు చేశాము. ఈ సంవత్సరం కూడా లోకల్ గా 52 లక్షలు మాత్రమే

రిస్పొక్ట్ చేసినప్పటికి రైతుల లాభం మూలంగా 15 లక్షలు ఎక్కువ చేసి ఐ.టి.సి.తో కొనుగోలు చేయడానికి ఏర్పాటు చేశాము.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- మీ ఛాంబర్ దగ్గర ఏదో క్లాస్ పెడతాము అన్నారు. మరి పెడతారా? రోజయ్యగారు ఏదో చెప్పారు. మీ ఛాంబర్లో క్లాస్పెడితే నేను వస్తాను.

శ్రీ కె. జానారెడ్డి:- నా ఛాంబర్లో ఏర్పాటు చేసి అందరి సలహాలు తీసుకుంటాను.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- జానారెడ్డిగారి క్లాస్ నేను వినదలచుకోలేదు. ఎందుకంటే ఆయన నా కంటే ఎక్స్పర్ట్ కాదు. నేను కూడా 20 సంవత్సరాల క్రిందట వర్జీనియా వొగాకు పండించాము.

శ్రీ కె. విజయభాస్కరరెడ్డి:- దీనిలో అనుమానాలు ఉన్నాయి. వాస్తవం చెప్పాలి. జాగ్రత్తగా చేయాలి. మీరు పెద్ద ఎత్తున ఉపయోగించి చేయలేకపోతే ఇబ్బందులు వడతారు.

జైలు పరిశ్రమలలో ఉత్పత్తి

5-

*8549- సర్వశ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి, బి. వెంకటేశ్వరరావు, డి. రాజగోపాల్ (ఆచంట):- హోం శాఖ మంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:

(అ) రాష్ట్రంలోని జైళ్లలో ఉత్పత్తి అవుతున్న వివిధ ఉత్పాదనల వార్షిక విలువ, పరిమాణం ఎంతెంత; అందుకై జరుగుతున్న వ్యయమెంత;

(ఆ) ఉత్పాదనను పెంచుటకై ఇప్పుడున్న యంత్రపరికరాలను మార్చే ప్రతిపాదన ఏదైనా ఉన్నదా?

శ్రీ ఏ. ధర్మారావు:- (అ) 1.4.1992 నుండి 31.3.1993 వరకుగల ఏడాది కాలంలో జైళ్లలో ఉత్పత్తి అయిన వివిధ వస్తువుల మొత్తం విలువ 99.లక్షల, 48 వేల, 405 రూపాయల, 75 పైసలు, మొత్తం అమ్మకాల విలువ 87 లక్షల, 75 వేల, 991 రూపాయల 74 పైసలు, వ్యయం 88 లక్షల, 68 వేల, 820 రూపాయలు.

(ఆ) అవునండీ. హైదరాబాదు సెంట్రల్ జైలులో ప్రస్తుతం వున్న మరమ్మత్తులను సబ్బులు తయారుచేసే యంత్రాలను మార్కాలని జైళ్ల ఇన్స్పెక్టరు జనరలు నుండి ప్రతి పాదనలు అందాయి. ఈ ప్రతిపాదనలను ప్రభుత్వం పరిశీలిస్తున్నది.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:- ఇప్పుడు రూ. 99 లక్షల షెచీలుకు దాదాపు కోటి రూపాయల ఆదాయం వస్తే రూ. 88 లక్షలు ఖర్చు అయిందని చెబుతున్నారు. మిషనరీని మోరొన్సెజ్చేసి ఎక్కువ ప్రయోజనకరంగా మార్చితే ఎక్కువ ఆదాయం రావడానికి వీలున్నది.

అది వేయడానికి ఎప్పుడు ప్రతిపాదనలు వచ్చాయి? ఎంత కాలం నుంచి గేస్టర్లు; ఢైరీల నేసిన దానికి రెమ్యూనరేషన్ ఇస్తున్నారు. ఆ రెమ్యూనరేషన్ను ఏ రూపంలో కిక్కురికా లకు ఇస్తున్నారు? ఈ మోడర్నైజేషన్ గురించి షాదరాజుడు సెంట్రల్ జైలు నుంచి సన్మానం అంటున్నారు. మిగతా జైళ్ల నుంచి కూడా వచ్చినా? అన్నీలో ఈ మోడర్నైజేషన్ వేస్తారా? దీనిపై వచ్చే ఆదాయాన్ని షైర్ల కుటుంబాలకు యివ్వడానికి ప్రభుత్వం పనులు కుంటుందా?

శ్రీ ఏ. ధర్మారావు:- అధ్యక్షా, షాదరాజుడు జైలు నుంచి మాత్రమే కొంత కాలం క్రిందటి ప్రతిపాదనలు వచ్చాయి. వీటికి ప్రభుత్వం త్వరలోనే క్లియరెన్సు యిస్తుంది. మొత్తం రూ. 10 లక్షలు విలువ చేసే మిషనరీల కొరకు ప్రతిపాదనలు పంపిస్తూ ప్రభుత్వం త్వరలో క్లియరెన్సు యివ్వగలదు. మిగతా జైళ్ల నుంచి ఎలాంటి ప్రతిపాదనలు రాలేదు.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:- ఆ జైళ్లకు కూడా వ్యాసి తెప్పించండి.

శ్రీ ఏ. ధర్మారావు:- మిగతా జైళ్ల నుంచి ప్రతిపాదనలు తెప్పించి మోడర్నైజేషన్ స్కీమును కేంద్ర ప్రభుత్వం యొక్క 50 శాతం కంట్రీబ్యూషన్తో ప్రతిపాదించడం జరుగుతుంది. ఈ వర్క చేసే జైలర్స్ రెమ్యూనరేషన్ గురించి అడగారు. స్కీమ్ పర్సన్లకు రోజుకు రూ. 30 చొప్పున, సెమ్ స్కీమ్ పర్సన్లకు రోజుకు రూ. 20 చొప్పున యివ్వడం జరుగుతున్నది. రెమ్యూనరేషన్లను పెంచే ప్రతిపాదన ఉన్నది. దీని విషయంలో కూడా త్వరలో నిర్ణయం తీసుకుంటాము.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:- ఈ రెమ్యూనరేషన్ పెంచిన తరువాతనే రూ. 10 లక్షలు మిగిలి ఉన్నాయి. వాళ్లకు కొంత ఎక్కువ చేస్తూ వాళ్ల కుటుంబాలకు ఉపయోగపడుతుంది.

శ్రీ ఏ. ధర్మారావు:- ప్రతిపాదనను పరిశీలిస్తాము.

శ్రీ డి. వెంకటేశ్వరరావు:- రాఘవరెడ్డిగారు చాలా వివరాలు అడిగారు. ఆ వివరాల లోకి నేను వెళ్లను. వారు తెప్పిన జవాబు ప్రకారమే ఇప్పుడు సరకు నిల్వ ఉన్నది. ఖర్చు అయింది చెప్పారు. రూ. 10 లక్షల 78 వేల 585 ల విలువ చేసే నిల్వ ఉన్నది. షైర్లకు సరైన వేతనం ఇస్తారా అనే విషయాన్ని రాఘవరెడ్డిగారు అడిగారు. దానికి సూటిగా జవాబు రాలేదు. బ్రిటీష్ కాలంలో జైళ్లకు వెళ్లిన వాళ్లు అధికారపక్షంలోను, ప్రతిపక్షంలోను చాలా మంది ఉన్నారు. షైర్లతో పని తీసుకున్న ఉద్యోగం మంచిదే అయినా ఆ ఉద్యోగం బ్రిటీష్ గవర్నమెంట్ హయాంలో సరిగా అమలుజరగలేదు. షైర్ల మానసిక పరివర్తనలో మార్పు రావడం కోసం, వాళ్లు బయటకు వెళ్లిన తరువాత ఉపాధికర్తించడం కోసం అనాడు స్వాతంత్ర్యోద్యమంలో అందరు వోట్లూడారు. ఆ పద్ధతులలో జైలర్లకు కొంత రెమ్యూనరేషన్

ప్రజ్ఞాశీల్ ఇస్తాడా? ఇవాళ స్కిల్స్ లేబర్ కు కానీ, అన్ స్కిల్డ్ లేబర్ కు కానీ ఇస్తున్న రెమ్యూనరేషన్ ను పంపే ప్రాజెక్టాదన ఏమయినా వున్నదా? నేను ఇటీవల వరంగల్ జైలుకు వెళ్ళి చూసి ఎచ్చాను. గతంలో కూడా నేను వరంగల్ జైలులో వున్నాను. వారికి ఇచ్చే వేతనం సరైన పద్ధతులలో లేదు. గిలనెంట్ కాదనుకుంటే నేను చెప్పలేను కానీ మంత్రిగారి దగ్గర ఏమయినా ఒకాబు వుంటే చెప్పాలి. పాత కాలం నాటి రేటు తప్ప వాటిని సంస్కరించే పద్ధతి లేదు. ఇక్కడ లాభం కాదు మాడవలసింది. ఆనాడు అందరం కలిసి బాగు చేసింది ఏమిటంటే ఉత్పత్తి కల్పించడం కోసం ప్రయత్నం చేశాం. ఆ మాత్రం పని చేసినందుకు కొద్దో, గొప్పో ఉపాధి కల్పించడానికి ప్రతిపాదన చెబుతారా? రెండవది ఇప్పుడు వాళ్ళకు ఇచ్చే సౌకర్యాలలో కూడా ఇది రిలవెంట్ కాదంటే నేను చెప్పలేను. అవకాశం వుంటే చెప్పండి. టీకి డబ్బులు ఇస్తారు. కానీ టీ కాసుకోడానికి ఫుల్లు ఇవ్వరు. ఎలా కాసుకోవలయునో అర్థం కాదు. ఏదయినా స్వాతంత్ర్యోద్యమం కానీ, ఇలాంటి పండగలు వచ్చినప్పుడు ఏనాడో పెట్టిన రూపాయి ఇస్తారు. రూపాయికు ఏమి స్టేట్ వస్తుందో నాకు అర్థం కావడం లేదు. ఇదీ ఆ జైళ్ళలో వున్న పరిస్థితి. అందుచేత నేను విన్నపం చేసేదేమంటే వారికి కొద్దో, గొప్పో ఉపాధికల్పించేదిగా చూడాలి.

శ్రీ వి. ధర్మారావు:- అధ్యక్షా, వెంకటేశ్వరరావుగారు అడిగిన మొదటి ప్రశ్న రెమ్యూనరేషన్ చాలడం లేదంటున్నారు. స్కిల్డ్ వర్కర్స్ కు రోజుకు రూ. 3 చొప్పున సెమ్ స్కిల్డ్ వర్కర్స్ కు రోజుకు రూ. 2 ల చొప్పున ఇవ్వడం జరుగుతున్నది. పెంచడానికి ప్రతిపాదనలు వున్నవి. త్వరలో ఒక నిర్ణయం తీసుకోవడం జరుగుతుంది. ఇండస్ట్రియల్ యూనిట్స్ నుంచి ప్రభుత్వం లాభం చేసుకోవాలని లేదు. దానివలన అదనపు ఖర్చు ప్రభుత్వం మీద పడకుండా చూస్తున్నాము. మోడర్నైజేషన్ స్కీములో ఈ ఇండస్ట్రియల్ యూనిట్స్ ను కూడా మోడర్నైజేషన్ చేసి ఇంకా సులువుగా, సాఫిస్టికేటెడ్ గా మంచి వస్తువులు తయరు చేయడానికి, వాటి నుంచి ఎక్కువ ధర రాబట్టడానికి అవకాశం కల్పించడం జరుగుతుంది. ఆ విధంగా జైళ్ళలో వున్న వాళ్ళకు ఎక్కువ రెమ్యూనరేషన్ ఇచ్చి వాళ్ళ కుటుంబాలకు ఆదుకోవడం కోసం ప్రయత్నాలు జరుగుతున్నది. ఇకపోతే పండగల రోజున ఇతర అలవెన్సుల గురించి అడిగారు. వాటిని దృష్టిలో పెట్టుకుని ఈ మోడర్నైజేషన్ స్కీము అనేది ప్రతిపాదనలో వున్నది. అది త్వరలో రాబోతున్నది. సభ్యుల సూచనలను పరిగణనలోకి తీసుకుని వ్యవహరించడం జరుగుతుంది.

శ్రీ బి. వెంకటేశ్వరరావు:- టీ కోసం ప్రభుత్వం కొంత డబ్బు కేటాయింపు చేసి కానీ ఫలలు లేకుండా, పాలు లేకుండా టీ ఎలా కాసుకుంటారు? టీనీకి సమాధానం నుంచే చెప్పండి. పండగ దినాలలో ఇచ్చే స్వీట్ క్రింద రూపాయకు ఏమే రాదు. దానిని పెంచే ఆలోచన వున్నదా?

శ్రీ పి. ధర్మారావు:- టీకి ఇచ్చే అలవెన్స్ ఎలా ఉపయోగించుకుంటారు అనేది ప్రస్తుతం నా దగ్గర వివరణ లేదు. పరిశీలిస్తాము. పండగ రోజున ఇచ్చే రూపాయి పంచాలనే ప్రతిపాదన లేదు. మొత్తానికి ఒక రూపాయి అనేది చక్కగా కనిపించుతుంది కాబట్టి ఆలోచిస్తాము.

శ్రీ ఎం. ఓంకార్:- అధ్యక్షా, ఈ సభలోనే ఇదిపరకు ఒక హామీ ఇవ్వడం జరిగింది. షెల్లలో వున్న ఫైదీలు తమ కుటుంబాలకు ఇంత ఆదాయాన్ని సమకూర్చే విధంగా సారీతో పని చేయించుకుని వారికి ఎక్కువ ప్రతిఫలం ముట్టవేస్తుంది. చస్తామని హామీ ఇచ్చారు. ఆ హామీ ప్రభుత్వం దృష్టిలో వున్నదా? రెండవ ప్రశ్న షెల్లు అంటే కరెక్టన్ సెంటర్. కానీ వాళ్లను మరింతగా నష్టపరిచే పద్ధతిలో పోతున్నది. అలా గాకుండా ఇప్పుడు వ్యవసాయ పనులకు కానీ, లేకపోతే వేతి మత్తులకు కానీ, స్కాల్ స్కేల్ ఇండస్ట్రీస్ పనులకు కానీ, వీటిన్నిటికీ కనీస వేతనం ఇచ్చే చట్టం వున్నది. ఈ కనీస వేతనాల చట్టం ప్రకారంగా స్కిల్డ్, అన్ స్కిల్డ్ వాళ్లకు ఆ రేట్లు ఇస్తూ వాళ్ల ఖర్చుల క్రింద ఏదయినా వన్ షోర్, మిగుల్లు కుని, మిగిలిన భాగం వాళ్ల కుటుంబాలకు పంపే విధంగా హామీ ఇస్తారా? అదే కాకపోతే కనీసం ఒక నీపుబుల కమిటీని కానీ లేకపోతే హౌస్ కమిటీని కానీ వేస్తారా? వాళ్లకు ఏ రకమైన ఆదాయం ఇవ్వాలి, ఆ కుటుంబాలకు పంపుకోడానికి ఏ రకమైన పద్ధతులు అమలుజరపాలను విషయం సూచించడానికి ఒక కమిటీని వేస్తారా?

శ్రీ పి. ధర్మారావు:- అధ్యక్షా, గతంలో చేసిన సూచనలు దృష్టిలోపెట్టుకుని ఈ రూ. 3 ల రెమునరేషన్ ను రూ. 5 లకు పెంచాలనే ప్రతిపాదన వున్నది. కనీస వేతన చట్టం

ప్రకారం జైళ్లలో పనిచేసే వారికి యివ్వాలనేది సాధ్యం కాదు. అలా-రెగ్యులర్గా పని చేయడం జైళ్లలో సాధ్యం కాదు. కనుక ఆ చట్టాన్ని ఇక్కడ అమలుపరచడం, ఆ మేరకు రెమునరేషన్ యివ్వడం సాధ్యంకాదేమీ కాదు. మోడర్నైజేషన్ స్కేము క్రింద ఇన్స్పెక్టివ్స్ను మోడర్నైజేషన్ వేసి ఇంతకంటే సగివేగా తయారుచేసేటట్లు, వస్తువులను ఇంకా తక్కువలో గిట్టుబాటు అయ్యేటట్లు, ఆ ప్రయత్నం జరుగుతుంది. ఓంకార్ గారు చేసిన సూచనలు దృష్టిలో పెట్టుకుని మోడర్నైజేషన్ స్కేమును ఇంప్లెమెంట్ చేయడం జరుగుతుంది. దానికి కమిటీ కాన్, వేరే రిపోర్టు కాన్ అవసరం లేదు. ఈ విషయాలన్నీ డైరీ డిపార్ట్మెంట్ ఆఫ్ రిజిస్ట్రేషన్ వారికి లభించింది. కొన్ని ప్రతిపాదనలు పరిశీలనలో వున్నాయి.

శ్రీ ఎం. ఓంకార్:- మానవతా దృష్టితో ఆలోచించాలి. తప్పుచేశాడు కాబట్టి శిక్ష అనుభవించున్నాడు. ఇంటినుంచి దూరం అయ్యాడు. కనీసం వాడు మానవుడిగా అయినా మిగలకుండా వోయే పద్ధతి మంచిది కాదు గదా? ఇప్పటికి అయినా వాడు కుటుంబానికి ఇంకో, అంతో సంపుకునే ఆదాయం వచ్చేటట్లు చూడడం మంచిది. అందుకు ఒక ఎక్స్పర్ట్ కమిటీని వేయండి.

శ్రీ కె. ఎర్రన్నాయుడు (హరైశ్చంద్రాపురం):- అధ్యక్షా, చాలా మంది సభ్యులు జైళ్ల నిర్వహణ మేదను, అక్కడ వుండే ఉత్పత్తుల మేదను ప్రశ్నలు అడిగారు. మంత్రిగారు సమాధానం ఇచ్చారు. నేను మంత్రిగారిని కోరేది ఏమిటంటే ఈ రోజు రాష్ట్రంలో ఎక్కడ చూచినా ఈ ఫైదీల సమస్యలు అనేవి పత్రికలలో చాలా స్పష్టంగా వస్తున్నాయి. కాబట్టి నేను మనవిచేసేది ఏమిటంటే ఇప్పుడు కమిటీలు వేయడానికి అవకాశం లేదని మంత్రివర్యులు అన్నారు. ఒక చిన్న విషయం ప్రస్తావనకు వచ్చేప్పుడు మనం కమిటీని వేస్తున్నాం కాబట్టి దీనిమేద కమిటీని వేస్తే మంచే జరుగుతుంది. అందువలన నేను కోరేది ఏమిటంటే ఒక ఎక్స్పర్ట్ కమిటీని కాన్ లేకపోతే ఒక హాస్ కమిటీని కాన్ వేస్తే బాగుంటుంది. సూచనలు

ఇస్కారు. దానివలన. ఫైదీలలో వుండే అసంతృప్తి తగ్గుతుంది. వారిలో మానసిక పరివర్తన పెంపొందించడానికి మనం దోహదపడాలి. మోడర్నైజేషన్ చేయాలి. ఉత్పత్తులు పెంచాలి. వారికి కావలసిన రాయితీలు ఇవ్వాలి. దీనివలన ప్రభుత్వానికి నష్టం లేదు. ఎక్స్‌పర్ట్ కమిటీని వేయమని మంత్రిగారికి నేను సలహా ఇస్తున్నాను. చీన్న, చీన్న విషయాలకే హౌస్ కమిటీలు వేసి లక్షలు ఖర్చుపెట్టే బదులు ఇన్ని వేల మంది ఫైదీల గురించి మంచి జరగడానికి ఒక కమిటీని వేయడంలో తప్పు ఏమీ లేదు. కాబట్టి ఒక హౌస్ కమిటీని నియమించాలని నేను మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ పి. ధర్మారావు:- అధ్యక్షా, ఫైదీలను రీఫార్మ్ చేసే దృష్టితోనే వారి ద్వారా ఎక్కువ ఉత్పత్తులు సాధించి వారి కుటుంబాలకు బెనిఫిట్ చేసే దృష్టితో చర్యలు జరుగుతూ వున్నాయి. ఎప్పటికప్పుడు జైల్ అథారిటీస్ వాటిని స్టడీ చేసి అవసరమయిన మార్పులు సజెస్ట్ చేస్తున్నారు. ప్రభుత్వం చర్య తీసుకుంటున్నది. దాని విషయంలో కమిటీ వేయవలసిన అవసరం లేదు.

శ్రీ కె. సాయిరెడ్డి (హుజూరాబాద్):- కనీవీయియన్స్ లేక మన బెండింగ్ పనిలో కొంత ఆలస్యం జరుగుతూ వున్నది. 10, 15 వేల పుస్తకాలు బెండింగ్ చేయవలసిన అవసరం వున్నది. అక్కడ వాళ్లకు సరైన బ్యెయినింగ్ లేక కనీవీయియన్స్ లేక 15 రోజులకో, నెలరోజులకో రిటీజ్ అవడంతో మన అసెంబ్లీ పుస్తకాలు బెండింగ్ చేయడంలో ఆలస్యం జరుగుతూ వున్నది. అందుచేత కొంతమందికి పెళ్ళగా బ్యెయినింగ్ కోర్సుపెట్టి ఆ పుస్తకాలు త్వరగా బెండింగ్ ఆయ్యేటట్లు ఏర్పాటుచేస్తారా?

(జవాబు లేదు)

సత్తెనపల్లి, ఆర్. అండ్ బి. అవరణలో యంత్రములు
నిష్క్రయజనంగా ఉండుట

6-

*8975- శ్రీ కె.వి. నర్సిరెడ్డి (గురజాల):- రోడ్డు, భవనములశాఖ మంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:

(అ) గుంటూరు జిల్లా, సత్తెనపల్లివద్దగల రోడ్డు, భవనముల బంగళా అవరణలో గత 15 సంవత్సరాలుగా కోట్లాది రూపాయల విలువగల మిక్సరు, తారు బాయిలర్లు, నీటి బాంకర్లు, బ్యాక్లర్లు మొదలగు యంత్రములు నిష్క్రయజనంగా పడివున్న విషయం ప్రభుత్వమునకు విదితమేనా;

(ఆ) అయినచో, అందుకు కారణాలేమి; దానికి భాధ్యులెవరు;

(ఇ) ఆ యంత్రములను అమ్మివేస్తారా లేక ఉపయోగిస్తారా?

రోడ్డు, భవనాలు, ఓడరేవుల శాఖమంత్రి (శ్రీ బి. పురుషోత్తమరావు):- (అ) (ఆ) అవునండీ; ఆసలు విలువ రూ 3.76 లక్షల మేరకుగల కొన్ని యంత్రాలు పాడై పోవడం వలన దాదాపు 3 సంవత్సరాల నుండి భారీగా ఉంటున్నాయి.

(ఇ) లాభదాయకంగా లేకుండా మరమ్మతులకు కూడా అనువుగా లేనట్టి యంత్రాలను అమ్మివేయడానికి చర్యలు తీసుకోవడం జరుగుతున్నది. మరమ్మత్తులు చేయించడం లాభ దాయకంగా ఉండే యంత్రాలను మరమ్మత్తు చేయించడం జరుగుతుంది

శ్రీ సిపాచ్- జయరాంబాబు (గుంటూరు-11):- అధ్యక్షా, సత్తెనపల్లిలోని రోడ్డు, భవనాల శాఖ బంగళా కాంపౌండులోనే గాకుండా వీనుకొండ, నర్సరావుపేట, మాచెర్లలో కూడా చాలా చోట్ల యంత్రాలు పనికి రాకుండా వున్నాయి. వాటిని డిస్పోజ్ చేయడమో లేకపోతే వేలం పద్ధతి ప్రవేశపెట్టి ఒక లాభీగా డిస్పోజ్ చేసే ప్రవోజిస్ ఏమయినా వున్నాయా?

శ్రీ బి. పురుషోత్తమరావు:- అధ్యక్షా, నర్సరావుపేటలోని కమాండ్ ఏరియాలో పని చేయని యంత్రాలను ఆర్. అండ్ బి. in Sathenapalli town, some machinery is lying idle. The machinery is not worth of crores. The original cost of the machinery is only Rs. 3.76 lakhs. కాబట్టి దీనికి ఒక రేటు అంటే కమాండ్ ఏరియా యొక్క పనికిరాని కొన్ని యంత్రాలను ఆర్. అండ్ బి. నర్సరావుపేట డివిజన్ కు ఇవ్వడం జరిగింది. ఇప్పుడు వారు చెప్పినట్లు పనికి రాకుండా వున్న వాటిని డిస్పోజ్ చేయడానికి ఆలోచిస్తున్నాము.

కాంట్రాక్టు కారేజ్ ఆపరేటర్లతో ఆర్.బి.సి. ఒప్పందము

7-

*8210- శ్రీ సిపాచ్. విద్యాసాగరరావు:- రవాణాశాఖ మంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:

(అ) ఆర్.బి.సి.కి పోటీని తగ్గించుటకు, నష్టాలను నివారించుటకు ఆర్.బి.సి.తో కాంట్రాక్టు క్యారేజ్ ఆపరేటర్లు ఒక ఒప్పందానికి వచ్చిన వినయం తాస్తవమేనా;

(ఆ) అయినచో, దీనిని గూర్చి తయారుచేసిన విధానాలేమి?

రవాణాశాఖ మంత్రి (డాక్టర్ ఎం.పి. మైసూరారెడ్డి):- (అ) లేదండీ.

(ఆ) ఈ ప్రశ్న ఉత్పన్నం కాదు.

శ్రీ సిపాచ్. విద్యాసాగరరావు:- మంత్రిగారు హాం మినిస్టరుగా ఉన్నప్పుడు ఇచ్చినట్లుగా సమాధానాలు ఇస్తున్నారు. మంతులు తరచుగా మారడంవల్ల ఈ సమస్య

వస్తున్నది. గౌరవ. మైసూరా రెడ్డిగారు నో సర్, డజన్స్ ఎర్లెజ్ అన్నారు. ఆర్.టి.సి. వాళ్లు కంట్రాక్ట్ క్యారెజ్ వారితో అగ్రిమెంట్ అయ్యారని ప్రముఖంగా పేపర్లలో కూడా వచ్చింది. ఆర్.టి.సి. ఆదాయాన్ని ఏ విధంగా పెంచాలనే ఆలోచన వచ్చింది కాబట్టి ఈ ప్రశ్న వేశాము. ఇంత లోపల మైసూరా రెడ్డిగారు రెండు మాటలు చెప్పారు. నేను వారితో మనవి చేస్తున్నాను. ధర్మారావుగారు మంత్రిగా ఉన్నప్పుడు ఆర్.టి.సి. వారితో ఎన్నో సందర్భాలలో మేటింగులు పెట్టారు. ఆర్.టి.సి. సజీవంగా ఈ రాష్ట్రంలో ఉంచడానికి ఆలోచన కూడా చేయడం జరిగింది. ఆర్.టి.సి. ని బలపరచవలసిన పరిస్థితి ఉంది. కాబట్టి ప్రశ్న వేశాము. కంట్రాక్ట్ క్యారెజ్స్ ప్లెవేజు వాహనాలు రాష్ట్రంలో ఆర్.టి.సి.కి సమాంతరంగా ఆపరేట్ కాబడుతున్నాయి. కాబట్టి ఆర్.టి.సి. నష్టాల ఊబిలో ఉన్నదన్నమాట వాస్తవమేనా? ప్రతి జిల్లాలో అధికారులకు డి.ఎం.ఓ. ఆర్.ఎం.ఓ. కానీ అదే విధంగా ఆర్.టి.ఓ. కానీ ఓపెన్ కాన్ఫర్సన్ట్షన్ ఇన్ ఎవ్రీ డిస్ట్రిక్ట్ ప్లానింగ్ బోర్డులో కానీ ఎక్కడయినా ఆర్.టి.ఓ.కి సంబంధించిన అధికారులలో కాన్ఫర్సన్ట్షన్ ఉంది. ఆర్.టి.సి. వాళ్లు ఎక్కడయినా కానీ ఆర్.టి.ఓ. వాళ్లు ఇచ్చిన వెహికల్స్ కంట్రాక్ట్ క్యారెజ్స్ కానీ, ప్లెవేజు వాహనాలను కానీ అదుపు చేయలేకపోతున్నారు. దానివల్ల నష్టాలు వస్తున్నాయన్న విషయం వచ్చింది. వాటిని అధిగమించడానికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఎలాంటి చర్యలు తీసుకోవోతున్నది? రాష్ట్రంలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వమే ఈ ఆర్.టి.సి.కి సమాంతరంగా వెహికల్స్ నడిపిస్తున్నది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వంలో ఉన్న కొంతమంది మంత్రులు, కొంతమంది శాసనసభ్యులు వందలాది ప్లెవేజు వాహనాలు ఇవ్వడం వల్ల వారు యధేచ్ఛగా అధికారంలో ఉన్నారు కాబట్టి రాష్ట్రంలో సమాంతరంగా ట్రాన్స్పోర్టు వ్యవహారం నడవడం వల్ల ఆర్.టి.సి. మూలపడే ప్రమాదం ఉన్నదని అనంత పురం, కడప, తదితర జిల్లాలకో సంబంధించిన డ్రైవర్లు, కండక్టర్లు మొరపెట్టుకున్నారు. యాజిట్ షన్స్, బందులు, ఉద్యమాలు చేశారని, మేడ్చూరు ముఖ్యమంత్రిగారికి మనవి చేస్తున్నాను. వాటిని అధిగమించడానికి మేరేదయినా అగ్రిమెంట్ చేసి ప్లెవేజు క్యారెజ్స్ కు కొన్ని నిబంధనలు పెట్టబోతున్నారా? ఆర్.టి.సి. ని సజీవంగా కొనసాగించడానికి ఏవిధంగా ప్రయత్నాలు చేస్తున్నారు? There is allegation against Ministers and M.L.As, that they are indulging in this illegal plying. దానిని ముఖ్యమంత్రిగారు ఎంక్వయర్ చేసి శాసనసభ్యులే వందలాది వెహికల్స్ నడుపుతున్నారు కాబట్టి దానిని డిస్కరేజ్ చేయడానికి, వాటిని రద్దుచేయడానికి ఏమి ప్రయత్నం చేస్తున్నారు? ప్రభుత్వమే ఆర్.టి.సి.ని దివాళా తీసినట్లుగా అవుతుంది. కాబట్టి ఈ విషయం మేడ్చూరు ముఖ్యమంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను.

డాక్టర్ ఎం.వి. మైసూరా రెడ్డి:- కంట్రాక్ట్ క్యారెజ్స్ తో ప్లెవేజులతో అగ్రిమెంట్ కాలేదు. కొన్ని నోటిఫికేషన్ రూల్స్ లో ప్లెవేజుల సంఖ్య క్రింద ఆర్.టి.సి. వారు కొన్ని బస్లు తీసుకున్నారు. వాటికి కూడా కొన్ని నిబంధనల మేరకు ఈ ఆర్.టి.సి. వారు ప్లెవేజు బస్ లను ప్లెవేజు సంఖ్య క్రింద తీసుకోవడం జరిగింది. రెండవ ప్రశ్న అడిగారు. ఆర్.టి.సి.కి నష్టం రాకుండా ఉండేందుకు ప్యారాలల్ ఆపరేషన్ జరుగుతోంది దానిలో ఏమి చర్యలు తీసుకున్నారు అన్నారు ఇటీవలే ఆపరేషన్ ఎవరయినా కాంట్రాక్ట్ పర్మిట్ రూల్స్ ని వయాలేట్ చేస్తే ఆ విధంగా వయాలేట్ చేసిన వారి మీద కఠినంగా చర్యలు తీసుకుంటున్నాము. ఆర్.టి.సి. వారు రెండిటినీ కలిసి ఇటీవలే ఆపరేషన్ జరగకుండా ఉండి పాసెంజర్స్ ఆర్.టి.సి. పట్ల

బాగా ఆకర్షితులు కావడానికి ఏ రూట్లలో అన్‌కంట్రాక్ట్ క్యారెజెస్ తిరిగే దానికి అవకాశం ఉన్నదో అటువంటి వాటిని ఆ ప్రాంతాలలో అగ్గెంబ్‌షన్ ఆఫ్ సర్వీసెస్ చేస్తున్నాము. ఆర్.టి.సి. బస్లు లేట్ రన్సింగ్ లేకుండా ప్రయాణీకుల సౌకర్యార్థం టెక్స్‌కు బస్లు రన్ అయ్యేట్లుగా చేయడం, కాన్సిలేషన్ ఆఫ్ బస్ రూట్స్ లేకుండా చూడడం జరుగుతోంది. ఈ విధంగా చూసినట్లయితే ఎక్కడయినా కంట్రాక్ట్ క్యారెజెస్‌కు పర్మిట్ చేసినప్పుడు కఠినంగా శిక్షించడం రెండు రకాల స్ట్రెబిటీని అప్పయిచేస్తున్నందుకు కంట్రాక్ట్ క్యారెజెస్‌ను డిస్కరెక్ట్ చేయడం జరుగుతోంది. ఎక్కడయినా స్టేట్ క్యారెజ్ నడవడాన్ని చేసే వాళ్ళ మీద కఠినంగా చర్యలు తీసుకుంటున్నాము. కొందరికే ఇది పరిమితం అన్నారు. ప్లూర్ సిస్టం క్రింద దాదాపు ఈ రాష్ట్రంలో 210 రూట్లలో బస్లు తీసుకోవడం జరిగింది. తెలంగాణలో 65 నోటిఫైడ్ రూట్లలో, ఆంధ్రలో 131 నోటిఫైడ్ రూట్లలో రాయలసీమలో 14 నోటిఫైడ్ రూట్లలో తీసుకోవడం జరిగింది. బీఫోర్ 1989 223 ప్లూర్ బస్లు తీసుకోవడం జరిగింది. ఆఫ్టర్ 1989 ఫ్రెష్ పర్మిట్స్ ఇచ్చింది కేవలం 19 ప్లూర్ బస్లు తీసుకోవడం మాత్రమే జరిగింది. వాటిలో కూడా 32 డ్రాప్ అయ్యాయి. ఇప్పుడు 210 మాత్రమే ప్లూర్ బస్ల క్రింద ఉన్నాయి. టౌన్ సర్వీసెస్ ఈ రాష్ట్రంలో 1393 ఉన్నాయి. బీఫోర్ 1989 531 టౌన్ సర్వీసులకు ఆర్.టి.సి. వారు పర్మిట్స్ ఇచ్చారు. After 1989 there was liberalisation in policy and Court orders were also there. They got 286 permits. ఇదీ పరిస్థితి. కోస్టల్ ఏరియాలో 825 టౌన్ సర్వీసులు ఉన్నాయి. రాయలసీమలో 376, తెలంగాణలో 192 టౌన్ సర్వీసులున్నాయి.

Sri Ch. Vidyasagar Rao:- My particular question has not been answered. My specific question is: "Whether most of the Ministers are owning private buses and private carriages; and are they not plying on R.T.C. routes?" దానివల్ల నష్టం వస్తున్నది. నేను పేర్లు చెప్పడం సమంజసంగా ఉండదు. నేను మేధ్వారా ముఖ్యమంత్రిగారికి మనవి చేస్తున్నాను. మీరు ఎంక్వయిరీ చేయండి. కేనసం వెహికల్స్ అయినా ఆర్.టి.సి. పరం చేయండి. మంతులు, శాసనసభ్యులు అక్కడున్నటువంటి వాళ్లు యధేచ్ఛగా ఆపరేట్ చేసే అవకాశం కలిగిస్తున్నారు. దానివల్ల ఆర్.టి.సి.కి నష్టం వస్తున్నది. అల్టరేడ్ యాజిట్‌షన్స్ చేశారు. The Minister is evading answer to the main Question. Without permit they are running vehicles.

డాక్టర్ ఎం.పి. మోసూరారెడ్డి:- మంతులు, శాసనసభ్యుల బస్లు ఉన్నాయన్న విషయంలో ప్రభుత్వ దృష్టికి రాలేదు; ఏవయినా ఉంటే తప్పకుండా ఎటువంటి వారి బస్లయినా కానీ మంతులు కానీ, శాసనసభ్యులు కానీ పర్మిట్ రూల్స్ వయొలేట్ చేస్తే, స్టేట్ క్యారెజ్ వయొలేట్ చేసినా కానీ వారి మీద చర్యలు తీసుకుంటాము.

Sri Ch. Vidyasagar Rao:- Hundreds of vehicles are plying illegally. It is a question that the Chief Minister should answer. Most of the Ministers were found plying hundreds of vehicles in Anantapur, it was alleged.

డాక్టర్ ఎం.వి. మైసూరారెడ్డి:- రెండు రకాలున్నాయి. కాంట్రాక్టు క్వారెంటైన్, 9-4ః టవున్ సర్వైసెస్ కి కోల్డ్ మేటర్ల పరిధిలోపల. దేని గురించి అడుగుతున్నారో డాక్టర్లకు చెప్పగలగమనంది.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- 1986లో ఇదే విధంగా ఇలిసిట్ బస్స్ పరీక్ష లేకుండా అనంతపూర్ జిల్లాలో తిరుగుతుంటే బ్రేక్ ఇన్స్పెక్టర్లను ఆర్.టి.సి. అధినేత్రాకి తప్పి, తీర్పులే ఒక వారంలో అనంతపూర్ జిల్లాలో ఇంటర్ స్టేట్ బస్సులు తీర్పులే రూ. 5 లక్షలు కలెక్ట్ అయింది. మంత్రిగారు ఈనాడు ప్రశ్నకు సమాధానంగా 'లేదు' అన్నాడు. కొద్ది రోజుల క్రితమే ఒక బాధ్యతగల ఎం.వి., అప్పుడు మంత్రిగా, చెప్పడు కాసన సభ్యుడిగా ఉన్న ఒక మెంబర్ మీద ఆరోపణ చేశారు. ఒక పరీట్ మీద 10 బస్సులు తీర్పు తున్నారని ఆరోపణచేస్తే, అది వాస్తవమా, కాదా అన్నది తేల్చడానికి ప్రత్యేకమైన ఎంక్వయిర్ చేస్తారా? 1986లో మాదిరిగా ఆర్.టి.సి. అధికారంలోకి బ్రేక్ ఇన్స్పెక్టర్లను తెప్పి, ఇలిసిట్ ట్రాన్స్పోర్టును ఆపుతారా? ఆర్.టి.సి. షెర్మన్ గారు ట్రాన్స్పోర్టు శాఖ మంత్రిగారి సమక్షంలో వెళ్లారు. కోట్లాది రూపాయలు పరీట్ లేకుండా తిరుగుతున్న ప్రయివేటు బస్సుల వల్ల ఆర్.టి.సి.కి నష్టం వస్తోందని అన్నారు. వారి ఫార్మ్ వారే ఆరోపణ చేశారు. ఎంక్వయిర్ చేస్తారా? ఆర్.టి.సి.కి చెక్ చెయ్యడానికి, షెన్ వెయ్యడానికి పవర్ ఇస్తారా?

డాక్టర్ ఎం.వి. మైసూరారెడ్డి:- ఆర్.టి.సి. కార్పొరేషన్, ఆర్.టి.సి. సెవరల్. వారిని విలివే అధికారం లేదు. 1989 ముందు కాన్, తరువాత కాన్ వచ్చిన విషయాలు అన్నీ చెప్పాను. ఏ విషయం కూడా దాపలేదు. రూల్స్ కి విరుద్ధంగా ఎవరు నడిచినా చర్య తీసుకుంటాము. కఠినంగా శిక్షిస్తాము. టవున్ సర్వైసెస్ కి కి.ఎం. దాటి నడిచితే చర్య తీసుకుంటాము. మంత్రిగారు కాన్, కాసన సభ్యులు కాన్ ఎవరయినా సరే వారి మీద చర్య తీసుకోవడం జరుగుతుంది. ఇలిసిట్ ట్రాన్స్పోర్టు డిస్కరెక్ట్ చెయ్యడానికి వివిధరకాల చర్యలు ఆర్.టి.సి. ద్వారా తీసుకుంటాము. ఆగ్మెంట్ షన్ అఫ్ సర్వైసెస్, పాసింజర్లకు సౌకర్యాల కల్పించే అవసరం ఉంది.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- మేము అడిగిన దానికి సంబంధం లేకుండా సమాధానం చెబితే ఎట్లా?

మిస్టర్ స్పీకర్:- చట్టరీత్యా యాక్సన్ తీసుకోవడం జరుగుతుంది అన్నారు కదా?

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- రిషైన్ చేసిన మంత్రి - ప్రస్తుతం కాసన సభ్యుడిగా ఉన్న వారు 10 బస్సులను పరీట్ లేకుండా నడుపుతున్నట్లు ఆరోపణ చేశారు బాధ్యతగల ఒక ఫార్మమెంట్ సభ్యుడు. అయినా కూడా నిమ్మకు నీరెత్తినట్లు కూర్చుంటే ఎట్లా? ఇదే సమాధానం ఎంక్వయిర్ చెయ్యండి. ఆర్.టి.సి.కి పవర్ ఇచ్చే అవకాశం లేదంటే ఎట్లా? ఆర్.టి.సి.కి నష్టం జరుగుతోంది—ప్రయివేట్ బస్సుల వల్ల నష్టం జరుగుతోంది. ఆర్.టి.సి. వారు, వెహికల్ ఇన్స్పెక్టర్లకు కుమ్మక్కై చేస్తున్నారు. షెర్మన్ ఆరోపణ

చేశారు. అనంతపూర్, కడప జిల్లాలలో ప్రయివేటు బస్సులు వందలాది రూట్స్‌లో తిరుగుతున్నాయి. క్రమక్రమం ఆర్.టి.సి.కి నష్టం వస్తోందని అన్నారు. ఆర్.టి.సి.కి అధికారం ఇవ్వడానికి ఎందుకు వెనక్కి పోతున్నారు.

మిస్టర్ స్పీకర్:- ఆర్.టి.సి., ఆర్.టి.పి. వేరు ఎట్లా అవుతుంది?

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- నేను కరెక్ట్ వేసుకుని చెప్పాను.

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ డి. శివరామరాజు (అత్తిలి):- పర్మిషన్ లేకుండా నడిచే బస్సుల వల్ల ఆర్.టి.సి.కి నష్టం వస్తోంది.

డాక్టర్ ఎం.పి. మైసూరారెడ్డి:- 504 కాంట్రాక్ట్ క్వారంటైన్‌ను ప్రభుత్వం తీసుకున్న ద్వయం తరువాత రద్దువెయ్యడం జరిగింది.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- మీ సహచర సభ్యుడి మీద ఎంక్వయిరీ వేస్తారా?

డాక్టర్ ఎం.పి. మైసూరారెడ్డి:- జరగని దానికి ఎంక్వయిరీ ఏమిటి? చాలా వార్తలు పత్రికలలో వస్తాయి. అవన్నీ లెక్కలోకి తీసుకుంటే ఎట్లా? ఎక్కడ, ఎవరు రూట్స్ వయొలేట్ చేసిన కఠినంగా చర్యతీసుకుంటాము. రీజియన్‌వైజ్ బేకప్ ఇచ్చాను. అయినా కూడా అడగడం అంటే కళ్లు మూసుకుని మాట్లాడడం అవుతుంది.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- కాంగ్రెస్ ఎం.పి. ఏ ఆరోపణ చేశారు. మేము కాదు.

మిస్టర్ స్పీకర్:- ప్రశ్నకంగా ఏమయినా ఉంటే చెప్పండి. యాక్షన్ తీసుకుంటారు.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- దీవాకరెడ్డి ఒక పర్మిట్‌తో 10 బస్సులను ఆపరేట్ చేస్తున్నారు అని ఎం.పి. అన్నారు.

డాక్టర్ ఎం.పి. మైసూరారెడ్డి:- ఒక పర్మిట్‌తో 10 నడపడానికి అవకాశం లేదు. కోస్టల్ ఏరియాలో 825 టౌన్ సర్వీసెస్ ఉన్నాయి. రాయలసీమలో 376, తెలంగాణాలో 192 టౌన్ సర్వీసెస్ ఉన్నాయి.

శ్రీ ఎం. రఘుమారెడ్డి:- ఎంక్వయిరీ వెయ్యమనండి. వాస్తవాలు బయటకు వస్తాయి. వాస్తవాలు బయటకు రాకుండా ఎందుకు ఈ తప్పింపుకునే ధోరణి?

శ్రీ జె.కె. రెడ్డి (నెల్లూరు):- అధ్యక్షా, విద్యాసాగరరావుగారి ఆలోచన వేరు. చాలా మంది మంత్రులు, మెంబర్స్ అని అన్నారు. సజీ బయట గవర్నరుగారు బహుశా చేస్తున్నారు. చాలామంది దొంగలని అన్నారు. ఇక్కడ సభలో ఏదైనా గవర్నరు అన్నారు. ఇటీవలే ట్యాన్కర్ల వస్తున్నారన్నారు. ఎట్లా ఈ రకంగా ఆలోచనలు చేస్తూ, స్పెసిఫిక్ గా చెప్పాలి.

(ఇంటరప్షన్స్)

'మోస్ట్ ఆఫ్ ది ఎం.ఎల్.ఏస్ అండ్ మినిస్టర్స్' అన్నారు. అంటే 90 శాతం ఉన్నట్లు అర్థం వస్తుంది. ప్రభుత్వం తగు విధంగా స్టేట్ మెంట్ ఇచ్చాలి. ఎవరైనా చేస్తున్నారన్నది చెప్పాలి. ప్రయివేట్ ఆపరేషన్స్ ఇల్లగల్గేలా చెయ్యడం వల్ల ఆర్.టి.సి. నష్టం వస్తోందన్నది యదార్థం. ధర్మారావుగారు మంత్రిగా ఉండగా ఖచ్చితంగా చర్యలు తీసుకున్నారు. ఆగిపోయాయి. మళ్లీ ఎందుకో ఈ మధ్య మొదలయినాయి. ఓవర్ ల్యాపింగ్ ఒడుగులోంచి కాంట్రాక్ట్ క్యారెజెన్సు ఇల్లగల్గేలా నడుపుతున్నారు. గజ్టి చర్యలను తీసుకోవాలి. విద్యా సాగరరావుగారు అన్నదానికి స్పెసిఫిక్ గా పేర్లు చెప్పాలి. సభలో ఉన్న వారినో ఇంత హఠాత్కి సంబంధాలున్నాయని చెప్పవచ్చు. ప్రభుత్వం కానీ విద్యాసాగరరావుగారు కానీ చెప్పాలి. అట్లా కాకుండా మోస్ట్ ఆఫ్ ది మెంబర్స్ అండ్ మినిస్టర్స్ అంటూ ఎలిగేషన్ చెయ్యడం మంచి పద్ధతి కాదు.

(ఇంటరప్షన్స్)

డాక్టర్ ఎం.పి. మైసూరా రెడ్డి:- కాంట్రాక్ట్ క్యారెజెన్స్ విషయంలో మోటార్ వెహికల్ యాక్ట్ ప్రకారం ఎవరయినా పర్మిషన్ తీసుకోవచ్చు. కానీ ఆ విధంగా తీసుకుని స్టేజి క్యారెజెన్స్ గా మాత్రం వాడితే పర్మిషన్ ను వయిలెట్ చేసినట్లువుతుంది. అటువంటి వారు ఎం.ఎల్.ఎలు కానే మంత్రులు కానే ఎవరయినా సరే వదిలెడి లేదు రిజియన్ వెస్ట్ బ్రాచర్ ఇచ్చాను. ఎవరు ఫ్రాడ్ చేసినా తప్పకుండా చర్యలు తీసుకుంటాము. టూరిస్ట్ బస్సులను, మ్యారేజీ పర్మిషన్ వాడుకుంటున్నారు. వాటిని స్టేజి క్యారెజెన్స్ గా వాడితే తప్పకుండా చర్య తీసుకుంటాము. ఎం.పి.లు కానే ఎం.ఎల్.ఏ.లు కానే ఎవరయినా వదిలే ప్రసక్తి లేదు. వారి రుజ్జుతో ఎక్కడయినా ఆ విధంగా ఉంటే చెప్పమనండి. ఇప్పుడే సీట్ చేయొస్తాను.

శ్రీ సి. నర్సిరెడ్డి:- కాంట్రాక్ట్ క్యారెజెన్సు షార్ నిస్సం మీద ఆర్.టి.సి. తీసుకుంటున్నారు. షార్ ఫార్వేస్ ఏ విధంగా చెల్లిస్తున్నారు. దానివల్ల ఆర్.టి.సి.కి నష్టం వస్తోందా, లాభం వస్తోందా? తేల్చి చెప్పాలి.

డాక్టర్ ఎం.పి. మైసూరా రెడ్డి:- ప్రయివేట్ వెహికల్స్ షార్ కు తీసుకున్న దాని విషయంలో ఎట్లా తీసుకుంటున్నారు అన్నారు. లగ్జర్ బస్సులు కిలో మీటరుకు రూ. 4.35 షెనలు. సెమ్ లగ్జర్ బస్ వచ్చేసి కి.మీ.కు రూ. 4.25 షెనలు, డిస్ట్రిక్ట్ ఆర్డనర్ 9.50 ఉ.

బస్కు కి.పీ.కు రూ. 4.55, సిటీ బస్కు కి.పీ.కు రూ. 5లు నిర్ణయించడం జరిగింది. It has earned profits of Rs. 194.86 lakhs during 1988-89, Rs. 237.67 lakhs during 1989-90, Rs. 196.67 lakhs during 1990-91, Rs. 296.58 lakhs during 1991-92 and Rs. 373.95 lakhs during 1992-93. ఈ విధంగా ప్లాన్ సిస్టమ్ వల్ల లాభాలే వచ్చాయి.

మిస్టర్ స్పీకర్:- ద క్వశ్చన్ యీజ్ క్వయిట్ క్లియర్. ఇందులో ఎవరు ఉన్నా, వారి మీద యాక్షన్ తీసుకొంటామని, వేరు సెన్సిటివ్ గా ఇస్టే యాక్షన్ తీసుకొంటామని చెప్పిన తరువాత కూడ why should we drag on this question like this.

శ్రీ సిహెచ్. విఠల్ రెడ్డి:- రాష్ట్రంలో ప్రైవేట్ క్వారియర్స్, ప్రైవేట్ బస్లు చట్టవిరుద్ధంగా, అనుమతి లేకుండా విపరీతంగా నడుస్తున్నాయి. కాబట్టి ఈ విషయాలన్నీ విచారణ చేసేందుకు హౌస్ కమిటీ వేసినట్లయితే, ఎక్కడ ఏమీ జరుగుతున్నది, ప్రైవేట్ బస్లు ఎవరెవరికి ఉన్నది స్పష్టంగా సభ ముందు వస్తాయి. కాబట్టి విచారణ చేసేందుకు, ప్రభుత్వానికి వీత్తుతున్నా ఉంటే గనుక, హౌస్ కమిటీ వేయడానికి అంగీకరిస్తారండీ? చెప్పండి.

డాక్టర్ ఎం.వి. మైసూరారెడ్డి:- మీరు చెప్పేది ప్రైవేట్ క్వారియర్స్? టౌన్ సర్వీసులకు సంబంధించిన కంట్రాక్టు క్వారెషెన్సా?

శ్రీ సిహెచ్. విఠల్ రెడ్డి:- కాదండీ, ప్రైవేట్ క్వారియర్స్ అండీ ప్రైవేట్ బస్సెస్ రాష్ట్రంలో వేటిని ఎవరెవరు నడిపిస్తున్నారు, ఎన్నెన్ని తిరుగుతున్నాయి, అర్జెన్సీకి నష్టాలు రావడానికి మూల కారణం ఏమిటి ఈ విషయాలన్నీంటిని విచారణ చేయించేందుకు హౌస్ కమిటీని వేయడానికి మీరు సిద్ధంగా ఉన్నారా?

డాక్టర్ ఎం.వి. మైసూరారెడ్డి:- సార్, మేము ఇందులో వెనుకాడబోయేది ఏమీ లేదు. మేము దాచిపెట్టేది ఏమీ లేదు. ఎవరైనా సరే చర్యలు తీసుకొంటాము. తీసుకోకుండా పోయే ప్రశ్న ఉదయించదు, ఉదయించదు. కానీ విఠల్ రెడ్డిగారు చెప్పుతున్నది - ప్రైవేట్ క్వారియర్స్ అంటున్నారు. నాకైతే ఏమీ అర్థం కావడం లేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్:- ప్రైవేట్ క్వారియర్స్ అండీ ప్రైవేట్ బస్సెస్.

Sri K. Vidyadhara Rao:- Private buses are operating as state carriages and contract carriages. సార్ విఠల్ రెడ్డిగారి అభిప్రాయం అర్థం కావడం లేదని చెప్పి, మంత్రిగారు తెలివితేటలు ప్రదర్శించనక్కరలేదు. విఠల్ రెడ్డిగారు చెప్పింది ఆయనకు అర్థం అయింది.

డాక్టర్ ఎం.వి. మైసూరారెడ్డి:- సార్, విద్యాధరరావుగారు చెప్పుతున్నట్లు నేనేమీ తెలివితేటలు ఉపయోగించడం లేదు. ఉన్న విషయాలు బట్టబయలుగా చెప్పుతున్నాను. స్టేట్ క్వారంటైన్ 8 కి.మీ. లోపల ఉంటే అలా పేస్తారు - టౌన్ సర్వీసుల కొరకు, ఎం.వి. యాక్టును 1988వ సం.లో లీబరలైజ్ చేసిన తరువాత, 1989 నుండి ఆర్.టి.పి. వాళ్లు ఎటువంటి స్టేట్ క్వారంటైన్ మంజూరు చేయలేదు. రిజక్టు చేసినా, కొందరు ట్రీబునళ్లకు వెళ్ళి పర్మిట్లు తెచ్చుకోవడం జరిగింది. టౌన్ సర్వీసులకు 8 కి.మీ. లోపల బిల్డింగ్-అప్ ఉంటే ఇచ్చారని చెప్పుతున్నవి 1989వ సం.కు ముందర ఇప్పినవి. మేము వచ్చిన తరువాత, ఏ బస్ కు స్టేట్ క్వారంటైన్ గాని, టౌన్ సర్వీసుకు గాని పర్మిట్ ఇవ్వలేదు. 1989 తరువాత ఎం.వి. యాక్టు లీబరలైజ్ అయింది కాబట్టి, కోర్టుకు వెళ్లి తెచ్చుకొన్న పర్మిట్ల కాని, ఆర్.టి.పి. ద్వారా ఒక్క స్టేట్ క్వారంటైన్ కూడ పర్మిట్ ఇవ్వలేదు.

శ్రీ కె. వీద్యాధరరావు:- కాని కొన్ని బస్లు ఇల్లగల్గినా నడుస్తున్నాయి. వీరు పర్మిట్ ఇవ్వకుండానే, వీరి అనుమతితో ఇల్లగల్గినా నడుస్తున్నాయని చెప్పుతున్నాను. వారు ఇవ్వలేదన్న మాట కాదనడం లేదు. వారు పర్మిట్ ఇవ్వకుండా, చూసి చూడకుండా, వారికి అనుకూలమైన వ్యక్తుల వెహికల్స్ ఇల్లనిట్గా నడుస్తున్నాయనే ఆరోపణలు వచ్చాయి. కాబట్టి ఇందాక మిత్రులు విత్తరెడ్డిగారు వెప్పినట్లు ఈ విషయాలన్నీటే మీద మీరు హాజ్ కమిటీని వేయాల్సి.

డాక్టర్ ఎం.వి. మైసూరారెడ్డి:- ఇందులో హాజ్ కమిటీని వేయవలసిన అవసరం లేదు. ఎవరైనా సరే వివరాలను సభ దృష్టికి తీసుకొని వస్తే, చర్యలు తీసుకొంటాము. వదిలిపెట్టే ప్రశ్న లేదని చెప్పాను.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు (కుప్పం):- అధ్యక్షా, ఎవరి మీదనైనా యాక్షన్ తీసుకొంటాము. ఇందులో ఏ మాత్రం కాంప్లైమ్మెంట్ అయ్యే ప్రశ్న లేదని మంత్రిగారు పదే పదే చెప్పుతున్నారు. చాలా సంతోషం. కాని ఈ సందర్భంగా మీరు ఒకటి గుర్తుపెట్టుకోవలసి వుంది. ఆర్ట్ నీకి హావ్ గా లాసెస్ వస్తున్నాయి. దీనికి కారణం ప్రయివేట్ క్వారంటైన్, కాంట్రాక్టు క్వారంటైన్, స్టేట్ క్వారంటైన్ రన్ చేయడం వల్ల, 8 కి.మీ.లు అని మంత్రిగారు చెప్పుతున్నారు. కాని దాన్ని అడ్డం పెట్టుకొని 20, 39 కి.మీ.ల దూరం వరకు బస్లను ఆపరేట్ చేస్తున్నారు. ఈ విషయాన్ని నేను వెప్పడం కాదు. ఆర్ట్ నీ ఫైర్ గనే ఒకసారి స్పష్టంగా చెప్పారు. ఈ హాజ్ లో ఇంతకుముందు మంత్రిగా ఉన్న జె.సి.దివాకరరెడ్డి 10 బస్లకు పర్మిట్ తీసుకొని 50, 60 బస్లను రన్ చేస్తున్నారని ఒక ఎం.వి. చెప్పారు. ఇప్పుడే జె.కె. రెడ్డిగారు కూడ చెప్పారు. ఇంతకుముందు రవాణాశాఖ మంత్రిగా ఉన్న ధర్మారావుగారు కొంతవరకు కంట్రోలు చేశారని, ఈ రోజు కంట్రోలు లేకుండా పోయిందని, దీనివల్ల నష్టాలు వస్తున్నాయని, ఇంతకు ముందే విద్యాసాగరరావు చెప్పారు. ఈ ప్రభుత్వంలో ఉన్న చాలామంది మంత్రులు ఎం.వి.టి.పి.లు ఇల్లగల్గినా బస్లను రన్ చేస్తున్నారని. కాబట్టి ఈ ఆరోపణలు అన్ని పోవాలంటే... ముఖ్యమంత్రి కూడ ఇక్కడే ఉన్నారనేను వారిని డిమాండ్ చేస్తున్నాను... స్పష్టమైన ఆరోపణలు వచ్చాయి కాబట్టి, ఎవరెవరికి దీనితో సంబంధం ఉన్నది తెల్పవలసిన అవసరం ఉంది. మేము కూడ

ఎవ్విడెన్స్ పూర్వ్ వేస్తాం. ఎవరికి సంబంధం లేదని అనుకొంటే, మీరు నిర్దోషులని పూర్వ్ వేసుకొంటే మంచి పేరు వస్తుంది. కాబట్టి ఎట్టి పరిస్థితుల్లోనూ ఆర్జీనీకి నష్టం లేకుండా చూడవలసిన బాధ్యత ముఖ్యమంత్రిమీద ఉంది. నేను వారిని డిమాండ్ చేస్తున్నాను. దయచేసి హాజ్ కమిటీని వేయండి. వాస్తవాలను బయటకు తెండి.

డాక్టర్ ఎం.పి. మెనూరారెడ్డి:- అధ్యక్షా, మీకు తెలుసు; నేను బ్యాన్స్ పోర్టు మినిస్టర్ అయి రెండు, మూడు మాసాలు మాత్రమే ఆయింది అనుకొంటా. 1989 సంవత్సరానికి ముందర ఎన్ని కంట్రాక్టు క్యారెజ్లు ఇచ్చింది చెప్పాను. ప్లెయిర్ సిస్టమ్ క్రింద ఎన్ని బస్లు తీసుకొన్నది చెప్పాను. తరువాత, 1989 సంవత్సరానికి ఎన్ని స్టేజీ క్యారెజ్లు ఇచ్చింది చెప్పాను. నేను వచ్చిన తరువాత ఒక కంట్రాక్టు క్యారెజ్ కానీ, ఒక్క స్టేజీ క్యారెజ్ గానీ మంజూరు చేయలేదు. ఎవరైనా సరే శిక్షించి తీరుతామని చెప్పాను. మేము నిలవలసిన అవసరం లేదు. ఇది ఈ దినం కొత్తగా వచ్చింది కాదు. కొత్త సంప్రదాయంగా చెప్పుతున్నారు. తీవ్రమైన చర్యలు తీసుకొనేది ఈ ప్రభుత్వమే అని చెప్పుతున్నాను. ఆ ప్రభుత్వం తీసుకోలేదు. వారు నిలుపుదల చేయలేక, 210 బస్లను ప్లెయిర్ సిస్టమ్ క్రింద తీసుకొన్నారు. వారే సిగ్గుపడవలసిన అవసరం ఉంది. ఎవరైనా బస్లను ఇల్లెసిట్ గా ఆపరేట్ చేస్తే కఠిన చర్యలు తీసుకొంటామని మరే మరే మనవిచేస్తున్నాను అధ్యక్షా.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- అధ్యక్షా, తెలుగుదేశం ప్రభుత్వమే దొంగతనాన్ని కనిపెట్టి, డబ్బు వసూలు చేసింది. మేరే పర్మిట్ లేకుండా దొంగతనంగా బస్లను నడిపిస్తున్నారు. తెలుగుదేశం ప్రభుత్వ హయాంలో రెండు సంవత్సరాలు 26, 23 కోట్ల రూపాయలు లాభం వచ్చిన మాట వాస్తవమా కాదా; మీరు 40 శాతం టారిఫ్ పెంచి కూడ ఈ రోజు 90 కోట్ల రూపాయలు నష్టం వస్తున్నమాట వాస్తవమా కాదా? మీ ఆర్జీని షేర్మన్ కూడ చెప్పారు. మీ ముందుర ఉన్న మాజీ మంత్రి కూడ - ఇల్లెసిట్ బస్లను ఆపరేట్ చేయడం వల్ల ఆర్జీనీకి నష్టాలు వస్తున్నాయని పబ్లిక్ మేటింగ్ లో పదే పదే చెప్పిన మాట వాస్తవమా కాదా? ఇంకా నిద్రస్థం ఏమిటండీ? ఒక పక్క మీ మంత్రి, మీ షేర్మన్ సుష్టంగా చెబుతూ ఉన్నారు. మంత్రిగారికి అవగాహన కూడా లేదు. స్టేజీ క్యారెజ్లు, కాంట్రాక్టు క్యారెజ్లు మీరు యిచ్చారు మేము యివ్వలేదు అంటున్నారు. మీరు యివ్వకపోతే దొంగతనంగా నడుపుతున్నారు.

1000

డా.ఎం.పి. మెనూరారెడ్డి:- నేను చెప్పాను. 1989 సంవత్సరానికి ముందు ఎన్ని యిచ్చారో చెప్పాను. టౌను సర్వీసుల గురించి కూడా చెప్పాను. ఈ ప్రభుత్వం వచ్చేక ఆర్.టి.సి. వారు టౌను సర్వీసులు ఏవే మంజూరు చేయలేదు. ట్రాబుల్ నట్ కు వెళ్లి తెచ్చు కున్నవి మాత్రం ఉన్నాయి. ఆర్.టి.సి. లాభనష్టాల గురించి బేరీజు వేయాలంటే ఆ బాధ్యతను షేరు పేరుగా వుంటుంది. వేటన్నీటి గురించి నేను మనవిచేశాను. ఈ ప్రభుత్వం ఎవరినే కూడా క్షమించదు. ఎటువంటి పెద్దలనైనా కఠినంగా శిక్షిస్తాము. ఒక్క పేరు చెప్పమనండి.

శ్రీ సిపావ్ విద్యాసాగరరావు:- అధ్యక్షా, పేర్లు చెప్పమంటున్నారు. మిత్రులందరి పేర్లు యిప్పుడు చెప్పాలని కాదు. మా పశ్చు మీరు అర్థం చేసుకోండి. గౌరవనీయులు

జె.కె. రెడ్డిగారు అయ్యప్ప దీక్షలో వుండి చాలా స్పష్టంగా వివరణ కోరారు. మైసూరా రెడ్డిగారు జవాబు యిస్తూ ఎం.ఎల్.ఏ.లు చట్టబద్ధంగా వాహనాలు నడిపితే వాళ్లు అనర్హులు కారన్నారు. అది వాస్తవమే. కానీ పార్లమెంటు సభ్యుల అభియోగం వుండి కడప, అనంతపూరులలో ఉండే ఆర్.టి.సి. సిబ్బంది బంధు నిర్వహించడమే కాకుండా రాష్ట్రవ్యాప్తంగా ఉద్యమించి పౌడరాబాదులో కూడా ఆరోపణలు చేశారు. వందలాది మంది ప్లైవేటు వాహనాలు నడుపుతున్నారని, శాసనసభ్యులు, మంత్రులు కూడ ఉపయోగిస్తున్నారని ఆరోపణ చేయడం జరిగింది. అరక్ కాంట్రాక్టర్లు ఎవరైనా వుంటే వారిని ప్రభుత్వ పరంగా ప్రోత్సహించరాదని, అది ప్రభుత్వ విధానమని ముఖ్యమంత్రిగారన్నారు. దానిని అందరూ పాటిస్తున్నారు. అదేవిధంగా పదవిలో వుండి కాంట్రాక్టు క్యారీయర్లు గానీ, వేరే వాహనాలు గానీ ఉన్నవారు అధికార దుర్వినియోగం చేసే అవకాశం వుంది. ప్రతి ఊిల్లో ఆర్.టి.ఎ. మరియు ఆర్.టి.సి. అధికారులు అటువంటివారిని అదుపుచేసే ప్రయత్నం చేయలేరు కాబట్టి ముఖ్యమంత్రిగారు ఎంక్వయిర్ చేసి సభ్యులకు ఎవరెవరికి వాహనాలున్నాయో చూసి వాటిని వదులుకునేలా చేస్తే మంచిదని మేము సూచన చేస్తున్నాం. ఈ పని చేయడానికి అందరి మంత్రులు పేర్లు చెప్పడం కాదు. పేర్లు యిడివరకే వచ్చాయి. ప్రతి ఊిల్లో చాలామంది ఎం.ఎల్.ఎ.లకు వాహనాలు ఉన్నాయి. జాబితా యిస్తాం. అరక్ కాంట్రాక్టర్లు, ప్రభుత్వంలో వున్నవారికి వాహనాలు వుంటే వాటిని ఉపయోగిస్తే దుర్వినియోగం అయ్యే అవకాశం వుంది కాబట్టి ముఖ్యమంత్రిగారు విచారణ జరిపి ఊిల్లలవారిగా వాహనాలున్న వారిని తెలుసుకుని వారు వాటిని వదులుకునేలా చేస్తే మంచిది.

Mr. Speaker:- That is a suggestion.

Dr. M.V. Mysoor Reddy:- I will take note of it.

Mr. Speaker:- We will take care. As you suggested....
తప్పకుండా పరిశీలిస్తామని వారన్నారు.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- ధన్యవాదాలు సార్. కానీ ఇది తేవ్వమైన ఆరోపణ. రెండు ఊిల్లకు చెందిన సిబ్బంది ఆరోపణ చేశారు. ప్రభుత్వపరంగా క్లియర్గా వుంటే బాగుంటుంది. పార్లమెంటు సభ్యుడు కూడా ఆరోపించడం జరిగింది. ముఖ్యమంత్రిగారు వామే యిస్తే బాగుంటుంది.

మిస్టర్ స్పీకర్:- మైసూరారెడ్డిగారు చెప్పారు. తప్పకుండా దానిని ఆలోచించాల్సిందని. ముఖ్యమంత్రిగారి దృష్టికి తెస్తామని అన్నారు.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- మైసూరారెడ్డిగారు చెప్పింది దొంగసారా వ్యవహారాలు తగ్గిస్తామని. వారు పరిపాలనాదక్షులు. నైతికంగా సభ్యులవద్ద వున్న వాహనాలను డిస్కరేజ్ చేయడంకోసం చెబుతున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్:- ఇందాక జె.కె.రెడ్డిగారన్నది తమ సభ్యులని కాదు. ఎవరైనా కానీ అని.

శ్రీ సిపాచ్. విద్యాసాగరరావు:- ప్రతిపక్ష సభ్యులైనా, ఏ శాసనసభ్యులైనా కానీ సార్.

డా. ఎం.వి. మైసూరారెడ్డి:- ప్రభుత్వం అక్కడ సారాయి వ్యవహారాల మీద వర్తక సుకొగలదు. వారు చెప్పేది వేరు. నైతిక ధర్మాలకు సంబంధించిందా.

మిస్టర్ స్పీకర్:- అక్కడ సారాయి వ్యవహారాలుంటే వాటిమీద విచారణ జరుగుతుందన్నారు.

శ్రీ సిపాచ్. విద్యాసాగరరావు:- విచారణ ఆటోమేటిక్ గా జరుగుతుంది సార్. దానికి మంత్రిగారు శాసనసభలో హామీ యివ్వవలసిన అవసరం లేదు. సంబంధిత వ్యక్తులను వాళ్లు పట్టుకుంటారు. నేను చెప్పేది ఎం.ఎల్.ఎ.లకు, మంత్రులకు చెప్పేటటువంటి వాహనాలుంటే అధికార దుర్వినియోగం అయ్యే ప్రమాదం ఉందని. ఇటువంటి అభియోగాలు ప్రతి జిల్లాలోనూ వున్నాయి. కాబట్టి అటువంటి వాహనాలను ఆర్.టి.సి. పరం చేయండి. వాళ్లు యిదేవిధంగా కానీ ఆపరేట్ చేస్తే ఖచ్చితంగా ఆర్.టి.సి.కి నష్టం కలుగుతుంది. మేద్యారా మరోసారి ముఖ్యమంత్రిగారికి మనవిచేస్తున్నాను.

డా. ఎం.వి. మైసూరారెడ్డి:- వారు నైతిక ధర్మాల గురించి చెబుతున్నారు. వాటి గురించి నేనేమీ చెబుతాను?

సహకార ఋణాలపై వడ్డీ తగ్గింపు

8-

*8709-సర్వశ్రీ ఎన్. రఘురామ (జగ్గయ్యపేట), ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు, ఎ. మాధవరెడ్డి, డి. అప్పలసూర్యనారాయణ (శ్రీకాకుళం), పి. చలపతిరావు (ఎలమంచిలి):- సహకార శాఖమంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:

(అ) సకాలంలో తిరిగి చెల్లించబడిన సహకార ఋణాలకు, 5 1/2 శాతం వడ్డీ తగ్గింపుకు రాష్ట్రప్రభుత్వం హామీనిచ్చిన విషయం వాస్తవమేనా;

(ఆ) ఆయా డి.సి.సి.టి.లకు ప్రభుత్వం నొమ్మును విడుదల చేసిందా;

(ఇ) ఆయినచో, బ్యాంకులకు రావలసిన మొత్తం నొమ్మంత; ఆ నొమ్మును ప్రభుత్వం ఎప్పటికి సర్దుబాటు చేస్తుంది?

సహకారశాఖ మంత్రి (శ్రీ ఆర్. చెంగారెడ్డి):- (అ) 1990-91 వరకు తిరిగి చెల్లించిన ప్రస్తుత బకాయిలకు సంబంధించి 5.5 శాతం వడ్డీ తగ్గింపును ఇవ్వడమయింది. 1991-92 సంవత్సరానికి, దీర్ఘకాలిక పరపతిలో ట్రాక్టరు, కోళ్ల పెంపకం క్రింద రుణాలు మినహా, 30.6.1992 తేదీన, ఈ తేదీకి ముందు తిరిగి చెల్లించిన ప్రస్తుత బకాయిలన్నింటిపై 5.5 శాతం వడ్డీ తగ్గింపును ఇవ్వడమయింది.

(అ) అవునండీ. రాష్ట్రప్రభుత్వం రూ. 135.04 కోట్ల మొత్తాన్నీ విడుదల చేసింది.

(ఇ) ఈ ప్రశ్నకు తావులేదు. ఎందుకంటే ఓల్గా సహకార కేంద్ర బ్యాంకులకు రావలసిన ప్లాకాన్నీ అంతటినీ రాష్ట్రప్రభుత్వం విడుదల చేసింది.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- ఇదే ప్రశ్నకు సమాధానం 20.8.1993న ఈ హౌస్ లో మంత్రిగారు యిచ్చారు. ఈ రోజు కూడా సమాధానం యిచ్చారు. ఈ రెండు సమాధానాలు పరస్పర విరుద్ధంగా వున్నాయి. కాబట్టి మీరు దీనిని మళ్ళీ రేపు మొదటి ప్రశ్నగా టేకప్ చేయండి. ఇది రైతు గురించి. మీరు వినండి.

మిస్టర్ స్పీకర్:- అది ఏంటే సప్పిమెంటు అయిపోతుంది. మీరు క్వశ్చన్ వెస్టున్నారా లేక పోస్టువోన్ మెంటు అడుగుతున్నారా?

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- రెండు విరుద్ధమైన జవాబులు యిచ్చారని మే దృష్టికి తెస్తున్నాను. క్లాబ్ బీకావాలి. ఇది రైతుకు సంబంధించిన విషయం. అది స్పష్టంగా చెప్పాల్సిన అవసరం ఉంది. కాబట్టి రేపు దీనిని మొదటి ప్రశ్నగా టేకప్ చేయాలని మిమ్ములను రికెస్టు చేస్తున్నాను.

శ్రీ ఆర్. బెంగారెడ్డి:- పోస్టువోన్ చేయాల్సిన అవసరం లేదు. నేను యిచ్చిన సమాధానం వారినీ కన్వీన్సు చేస్తుంది. పోస్టువోన్ మెంటుకు అవసరం ఏముంది? మేము కరెక్టుగా సమాధానం యిస్తున్నాం.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- అధ్యక్షా, మీరు కన్వీన్సు అయితే మీరు చేయండి.

శ్రీ ఆర్. బెంగారెడ్డి:- వారినీ ప్రశ్న వేయమని చెప్పండి అధ్యక్షా, ...

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- ఇది "బ్రేష్ ఆఫ్ ప్రివేట్ సార్" ఒకే ప్రశ్నకు పరస్పర విరుద్ధమైన రెండు సమాధానాలు యిచ్చారు. మీరు వినండి సార్. నేను క్వశ్చన్ అడగటం లేదు. 26.8.93 నాడు ఈ మెంబర్లె అడిగిన దానికి యిప్పటి దానికి డిస్ క్రిపాన్సీ వచ్చింది. మొత్తం రూ. 171.91 కోట్లు అని ఆ రోజు చూసింది, ఈ రోజు రూ. 131 కోట్లు అని చూపించారు. ఇది క్లియర్ గా వుంది.

శ్రీ ఆర్. బెంగారెడ్డి:- వారు వేసిన ప్రశ్నకు సమాధానం వుంది. దీనికి పోస్టువోన్ మెంటు అవసరం లేదు.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- వారినీ పాత ఆన్సరు చూసుకోమనండి.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- అధ్యక్షా, యిందులో మిస్ ఇన్ ఫర్ మేషన్ ఉంది. పోస్టువోన్ చేస్తూ, ఇది ప్రీసేజీ కాదు. We can prove beyond doubt that there is mis-information. So let us clarify it. దీనిని పోస్టువోన్ 10.10 చేసినందువలన మేకేమీ ప్రమాదం లేదు. ఇందులో మిస్ ఇన్ ఫర్ మేషన్ ఉంది. There is ఉ.

variation in the answers. You can come with correct information.

శ్రీ కె. రోశయ్య:- అధ్యక్షా, మనం త్వరగా క్వశ్చన్ అవర్ ముగించుకోవాలి. ఇప్పటికీ 1 గంట 45 నిమిషాలు అయింది ప్రారంభించి. అధ్యక్షా, దయచేసి నాగేశ్వర రావుగారు కానీ, చంద్రబాబునాయుడుగానీ, ఎవరియినా గానీ, క్వశ్చన్ పేపర్లో మన్నపుడు ఈ క్వశ్చన్ ప్రయారీటీ ఏమిటి, ఆన్సర్ డిస్క్రెపెన్సీ ఉంది అంటే దానికి కావాల్సిన ఏర్పాటు ముందే చేసుకోవాలి. 1 గంట 45 నిమిషాలు అయిన తరువాత మళ్ళీ పోస్ట్పోస్టుమెంట్ అంటే ఎట్లా? ఏదన్నా డిస్క్రెపెన్సీ ఉంటే, ఆన్సర్ మీకు తప్పి కలిగిందకపోతే you come before the House in some other form. There is a provision. ఇది బ్రీవ్ ఆఫ్ ప్రొవిలేజ్ అంటున్నారు. Come on - let him give a notice. ఇది కాకుండా దీనిని బాబుదా వేయడం న్యాయం కాదు. దయచేసి టైమ్ ఎడ్జస్ట్ చేసుకోవాలని నా ప్రార్థన. ఏ క్వశ్చన్ కు ఎంత టైమ్ తోసుకోవాలనేది మే ప్రయారీటీ మీరు ముందే నిర్ణయించుకోండి.

మిస్టర్ స్పీకర్:- ఇదే క్వశ్చన్ మీద వుంటే ఎట్లా? ఇంక పొడిగించకండి.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- ఇక్కడ క్వశ్చన్ పొడిగించడం అనేది ఒక్కరి చేతుల్లో మాత్రమే ఉండదు. Both the Government and the Opposition have to cooperate to run the House Sir. ఇందులో క్లియర్ గా మీస్ ఇన్ఫర్మేషన్ ఉంది. హౌస్ ను సెట్ ట్రాక్ పట్టించడానికి వేలున్నంత ఇన్ఫర్మేషన్ ఉంది. మాకు తెలిసిన ఇన్ఫర్మేషన్ ప్రకారం మీకు కూడా వుంటే. మేము మంచి ఉద్దేశ్యంతో అడుగుతుంటే వేస్ట్ చేస్తున్నామని అంటున్నారు. మేము వేస్ట్ చేయడంలేదు.

Sri Ch. Vidyasagar Rao:- I am requesting the Chair to postpone - because there is disparity in two answers.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- గతంలో మీరు చెప్పిన సమాధానానికి, ఇప్పుడు చెప్పిన దానికి వేరియేషన్ ఉంది. ఇప్పుడు చెప్పింది మీస్ ఇన్ఫర్మేషన్. ఇది హౌస్ ను సెట్ ట్రాక్ కు తేవడం. ఇందులో బ్రీవ్ ఆఫ్ ప్రొవిలేజ్ ఉంది. అందుకే పోస్ట్పోస్టుమెంట్ చేయడం It is left to you Sir, there is variation in the answer in other sections, and it is clearly a misinformation. It is a breach of privileges they are going to commit. That is why we wanted to postpone it; tomorrow so that we can all participate it fully.

శ్రీ ఆర్. వెంగారెడ్డి:- ముందు ప్రశ్న చూడమనండి. వాళ్లు వేసే ప్రశ్నకు సమాధానం చెబుతున్నాను. ఇందులో ఎటువంటి బ్రీవ్ ఆఫ్ ప్రొవిలేజ్ లేదు. క్వశ్చన్ చూడండి. Let me read out the answer. కరెక్ట్ ఆన్సర్ ఇచ్చాము ఇందులో. అందువల్ల బ్రీవ్ ఆఫ్ ప్రొవిలేజ్ క్వశ్చన్ రాదు.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- స్పీకర్ సార్, మీరు వినండి. దయచేసి.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- అధ్యక్షా, ఇందులో సమస్య ఏమే లేదు మంత్రిగారిని తప్పుపట్టే క్వశ్చన్ కాదు. గతంలో ఒక సమాధానం సర్క్యులేట్ చేశారు. రాష్ట్రప్రభుత్వానికి సంబంధించి, కోట్లరూపాయలకు సంబంధించిన జవాబు మానేతుల్లోకి వచ్చింది. అప్పటి సమాధానానికి, ఇప్పటి సమాధానానికి ఉన్న తేడా చూస్తే, నక్కకు, నాగలోకానికి ఉన్న తేడా వుంది. ఈ క్వశ్చన్ పోస్టపోజ్డ్ కావడానికి వేలులేదు. ఎందుకంటే తప్పుడు అన్సర్ ఇచ్చింది మీరు. ఇందులో కోట్ల రూపాయల వ్యత్యాసం ఉంది కాబట్టి ఇది సమంజసం కాదు. Two answers are there - the latest answer is on the record. Let him answer again. I request the Hon'ble Speaker to kindly look into the variation and postpone the question.

శ్రీ ఆర్. బెంగారెడ్డి:- మా మంత్రిగారు అప్పటి పరిస్థితిని బట్టి సమాధానం చెప్పారు.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- మంత్రికొక సమాధానమా సార్. ఇదెక్కడి అన్యాయం సార్.

మిస్టర్ స్పీకర్:- అప్పటి మంత్రి అప్పటి పరిస్థితిని బట్టి సమాధానం కాదు. Your answer is here.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- ఆ మంత్రిగారికోసం సమాధానం చెప్పించండి.

Mr. Speaker:- Let me suggest. I am giving you a suggestion. Both of you - please resume your seats.

శ్రీ ఆర్. బెంగారెడ్డి:- అప్పటి లెక్కల ప్రకారం సమాధానం చెప్పడం జరిగింది. ఆ టేబుల్ ఏ సంవత్సరానికి ఇచ్చారో చెప్పడం జరిగింది. Let me read out the question. Please listen to me.

మిస్టర్ స్పీకర్:- మీకు సమాధానం కావాలంటే, మీరు అనుకొన్న విధంగా మీకు సమాధానం కావాలనుకొంటే మీరు ఇంకొక రకంగా అడిగితే ఆ సమాధానం రావచ్చు. దాని కొరకు పోస్టపోజ్డ్ కావాలనడం ఎంతవరకు సబబు?

శ్రీ ఆర్. బెంగారెడ్డి:- నేనిచ్చే సమాధానంలోనే వుంది వాళ్లకు అన్సర్.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- ఈ క్వశ్చన్ పోస్టపోజ్డ్ చేస్తే మంత్రిగారు మరింత సమర్థవంతంగా సమాధానం చెప్పడానికి అవకాశం ఉంటుంది కదా.

శ్రీ కె. రోశయ్య:- అధ్యక్షా, దీనిలో పెద్ద తేడా ఏమీ లేదు. వాళ్లు ఆ రోజు ఏ ప్రశ్న వేశారో అంటే 89-90 తాలూకు ఇంత ఇవ్వాలి అని సూచించడం జరిగింది. తరువాత

సబ్సిడ్యెంట్ గా జరిగిన పేమెంట్స్ ఈవేళ ఇచ్చారు. ఆనాడు ఎంత పే చేశారు అంత ఇచ్చారు. ఈనాడు ఇప్పటి లెక్క చూపించారు. కనుక ఈ వ్యత్యాసం తప్ప ఇంతకుమించి ఏమీ లేదు. నేను మళ్ళీ ఒకసారి రిక్వెస్టు చేస్తున్నాను. గవర్నమెంట్ ఫిగర్స్ అనేవి ఎవరైతే వున్నా దాని వెబ్ సైట్ కాదు. ఆ ప్రశ్నకే లేదు. They are based on facts. 1989-90 వరకు ఈ రోజు డిపార్ట్ మెంట్ ఇచ్చిన ఫిగర్స్ చెప్పాను. ఆనాటివరకు పే చేసింది చెప్పాను. దాని తరువాత ఫిగర్ పెరిగింది.

శ్రీ బి. వెంకటేశ్వరరావు:- అది కూడా అవాస్తవం. సార్ వినండి దయచేసి.

మిస్టర్ స్పీకర్:- దీనిమీద ఆర్గ్యుమెంట్ చేస్తూపోతే సర్కిమెంబర్లు అన్నీ ఇచ్చినట్లు అవుతుంది. We are deviating to whatever we thought and decided in the Business Advisory Committee. మినిస్టరుగారు ఆన్సర్ ఇచ్చిన తరువాత, మీకు మీ క్వెస్టన్ కు సమాధానం రాకుంటే వేరే రూపంగా రావచ్చు.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- డిస్క్రిమెన్స్ వస్తే అది మీ దృష్టికి తెస్తున్నాము. రోకయ్యగారు క్వార్షె చేశారు. అది కూడా కరక్చుకాదు. వాస్తవం మీ దృష్టికి తెస్తున్నాను. తరువాత క్వెస్టన్ ఎల్.ఎ.క్యూ.నెం. 8709 కు సంబంధించి రెండు సమాధానాలు మీరు తెప్పించుకుని చూడండి. అందులో ఎ.బి.సి. చూడండి. బి.కు సమాధానంలో

10-20
ఉ.

"A sum of Rs. 121.98 crores was released upto 1989-90."

" A further sum of Rs.12.00 crores is due for reimbursement to A.P.S. Co-op. Bank/A.P. Coop., Credit Agr. Development Bank in respect of the repayments made upto 30.6.1989 and Rs.37.93 crores to eligible individual beneficiaries of Credit Co-op., in respect of the repayments made during the years 1990-91 and 1991-92. The Balance amount will be released soon." ఈ రెండూ మీరు చూస్తే, 121.98 కోట్లు + రు.12 కోట్లు + రు.37.93 కోట్లు మొత్తం రు. 171.91 కోట్లు. రెండవ ప్రశ్నలో మీరు ఈ రోజు ఇచ్చింది చూస్తే అందులో The Government released a sum of Rs.135.04 crores This figures does not arise till the entire amount due to the Cental co-op., Banks is settled. అంటే ఆ సమాధానంలో రు.171.91 కోట్లు ఇవ్వవలసి వస్తే, ఈ రోజు నాటికి అది రు. 135.04 కోట్లకు తగ్గిపోయింది. అంటే, సుమారు రు.37 కోట్లు తగ్గిపోయింది. అప్పటికే, ఇప్పటికీ నాలుగు నెలల డెండ్ ఉంది. ఈ నాలుగు నెలల్లో ఇవ్వవలసిన వడ్డీ రిబేటు కూడా ఉంది కాబట్టి ఆనాటి కన్నా ఈనాటికి ఆ మొత్తం పెరగాలి. కానీ ఎట్టి పరిస్థితులలోనూ తగ్గడానికి వేలు లేదు. దీనిని బట్టి చూస్తే, ఈ ప్రభుత్వం ఎంత అసమర్థంగా పనిచేస్తోందో బాలా స్పష్టంగా తెలుస్తోంది. ఇది క్లియర్ గా బోధ ఆఫ్ ప్రొవిలేజ్.

Sri K. Rosaiah:- Sir, as a concerned Minister to the Legislature I am clarifying. Let him submit a notice, when he says there is breach of privilege. Let him come with a notice, we will answer it. Let him understand the whole thing. ఉరికే బ్రేవ్ ఆఫ్ ప్రివిలేజ్ అని కేకలు వేస్తే కాదు. Let him understand the whole thing.

(అంతరాయం)

శ్రీ ఎం. రఘుమారెడ్డి:- కేకలు వెయ్యడమేమిటండీ? ఏమీటి అలా మాట్లాడతారు?

(అంతరాయం)

శ్రీ కె. రోశయ్య:- కేకలు వెయ్యడం అన్-పార్లమెంటరీ అంటే, చేతులు తిప్పడం, మెటికలు వినరడం, జస్పర్స్ - ఇన్ ఎట్రా పార్లమెంటరీ అవుతాయి?

శ్రీ ఎం. రఘుమారెడ్డి:- (అధికారపక్ష సభ్యుల వైపు చూస్తూ) మర్యాద తెలుసుకోండి.

శ్రీ కె. రోశయ్య:- అధ్యక్షా, గేటు దగ్గర ఉన్న అడవాళ్లు మెటికలు వీరివి నట్టుగా "పూ...అ..." అంటూ ఏమిటండీ ఇదీ?

(అంతరాయం)

శ్రీ ఎం. రఘుమారెడ్డి:- ఏమిటండీ ఇదీ, మర్యాద లేదు.

శ్రీ కె. రోశయ్య:- అధ్యక్షా, ఎవళ్ళి దగ్గరా మేము నేర్చుకోనక్కరలేదు. నేను అనేది ఇదీ అన్-పార్లమెంటరీ కాదు. ఒకవేళ ఎవరైనా కేకలు వెయ్యడం సబబు కాదు. సాంప్రదాయం కాదు, మంచిది కాదు, అనుకుంటే, ఉపసంహరించుకోడానికి నాకేమీ అభ్యంతరం లేదు. నేను ఎవరినీ ఉద్దేశించి మాట్లాడింది కాదు.

(అంతరాయం)

(శ్రీ ఎం. రఘుమారెడ్డి లేచి మాట్లాడబోయారు).

రఘుమారెడ్డిగారికి దయచేసి నేను మనవి చేసేదేమిటంటే, కేకలు వేయడం నా అభిమతం కాదు. మీరు కూడా మెటికలు వినరడం, చేతులు తిప్పడం మంచిది కాదు.

Sri M. Raghuma Reddy:- You must withdraw that words "KEKALOO" You must withdraw.

శ్రీ కె. రోశయ్య:- అధ్యక్షా, సభా కార్యక్రమాలు హాండాగా నడుపుకుందాము. కేకలు వేయడమంటే తప్పు అని అనుకుంటే... అదీ అన్ పార్లమెంటరీ కాదు అని నాకు కూడా తెలుసు. అయినా కానీ ఎవరినీ నొప్పించాలని నా భావన కాదు. అదీ మంచిది కాదు అని అంట్లో నేను విత్తడాగ వేసుకుంటాను. అలాగే దయచేసి మీరు కూడా చేతులు తిప్పడం, మెటికలు వినరడం మంచిది కాదు. అవి మీరు కూడా వీరమించుకుంటే బాగుంటుంది.

(అంతరాయం)

మీస్టర్ స్పీకర్:- (ప్రతిపక్ష సభ్యులవైపు చూస్తూ) వారు చెప్పేది వినే ఓపిక కూడా మీకు లేదా అని అడుగుతున్నాను. మీరు కూడా చేతులు ఉపకూడదు. అది తెలుసుకోండి. అది మీ అలవాటు అయితే, వేరేది కూడా అలవాటే అవుతుంది ఇలా అందరూ మాట్లాడితే, ఒకటి తరాబులో అందరూ కూర్చున్నట్లు అవుతుంది.

(అంతరాయం)

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- అధ్యక్షా, ఒక కార్మికాలజీ డిపార్టుమెంటు మన ప్రక్కనే పెట్టవలసి వస్తుంది.

మీస్టర్ స్పీకర్:- నాకు ఆ భయం లేదు కానీ, మీరు మాట్లాడేదానికి అరబి, అరబి, నాకు గొంతు ఎక్కడ పోతుందో అని అనుమానంగా ఉంది.

శ్రీ కె. రోశయ్య:- అధ్యక్షా, నాగేశ్వరరావుగారికే కాదు. ఈ సభలో ఎవరికీ అటువంటి ఇబ్బంది రాకూడదని నేను మనస్ఫూర్తిగా కోరుకుంటున్నాను.

శ్రీ ఎం. రఘుమూరెడ్డి:- రోశయ్యగారికి మళ్లీ వైద్య, ఆరోగ్య శాఖ ఇచ్చారు. అందుకే మాకు ఇబ్బందిగా ఉంది.

శ్రీ కె. రోశయ్య:- అధ్యక్షా, ఆన్సర్లో చాలా స్పష్టంగా చెప్పడం జరిగింది. వారు అన్నారు, రు.37 కోట్లు ఎగిరిపోయింది అని. ఎక్కడికీ ఎగిరిపోలేదు; రు.37కోట్లు ఇన్స్టిట్యూషన్స్ ద్వారా ఇవ్వడానికి ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తే, నాబార్డ్ దానికి అంగీకరించలేదు. దానినీ.....

(అంతరాయం)

మీస్టర్ స్పీకర్:- వారిని చెప్పనివ్వకుంటే మీకు ఎట్లా అర్థమవుతుంది?

Sri M. Raghuma Reddy:- Sir, why should he answer on behalf of that Minister. Is he incapable of answering - What is this? He is not the concerned Minister.

(Interruptions)

Sri K. Rosaiah:- As a Cabinet Minister - and as the Minister incharge of Legislative Affairs, I am trying to clarify certain issues.

Sri M. Raghuma Reddy:- Why do you try to answer?

శ్రీ కె. రోశయ్య:- అధ్యక్షా, నేను మనవి చెప్పన్నది ఒక్కటే. నేను శాసన సభా వ్యవహారాలు చూస్తున్నట్లువంటి మంత్రీగా వారికి సహకరించడానికి, సమాచారం ఇవ్వడానికి ప్రయత్నిస్తున్నాను. కానీ మరొకటి కాదు.

Sri M. Raghuma Reddy:- Why should he answer Sir?

(Interrptions)

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- అధ్యక్షా, ఒక సబ్మిషన్. Your answer is with us. దీనిమీద వాదోపవాదాలకు వెళ్లడం మంచిది కాదు. ఇది రైతులకు సంబంధించిన విషయం. రైతులకు పేమెంట్ జరగలేదు. అది అక్కడ కూర్చున్న వారందరికీ కూడా తెలుసు. దయచేసి పట్టుదలకు పోకుండా రేపు ఉదయానికి దీనిని పోస్టు చెయ్యండి. కనీసం దానికైనా మీరు అనుమతించండి. రేపు ఉదయం దీనిని పరిష్కారము. ఇది రైతులకు సంబంధించింది. అందరికీ బాధ్యత ఉంది. అందరూ రైతుల శ్రేయస్సు కోరేవారము. రైతులు సంబంధించిన ఈ సమస్యపై ఈ విధంగా పట్టించుటకు పోయి, లాకుండామంటే ఎట్లా? Once again I appeal through you - let us postpone this question- because there is ambiguity - because of two answers. Rs.171 crores have to be paid, totally - Now what is paid and what is to be paid? Rs.35 crores has yet to be paid it seems. As such I appeal to the Leader of the House to postpone it to tomorrow.

మిస్టర్ స్పీకర్:- మీరు ఆ విధంగా అడగలేదు. ఇందులో డిస్క్రిపెన్సీ ఉంది అంటే, If you have answer - after their getting it, they put a supplementary question and I have to allow one by one.

Sri K. Vidyaadhara Rao:- Sir, I once again appeal to the Chair to postpone it to tomorrow.

శ్రీ ఆర్ వెంగారెడ్డి:- అధ్యక్షా, మీరు 5 నిమిషాలు సమయం ఇవ్వండి. సమాధానం చెప్పడానికి కూడా మీరు సమయమివ్వకపోతే ఎట్లా? మీరు వాళ్ల మాటలే వింటూ ఉంటే ఎట్లా?

మిస్టర్ స్పీకర్:- మీరు అర్థం చేసుకోండి వెంగారెడ్డిగారు. If you give your answer, they will ask the supplementaries and one by one, I have to allow.

శ్రీ ఆర్. వెంగారెడ్డి:- మొత్తం రు. 172.91 కోట్లు అని వారు ఒప్పుకుంటున్నారు.

మిస్టర్ స్పీకర్:- (శ్రీ ఆర్. వెంగారెడ్డితో) ఇంతకుముందు విద్యాధరరావుగారు అడిగింది ఏమిటంటే, ఇది రైతులకు సంబంధించింది. దీనిని రేపటికి వాయిదా వేస్తారా, లేదా? అని అడుగుతున్నారు. మీరు వాయిదా వేస్తారో, లేదో చెప్పండి.

శ్రీ ఆర్. వెంగారెడ్డి:- అధ్యక్షా, రైతులు వారికే గానీ, మాకు కాదా? మాకు రైతులే.

మిస్టర్ స్పీకర్:- కానీ నేను ఒకటే సప్లిమెంటరీ తీసుకొంటాను. బీచ్ ఆఫ్ ప్రివీలేజ్ అంటే తరువాత రమ్మన్నాను.

శ్రీ డి. శ్రీనివాస్:- అధ్యక్షా, మీరు క్వశ్చన్ కు ఒక సప్లిమెంటరీ అన్నారు. The Minister has insisted that this is the answer. If they feel that there is discrepancy as the Minister for Legislative Affairs said; at an occasion they can always give a notice and come under different provisions. Sir, let them give a proper notice. దానికి ఎన్నడూ కూడా ఆన్సర్ చెయ్యకుండా మేము పట్టిన కుండెటికి మూడే కాళ్లు ఇప్పుడే కావాలి అని ఇన్ సిస్ట్ చేయడం బాగా లేదు. Let then come with a proper notice Sir -

Mr. Speaker:- You come with a proper notice - I will allow tomorrow also...

(ప్రతిపక్ష సభ్యులవైపు చూస్తూ)

మీ సప్లిమెంటరీ అయిపోయింది. మీరు అనేదానిలో బీచ్ ఆఫ్ ప్రివీలేజ్ అంటే, వేరే నోటీసుతో రండి అంటున్నాను.

శ్రీ డి. వెంకటేశ్వరరావు:- అధ్యక్షా, ఇక్కడ ఉన్న సమస్య ఏమిటంటే, చట్ట విరుద్ధంగా తప్పు ఉంది. అందుకని మేము అప్పీల్ చేశామే తప్ప మరొకటి కాదు. ప్రభుత్వం దీనిని ప్రతిష్టగా తీసుకోవద్దు. ఈ సమస్య రైతులకు సంబంధించిన సమస్య. కొన్ని కొట్లరూపాయలు తేడా వచ్చింది. దానిని కరెక్టు చేసి చెప్పవచ్చు కదా రేపు. వాయిదా వేసినవి ఎన్నో ఉన్నాయి. ఆ విధంగా దీనిని రేపటికి వాయిదా వేయండి. మేము ప్రభుత్వాన్ని ఏదో బోనోలో పెట్టినట్లుగా భావించి ప్రభుత్వం ఈ విషయం మీద ప్రతిష్టకు పోకూడదు. ఎందుకంటే ఇందులో ఇన్ని రప్పర్స్ ఉన్నాయి. దయచేసి రేపు ఉదయానికి వాయిదా వేయించండి. రేపు ఉదయం చెప్పించండి. కరెక్ట్ చేసుకొని చెప్పవచ్చు, సభా నాయకులు, ముఖ్యమంత్రిని, సంప్రదించి వాయిదా వేయించండి. రైతులకు సంబంధించిన సమస్య. పరస్పర విరుద్ధమయిన ప్రకటన ఉంది. ప్రభుత్వానికీ, రైతులకూ సంబంధించిన సమస్య. మా విజ్ఞప్తి ఏమిటంటే, ప్రభుత్వం సరయిన పద్ధతిలో స్పందించి దీనిని వాయిదా వేయించి రేపు జవాబు చెప్పించండి. రేపు ఉదయమయినా, మధ్యాహ్నమయినా సరే. కావున వాయిదా వేయించి రేపు సమాధానం చెప్పించమని మా ప్రార్థన.

మిస్టర్ స్పీకర్:- వెంకటేశ్వరరావుగారు, జవాబు చెబుతారు. మీకు బ్యాచ్ ఆఫ్ ప్రివీలేజ్ వేరే నోటీస్ ఉంది. 36 రూపాయలు ఉన్నాయి నేను సప్లిమెంటరీ ఎలా చేసే ప్రశ్నే లేదు.

శ్రీ డి. వెంకటేశ్వరరావు:- బీచ్ ఆఫ్ ప్రివీలేజ్ మా కోర్కె కాదు.

శ్రీ ఆర్. వెంగారెడ్డి:- క్వెస్టియన్ మాత్రమే చెబుతాను. కమిటీ అయిన ఎవరొంట్ 1989 నుంచి రు. 120 కోట్లు. వారు ఉన్నప్పుడు మొత్తం రు. 124 కోట్లు ఇస్తామన్న

మాట చెప్పారు. కానీ 89 వరకూ వారు ఇప్పించి రు. 72 కోట్లు. తరువాత మొత్తం రు. 172 కోట్ల 92 లక్షలు అయ్యింది. మేము ఇంతవరకూ రు. 135 కోట్ల 4 లక్షల వరకూ ఇచ్చాము. కానీ మిగిలేది రు. 37 కోట్ల 93 లక్షలు ఉంది. కానీ దీనికి ఇబ్బంది ఏమీటంబో నాబార్డోవారు కొన్ని ఆంక్షలు విధించారు అవీ ఏమీటంబో డైరెక్టుగా మేరు బ్యాంకులకు అప్పకండి, బెసిఫిషరీస్ కి ఇప్పి చేయండి అని వెబ్ సైట్ దానిలో కొన్ని చొర్రులకు ఇచ్చిందిలు వచ్చాయి. అందుకు మేము మిగతా రు. 37 కోట్ల 93 లక్షలు రైతులకు ఇవ్వడానికి సిద్ధంగా ఉన్నాము. దీనిలో డిస్కంపెన్స్ లేదు.

శ్రీ ఎన్. వంద్యబాబునాయుడు:- వాస్తవం బయట పడింది. క్రితంసారి ఇదే చెప్పారు. రు. 37 కోట్ల రూపాయలు రైతులకు ఇవ్వాలి. కానీ ఈ ప్రభుత్వం నీరికి ఇవ్వడం లేదు.

(అంతరాయం)

శ్రీ ఆర్. వెంగారెడ్డి:- ప్రభుత్వం కమిటీ అయ్యింది.

(అంతరాయం)

శ్రీ కె. విజయభాస్కరరెడ్డి:- మంత్రిగారిని మాట చెప్పనివ్వరు డిస్కంపెన్స్ ఏముందో చెప్పండి. రైతులకు ఇవ్వాలి, అందులో కొంత భాగం వారు ఇచ్చారు. కొంతభాగం మేము ఇచ్చాము. రు. 35 కోట్లు అప్పు ఉంది. దానిని ఇవ్వడానికి ఆలోచన చేస్తున్నాము. నాబార్డ్ దగ్గర కొంత ఇబ్బందులున్నాయని చెప్పాము. అప్పు లేదని మేము చెప్పలేదు. నెప్పము. దానిని మే ఇష్టానుసారంగా అనుకుంటే తప్పు. చోయిన సంవత్సరం రు. 37 కోట్లు ఇవ్వాలని నేను చెప్పాను. కొంతవరకూ ఇవ్వడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాము, ఇంతకుముందూ, పోయినసారి చెప్పాము. దానికోసం ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. నాబార్డో ఇబ్బందులు వస్తున్నాయి. డిస్కంపెన్స్ ఏమీ లేదు. దీనికి అపారాధాలు సృష్టించి రైతులకు చెప్పదలచుకున్నా. అసలు అపరాధపులు ఎవరూ అన్నది రైతులకు తెలుసు.

(అంతరాయం)

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- బహుశా ముఖ్యమంత్రిగారు ఈరోజు బేబుల్ మీద పెట్టిన జవాబు చూడలేదు. దీనిలో.....

(అంతరాయం)

మిస్టర్ స్పీకర్:- రైతులకు అన్యాయం చేయలేదన్నారు. కాబట్టి మ్యాటర్ ఈజ్ ఓవర్. డిస్కంపెన్స్ లేదు.

(అంతరాయం)

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- రైతులకు ఏమయినా బాకీ ఉందా? బ్యాంకులకు ఏమయినా ఉందా అంటే లేదు. ఈ ప్రశ్నకు తావు లేదు అని స్పెసిఫిక్ గా ఉంది. జవాబు చూడండి. ముఖ్యమంత్రిగారు రు. 37 కోట్లు ఉందనీ, ఇప్పుడు మంత్రిగారు జవాబులో..

(అంతరాయం)

ఈ ప్రభుత్వం అంకెల గారడీతో ప్రజాస్వామ్యాన్ని, శాసనసభనూ, రైతులనూ ఏమాత్రం విశ్వసించడం లేదు. ఇదే ప్రశ్న బడ్జెట్ సమావేశంలో వస్తే మంత్రి కన్నాలక్ష్మీనారాయణ స్పష్టంగా చెప్పారు. రు. 38 కోట్లు రైతులకివ్వాలన్నారు. జూన్ నెలాఖరుకల్లా ఇస్తానన్నారు జూన్ వెళ్ళి డిసెంబర్ వచ్చింది. దాదాపు 6 మాసాలు అయినా కూడా ఒక్క రూపాయి కూడా విడుదల చేయనప్పుడు ఈ రైతు వ్యతిరేక ధోరణికి నిరసనగా తెలుగుదేశం పార్టీ తరపున వాకౌట్ చేస్తున్నాము.

(తెలుగుదేశం పార్టీ గౌ.సభ్యులు వాకౌట్ చేశారు).

(అంతరాయం)

శ్రీ ఆర్. చెంగారెడ్డి:- ప్రశ్న చూడకుండా ఏమీటో బ్యాంకులకు బాకీ ఉండా అంటే లేదు అన్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్:- దేర్ ఈజ్ నో పోస్టివోన్ మెంట్.

శ్రీ ఆర్. చెంగారెడ్డి:- మిగతా వారికి అర్థం కావాలి. పెన్షీకి కూడా వెళ్లవలసిన అవసరం ఉంది. వేరు వేసిన ప్రశ్న చంద్రబాబునాయుడు వేసిన ప్రశ్న చూడండి.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- మాకు అవకాశం ఇవ్వండి. ఇప్పుడు ముఖ్యమంత్రి రైతుల గురించి అన్నారు. ఎవరికి పేమ ఉంది అనీ, అవతల వారు కూడా గమనిస్తూ ఉన్నారు. వారికి పేమ ఎక్కువ, వేరికి పేమ ఎక్కువ అనీ కాదు. అందరూ చూస్తున్నారు. దీనికి సంబంధించిన జవాబులో తానులేదు అన్నారు.

శ్రీ ఆర్.చెంగారెడ్డి:- బ్యాంకులకు బకాయిలు ఉన్నాయి అన్నారు. లేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్:- ఇట్ డజ్ నాట్ ఎర్నేస్ట్ అన్నారు.

శ్రీ కె. విజయభాస్కరరెడ్డి:- రైతులకు ఇచ్చేదానిలో ఎవరికీ ఇబ్బంది లేదు. పోయినసారి చర్చించినప్పుడు లక్ష్మీనారాయణ నన్ను అడిగి చెప్పారు. ఇబ్బంది ఉన్నా ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. ఇప్పటికే ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. నాబార్లలో కొన్ని ఇబ్బందులున్నాయి. వారితో వర్సలు జరిపి చేయాలని మా ఉద్దేశ్యం కానీ రైతులకు లేదనే మాట చెప్పము.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- జూన్ లో, ఆగష్టులో హామీ ఇచ్చారు. ఇప్పుడు కూడా ఇస్తున్నారు. ఫైనాన్సియో ఇయర్ అయ్యే పరిస్థితి వస్తుంది. మాకు సప్లిమెంటరీలో వేసే పరిస్థితి లేదు. మీరు సప్లిమెంటరీ ఇవ్వరు. పోస్టివోన్ మెంటుకు అంగీకరించరు. మాకు ఉంటే ఫండమెంటల్ రైట్స్ ఎలా ఎస్టాబ్లిష్ కావాలి?

శ్రీ కె. విజయభాస్కరరెడ్డి:- ఫండమెంటల్ రైట్ ఉ. 9.30కి ముందు అయితే అడగడానికి ఉంది. నేనయితే ఉ.9.30 కి క్లోజ్ అవ్వాలి అనేవాణ్ణి. మీకు అవకాశం ఇచ్చారు. మామూలుగా అయితే ప్రశ్నలమీద ఆధారపడి ఉంటుంది. ఇంకోవిధంగా వీరు

వెళ్లవచ్చు. ఇవాళ మన పద్ధతుల ప్రకారం ఉ.9.30 కి అవ్వాలి. అయినా స్పీకర్ గారు బిజినెస్ అడ్వైజరీ కమిటీలో ఒక సప్లిమెంటరీ అన్నారు. ఇచ్చిన సమాధానం కరెక్ట్ కాదని అంటే ఎలా ఫంక్షన్ చేయమంటారు?

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- బిజినెస్ అడ్వైజరీ కమిటీలో నన్ను కూడా చర్చలు 10.40 జరిపాము. ఇవాళ మొదటి అంశం రైజ్ చేసేప్పుడు మేము చెప్పాము ఏదయినా క్వశ్చన్ ఉ. అవరీ తరువాత అని రైతులకు అక్కడ పేమెంట్ జరగలేదని, మా బాధనూ, ఆపదననూ సప్లిమెంటరీ ద్వారా విన్నవించుకోవడానికి అవకాశం ఇవ్వే పరిస్థితి ఉంది. పోస్టోపోస్ మెంటు అడిగాము. వారు అంగీకరిస్తారు అనుకున్నాము. కానీ జవాబు రెడీ అన్నారు. because you are well versed with all those things. We have got our own doubts. మా డౌబ్స్ క్లియర్ చేయవలసిన అవసరం ఉంది. పోస్టోపోస్ చేయమనే హక్కు మాకు ఉంది. మీ పవర్స్ ఉపయోగించి పోస్టోపోస్ చేయమని మేము ముఖ్యమంత్రిగారికి అడిగాము. అటువంటి అవకాశం లేనప్పుడు మేము హాజ్ లో ఎందుకు కూర్చోవాలి? జవాబు ఇస్తే, సప్లిమెంటరీ అవకాశం ఉంటే మేము ఉంటాము లేకపోతే డెమొక్రటిక్ ప్రాసెస్ లో మా పార్టీ వారంతా వాకౌట్ చేస్తున్నాము.

(సి.పి.ఐ. గౌ. సభ్యులు వాకౌట్ చేశారు).

శ్రీ బి. వెంకటేశ్వరరావు:- నాబార్డవారు బ్యాంకులకు ఇవ్వవద్దు అన్నారు. కానీ రైతులకు ఇవ్వవద్దు అనలేదు. మేము పదే పదే విజ్ఞప్తి చేశాము. దయచేసి రేపు ఇవ్వమన్నాము. నాబార్డ్ బ్యాంకులకు ఇవ్వవద్దు అన్నదే తప్ప రైతులకు ఇవ్వవద్దు. అనలేదు. తిరిగి ప్రశ్నోత్తరాలలో అడగడానికి అవకాశం లేని పరిస్థితి ఉంది. కాబట్టి మేము ఇందులో పాల్గొనలేము. మా పార్టీ తరపున వాకౌట్ చేస్తున్నాము.

(సి.పి.ఐ. (ఎమ్) గౌ. సభ్యులు వాకౌట్ చేశారు).

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- ముఖ్యమంత్రి గతంలో చెప్పారు.....

శ్రీ కె. విజయభాస్కరరెడ్డి:- ముఖ్యమంత్రి గందరగోళంలో అన్నావు. . .

(అంతరాయం)

మిస్టర్ స్పీకర్:- ముఖ్యమంత్రి గతంలో చెప్పారు. ఇప్పుడూ సమాధానం చెప్పారు అని అన్నారు.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- గందరగోళం కాదు. ఇప్పుడు సమస్య ఏమంటే, ముఖ్యమంత్రిగారు అన్న రు.32 కోట్లు ఉన్నాయి. రోజయ్యగారు లెక్కలు వదిలిపెట్టే వ్యక్తి కాదు. మా దగ్గర ఒక సమాధానం తప్పుగా వచ్చింది. ఆ వచ్చింది 'రోజయ్యగారి దగ్గర. ముఖ్యమంత్రిగారి దగ్గర లేదు. ఇందులో ఇచ్చిన జవాబులో లేదు. 'డి' కి సమాధానంలో రాష్ట్రప్రభుత్వం రు.135 కోట్లు విడుదలచేసినట్లు మిగతా ఆ పై పేలుకు డబ్బు ఖర్చు పెడతామన్నారు. ఇది ఖచ్చితంగా శాసనసభకు రెండు పరస్పర విరుద్ధమున సమాధానాలు ఇచ్చారు. మొదలు ఇచ్చిన సమాధానం కరెక్ట్ అంటే లెక్క తప్పు అనడం లేదు. కాబట్టి దీనిని పోస్టోపోస్ చేసే సరయిన సమాధానం తెప్పించండి. వివిధ సంస్థలకు

వీరు విడుదల చేసినట్లుగా చెప్పారు. కానీ విడుదల కావేదు. ప్రభుత్వం దగ్గర ఉంది. కానీ రైతులకు ఏ విధంగా ఇవ్వాలని వేరు మంచి ఆలోచన చేస్తున్నారు, కానీ ఇదివరకూ ఇచ్చిన జవాబులో విడుదల చేసినట్లుగా చెప్పారు. క్లారిఫికేషన్లతో ఇప్పుడు గ్యాలరీలలో ఉన్న ఆఫీసర్లతో అడిగి తెప్పించుకొనేదిమలు రేపటికి పోస్టోపోస్ చేయడంలో తప్పు లేదు. సభలో రెండు జవాబులు ఇవ్వడం జరిగింది. రైతులకు ఏ విధంగా ఉపయోగపడుతుందో చెప్పాలి. దీనిని రేపటికి చెప్పిస్తే బాగుంటుంది. ఎవరికీ ఇబ్బంది ఉండదు. స్పష్టమయిన అవగాహన అందరికీ కలుగుతుంది. కాబట్టి పోస్టోపోస్ చేయమని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ సి. నర్సిరెడ్డి:- ఇది రైతుల ఆర్థిక పరిస్థితికి సంబంధించిన విషయం. ప్రభుత్వం అందిచాల్సిన సహకారాన్ని సక్రమంగా నిర్వహిస్తుందా, లేదా అనేది చూడాలి. ఈ విషయాన్ని క్లారిఫై చేయవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వంపై ఉంది. ఎందుకు ప్రభుత్వం దీనిని రేపటివరకూ పోస్టోపోస్ చేయడానికి ఒప్పుకోవడం లేదు? దీనికి తగిన నిర్ణయం సక్రమంగా తీసుకోవడం లేదు. రైతులపట్ల అన్యాయం జరుగుతుందనే బాధ ఉంది. అందుకు నేను వాకాట్ చేస్తున్నాను.

(వాకాట్ చేశారు).

శ్రీ ఎమ్. ఓంకార్(నర్సంపేట):- నేను వాకాట్ చేయడం లేదు. ఒక గంట వరకు అవకాశము ఇవ్వండి. సమస్య యొక్క తీవ్రతను బట్టి మీరు ఒక గంట వరకు అవకాశం ఇవ్వండి. రేపయినా, ఎల్లండయినా తీసుకోండి.

శ్రీ కె. రోశయ్య:- బిజినెస్ అడ్వైజరీ కమిటీలో కూర్చున్నప్పుడు మాట్లాడుకునే దానికి అవకాశం ఉంది.

(అంతరాయం)

దీనిలో డిస్క్రిపెన్సీ ఏ మాత్రం కూడా లేదని మరొక్కసారి తమద్వారా మనవిచేస్తున్నాను. ఉదాహరణకు 'బి' లో చూడండి. రాష్ట్రప్రభుత్వం రూ.135.04 కోట్ల మొత్తాన్ని విడుదల చేసింది. 'సి' లో డిల్ల సహకార కేంద్రబ్యాంకులకు రావలసిన మొత్తం పైకాన్ని అంతబీన్ రాష్ట్రప్రభుత్వం విడుదల చేసింది. కాబట్టి బ్యాంకులకు లేదు అన్నాము.

మిస్టర్ స్పీకర్:- ప్రశ్న నెం. 9 (8767) సభ్యుల కోర్కెమేద వాయిదా చేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎన్.వి. కృష్ణయ్య (నిరిసిల్ల):- ఈ విషయం తీవ్రమయిన గందరగోళానికి దారి తీసింది. ప్రభుత్వం స్పష్టంగా వివరించడంలో విఫలమయింది. రేపటికయినా వాయిదా వేయకపోతే మేము ఇద్దరం మా ఫార్మ్ తరఫున వాకాట్ చేస్తున్నాము.

(వాకాట్ చేశారు).

ప్రపంచ బ్యాంకు సహాయంతో వ్యవసాయ పథకాలు

10-

*8674-శ్రీ సిపావ్. జయరాంబాబు:- వ్యవసాయశాఖ మంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:

(అ) ప్రపంచ బ్యాంకు సహాయంతో రాష్ట్రంలో వ్యవసాయ అభివృద్ధి పథకాలు ఏవైనా చేపట్టడం జరుగుతున్నదా; అయినచో, వాటి వివరాలెవ్వి;

(ఆ) ప్రపంచ బ్యాంకు సహాయంతో 'మార్కెట్' పర్యవేక్షణతో వ్యవసాయ ఉత్పత్తుల ప్రాసెసింగు కర్మాగారం నెలకొల్పబడుతున్నదా;

(ఇ) అయినచో, అందుకు సంబంధించిన వివరాలెవ్వి?

శ్రీ కె. జానారెడ్డి(వ్యవసాయ శాఖమంత్రి) - (అ) అవునండీ, క్రెడిట్ సెం. 1424-బిఎస్ క్రింద ప్రపంచ బ్యాంకు సహాయంతో వర్షాధార ప్రాంతాలలో వాటర్షెడ్ అభివృద్ధికి సంబంధించిన పైలటు ప్రాజెక్టు విదేశీ సహాయంతో అమలు జరిగే ప్రాజెక్టులలో ఒకటి. దీనిని వ్యవసాయశాఖ అమలు పరుస్తున్నది. ఈ కార్యక్రమం క్రింద, వర్షాధార ప్రాంతాలలో వాటర్షెడ్ అభివృద్ధికి సంబంధించిన మహాత్వరం పైలటు ప్రాజెక్టును 1984 అక్టోబరులో రాష్ట్రప్రభుత్వం మంజూరుచేసింది. కేంద్రప్రభుత్వం ఆమోదించిన ఈ ప్రాజెక్టు 7 సంవత్సరాలపాటు అమలులో వుంటుంది. 1985 జనవరినుండి ఈ ప్రాజెక్టు రంగారెడ్డి జిల్లాలో అమలు జరుగుతున్నది. ఈ ప్రాజెక్టు కాలపరిమితిని 31.12.1993 వరకు వొడిగించడమయింది. ఇదే పథకం క్రింద క్రెడిట్ సె. 1424-బి.ఎస్. క్రింది, 1991 మార్చిలో విజయనగరం, ప్రకాశం, నెల్లూరు, చిత్తూరు, ఆనంతపురం మహబూబ్ నగర్, ఆదిలాబాద్ జిల్లాలలో అదనంగా 7 వాటర్షెడ్లను కూడ మంజూరుచేయడం జరిగింది. ప్రపంచ బ్యాంకు, కేంద్రప్రభుత్వం ఆమోదించిన పథకం 30.6.1994 నాటికి ముగిసేవిధంగా 4 సంవత్సరాల పాటు అమలులో ఉంటుంది.

(ఆ) బేదండీ.

(ఇ) ఈ ప్రశ్న ఉత్పన్నం కాదు.

శ్రీ సిపావ్. జయరాంబాబు:- అధ్యక్షా, ఈ ప్రపంచ బ్యాంక్ సహాయంతో మన రాష్ట్రంలో వ్యవసాయోత్పత్తులకు సంబంధించిన పథకాలు ప్రవేశపెట్టున్నారు. 31.12.93కి ఈ ప్రాజెక్టు కాలపరిమితి పూర్తి అవుతుంది కాబట్టి టైమ్ ఎక్స్టెండ్ చేస్తున్నారా? ఈ పథకం ఇప్పటివరకూ ఎంతవరకూ వచ్చింది? రాష్ట్రంలో చాలా వేళ్ల ల్యాండ్స్ ఉన్నాయి. వాటిని డెవలప్ చేయడానికి ప్రపంచ బ్యాంక్ ద్వారా పామ్ ఆయిల్, కీడిపప్పు తోటల పెంపకానికి పథకాలు చేపట్టారా?

శ్రీ కె. జానారెడ్డి:- 1993 నాటికి పూర్తి అవుతుంది. సమయం వొడిగించవలసిన అవసరం లేదు. మీగతా 7 ప్రాజెక్టులకు సమయం ఉంది కాబట్టి సమయంలో పూర్తి చేయడానికి ఏర్పాటు జరుగుతుంది.

**TRANSFER OF VACANT LANDS OF
SAROORNAGAR MUNICIPALITY**

1-

6720-Q-Sri R. Ravindranath Reddy:- Will the Chief Minister be pleased to state:

(a) whether it is a fact that the Government in the Revenue Department issued instructions to the Registration Department in 1991 not to entertain applications for transfer of vacant lands on sale, purchase or mortgage etc., situated in Sy.Nos. 9/2 and 9/3 of Saroornagar Municipality, Rangareddy District presumably due to certain alleged illegal occupation of Government lands in Hyderabad City; and

(b) if so, whether the Government propose to lift the said restrictions imposed for transfer of lands in the said survey numbers as the members are finding it difficult?

A-(a) No such instructions have been issued by the Government in Revenue Department. However, the Inspector General of Registration and Stamps on the request of the Commissioner of Land Reforms & Urban Land Ceiling issued instructions in Memo No. G1/8962/91, dt. 30.3.91 to the District Registrars to ensure that no registration is effected in respect of Sy.No.7, 8 & 9 of Saroornagar.

నక్కత్యప గుర్తులేని ప్రశ్నలు-
సమాధానములు.

(b) The above instructions have been issued for protecting the interest of the Government for effective implementation of the Urban Land (Ceiling & Regulation) Act, 1976. A writ appeal No. 287/92 filed by the Government, against the orders of the High Court dated 23.1.92 in W.P.No.770/92 is still pending and High Court granted interim orders. The matter is therefore sub-judice and the question of lifting the ban at this stage does not arise.

**OPENING FIRE ON WORKERS IN
ANANTAPUR**

2-

7458(R)-Q- Sarvasri G. Nagi Reddy and B. Gopalakrishna Reddy:- Will the Chief Minister be pleased to state:

(a) whether it is a fact that on 17.08.1992 when all the Trade Unions and Leaders of all political parties in Anantapur District were staging a peaceful Dharna in front of the District Collector's Office demanding the opening of the "Guntakal Spinning Mills", the Police had opened fire and arrested the Leaders; and

(b) if so, the reasons for the same? *

A-(a) & (b) On 17.08.1992 workers belonging to

నక్కతపు గుర్తులేని ప్రశ్నలు-
సమాధానములు.

21 డిసెంబరు, 1993.

75

different Trade Unions in the District organised Dharna in front of Collectorate Office in protest against the closure of Andhra Co-operative Spinning Mills, Guntakal. The Police and Revenue Officials appealed to them to allow them to enter into Collectorate. As the mob did not need to the request, the mob was declared as unlawful Assembly and they were requested to vacate. The mob abused and assaulted them and turned violent and also pelted stones, causing damage to police bus and injuries to police. Mild lathicharge was made to control the situation. As it became ineffective and the mob continued stone pelting, the police opened fire into air only to disperse the mob. Due to opening of fire, none was killed or injured and then mob dispersed.

Magisterial Enquiry was ordered into the matter. The enquiry justified the opening of fire into the air to disperse the mob and to maintain Law and Order.

**DAMAGE OF PRIVATE PROPERTIES
AFTER DEMOLITION OF BABRI
MASJID**

3-

8229-Q-Sri Ch. Vidyasagar Rao:- Will the Chief Minister be pleased to state:

(a) the number of cases reported where private properties were destroyed in the State after the demolition of Babri Masjid in Ayodhya; and

(b) the action taken by the Government to provide relief to them?

A-(a) 349 cases have been reported where private

properties were damaged/destroyed in the State after demolition of Babri Masjid in Ayodhya.

(b) An amount of Rs.23,66,411 has been paid to the victims as relief Ex-Gratia.

**LOAN FROM OVERSEAS ECONOMIC
COMMON FUNDING INSTITUTIONS**

4-

8295-Q-Sri N. Yethi Raja Rao.- Will the Chief Minister be pleased to state:

(a) whether there are any proposals to obtain a Rs.25.00 crores from the Overseas Economic Common Funding Institution by the Andhra Pradesh Electricity Board; and

(b) if so, the stage at which the matter stands at present?

A-(a) & (b) Overseas Economic Cooperation Fund (OECF) have extended a loan of Rs 725.03 crores for Srisaillam Left Bank Power Station Project. Loan Agreement was signed between Government of India and Government of Japan on 10-2-1988. In view of the increase in the cost of generating equipment and other connected equipment, additional loan proposals for Rs. 555.00 crores have been submitted to Government of India. Department of Power, Government of India have forwarded the additional loan proposals to Department of Economic Affairs for taking it up for Overseas Economic Cooperation Fund loan assistance.

2. A proposal for Rehabilitation and Life Extension of 4x60 MW units of Kothagudem Thermal Power Station 'A' at an estimated cost of Rs. 87.56 crores was recommended by Ministry

నక్షత్రపు గుర్తులేనీ ప్రశ్నలు
సమాధానములు.

of Power in October, 1992 to Department of Economic Affairs, Government of India for availing external loan assistance of Overseas Economic Cooperation Fund of Japanese Government. Department of Economic Affairs have posed the above scheme to Government of Japan as part of 1993-94 OECF loan package and a final decision is awaited.

Overseas Economic Cooperation Fund, Japan has approved to extend financial assistance through Rural Electrification Corporation for an Integrated System Improvement Scheme for Warangal District at an estimated cost of Rs. 86.34 crores. A loan agreement was signed between Government of India and OECF during January, 1991. As per agreement, R.E.C. has to appoint a consultant to review the works and approve designs and tender documents. Appointment of Consultant by Rural Electrification is awaited.

RENOVATION OF SIVALAYAM IN MACHAVARAM

5-

7618-Q-Sri Simhadri Satyanarayana Rao:- Will the Minister for Endowments be pleased to state:

(a) whether it is a fact that the Sivalayam in Machavaram in Avanigada Mandal is partly renovated with common good fund; and

(b) if so, whether the Government will take steps to renovate the remaining part also at an early date?

A-(a) & (b) The Sivalayam in Machavaram in Avanigada Mandal is completely renovated with Common Good Funds.

TRANSFER OF ROAD FROM ALMOOR TO NANDIPET TO R. & B. DEPARTMENT

6-

5816-Q-Sri K.R.Suresh Reddy:- Will the Minister for Roads and Buildings be pleased to state:

(a) whether it is a fact that the road from Armoor to Nandipet has been transferred from Panchayat Raj to Roads and Buildings Department;

(b) whether it is also a fact that about seven Kilometers length of the said road has not been taken over by Roads and Buildings Department; and

(c) if so, will the said stretch of the road be transferred to Roads and Buildings Department as the said road connects to Basara religious place?

A- (a) & (b) The distance between Armoor to Nandipet is 29.50 K.Ms. out of this 15.00 K.Ms. (i.e.) upto Macherla was taken over to the control of Roads and Buildings Department. 14.50 K.Ms. i.e., from Macherla to Nandipet has not been taken over by Roads and Buildings Department.

(c) The matter is under examination.

నక్కతప గుర్తువేసి ప్రశ్నలు-
సమాధానములు.

21 డిసెంబరు, 1993.

77

**COLLAPSE OF BRIDGE ON HIGHWAY
FROM KAGAZNAGAR TO PENCHIKALPET**

7-

7711-Q-Sri P. Purushotham
Rao:- Will the Minister for
Roads and Buildings be pleased
to state:

(a) whether it is a fact
that the bridge at 10/6 Km. on
the Highway from Kagaznagar to
Penchikalpet, Adilabad District
collapsed 5 years back;

(b) whether it is a fact that
4.00 lakhs of Rupees has been
sanctioned under S.R. programme
in 1991-92 for constructing
bridge;

(c) if so, the reasons for
not starting the works till
now; and

(d) the time limit fixed for
completing the construction of
the bridge?

A-(a) Yes, Sir.

(b) The estimate for Rs. 3.70
lakhs was sanctioned.

(c) Abutments and piers are
completed. Bed block, Wing wall
and deck slab are to be construc-
ted. Efforts are being made to
complete the work by 11/93.

(d) The time fixed for com-
pleting the work is three
months.

**QUALIFICATIONS FOR RATION SHOP
DEALERSHIP**

8-

8996-Q-Sri K.V. Narsi Reddy:-
Will the Minister for Civil
Supplies be pleased to state.

(a) whether it is a fact
that 10th class education qualifi-
cation is required for Ration
Shop Dealership; and

(b) whether the Government
propose to relax the qualifica-
tion requirement in the case of
Women Ration Shop Dealers?

(a) & (b) In G.O.Ms.
No. 409, Food and Civil Supplies
(CS.IV) Department, dated
30-10-1993 orders have been
issued reducing the minimum
educational qualification re-
quired for appointment as Fair
Price Shop dealers from 10th
class to 7th class.

**WEST ZONE OFFICE IN THE
RESIDENCE OF TRANSPORT
DEPARTMENT OFFICIAL**

9-

5667-Q-Sarvasri N. Ganapathi
Rao and V. Jayapal:- Will the
Minister for Transport be plea-
sed to state:

(a) whether it is a fact
that the Transport Department
have opened West Zone Office in
the house owned by an high
official of Transport Depart-
ment in Sreeramnagar Colony,
Masab Tank area which is a
residential area;

(b) whether it is also a
fact that the Welfare Associa-
tion of Sreeramnagar Colony have
given representations to the
Commissioner of Transport for
shifting the same to some other
place as it is posing a threat
to the privacy of womanfolk of
the Colony and the entire road
is blocked with parking of

Autos, Scooters, Cars, Canteen, Pan Shops and Brokers Tents etc; and

(c) if so, the action taken by the Department on the representations of the Welfare Association of the Colony?

A-(a) No, Sir. The West Zone Office is located in the building No. 10-4-771/3/A/B owned by Sri Mond. Rafiq Ahmed who is not an employee of Transport Department.

(b) Yes, Sir.

(c) Efforts are being made to shift the office to a suitable building in other non-residential area and so far no suitable building could be secured.

CONSTRUCTION OF BUS STATION AT KAGAZNAGAR

10-

8152-Q-Sri P. Purushotham Rao:- Will the Minister for Transport be pleased to state:

(a) whether it is a fact that though Sri C. Ramachandra Reddy, Minister for Marketing has laid the foundation stone for a Bus Station in Kagaznagar, Adilabad District on 10-11-1992 construction work has not been started, so far; and

(b) when it will be started and the time by which it will be completed?

-A-(a) Yes, Sir.

(b) The Andhra Pradesh State Road Transport Corporation has proposed to construct a Bus Station at Kagaznagar in Adilabad District with an estimated cost of Rs. 5.00 lakhs. Land measuring 6.5 acres belonging to Labour Department (Government Land) under Survey No. 143 & 147 was identified for locating the Bus Station. The Labour Department has also agreed for alienation of the land in favour of Andhra Pradesh State Road Transport Corporation, since it is more suitable for location of the Bus Station. Later it is learnt that the above land acquired under Land Acquisition Act by Labour Department, cannot be transferred to another Department. Hence, the Government in Labour Department have been requested for allotment of land on 99 years lease on nominal rent. The alienation of land is still under consideration of the Government in Women Development, Child Welfare & Labour Department. After orders are issued granting the lease, construction of Bus Station will be taken up by the Andhra Pradesh State Road Transport Corporation, subject to the availability of funds. The Bus Station work will be completed within one year after commencement.

ADMINISTRATIVE SANCTION FOR BUS STATION AT KARAMPUDI

11-

8266-Q-Sarvasri N. Sivarama Krishna Prasad and K. Subba Reddy.- Will the Minister for Transport be pleased to state:

(a) whether administrative sanction has been given for the proposed bus station at Karampudi in Macherla constituency;

(b) whether it is a fact that Mr. N. Jagadishchandrudu has donated 2 Acres of land for the proposed bus station; and

(c) if so, when the bus station be started?

A-(a) Yes, Sir. The Corporation has already accorded Administrative sanction for Rs. 18.64 lakhs in April, 1991, for construction of Bus Station at Karampudi in Macherla Constituency.

(b) Yes, Sir.

(c) The 2 Acres land donated by Sri N. Jagadishchandrudu is having one "30" feet wide approach. Generally the Bus Station should have two approaches one for incoming of buses and one for outgoing, to avoid accidents and congestion of traffic. Efforts are being made by Andhra Pradesh State Road Transport Corporation to take over land for 2nd approach or to increase the width of the approach road to 50' to avoid separate in and out gates. Soon after the issue is finalised, further necessary action will be taken for construction of Bus Station at Karampudi in Macherla Constituency, subject to availability of funds.

BUS SHELTER AT KALACHATLA

12-

8289-Q-Sri G. Nagi Reddy:-
Will the Minister for Transport be pleased to state:

(a) whether it is a fact that there is no bus shelter at Kalachatla (Yerraguntlapally Stop) where the Government Silk Industry is located; and

(b) whether there is any proposal to provide a bus shelter at Kalachatla, Kurnool District?

A-(a) Yes, Sir.

(b) As a policy matter, the Corporation is taking up construction of Bus Passenger Shelter if the Gram Panchayat of the village is prepared to donate the land required for the construction of Bus Passenger Shelter free of cost and participate in construction by contributing 50% of the cost of the Shelter. If the said Gram Panchayat comes forward with the above offers, the Bus Shelter can be constructed in that village.

**UPGRADATION OF WARANGAL AND
TIRUPATHI MUNICIPALITIES**

13-

5702-Q-Sarvasri T. Rajeswara Rao and Chikkala Ramachandra Rao:- Will the Minister for Municipal Administration be pleased to state:

(a) whether there is any proposal to upgrade the Warangal and Tirupathi Municipalities as Corporations; and

(b) if so, whether there is any move to include the villages neighbouring Warangal Municipality in the said Corporation, if so, the details there of?

నక్కత్రపు గుర్తులేని పశ్చలు
సమాధానములు.

**INCONVENIENCE CAUSED BY
A.C.T.O., DHAVALESWARAM**

A-(a) & (b) As the criteria for notifying various Agglomerations as Nagara Panchayaths/Municipalities are proposed to be laid down in terms of Constitutional 74th amendment act, the proposal to upgrade any Municipality into Corporation would be examined in terms of the above guidelines after they are notified.

**OCCUPATION OF PUBLIC ROAD AT
RAMAKRISHNAPURAM**

14-

7464(K)-Q-Sri M. Omkar:-
Will the Minister for Municipal Administration be pleased to state.

(a) whether it is a fact that a public road was occupied and constructions made at H.No.32-4 of Ramakrishnapuram, Hyderabad.

(b) whether the Municipality has received any representation from the residents for its demolition; and

(c) if so, the action taken to demolish the illegal constructions and open the road for public use?

A-(a) Yes, Sir.

(b) Yes, Sir.

(c) The illegal construction on the public passage by Smt. Josephine W/o. Devadas and Srinivasan at H.No. 32-4 at Ramakrishnapuram, Malakajigiri Municipality has been demolished by the Municipality on 7-10-93.

15-

8628-Q-Sri C. Narsi Reddy:-
Will the Minister for Commercial Taxes be pleased to state:

(a) whether it has come to the notice of the Government that the A.C.T.O. of Dhavaleswaram in East Godavari District is causing inconvenience to the Businessmen in issuing Way Bills;

(b) whether it has also come to the notice of the Government that one Businessman by name Sri S.V. Gopalakrishna Murthy has given paper statement in EENADU local daily dated 8-2-93 in this regard; and

(c) if so, the action by the Government against the A.C.T.O. concerned?

A-(a) No, Sir.

(b) It is a fact that a press statement appeared in EENADU Telugu daily on 8-2-1993 issued in the name of Sri S.V. Gopalakrishna Murthy with regard to the inconveniences being caused by the A.C.T.O., Dhavaleswaram in issuing Way Bills. Sri Gopalakrishna Murthy who has issued the press statement is not a dealer on the rolls of the Department and he is a part time Accounts Clerk of some dealers. The A.C.T.O. has also issued a rejoinder to the said Press Statement stating that with an intension to prevent the dealers from falling in huge arrears of sales tax, way

నక్షత్రపు గుర్తులేని ప్రశ్నలు-
సమాధానములు.

21 డిసెంబరు, 1993.

81

bills are being issued in limited quantity. The A.C.T.O. Dhavaleswaram never refused issue of way bills to any dealers nor has he caused any inconvenience to any dealer and whatever done by him is only in good faith and in the interest of the State revenues.

(c) Does not arise.

**MISAPPROPRIATION OF SCHOLARSHIP
AMOUNT BY THE SUPERINTENDENT OF
V.K.R. DEGREE COLLEGE**

16-

6815-Q- Sarvasri P. Nageswara Rao, C. Vittal Reddy, D. Chinamallaiiah, Mohd. Rajab Ali, V. Narayana Rao, G. Yadagiri Reddy, M.B. Chowhan and K. Biksham:- Will the Chief Minister be pleased to state:

(a) whether it is a fact that the Superintendent of V.K.R. Degree College, Buddhavaram in Krishna District has embezzled lakhs of rupees of stipend amount to be paid to backward class students;

(b) whether any enquiry has been conducted into the matter; and

(c) the action taken against him?

A- (a) It is a fact that Superintendent of V.K.R. Degree College was found guilty of misappropriation of scholarship amount to the tune of Rs. 86,744/-.

(b) Yes, Sir.

(c) The Superintendent was reverted back as Senior Assistant. Out of total amount of Rs. 86,744/- an amount of Rs. 57,290/- was already recovered from the accused officer and remaining amount of Rs. 29,454/- is being collected from his salary every month.

**RESEARCH ON VASTU BY
TELUGU UNIVERSITY**

17-

8650-Q- Sri V. Sivarama Krishna Rao:- Will the Chief Minister be pleased to state:

(a) whether it is a fact that Telugu University proposes to introduce Research on Vastu;

(b) whether it is a fact that the Radical Humanist and Rationalist Associations have objected to it; and

(c) if so, the objections raised?

A- (a) No, Sir.

(b) & (c) Does not arise.

**CLOSURE OF GUARDIAN PAPER MILL,
BOMMILURU**

18-

2663-Q- Sarvasri P. Ramaiah, B. Venkateswara Rao, N. Raghava Reddy and D. Rajagopal:- Will the Minister for Major Industries be pleased to state:

(a) whether it is a fact that the Guardian Paper Mill, Bommiluru, Bapulapadu Mandal in Krishna District was closed;

నక్షత్రపు గుర్తులేని పశ్చిమ
సమాధానములు.

(b) whether there is any proposal to reopen the mill by forming a Co-operative Society with labour participation; and

(c) if so, the stage at which the said proposal stands at present?

A- (a) Yes, Sir.

(b) No, Sir.

(c) Does not arise.

**VACANCIES IN SURVEY AND
SETTLEMENT DEPARTMENT**

19-

8300(J)-Q- Sarvasri B. Venkateswara Rao, N. Raghava Reddy, P. Ramaiah and D. Rajagopal:- Will the Minister for Revenue be pleased to state:

(a) whether it is a fact that the work of Survey and Settlement Department has adversely affected due to non-filling up of the vacant posts of Surveyors and other categories; and

(b) if so, the action taken to fillup all the existing vacancies and to ensure speedy completion of R.O.R. and other works in Survey and Settlement Department?

A- (a) No, Sir.

(b) Does not arise.

**REVENUE DIVISIONAL OFFICE AT
NARAYANKHED**

20-

8300(N)-Q- Sarvasri P. Narasimha Reddy and P. Kista Reddy:-

Will the Minister for Revenue be pleased to state:

(a) whether there is any proposal to open separate Revenue Divisional Office at Narayankhed;

(b) whether it is also a fact that the said proposals are pending since 1985; and

(c) if so, when it will be opened?

A- (a) & (b) Yes, Sir.

(c) The proposals for creation of new Revenue Division in the State including one at Narayankhed were deferred in 1989 due to economy measures.

**PORAMBOKE LAND IN DONTHI
VILLAGE**

21-

8470-Q- Sarvasri D. Chinamallaiiah, C. Vittal Reddy, N. Raghava Reddy, Mohd. Rajab Ali, M. Narasimhulu, B. Venkateswara Rao, P. Nageswara Rao, M. Omkar and K. Biksham:- Will the Minister for Revenue be pleased to state:

(a) whether it is a fact that 177.31 acres of land in S.No. 136 of Donthi Village in Sivampet Mandal in Medak District has been shown in Government Records as a Poramboke land since a long time and the said land is under the possession of the poor and weaker sections;

(b) whether it is also a fact that in the records of 1990-91 the said land was shown

నక్షత్రపు గుర్తులేని ప్రశ్నలు-

సమాధానములు.

in the name of the Priest Sri Chakravarthi Raghavachari, if so, the reasons therefor; and

(c) whether Lavoni Pattas will be issued for the said poramboke land to the poor and weaker sections immediately?

A- (a) No, Sir. It is an Inam Land. * 95 persons are cultivating the land at present.

(b) In the Pahani for the year 1990-91, "Venugopalaswamy Poojari Chakravarthi Raghavachari" has been recorded against the column "Pattadar's Name" in view of (a) above.

(c) Does not arise.

**HOSTELS CATERING THE NEEDS OF
S.C., S.T. AND B.C. STUDENTS**

22-

3674-Q- Sri C. Narsi Reddy:- Will the Minister for Social Welfare be pleased to state:

(a) the District-wise number of hostels catering the needs of students belonging to Scheduled Castes, Scheduled Tribes, Backward Classes and others in the State together with their strength; and

(b) the number of hostels located in Government Buildings and the number of hostels located in rented private houses?

A- (a) & (b) Statement enclosed. (Printed as Annexure-I at Page No. 30).

21 డిసెంబరు, 1993.

183

**DR. AMBEDKAR CENTENARY
CELEBRATIONS**

23-

6319-Q- Sarvasri Chikkala Ramachandra Rao and K.R. Suresh Reddy:- Will the Minister for Social Welfare be pleased to state:

(a) whether it is a fact that Dr. Ambedkar Centenary Celebrations are being held since 1991 April onwards;

(b) whether any action plan has been prepared for the celebrations; and

(c) if so, the details thereof?

A- (a) Yes, Sir.

(b) Yes, Sir.

(c) The State Level Committee specially constituted for the successful celebration of Dr. Ambedkar's Centenary, under the Chairmanship of the then Hon'ble Chief Minister held its first meeting on 12-3-1991 and took several decisions. It had also recommended for the constitution of Executive Committee to evolve various programmes and to oversee the implementation of Action Plan under Dr. Ambedkar Centenary Celebrations. Government have taken a number of steps during Dr. Ambedkar's Centenary Celebrations year and some of the major decisions are those as indicated in the Annexure - II, Printed at Page No. 32.

**GOVERNMENT BUILDINGS FOR S.C.
BOYS HOSTEL IN BABASAGAR
VILLAGE**

24-

7728-Q- Sri P. Purushotham Rao:- Will the Minister for Social Welfare be pleased to state:

(a) whether it is a fact that there is no Government Building for Scheduled Caste Boys Hostel in Babasagar Village, Kautla Mandal, Adilabad District;

(b) whether there is any proposal to construct pucca building to this hostel; and

(c) if so, when?

24-

7728-A- (a) Yes, Sir.

(b) Yes, Sir. Administrative sanction was accorded by the District Collector, Adilabad vide Proceedings dt. 5-2-1988, Rs. 8.50 lakhs.

(c) At present amounts are being allocated for completing the ongoing building works. The construction of the above hostel building will be taken up after completion of ongoing works subject to availability of funds.

BEGGAR HOMES IN THE STATE

25-

7940-Q- Sri G. Nagi Reddy:- Will the Minister for Social Welfare be pleased to state:

(a) the number of Beggar Homes in the State together with the inmates in each Home; and

(b) the expenditure incurred on them during 1991-92?

A- (a) There are fourteen (14) Child Beggar Homes functioning in fourteen Districts under Social Welfare Department. The detailed particulars are given below:

Sl. No.	Name of the District	Location	Admitted strength during the year 1991-92
(1)	(2)	(3)	(4)
1.	Visakhapatnam	Anakapalli	79
2.	East Godavari	Kakinada	13
3.	Krishna	Siddarthanagar, Nuzividu	25
4.	Guntur	Gurzala	19
5.	Cuddapah	Cuddapah	38
6.	Anantapur	Anantapur	35
7.	Warangal	Ghanpur	50
8.	Nizamabad	Bodhan	43

నక్కళ్ళప గుర్తులేనే ప్రశ్నలు-
సమాధానములు.

21 డిసెంబరు, 1991.

(1)	(2)	(3)	(4)
9.	Khammam	Khammam	18
10.	Karimnagar	Vemulavada	50
11.	Rangareddy	Tarnaka	50
12.	Medak	Sangareddy	42
13.	Kurnool	Kurnool	13
14.	Chittoor	Tirupathi	25
Total:			500

(b) During the year 1991-92, an amount of Rs. 19.36 lakhs had been incurred on the 14 Child Beggar Homes i.e. Rs.19.20 lakhs under Non-Plan and Rs.C.16 lakhs under plan.

NON ALLOWING OF CERTAIN STUDENTS FOR APPEARING 2ND YEAR EXAMS BY NIZAMIA TIBBI COLLEGE

26-

7461(R)-Q- Sri Mohd. Amanullah Khan:- Will the Minister for Finance be pleased to state.

(a) whether it is a fact that 19 students of Nizamia Tibbi College, Hyderabad who have passed the 1st year examination, were not allowed to appear to 2nd year examination, if so, the reasons therefor;

(b) whether it is also a fact that the students, who have failed in certain subjects were allowed to appear for the examination; and

(c) if so, the names of the students of BUMS of Nizamia Tibbi College who failed in 1st year and allowed to appear for 2nd year examination and also

allowed to appear 3rd year examination though not passed in 1st year, 2nd year during the academic year 1989-90, 1990-91 and 1991-92?

A- (a) No, Sir. It is not a fact that 19 students of Nizamia Tibbi College, Hyderabad are not allowed to appear for BUMS II year examination after passing BUMS Ist year examination. However, during July, 1989 to December, 1991 Nine (9) students are not allowed to appear for BUMS IInd year examination since they have not secured the required percentage of attendance in the IInd year (i.e. 75%).

(b) Yes, Sir. It is a fact that six students who have failed in the 1st year were allowed to write IInd year examination simultaneously.

(c) The names of the above six (6) students are as under:-

1. Sri I. Poornachander Rao
2. Sri Y. Sekhar
3. Sri C. Srinivasulu
4. Sri K. Srinivasulu
5. Sri G. Venkateswarlu

6. Ka. I. Sowaini.

The names of the two (2) students who have not passed the 1st and 2nd years and have been permitted to sit of the 3rd year examination are as follows:-

1. Sri G. Venkateswarlu
2. Sri I. Poornachander Rao

They have been permitted to write the 3rd year examination as per the orders A.P. High Court in W.P.M.P. No: 19186/92, in W.P. No: 15205/92, dated: 21-11-1992 subject to the condition that their results shall be withheld until further orders. Further orders have not yet been issued by the Honourable Court of Andhra Pradesh.

ERADICATION OF MALARIA

27-

7773-Q- Sri Simhadri Satyanarayana Rao:- Will the Minister for Finance be pleased to state:

(a) whether it is a fact that the Malaria disease is rampant in all the districts of Andhra Pradesh; and

(b) the steps taken to eradicate the same?

A- (a) No, Sir.

(b) However the following measures, as per modified plan of operations, are being continued in order to contain the disease;

1. Active surveillance operations are being carried out in

the State in a population of 557.74 lakhs. The M.P.H.As., are functioning at the rate of 1 for 3000 population in Tribal Areas and at the rate of 1 for 5000 population in rural (plains) areas, one surveillance worker for 10000 to 15000 population in Urban Areas, in making house to house visits fortnightly enquiring about fever cases and collecting blood smears, blood smears collected are being examined under active surveillance at Primary Health Centre, Laboratories and after examination, if any positive case is detected, treatment is being given with chloroquine and primaquine drugs.

2. (i) During 1992, 26,86,636 Blood smears were collected and examined under passive surveillance, which is available at all the Primary Health Centres, Government Hospitals, Dispensaries and other Medical Institutions. All the patients with fever were screened for malaria parasite. Radical Treatment was given to 33,363 positive cases.

(ii) Contact smears were collected from all the inmates of positive cases to know if any other person infected in the house with the bite of Vector Mosquitoes. Mass survey was similarly organised by collecting about 250 Blood Smears from all persons residing within a radius of 50 years of the positive case house irrespective of fever. Out of 3,82,624 collected Blood Smears, 3508 positive cases were detected and treated radically.

(iii) Two rounds of Insecticidal spray with DDT has been carried out in identified

నవ్వత్రపు గుర్తులేని ప్రశ్నలు-
సమాధానములు.

21 డిసెంబరు, 1993.

areas to cover a population of 64.72 lakhs in the State during 1992-93 and the population of 12.02 lakhs selected for special round of spray. In addition a population of 16.54 lakhs was selected for intensive focal spray in urban areas.

(3) 690 Malaria Clinics have been established, where immediate collection and examination of Blood Smear is arranged for all fever cases. Radical treatment is arranged immediately if found positive.

(4) 1286 Fever Treatment Depots have been established and functioning in the interior and remote inaccessible areas.

(5) In addition to the above, 2191 Drug Distribution Centres were opened in interior areas for distributing chloroquine tablets to the fever cases reporting in the villages.

**VACANT POSTS OF DOCTORS
IN P.H.Cs**

28-

8156-Q- Sri P. Purusotham Rao:- Will the Minister for Finance be pleased to state:

(a) whether it is a fact that the posts of Doctors in the P.H.Cs in the Mandal Headquarters of Kowtala, Bejjur and Rehagan in Adilabad district have been vacant for the past five years; and

(b) if so, the reasons therefor and the time by which doctors will be posted in the said P.H.Cs.

A-(a) No, Sir. The following Doctors have been posted to the P.H.Cs as indicated below: -

P.H.C. Kuntala - Dr. K. Anand and Dr. K. S. Venkatesuluha - have been posted.

P.H.C. Bejjur: Dr. K. J. Venkatesuluha has been posted on long sick leave, but he has not reported within 30 days. Hence his posting orders have been cancelled. This vacancy will be filled-up shortly.

P.H.C. Ichegani: There is no P.H.C. by name Rahagan; but there is a P.H.C. by name DEHGANI in which a vacancy of Civil Assistance Surgeon is to be filled up.

(b) These vacancies could not be filled for want of candidate. The P.P. Administrative Tribunal in its order dated 1.3.1993 have ordered not to operate the waiting list of selected candidates for filling up of vacant posts. Necessary steps are being taken to conduct further recruitments to fill up the vacant posts of Medical Officers in the State.

**PROGRAMMES FOR AWARENESS
OF AIDS**

29-

8337-Q-Sarvasri D. Kiran Kumar, B. Mohan Gowd and C. Narsi Reddy:- Will the Minister for Finance be pleased to state:

(a) whether the Government is organising programmes for the awareness of AIDS;

(b) if so, what are the target groups for which the programme is intended; and

(c) whether the student community is covered under the said awareness programme?

29-

8337-A-(a) Yes, Sir.

(b) Transmission of AIDS is sought to be prevented by undertaking a massive information and communication effort among the general population and identified target groups practising "at risk behaviour"; upgrading hospital infection control measures and by ensuring the adoption of safe sterilisation practices in health care institutions; imparting education among those who are most vulnerable to get this disease; Brothel keepers, prostitutes and clients, Youth, factory workers, slum dwellers, I.V. drug users, professional blood donors, migrant workers etc. The above steps are being taken up through mass media campaign for raising general awareness of the people about AIDS, mobilising Non-Governmental Organisations and other Government Departments Professional Associations and Bodies for providing information and knowledge to the high risk groups as well as general public who will be more in number than those practising "high risk behaviour".

(c) Yes, Sir.

**FORMALITIES TO OBTAIN LOANS FOR
PURCHASE OF MOTOR CYCLE**

30-

4974-Q-Sri A. Madhava Reddy:-
Will the Minister for Finance be pleased to state:

(a) whether it is a fact that according to the rules the Government Employees who have

obtained loans for purchase of Motor Cycles and Motor Cars have to produce C, Book in token of their purchasing the vehicles; and

(b) whether it is also a fact that most of the employees are evading this formality; if so, the No. of employees who failed to produce the said documents in Hyderabad City during 1989-90 and 1990-91 after obtaining advances?

A-(a) Yes, Sir.

(b) A majority of the employees sanctioned Motor Cycle/ Motor Car Advance are fulfilling the formalities.

Out of the 745 employees sanctioned Motor Cycle/Motor Car Advance in 1989-90 and 1990-91 in Hyderabad City, 314 employees did not produce the required documents. The sanctioning authorities have stated that action is being taken on these employees as per rules i.e., Note 2, under Article 230(c)(3) of A.P. Financial Code.

AUTOMATIC ADVANCEMENT SCHEME

31-

7288-Q-Sri T. Rajeswara Rao:-
Will the Minister for Finance be pleased to state:

(a) whether it is a fact that the State Government employees who have got higher scales of pay under Automatic Advancement Scheme after completion of 15/22 years of service are enjoying

నక్కతప్ప గుర్తులేని ప్రక్కలు-
సమాధానములు.

the benefits of Non-Gazetted Officers such as Bus Pass, Educational concession, Medical facilities which are denied to the actual holders of the posts and;

(b) if so, whether the Government consider to revamp the concessions and benefits based on the pay drawn instead of their status namely Gazetted and Non-Gazetted, if not why?

A-(a) Yes, Sir.

(b) According to the scheme introduced in G.O.Ms.No.117, Finance (PRC.I) Department, dated 25.5.1981 the employees who have completed 15 years of service which counts for increments shall be eligible to be placed in the scale of the post next above the post which happens to be the promotion post under relevant service rules and the employees who have completed 22 years of service are eligible to be placed in the next promotion scale over the 1st level promotion post to the similar post held by the individual. The intention of the scheme is to give relief where an employee is stagnating in a particular category although he is fully qualified to hold the higher post but could not be promoted for want of vacancy or channel of promotion. On appointment to Special Promotion Post-I or II, the employee will continue to discharge the functions which he was performing prior to his appointment to Special Promotion Post-I or II. In view of the above facts, the question of revamping the concessions and

21 డిసెంబరు, 1993.

89

benefits based on the pay drawn instead of status may not arise.

LOANS FOR PURCHASE OF READY BUILT HOUSES

32-

7464(H)-Q-Sri M. Omkar:- Will the Minister for Finance be pleased to state:

(a) the number of State Government employees to whom loans were granted for outright purchase of houses from private parties during 1991-92 financial year in all Departments of Secretariat;

(b) whether all the loanees have fulfilled the formalities like mortgage etc., if not, the action taken against them; and

(c) the number of cases in which cheques were issued direct to the Vendor without registration and the number of cases in which loans are given for the houses already purchased by the loanee prior to sanction of loans?

A-(a) As per the information furnished by the Departments of Secretariat, 41 employees were granted House Building Advance for purchase of Ready Built House from private parties during 1991-92 financial year.

(b) Out of 41 employees, 21 employees have not completed the formalities and the Departments are taking action as per H.B.A. Rules.

(c) As per the information gathered from the Departments of Secretariat, in 41 cases cheques were issued to the Vendors without registration. No loans were sanctioned to the employees who purchased houses prior to sanction of House Building Advance.

ENQUIRY AGAINST THE EX-SARPANCH OF KANUKUNTA VILLAGE

33-

8790(G)-Q-Sarvasri C. Vittal Reddy, P. Nageswara Rao, K. Biksham and G. Yadagiri Reddy:- Will the Minister for Panchayati Raj be pleased to state:

(a) whether the District Collector, Medak, has conducted enquiry into the irregularities committed by the Ex-sarpanch (Sri Sudarshanam) of Kaanukunta Village, Jinnaram Mandal, Medak District; and

(b) if so, the details of the irregularities and the action taken against the persons responsible for the same?

A- (a) Yes, Sir.

(b) During the tenure of his Office, Sri K. Sudarshanam had executed 32 works in the Gram Panchayat area and all the works so executed by him were within the estimated cost of Rs.10,000/- for which the Gram Panchayat is competent to accord administrative sanction.

During the enquiry, it was found that the ex-sarpanch has committed some procedural irregularities which relate to

calling of tenders and letting the works to the registered contractors. Except the above, no serious irregularities were committed by the ex-sarpanch, Sri Sudarshanam, Kaanukunta Gram Panchayat.

However, Sri Sudarshanam, ex-sarpanch has not handed over the charge of the Gram Panchayat to his successor, for which a prosecution was filed in Narsap Magistrate Court, Narsapur, vide CFR No. 512/89, dated 30.3.89, and the same is still pending. Hence the matter has become subjudice.

APPOINTMENT OF DISMISSAL EMPLOYEE OF I.D.P.L. AS DEPUTY SECRETARY OF WAKF BOARD

34-

7348-Q- Sri M. Omkar:- Will the Minister for Minority Welfare and Wakf be pleased to state:

(a) whether a dismissed employee of the I.D.P.L. has been appointed as Deputy Secretary of the Wakf Board;

(b) whether any staff members including Law Officers were also appointed to the Board; and

(c) whether the said appointments were made in accordance with the provisions of the Act?

A- (a) Yes, Sir. Sri M.A. Quadeer, a dismissed employee of the I.D.P.L. was appointed as Field Officer in the year, 1982. He was subsequently promoted as Deputy Secretary in the year, 1988 by the A.P. State Wakf Board.

నక్షత్రపు గుర్తులేని ప్రశ్నలు-
సమాధానములు.

21 డిసెంబరు, 1993.

91

(b) Some members of staff and Law Officer were appointed in Wakf Institutions under direct management of Wakf Board.

(c) As soon as the cases are identified by the districts concerned, the cases are filed in Land Grabbing Tribunal.

(c) Sri M.A. Quadeer was appointed as Field Officer as per Regulation 17 of the A.P. Wakf Regulations, 1963. The appointments of others were made in various institutions which are under the direct management of the Wakf Board on a purely temporary basis under the provisions in Section 36 of the Wakf Act, 1954.

CASES FILED BY A.P.
WAKF BOARD

MISAPPROPRIATION BY THE
MANAGEMENT OF C.R. POLYTECHNIC
COLLEGE

36-

8295(V)-Q-Sri M. Pedarattaiiah and Smt. E. Seetharamamma:- Will the Minister for Technical Education be pleased to state:

(a) whether it is a fact that the management of C.R. Polytechnic College, Chilakaluripet has misappropriated Government funds and students fees;

35-

7461(L)-Q-Sri Mohd. Amanullah Khan:- Will the Minister for Minority Welfare and Wakf be pleased to state:

(b) whether it is also a fact that the properties of C.R. Degree College have been shown as the properties of Polytechnic College for the recognition of Polytechnic College; and

(a) the number of cases filed by A.P. Wakf Board in Land Grabbing Tribunal and the number of cases disposed off so far by the Tribunal;

(c) if so, the action taken by the Government in this regard?

(b) the Advocates that are appearing on behalf of Wakf Board; and

A-(a) No, Sir.

(c) whether there are any cases yet to be filed, if so the details thereof?

(b) No, Sir.

(c) Does not arise.

ADDITIONAL BUILDING
FOR J.N.T.U.

37-

A-(a) Number of cases filed so far 296 Number of cases disposed of so far 8.

8300(W)-Q-Sarvasri P. Indra Reddy, S. Venugopalachary, C. Vittal Reddy, M. Damodar Reddy, N. Chandrababu Naidu, K. Kalavenkata Rao and M. Raghuma Reddy:- Will the Minister for Technical Education be pleased to state:

(b) The Government Pleaders are appearing before the Courts in respect of Wakf Board cases.

(a) whether it is a fact that an amount of Rs. 65 lakhs have been sanctioned initially for the construction of additional building of J.N.T.U. in the year 1988-89;

(b) whether it is also a fact that only Rs. 1.50 lakhs has been released thereunder every year for construction of the said building; and

(c) if so, the number of floors that have been constructed so far?

A-(a) No, Sir.

(b) No, Sir.

(c) Does not arise.

ENHANCEMENT OF TUITION FEES IN PRIVATE ENGINEERING COLLEGES

38-

8694-Q-Sarvasri N. Chandrababu Naidu, G. Appala Suryanarayana and N. Raghuram:- Will the Minister for Technical Education be pleased to state:

(a) whether there is any proposal before the Government to enhance tuition fees in Private Engineering Colleges; and

(b) if so, the reasons therefor?

A-(a) The Government have already taken a decision to enhance the tuition fees in Private Engineering Colleges and issued orders accordingly.

(b) The Supreme Court of India in its judgement evolved a scheme in regard to admission into Private Professional Colleges and also stated that every State Government shall forthwith constitute a Committee to fix the ceiling on the fees chargeable by a Professional College or Class of Professional Colleges, as the case may be. Accordingly Government have constituted a Committee to fix ceiling on the fees chargeable by a Professional College or Class of Professional Colleges. The Committee after detailed discussions recommended the fee structure as Rs. 3,750/- per annum including special fees for all the students of Government/University Engineering Colleges and "50% free seats" students of Private Engineering Colleges, and also Rs. 26,250/- per annum including Special Fees for "50% payment seats" students of Private Engineering Colleges from the academic year 1993-94 basing on the unit cost of Rs. 15,000/- per student per annum.

RELIEF TO DAMAGED MANGO GARDENS IN VAKANURU

39-

8811-Q- Sri Simhadri Satyanarayana Rao:- Will the Minister for Horticulture and Sericulture be pleased to state:

(a) whether it is a fact that in Vakanuru of Avanigadda Mandalam, Krishna District the relief intended for the damage caused to mango garden in May 1990 was given to bogus owners of 500 acres whereas there is an extent of only 50 acres of mango garden; and

నక్కత్రపు గుర్తులనే పక్కలు-
సమాధానములు.

21 డిసెంబరు, 1993.

193

(b) if so, the persons responsible for the fraud and the action taken against them?

40-

3682-A-(a) 3414 (573 males, 2841 females) candidates as on 31.12.1992.

A-(a) No, Sir. The relief was given for the damaged Mango Gardens in May, 1990 cyclone in Vakanuru (V) for an area of 482.75 acres at Rs. 1075 per acre.

(b) While according permission to open new classes for extension of temporary recognition to private schools, candidates are stipulated that untrained/unqualified teachers working in the schools, if any, shall be replaced with qualified teachers.

(1) Relief given to Acres
farmers as per enumeration list certified by the Mandal Revenue Officer, Avanigadda. 446.75

**IRREGULARITIES BY MR. DISTRICT
EMPLOYMENT OFFICER, SANGAREDDY**

41-

(2) Relief given to 36.00
farmers as per Special list furnished by Collector, Krishna to Department for assistance. 482.75.

7422-Q-Sarvamati Baddam Balreddy, A. Narendra and Ch. Vidyasager Rao:- Will the Minister for Labour and Employment be pleased to state:

(b) There is no fraud since the relief was given to the farmers whose names are included in the enumeration list and whose names are recommended to sanction relief by the Collector, Krishna.

(a) whether the irregularities committed by the District Employment Officer, Sanga Reddy Medak District in sponsoring the names to the requisitioning department such as fitters, Electricians etc. during February, 1992 were brought to the notice of the Government; and

**ENROLMENT OF B.Ed. CANDIDATES
IN EMPLOYMENT EXCHANGE**

40-

3682-Q-Sri C. Narsi Reddy:- Will the Minister for Labour and Employment be pleased to state:

(b) if so, the action taken thereon?

(a) the number of B.Ed., candidates enrolled their names in Employment Exchanges in twin cities; and

A-(a) Yes, Sir.

(b) the steps taken to absorb them in Educational Institutions in place of unqualified teachers working at present?

(b) Based on the preliminary report, Sri M.A. Rawoof, the concerned District Employment Officer Medak has been transferred. An Enquiry Officer was appointed to enquire into the irregularities committed by him.

నక్కతప గుర్తులనే పృశ్నలు
సమాధానములు.

(1) In sponsoring candidates for the post of Supervisors in B.D.L. there is a delay in sponsoring and submission done without reference to seniority ledgers and candidates considered who registered after the receipt of the requisition.

(ii) In sponsoring candidates for the post of Workshop Attenders in L.T.L., Sangareddy, he committed the lapses that instead of sponsoring candidates separately to the Fitter and Electrician vacancies, he sponsored combinedly and because of this basis of selection 35 fitters and 4 electrician got sponsored.

The enquiry is under process.

**PRINTING OF INVITATION CARDS
FOR GOVERNMENT FUNCTIONS**

42-

6365-Q-Sarvasri T. Jeevan Redy, G. Makunda Reddy, M. Narsaiah and D. Kiran Kumar:- Will the Minister for Khadi & Village Industries, LIDCAP, and Printing be pleased to state:

(a) whether there is any proposal to dispense with the printing of invitation cards for all Government functions and New Year Greeting Cards which are being sent by Ministers and others; and

(b) the expenditure incurred during the last five years in this regard?

A-(a) No, Sir.

(b) This Department is a service Department and jobs will be done free of cost.

MECHANISED MILK VENDING CENTRES

43-

8871-Q-Sri Baddam Bal Reddy:- Will the Minister for Animal Husbandry and Dairy be pleased to state:

(a) the number of mechanised milk vending centres in twin cities and the quantity of milk being sold thereat;

(b) whether there is any proposal to increase the number of centres; and

(c) what are subsidies and concessions being provided to the milk producers?

A-(a) About 73 automatic Milk Vending Units have been setup in the twin cities. Through these units, on an average 50,000 litres of milk is being sold daily.

(b) Yes, Sir. It is proposed to establish a total of 125 Bulk Vending Units by end of 1994.

(c) The Federation and the District Cooperative Milk Producers Unions provide a variety of assistance to the milk producers which include:

(1) Supply of Veterinary First Aid Medicines, free of cost.

(ii) Supply of cattle feed at subsidised rates.

(iii) Supply of improved varieties of Fodder seeds at subsidised rates.

(iv) Provision of breeding bulls at subsidised rates.

(v) Supply of deworming drugs for calves free of cost.

(vi) Cattle Insurance coverage on subsidised rates.

(vii) Supply of vaccine to protect against certain diseases i.e., Foot and Mouth and Theileriasis at a concessional rate.

(viii) Providing Artificial Insemination facility in the Societies.

(ix) Providing Sulphuric Acid/Amyl Alcohol free of cost to the Societies/Milk Collection Centres for carrying out the testing of milk.

(x) Providing demonstration/subsidies for treating the Paddy Straw with urea.

(xi) Assistance in the purchase of Cross-breed cows/milk animal.

(xii) Training in dairying and Cooperative Management.

(xiii) Extension Education including visits to Dairy Plants and developed areas to study and learn dairying films and other educational material.

EXECUTION OF KOULASNALA PROJECT

44-

7511-Q-Sarvasri M. Venkateswara Rao, K. Ramakanth, K. Gangadhar and N. Anjaneyulu:- Will

the Minister for Medium Irrigation be pleased to state:

(a) whether it is fact that the execution of the work of Koulasnala Project in Warangal District was stopped; if so, the reasons therefor;

(b) whether it is also a fact that the office of Koulasnala Project was shifted from Marboor to Nizamabad; and

(c) the amount released and spent for the said Project so far?

A-(a) The work of Koulasnala Earthdam and spillway was temporarily stopped due to closure of contracts and also suspension of work by contractors. The formation of earth Dam was divided into five reaches and same entrusted to five agencies and the construction of spillway regulator upto bottom of gallery (utp EL + 439.25) and abutments to the full height was entrusted to one agency. The contractors have suspended the works on earth dam and spillway. Hence, the contracts of earth dam reaches and spillway were closed. Tenders for balance works of earth dam reaches have been called for. For spillway work, Call Tender notice and draft tender schedules are under consideration of the Commissioner of Tenders. Execution of left main canal is completed. Cross masonry and cross drainage works on left main canal are in progress.

(b) The Division Office of Koulasnala Project situated at Nizamsagar, Achampet (Village) Nizamsagar (Mandal) was shifted

to Nizamabad as per the G.O.Ms. No. 90, Irrigation & G.A.D. Department dated 27.1.92. The division office is functioning from 1.2.92 with Head Quarters at Nizamabad instead of Achampet (V). The Headquarters of all the Sub-Divisions and their staff remain at Project site at Swargaon (V), Jukkai (M) and Takkadpally (V) Jukkai Mandal from the commencement of the Project and their Headquarters remain unchanged.

(c) The Year-Wise budget and expenditure since inception are furnished below:-

Year	Grant Rs. (in Lakhs)	Expendi- ture Rs. (in Lakhs)
1985-86	9.165	9.087
1986-87	90.000	82.726
1987-88	60.000	63.383
1988-89	67.000	54.698
1989-90	54.950	52.571
1990-91	95.540	98.769
1991-92	90.000	91.996
1992-93	63.000	63.141
1993-94	120.000	16.390 (Upto end of 6/93)
Total Rs.	649.655	532.761

**SURVEY OF AARAPAKONA AARE,
AADAVARAM PROJECTS**

45-

7647-Q-Sri B. Gopalakrishna Reddy:- Will the Minister for Minor Irrigation be pleased to state:

(a) whether it is a fact that the survey of Aarapakona Aare, Aadavaram Projects in Srikalahasti constituency has been completed;

(b) if so, the time by which the work will be taken up; and

(c) whether there is any proposal to take up Veyyi Lingalakona Reservoir in Srikalahasti; when it will be completed, if so, the extent of ayacut likely to be irrigated under the said reservoir; and the extent of stabilisation of ayacut at present?

A-(a) Yes, Sir. The detailed estimate is under preparation by the Superintending Engineer, Irrigation Circle, Chittoor.

(b) The detailed estimates for the Schemes are under preparation by the Superintending Engineer, Irrigation Circle, Chittoor.

(c) No, Sir. There is a proposal for construction of a check Dam across Veyyilingalakona vagu near Vedam (V) in Srikalahasti (M) to feed a direct ayacut of 137 acres. The Estimates are being processed by the Superintending Engineer, Irrigation Circle, Chittoor.

**PROTECTION TO MEHANDI
LOCALITY PEOPLE**

46-

7181-Q-Sarvasri Ch. Vidya-sagar Rao, A. Narendra, Baddam Bal Reddy and T. Rajeswara Rao:- Will the Minister for Women and Child Welfare be pleased to state:

(a) whether it is fact that certain families who have undertaken the profession of entertaining customers by singing

and dancing since several years in the Mehandi locality of old city of Hyderabad are in indigent conditions; and

(b) if so, the steps taken by the Government to ameliorate them and also protect them from the constant harassments by the Police and other unsocial elements?

46-

A-(a) Women's Development and Child Welfare Department has not so far undertaken any study in this regard in the area of Mehboob ki Mehindi locality. However, it may be mentioned that it is a fact that some families have undertaken the profession of entertaining customers by singing and dancing in the Mehandi locality under Charminar Police Station limits for their livelihood.

(b) No, Sir. There is no harassment from the Police side who is acting only as per law and as and when the harassment by un-social elements has come to notice, necessary action is being taken by local police.

IRREGULAR APPOINTMENTS AND PROMOTIONS IN A.P. VIKALANGULA CO-OPERATIVE CORPORATION

47-

7462(0)-Q-Sri Syed Sajjad:- Will the Minister for Women and Child Welfare be pleased to state:

(a) whether it is a fact that very recently some irregular appointments and promotions were made in the Andhra

Pradesh Vikalangula Co-operative Corporation; and

(b) whether the Government made an enquiry into this affair and if so, the findings there of?

A-(a) No irregular appointments and promotions were made very recently i.e. since 1992 in Andhra Pradesh Vikalangula Co-operative Corporation.

(b) As a result of some irregular appointments and promotions prior to 1992, a committee of officials was constituted by the Government on 17.2.1992 to enquiry into the irregular appointments and promotions made prior to 1992 along with other issues. The following are the members of the committee:

1. Assistant Secretary, Women's Development, Child Welfare & Labour Department.
2. Assistant Secretary, Finance Department.
3. Deputy Director, Welfare of Handicapped.
4. Accounts Officer, Andhra Pradesh Vikalangula Co-operative Corporation.

The committee has submitted its part-I report to Government covering the aspects like rationalisation of pay scales, provision of additional budget to Corporation and regularisation of certain categories of employees etc. Before submitting its part-II of the report covering irregular appointments

promotions etc., some of the members have retired. Hence the Government have reconstituted the committee with the following members on 28-6-93:

1. Sarvasri G.S.R.C.V. Prasada Rao, Managing Director, APCO., Chairman.

2. Deputy Secretary/Joint Secretary, Finance Department, dealing with the subject of W.H. in Finance & Planning (F.W.) Department, Member.

3. Assistant Secretary, Women's Development & Child Welfare (OP), Member/Convenor.

4. M.P. Subrahmanyam, Deputy Director, Welfare of Handicapped, Member.

5. Sri P.Y.L. Narsingha Rao, Accounts Officer, Andhra Pradesh, Vikalangula Co-operative Corporation, Hyderabad.

Soon after the receipt of the report from the committee, the Government will take appropriate action.

**APPOINTMENT OF LADY WORKERS
UNDER MAHILA PRANGANAMS**

48-

7632-Q-Sarvasri R. Ravindranath Reddy, Baddam Bal Reddy, V. Jayapal, A. Narendra and Ch. Vidyasagar Rao:- Will the Minister for Women and Child Welfare be pleased to state:

(a) whether it is a fact that lady workers were appointed in Seventeen Centres (17) under II Mahila Pranganams which are under the control of Director of Women and Child Welfare;

నక్కతప గుర్తులేని పక్కలు
సమాధానములు.

(b) if so, whether they were appointed on daily wage basis or on consolidated Pay;

(c) whether any representation was received from these employees for regularisation of their services; and

(d) if so, the action taken by the Government in this regard?

A-(a) The Following Lady workers are working in 17 Balala, Streela Sikshana Kendrams under the control of Andhra Pradesh Women's Co-operative Finance Corporation Ltd:

(i) Administrative Staff - 120
(ii) Course Instructresses - 33
(iii) Trade Instructresses - 52

(b) The administrative staff and Course Instructresses are appointed on consolidated pay posts and Trade Instructresses are working as per TRYSEM Norms (i.e. Rs. 75/- per each Trainee).

(c) Yes, Sir.

(d) It is under examination.

**MISAPPROPRIATION OF FUNDS IN
PRIMARY AGRICULTURAL CO-OPERATIVE SOCIETY, PARAWADA**

49-

1848-Q-Sarvasri B. Satyanarayana Murthy and K. Subba Rayudu:- Will the Minister for Co-operation be pleased to state:

(a) whether it is a fact that lakhs of rupees have been misused in the Primary Agricultural Co-operative Society,

Parawada in Visakhapatnam District; and

(b) if so, the action taken against the persons responsible for the same?

A-(a) Yes, Sir. Misappropriation of the funds of the Primary Agricultural Co-operative Society, Parawada to the tune of Rs. 2,62,942/- has been reported as follows:

(i) Surcharge orders in Rc. No. 2948/86 F, dated 2-1-1989 for Rs. 13,750/- were issued against the delinquent Sri A. Sitaram, Ex-Secretary.

(ii) Surcharge orders in Rc.No. 2948/86 F, dt. 2-1-1989 for Rs. 53,250/- were issued against Sri A. Sirataram, Ex-Secretary and Sri Pyla Appala Naidu (Ex-M.L.A), Ex-President of the Society respectively.

(iii) Surcharge orders in Rc.No. 2948/86 F, dt. 2-1-89 for Rs. 1,95,942/- were issued against Sri A. Sitaram, Ex-Secretary, Sri Pyla Appala Naidu, Ex-President and 10 other Directors.

(b) Surcharge orders under Section 60 of the Andhra Pradesh Co-operative Societies Act were passed in the proceedings of the Deputy Registrar of Co-operative Societies, Visakhapatnam in Rc.No. 2948/86 F dt. 2-1-1989 against Sri P. Appalanaidu, Ex-President and ten other Ex-Directors of the Society and Sri A. Sitaram, Ex-Secretary of the society. The Ex-President, Ex-Directors and the Ex-Secretary have filed appeals in the

Court of Principal District Munsiff, Anakapally on 10-2-1989 against the surcharge orders passed by the Deputy-Registrar of Co-operative Societies, Visakhapatnam. The appeals filed in the Court are still pending. Besides, the Ex-President filed a Revision Petition before the Government and the same was dismissed by the Government. 3 surcharge orders of the Divisional Co-operative Officer were still pending under stay orders of Principal District Munsiff Court, Anakapalli and action is being taken by the District Co-operative Officer to get the stay orders vacated early. In respect of E.P.No. 588/90-91 the sale officer has issued D.2 and D.6 Notice to the party and the process of execution is in progress.

In respect of criminal case, the Crime No. 5/89 in Central Crime Station Team No. III, Visakhapatnam, the investigation is completed and draft charge sheet is being finalised by the Assistant Public Prosecutor, Grade-I.

The amounts misappropriated could not be recovered from the delinquent as he obtained "Stay Orders" from A.P. High Court on the surcharge orders passed against him. This case has been included in the mis-appropriation cases pending in Visakhapatnam District and the District Co-operative Officer, Visakhapatnam has been reviewing each month of the above case in the monthly staff meetings being held by the Superintendent of Police, Visakhapatnam. The Commissioner for Co-operation and Registrar of Co-operative Societies is also reviewing these

cases in the periodical district Co-operative Officers conferences and the action is also being pursued at Head office, District and Divisional levels.

**SPECIAL ACTION PLAN TO
STRENGTHEN THE CREDIT SOCIETIES**

50-

5762-Q-Sri Chikkala Ramachandra Rao:- Will the Minister for Co-operation be pleased to state:

(a) whether it is a fact that the State Central Co-operative Bank has fomulated Special Action Plan to strengthen the credit societies;

(b) whether forty Primary Agricultural Co-operative Societies in each district have been selected to implement the said schemes; and

(c) if so, the particulars thereof?

A-(a) Yes, Sir.

(b) Yes. On an average 40 Primary Agricultural Co-operative Societies are selected in each district.

(c) As per the guidelines issued by Government of India in respect of Planning, Monitoring of Business Development Planning for Primary Agricultural Co-operative Societies, the District Co-operative Central Banks in the State have identified and selected a total number of 873 Primary Agricultural Co-operative Societies for the preparation of Business Development Plans for the

first year 1991-92 under the 4 years scheme to strengthen the working of these PACS., so far Business Development Plans in respect of 473 PACS have been prepared and in respect of the remaining 400 PACS the work is under progress.

Special cells are created at District level in the District Co-operative Central Banks to monitor, evolve and coordinate the implementation of Business Development Plans and the Andhra Pradesh State Co-operative Bank, Hyderabad has been reviewing with the General Managers of the District Co-operative Central Banks the progress made in the implementation of the scheme.

After completion of the preparation of the Business Development Plans for all 873 Primary Agricultural Co-operative Societies for 1991-92 proposals will be mooted to National Bank of Agriculture and Rural Development/National Co-operative Development Corporation for financial support to these Primary Agricultural Co-operative Societies for the effective implementation of these schemes.

ANNEXURE - I

(Vide answer to clauses (a) & (b) of L.A.Q.No. 3674 Printed at Sl.No. 22 on Page No. 11)
 STATEMENT SHOWING THE DISTRICT-WISE NUMBER OF HOSTELS CATERING THE NEEDS OF STUDENTS BELONGING TO
 SCs/STs/BCs., AND OTHERS IN THE STATE TOGETHER WITH THEIR STRENGTH

సర్కారుల గుర్తులేని ప్రశ్నలు -
 సమాధానములు.

21 డిసెంబరు, 1993

Sl. No.	Name of the District	Social Welfare				Tribal Welfare				Backward Classes			
		Total No. of S.C. hostels	Total strength	No. of hostels located in Govt. buildings	No. of hostels located in Private buildings	Total No. of S.T. hostels	Total strength	No. of hostels located in Govt. buildings	No. of hostels located in Private buildings	Total No. of B.C. hostels	Total strength	No. of hostels located in Govt. buildings	No. of hostels located in Private buildings
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)	(14)
1.	Srikakulam	61	5390	47	14	11	1522	8	3	82	6332	23	59
2.	Vizianagaram	56	5785	37	19	22	1658	20	2	54	3871	16	38
3.	Visakhapatnam	79	9430	49	30	35	3659	33	2	67	6570	21	46
4.	East Godavari	116	10310	42	74	22	144F	16	6	60	4025	13	47
5.	West Godavari	154	16717	55	99	21	1705	16	5	59	4612	15	44
6.	Krishna	164	14950	56	108	20	1376	3	17	66	4718	11	5F
7.	Guntur	87	8703	30	57	32	2950	8	4	51	4292	7	54
8.	Prakasam	112	12255	40	72	22	2464	5	17	72	5725	15	7
9.	Hellore	142	13600	35	37	25	1663	18	6	81	5703	26	55
10.	Chittoor	124	13092	50	74	16	1527	7	3	62	5256	12	50
11.	Cuddapah	142	17798	54	88	10	574	5	5	61	4733	8	53

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)	(14)
12.	Ananthapur	123	14347	45	78	17	1802	9	9	89	7415	17	72
13.	Kurnool	96	9338	68	28	13	1088	5	8	64	5013	18	46
14.	Mahabubnagar	93	9045	45	48	20	3406	9	11	56	5066	20	36
15.	Rangareddy	60	5874	31	29	12	966	4	8	47	4929	13	34
16.	Medak	84	7504	40	44	17	1442	6	11	64	5963	20	44
17.	Hyderabad	17	1298	7	10	7	642	-	7	14	1196	1	13
18.	Rizambabad	62	5826	34	28	14	1047	4	10	41	3180	21	20
19.	Adilabad	73	6648	39	34	45	4898	38	7	48	3211	15	33
20.	Karimnagar	96	9252	46	50	16	1079	7	9	51	4225	10	41
21.	Warangal	94	9985	34	60	38	3498	24	14	49	4307	7	42
22.	Khammam	78	7095	60	18	46	3075	38	8	47	2910	15	32
23.	Nalgonda	118	13839	26	92	37	5786	6	31	66	5986	8	58
Total:		2231	228490	1040	1191	518	48573	290	228	1361	109529	332	1029

ANNEXURE - II

(Vide answer to clause (e) of L.A.Q.No. 6319 at Sl.No.23 on
Page No. 11)

1. Renaming of Andhra Pradesh Open University as Dr.B.R. Ambedkar Open University.
2. 3 Social Welfare Residential Junior Colleges renamed as Dr.B.R. Ambedkar Residential Junior Colleges.
3. 2 Residential Schools under the control of Tribal Welfare Department have been renamed as Dr. B.R. Ambedkar Residential Schools.
4. 6 Ashram Schools under the control of Tribal Welfare Department has been renamed as Dr. B.R. Ambedkar Ashram Schools.
5. Orders have been issued to include lessons on Dr. B.R. Ambedkar in the syllabus in Telugu from Class I to X.
6. 92 merit scholarships for Scheduled Castes and Non-Scheduled Castes students have been instituted (two G.Os.)
7. Ambedkar Horticulture Project with an outlay of 34 crores under Ambedkar Minor Irrigation Project with an outlay of 30 crores have been launched in July, 1991.
8. Orders issued for the construction of 22 Ambedkar Nagars with 200 houses each District as a model housing colony under Weaker Section Housing Programme (2 orders).
9. Poverty Alleviation Project has been prepared for Rs.1149 crores and sent to Government of India for the external financial assistance.
10. Government have sanctioned an amount of Rs. 2.00 crores for sanction of soft loans for Scheduled Caste and Scheduled Tribe Enterprenuers.
11. Orders have been issued to take up a special drive for filling up of backlog vacancies reserved for Scheduled Castes and Scheduled Tribes.
12. Bill on comprehensive legislation on the issue of caste certificate has been introduced in the Legislative Assembly and after the Assembly passed the Bill the same was sent for assent of President.
13. 3 Special Sessions Courts have been sanctioned in 1991-92 under Scheduled Castes and Scheduled Tribes (Prevention of Atrocities) Act, 1989.

14. 5 Special Mobile Courts have been sanctioned under Protection of Civil Rights Act in the districts where Mobile Courts were not sanctioned previously.
15. Government have taken up translation of works of Dr. B.R. Ambedkar into Telugu.
16. A decision has been taken to institute an annual lecture in honour of Dr. B.R. Ambedkar wherein celebrations in various fields in which Dr. B.R. Ambedkar excelled will be invited to deliver lecture annually.
17. Orders have also been issued with regard to various items such as naming of streets in major towns, setting up of bronze statues, opening of Community Halls as a part of Birth Centenary Celebrations of Dr. B.R. Ambedkar.
18. An amount of Rs. 30.00 lakhs have been sanctioned under publicity for Social Integration through mass media i.e., Radio, T.V., etc., for eradication of untouchability.
19. A feature film on Dr. B.R. Ambedkar has been produced with loan from State Film Development Corporation.
20. Centenary Celebrations were conducted for 5 days from 26.4.1992 to 30.3.1992 in Public Gardens, Hyderabad.
21. Construction of Dr. B.R. Ambedkar Centenary Community Bhavan at Kakinada was sanctioned.
22. Expansion of the scheme of Scouting and Guiding in Social Welfare Hostels.
23. Special drive for creating irrigation and allied facilities for Scheduled Castes to be implemented as a part of Dr. B.R. Ambedkar Birth Centenary Celebrations.
24. Constitution of District Level Committee and Mandal Level Committee of Dr. B.R. Ambedkar Birth Centenary Celebrations.

సంతాప ప్రకటిపాదనలు:

(1) ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ మాజీ సభ్యులు శ్రీ ఎ. భీంరెడ్డి మృతిపట్ల సంతాపము

మిస్టర్ స్పీకర్:- ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ మాజీ సభ్యులు శ్రీ భీంరెడ్డిగారి మరణం పట్ల ఈ సభవారు తమ ప్రగాఢ సంతాపాన్ని వెలిబుస్తూ, శోకార్తులైన వారి కుటుంబ సభ్యులకు తమ సానుభూతిని తెలియజేస్తున్నారు.

శ్రీ ఎ. భీంరెడ్డిగారు 1983 నుండి 1985 వరకు నిర్మల్ నియోజకవర్గపు శాసన సభ్యునిగా ఉన్నారు. వీరు శాసనసభ డెప్యూటీ స్పీకర్ గా మరియు పౌర సరఫరాల మంత్రిగా ఉన్నారు. వీరు మంచి పేరున్న న్యాయవాది. వీరు ఒక సన్మాన సభ ఏర్పాటును సమీక్షించి వస్తుండగా 1993, సెప్టెంబరు 19వ తేదీన ఆకస్మిక దారుణ హత్యకు గురి అయినారు. వీరి వయస్సు 47 సంవత్సరాలు.

(2) ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ మాజీ సభ్యులు శ్రీ డి. నారాయణస్వామి మృతిపట్ల సంతాపము

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ మాజీ సభ్యులు శ్రీ డి. నారాయణ స్వామిగారి మరణం పట్ల ఈ సభవారు తమ ప్రగాఢ సంతాపాన్ని వెలిబుస్తూ, శోకార్తులైన వారి కుటుంబ సభ్యులకు తమ సానుభూతిని తెలియజేస్తున్నారు.

శ్రీ డి. నారాయణస్వామిగారు 1983వ సంవత్సరం నుండి 1984 సంవత్సరం వరకు ఉరవకొండ నియోజకవర్గపు శాసనసభ్యునిగా ఉన్నారు. వీరు 1984 నుండి 1989 వరకు లోక్ సభ సభ్యునిగా ఉన్నారు. వీరు ప్రజా ప్రతినిధిగా సంక్షేమ కార్యక్రమాల పట్ల అత్యంత శ్రద్ధ చూపేవారు. వీరు న్యాయవాది. వీరు లోక్ సభ సభ్యునిగా శాసనసభ్యునిగా ప్రజా సమస్యల పరిష్కారం కోసం నిరీవరామంగా కృషి చేశారు. 1993, డిసెంబరు 6వ తేదీన గుండెపోటుతో స్వగ్రామమైన పల్వూర్ గ్రామంలో మరణించారు.

(3) ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ మాజీ సభ్యులు శ్రీ ఎస్. రాందాస్ మృతిపట్ల సంతాపము

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ మాజీ సభ్యులు శ్రీ రాందాస్ గారి మరణంపట్ల ఈ సభ వారు ప్రగాఢ సంతాపాన్ని వెలిబుస్తూ, శోకార్తులైన వారి కుటుంబ సభ్యులకు తమ సానుభూతిని తెలియజేస్తున్నారు.

శ్రీ ఎస్. రాందాస్ గారు మొదటిసారిగా 1978వ సంవత్సరం నుండి 1983వ సంవత్సరం వరకు ననత్ నగర్ నియోజకవర్గపు శాసనసభ్యునిగా ఉన్నారు. వీరు మాజీ ముఖ్యమంత్రి స్వర్ణేయ శ్రీ బి. అంజయ్యగారి అనుచరునిగా రాజకీయాలలో ప్రముఖ పాత్ర వహించారు. వీరు 1991 అక్టోబరులో హుదా షేర్మన్ గా నియమితులైయ్యారు. వీరు మోగాసిబీ పథకం క్రింద పెండింగ్ లో ఉన్న పలు హుదా పథకాలను మంజూరు చేయడంలో గొప్ప కృషి చేశారు. వీరు వీరి నియోజకవర్గం శాసన సభ్యునిగా ఎన్నోసే సేవలు

సంతాప ప్రతిపాదనలు : (6) ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ మాజీ సభ్యులు శ్రీ యస్.ఆర్. కేర్తి చంద్రదేవ్ మృతిపట్ల సంతాపము.

వేశారు. హుదా అధ్యక్షునిగా ఉంటూ నగరాభివృద్ధికి విశేషంగా కృషి చేస్తున్న సమయంలో వీరి మరణం నగరానికి తీరని లోటు అయింది. శ్రీ రాందాస్ గారు కొద్ది కాలంగా అనారోగ్యంతో బాధపడుతూ 1993 నవంబరు 23న మరణించారు. వీరి వయస్సు 60 సంవత్సరములు.

(4) ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ మాజీ సభ్యులు శ్రీ ఎం. శేషన్నగారి మృతిపట్ల సంతాపము
#ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ మాజీ సభ్యులు శ్రీ మేకల శేషన్నగారి మరణం పట్ల ఈ సభవారు తమ ప్రగాఢ సంతాపాన్ని వెలుబుస్తూ, శోకార్తులైన వారి కుటుంబ సభ్యులకు తమ సానుభూతిని తెలియజేస్తున్నారు.#

శ్రీ యం. శేషన్నగారు 1972 సంవత్సరం నుండి 1977వ సంవత్సరం వరకు డోన్ శాసనసభ్యునిగా ఉన్నారు. వీరు డిల్లీస్థాయి నుంచి రాష్ట్రస్థాయి వరకు కాంగ్రెస్ పార్టీలో వివిధ పదవులు నిర్వహించారు. కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వ సంస్థల్లో వివిధ పదవులు కూడా ఆయన నిర్వహించారు. వీరు వెనుకబడిన తరగతుల అభివృద్ధికి గొప్ప కృషి చేసిన నాయకుడు. వీరు గత కొద్ది కాలంగా అనారోగ్యంతో బాధపడుతూ 1993 డిసెంబరు 4వ తేదీన కర్నూల్ డిల్లీ వార్డులలోని వారి స్వగృహము నందు మరణించారు. వీరి వయస్సు 68 సంవత్సరములు.

(5) ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ మాజీ సభ్యులు శ్రీ డి. సత్యనారాయణ మృతిపట్ల సంతాపము

#ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ మాజీ సభ్యులు శ్రీ డి. సత్యనారాయణగారి మరణం పట్ల ఈ సభ వారు తమ ప్రగాఢ సంతాపాన్ని వెలిబుస్తూ, శోకార్తులైన వారి కుటుంబ సభ్యులకు తమ సానుభూతిని తెలియజేస్తున్నారు.#

శ్రీ డి. సత్యనారాయణగారు 1967 నుండి 1972 వరకు చెవేళ్ల నియోజకవర్గం శాసనసభ్యునిగా ఉన్నారు. వీరు వీరి నియోజక ప్రజలకు ఎనలేని సేవలందించారు. వీరికి ఛాతిలో నొప్పి రావడంతో హైవేలు ఆసుపత్రికి తరలించారు. వీరు 1993 డిసెంబరు 2వ తేదీన మరణించారు. వీరి వయస్సు 69 సంవత్సరములు.

(6) ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ మాజీ సభ్యులు శ్రీ యస్.ఆర్. కేర్తి చంద్రదేవ్ మృతిపట్ల సంతాపము

#ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ మాజీ సభ్యులు శ్రీ యస్.ఆర్. కేర్తి చంద్రదేవ్ గారి మరణం పట్ల ఈ సభవారు తమ ప్రగాఢ సంతాపాన్ని వెలిబుస్తూ, శోకార్తులైన వారి కుటుంబ సభ్యులకు తమ సానుభూతిని తెలియజేస్తున్నారు.#

శాసనసభ మాజీ సభ్యులు శ్రీ కె. జనార్థనరెడ్డి మృతిపట్ల సంతాపము

శ్రీ ఎస్.ఆర్. క్షీర్తివంద్యదేవ్ గారు 1962-62 సంవత్సరాలలో ఇచ్చాపురం నియోజక వర్గపు శాసనసభ్యునిగా ఎన్నికైనారు. వేరు 1972-78 సంవత్సరాల మధ్యలో ఇచ్చాపురం సమితి అధ్యక్షునిగా వ్యవహరించారు. వేరు వేరి నియోజకవర్గ ప్రజల దృష్టిలో నీస్వర్గ రాజకీయ నాయకునిగా గుర్తింపు పొందారు. వేరు గత కొద్ది రోజుల నుంచి తన అనారోగ్యంతో భాధపడుతూ 1993, నవంబరు 11వ తేదీన నిమ్మ ఆసుపత్రిలో మరణించారు. వేరి వయస్సు 68 సంవత్సరములు.

(7) ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ మాజీ సభ్యులు శ్రీ ఆర్. నాదమునిరెడ్డి మృతిపట్ల సంతాపము

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ మాజీ సభ్యులు శ్రీ నాదమునిరెడ్డిగారి మరణం పట్ల ఈ సభవారు తమ ప్రగాఢ సంతాపాన్ని వెలిబుస్తూ శోకార్తులైన వారి కుటుంబ సభ్యులకు తమ సానుభూతిని తెలియజేస్తున్నారు.

శ్రీ ఆర్. నాదమునిరెడ్డిగారు 1962 సంవత్సరం నుండి 1967వ సంవత్సరం వరకు తిరుపతి నియోజకవర్గపు శాసనసభ్యునిగా కొనసాగారు. వేరు ప్రముఖ రాజకీయవేత్త, గాంధేయవాది, వృద్ధ కాంగ్రెస్ నాయకుడు. వేరు జిల్లా పరిషత్ ఫెర్లూన్ గా, శాసన సభ్యునిగా, శాసన మండలి సభ్యునిగా టి.టి.డి. షెర్మన్ గా మరియు చంద్రగిరి సమితి అధ్యక్షునిగా పలు పదవులు నిర్వహించారు. వేరు గత కొద్ది కాలంగా గుండె జబ్బుతో బాధ పడుతూ 1993 సెప్టెంబరు 17వ తేదీన ఊన్యమైన గుండెపోటుకు గురై మరణించారు. వేరి వయస్సు 78 సంవత్సరములు.

(8) ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ మాజీ సభ్యులు శ్రీ కె. జగన్మోహన్ రెడ్డి మృతిపట్ల సంతాపము

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ మాజీ సభ్యులు శ్రీ కె. జగన్మోహన్ రెడ్డిగారి మరణం పట్ల ఈ సభ వారు తమ ప్రగాఢ సంతాపాన్ని వెలిబుస్తూ శోకార్తులైన వారి కుటుంబసభ్యులకు తమ సానుభూతిని తెలియజేస్తున్నారు.

శ్రీ కె. జగన్మోహన్ రెడ్డిగారు పరిగి శాసనసభ్యునిగా 1957 నుండి 1962 వరకు కొనసాగారు. వేరి స్వస్థలం మెహమ్మదాబాద్, హైదరాబాద్ జిల్లా సహకార కేంద్ర బ్యాంకు అధ్యక్షులుగా కూడా పని చేశారు. వేరు 1993, నవంబరు 25వ తేదీన గుండె పోటుతో సి.డి.ఆర్. ఆసుపత్రిలో మరణించారు.

(9) ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ మాజీ సభ్యులు శ్రీ కె. జనార్థన్ రెడ్డి మృతిపట్ల సంతాపము

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ మాజీ సభ్యులు శ్రీ జనార్థన్ రెడ్డిగారి మరణం పట్ల ఈ సభవారు తమ ప్రగాఢ సంతాపాన్ని వెలిబుస్తూ శోకార్తులైన వారి కుటుంబ సభ్యులకు తమ సానుభూతిని తెలియజేస్తున్నారు.

శ్రీ కె. జనార్థన్ రెడ్డిగారు 1957 నుండి 1962 వరకు నాగర్ కర్నూల్ నియోజక వర్గం నుండి శాసనసభ్యునిగా ఎన్నికైనారు. వీరు తమ నియోజకవర్గం పృజలకు పెక్కు సేవలందించారు. వీరు 1993, అక్టోబరు 4వ తేదీన మరణించారు. వీరి వయస్సు 75 సంవత్సరాలు.

(10) ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ మాజీ సభ్యులు శ్రీ మందసాయిలు మృతిపట్ల సంతాపము

శ్రీ ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ మాజీసభ్యులు శ్రీ మందసాయిలుగారి మరణం పట్ల ఈ సభ వారు తమ ప్రగాఢ సంతాపాన్ని వెలిబుస్తూ, శోకార్చనలైన వారి కుటుంబ సభ్యులకు తమ సానుభూతిని తెలియజేస్తున్నారు.

శ్రీ మంద సాయిలుగారు జనగామ నియోజకవర్గం శాసనసభ్యునిగా 1957 నుండి 1962 వరకు ప్రాతినిధ్యం వహించారు. వీరు రఘునాథపల్లి మండలం భీలాస్ హార్డ్ గ్రామస్థులు. గొప్ప స్వాతంత్ర్య సమర్థయోధులు. వీరి మరణం స్వాతంత్ర్య సమర్థ యోధులకు తీరని లోటు. వీరు గత కొద్ది కాలంగా అనారోగ్యంతో బాధపడుతూ 1993, అగస్టు 15వ తేదీన హైదరాబాదులో మరణించారు. వీరి వయస్సు 69 సంవత్సరములు.

(సభ రెండు నిమిషముల నిలబడి మౌనము పాటించినది)

సభా సమక్షములో వుంచిన పత్రములు

Mr. Speaker:- All the Papers are deemed to have been laid on the Table of the House.

1. A.P. Electricity Duty (Amendment) Ordinance, 1993:

"A copy of the Andhra Pradesh Electricity Duty (Amendment) Ordinance, 1993 (Andhra Pradesh Ordinance No. 9 of 1993) as required under Sub-clause (a) of Clause (2) of Article 213 of the Constitution of India."

2. A.P. APARTMENTS (PROMOTION OF CONSTRUCTION AND OWNERSHIP (AMENDMENT) ORDINANCE, 1993:

"A copy of the Andhra Pradesh Apartments (Promotion of Construction and Ownership) (Amendment) Ordinance, 1993 (Andhra Pradesh Ordinance No. 7 of 1993) as required under sub-clause (c) of Clause (2) of Article 213 of the Constitution of India."

3. A.P. Record of Rights in Land and Pattadar Pass Books (Amendment) Ordinance, 1993:

"A copy of the Andhra Pradesh Record of Rights and Land and Pattadar Pass Books (Amendment) Ordinance, 1993 (Andhra Pradesh Ordinance No. 6 of 1993) as required under sub-clause (c) of Clause (2) of Article 213 of the Constitution of India.

4. A.P. (Regulation of Appointments to Public Services and Rationalisation of Staff Pattern and Pay Structure) Ordinance, 1993:

"A copy of the Andhra Pradesh (Regulation of Appointments to Public Services and Rationalisation of Staff Pattern and Pay Structure) Ordinance, 1993 (Andhra Pradesh Ordinance No.8 of 1993) as required under sub-clause (a) of Clause (2) of Article 213 of the Constitution of India."

5. A.P. Excise (Amendment) Ordinance, 1993:

"A copy of the Andhra Pradesh Excise (Amendment) Ordinance, 1993 (Andhra Pradesh Ordinance No. 10 of 1993) as required under sub-clause (a) of Clause (2) of Article 213 of the Constitution of India.

Rules of proceeding and conduct of Business in the A.P. Legislative Assembly.

"A copy of the letter No. Rs. 1/42/92-D dt. 8.9.1993 from the Secretary-General, Rajya Sabha together with a copy of the following:-

1. The Constitution (Seventy-seventh Amendment) Bill, 1992 as introduced in Lok Sabha.
2. The Constitution (Seventy-fifth Amendment) Bill, 1993 as passed by the Houses of Parliament.
3. Debates of Loksabha.
4. Debates of Rajya Sabha.

సభా సమక్షములో పెట్టిన పత్రము

Mr. Speaker:- The Paper intended to be placed on the table is deemed to have been laid on the Table of the House.

Decisions of the Business Advisory Committee:

"A copy of the Report on the decisions of the Business Advisory Committee taken at its meeting held on 20th December 1993."

REPORT ON THE DECISIONS OF THE BUSINESS ADVISORY COMMITTEE
TAKEN AT ITS MEETING HELD ON 20TH DECEMBER, 1993.

The following decisions were taken by the Business Advisory Committee at its meeting held on 20th December, 1993 in regard to the Business to be transacted in the Assembly.

1-12-1993 Tuesday)	Government Resolution on Ratification of the Constitution (Seventy-seventh Amendment) Bill 1992, as passed by the Houses of Parliament. The Andhra Pradesh Municipal Laws (Second Amendment) Bill, 1993. (L.A. Bill No. 10 of 1993).
2-12-1993 Wednesday)	Government Bills
3-12-1993 Thursday)	Government Bills
4-12-1993 Friday)	1. Government Bills 2. Private Members Business
5-12-1993 Saturday)	Christmas (Holiday)
6-12-1993 Sunday)	Holiday
7-12-1993 Monday)	Government Bills

వివరణ నిమిత్తం కోరిన అంశం:

21 డిసెంబరు, 1993.

111.

ప్రతిపక్ష నాయకుడు సభకు హాజరు
కాకపోవడం గురించి.

Short Discussion on the following subjects will be taken up during the present meetings.

1. Price Rise
2. Drought situation in the State.
3. Law and Order situation in the State.

సభా సమక్షములో వెల్లడిన పత్రము

Mr. Speaker:- The Paper intended to be placed on the Table is deemed to have been laid on the Table of the House.

Decisions of the Business Advisory Committee:

"A copy of the Report on the decisions of the Business Advisory Committee taken at its meeting held on 20th December 1993."

ప్రకటన:

అధ్యక్షుల సేర్వీక

Mr. Speaker:- I am to announce to the House that I have nominated the following Members to be on the Panel of Chairmen for the 11th Session.

Dr. T. Venkaiah

Sri B. Veda Vyas

Smt. Mary Ravindranath

Smt. K. Prathiba Bharathi

Sri Mohammed Rajab Ali

Sri K. Yerran Naidu

(Interruptions)

వివరణ నిమిత్తం కోరిన అంశం:

ప్రతిపక్ష నాయకుడు సభకు హాజరుకాకపోవడం గురించి.

Mr. Speaker:- Now, Zero-Hour.

వివరణ నిమిత్తం కోరిన అంశం:
ప్రతిపక్ష నాయకుడు సభకు వజ్ర
కాకపోవడం గురించి.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- కృత్యన్ అవర్ అవగానే మాకు ఇస్తామన్నారు.

శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి:- అధ్యక్షా, నీన్న పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ గురించి అడిగాను, మరి ఈ రోజు కూడా...

మిస్టర్ స్పీకర్:- మరి విద్యాధరరావుకి ఇస్తాననీ చెప్పాను; Before that I have to give him a chance.

Sri D.K. Samarasimha Reddy:- Without hearing me how can he say? Let me make my submission. He has also to hear me.

Sri K. Vidyadhara Rao:- Sir, he is a senior advocate.

Sri D.K. Samarasimha Reddy:- I am not standing before this House as an advocate. I am standing here as a Member of this House. The rule under which a point of order is to be moved is Rule 302 and that I am invoking before this House with your permission. He wanted the rule and I quoted the rule. That is what I have done.

Sri K. Vidyadhara Rao:- Under what rule he is raising the point of order? What is the purpose of point of order?

Sri D.K. Samarasimha Reddy:- Under what rule a Member should raise a point of order - I thought he wanted me to enlighten him on this. This is the reason I said that this is the rule.

Sri K. Vidyadhara Rao:- What is the purpose for his raising the point of order?

Sri D.K. Samarasimha Reddy:- What is the point of order I have to mention before this House. I have to submit before this August House. అధ్యక్షా! గౌరవనీయులైన ప్రతిపక్ష నాయకులు అందరూ కూడా నేను రైజ్ ది పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డరును జాగ్రత్తగా వినాలని సవినయంగా మనవి చేస్తున్నాను. Keeping the highest Parliamentary traditions and the high traditions to which we are wedded with I want to raise this point of order. ప్రజాస్వామ్యంలో...

వివరణ నిమిత్తం కోరిన అంశం:
ప్రతిపక్ష నాయకుడు సభకు హాజరు
కాకపోవడం గురించి.

21 డిసెంబరు, 1993.

113

Sri Ch. Vidyasagar Rao:- The House is going against the regular procedure.

Sri D.K. Samarasimha Reddy:- I am on my legs.

మీస్టర్ స్పీకర్:- పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డరు రైజ్ చేసినప్పుడు శ్రీ విద్యాధర రావు కూడా అడిగారు. What is the rule position? రూలు 302 కోడ్ చేశారు.

Sri Ch. Vidyasagara Rao:- He can draw your attention. But, to use his arguments to counter or to block the adjournment motion is not proper. It should not be allowed.

శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి:- అధ్యక్షా! నేను రైయిజ్ చేసే పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డరును ప్రతి ప్రజాస్వామ్య ప్రియుడు వార్షికోపతగినది. తమ నుంచి సందేహ నివృత్తి చేసుకోడానికి రైయిజ్ చేస్తున్నాను. I do not understand as to why these people assume and presume things.

శ్రీ సిపాట్. విద్యాసాగరరావు:- అధ్యక్షా. పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డరును వివరంగా చెప్పడానికి అవకాశం ఇవ్వినారు. కానీ శ్రీ సమరసింహారెడ్డిగారు మీరు ఈ శాసనసభా కార్యక్రమాలు మీరు రూపొందించిన ఎజెండా ప్రకారంగాకాకుండా పోశూ ఉంటే, అదే కాకుండా స్పష్టంగా చెప్పాలి. You allow him to say the subject.

శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి:- అధ్యక్షా! నేను చెప్పక ముందే అది చెప్పాలి. ఇది చెప్పాలి అంటే? ఎలా? వినేదానికి పద్ధతి ఉంటుంది. ఇది ఎక్కడ పద్ధతి అంటే Still, I have not even opened my mouth.

Sri K. Vidyadhara Rao:- Sir, point of order is raised when the business before the House is circumvent or that when the House is not in order. You have given a ruling that after the Question-hour I will be allowed to raise the Adjournment motion. Is he questioning your ruling? That amounts to questioning your ruling only.

Sri D.K. Samarasimha Reddy:- That is the very reason why at the outset, I made it very clear.

వివరణ నమిత్తం కోరిన అంశం:
ప్రతిపక్ష నాయకుడు సభకు హాజరు
కాకపోవడం గురించి.

Sri K. Vidyadhara Rao:- I once again request you. Under Rule 302 a Member has to ordinarily raise point of order when the business before the House is circumvent or not followed in order. You have given ruling that after the Question-Hour I will be permitted to raise the notice under Rule 64 regarding the adjournment motion. Is he questioning your ruling? Are you allowing Mr. D.K. Samarasimha Reddy just because he happens to be a Minister and a gifted lawyer to question your ruling?

మిస్టర్ స్పీకర్:- మీరు ఎడ్యుర్షిమెంటు మోషన్ నోటీసు ఇచ్చేముందే శ్రీ సమద్ర సింహారెడ్డిగారు పాయింటు ఆఫ్ ఆర్డర్ రైజ్ చేయాలనే అడిగారు. మీ ఎడ్యుర్షిమెంటు మోషన్ పడిపోదు.

Sri D.K. Samarasimha Reddy:- I am not raising this point of order just because I am a Minister. I am a Member of this House along with all other Members and it is my privilege to raise point of order. I want a clarification from the Chair. I want a ruling from the Chair that it is the right of every Member.

మిస్టర్ స్పీకర్:- రూలింగు ఇప్పుడు, ఇప్పుడు వద్దా, రిజర్వువా నాకే తెలియాలి.

శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి:- అధ్యక్షా, ప్రజాస్వామ్యంలో పాలక పక్షం ప్రతిపక్షం రెండూ ఉంటాయి. రెండు పక్షాలు కూడా ప్రజాస్వామ్యం వ్యవస్థలో ఒక సంఘటిత వ్యవస్థగా ఒక బలవత్తరమైన శక్తిగా ప్రజలకు చక్కగా ప్రజాస్వామ్య వ్యవస్థ ద్వారా వాళ్లకు సంబంధించిన అంశాలను శాసనసభలో ప్రతిబింబించడానికి వర్తిస్తాయి.

(Interruptions)

I am coming to that and I need not say the provisions.

Mr. Speaker:- Do not prolong.

Sri K. Vidyadhara Rao:- Under what rule he is utilising Rule 302? Does he want to circumvent the business before this House?

వివరణ నమీశ్చం కోరిన అంశం:
ప్రతిపక్ష నాయకుడు సభకు వచ్చారు
కాకపోవడం గురించి.

21 డిసెంబరు, 1993.

115.

శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి:- అధ్యక్షా, నేను నిన్ననే తమరును అడిగినాను. సాక్ష్యం కావాలంటే కూడా ప్రతిపక్ష నాయకులను ప్రొడ్యూస్ చేస్తాను అండీ. శ్రీ పువ్వాడ నాగేశ్వరరావుకు తెలుసు. I have not come across such sort of things so far. I have been a Member in this House for the last four terms. I have never seen such type of flimsy things.

Sri K. Vidyadhara Rao:- He himself said that he is a Member many times. The question is under what rule he is utilising Rule 302?

Sri D.K. Samarasimha Reddy:- That is the very reason why I want to raise this. Please bear with me for a while and you will understand the importance of the point which I am raising now.

Sri K. Vidyadhara Rao:- I am not yielding. I am requesting you again, Sir. Allow me to raise the notice regarding the adjourment motion.

Sri D.K. Samarasimha Reddy:- I am on my legs. Sir, have you permitted him?

Sri K. Vidyadhara Rao:- You have clearly given a ruling that I will be permitted to raise my notice of adjourment motion. Afterwards, if he wants to raise another subject let him do so.

Sri D.K. Samarasimha Reddy:- I am on my legs with your permission, Sir. I am not going to yield. Let me to tell what I want to say.

Sri K. Vidyadhara Rao:- I am on my legs with your permission.

Mr. Speaker:- Let me tell first to both of you.

వివరణ నిమిత్తం కోరిన అంశం:
ప్రతిపక్ష నాయకుడు సభకు హాజరు
కాకపోవడం గురించి.

'Sri K. Vidyadhara Rao:- I am sorry, Sir. The Hon'ble Minister is twisting something what he talked yesterday. Yesterday, we asked about the adjourment of the House.

మిస్టర్ స్పీకర్:- ఎడ్యర్స్ మెంబు మోషన్ ఎందుకన్నా, దాని మీద నేను కూడా సమాధానం చెప్పాలి. It takes another 2 minutes.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- అధ్యక్షా! ఇప్పుడు తమరు రూలింగు ఇచ్చారు. There cannot be a ruling on a ruling.

Mr. Speaker:- No. It is not the second ruling.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- అధ్యక్షా, క్వోశ్చన్ అవర్ కాగానే అవకాశం ఇస్తాను అని చెప్పారు. If his point of order is pertaining to your ruling or to the adjourment motion which I am going to mention he can hear my notice and what I am going to raise and then raise his point of order. I have no objection. After you have given a ruling that immediately after the question hour I will be permitted to raise the notice of adjourment motion how can he come in between?

మిస్టర్ స్పీకర్:- "క్వోశ్చన్ అవర్ కాగానే పర్మిషన్ ఇస్తాను అన్నప్పుడు" This includes also.

Sri K. Vidyadhara Rao:- No, It is not that. You can refer to the Proceedings. He never made a mention regarding the point of order. నీన్న శాసనసభలో కేవలం సంశాస కేరణాలు తప్పితే మరొకటి వచ్చినట్లు ఎక్కడ రికార్డులో లేదు: అయినా నీన్న మాట ఇచ్చారు అంటున్నారు; నీన్న మాట ఇవ్వకపోయింది.

Mr. Speaker:- Yesterday he asked me.

శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి:- అధ్యక్షా, ఈ రోజు కూడా ఇంతకు ముందే మాట కోసుకొన్నాను.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- అధ్యక్షా, ఆయన నీన్న అడగడం ఏమిటి? ఇవ్వక మేరు అనుమతి ఇవ్వడం ఏమిటి? శ్రీ సమరసింహారెడ్డిగారికి జ్యోతిషశాస్త్రం కూడా తెలుసా, రేపు ఏమి రాశిమంది పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డరు అడగడానికి.

వివరణ నిమిత్తం కోరిన అంతం:

21 డిసెంబరు, 1953.

117

ప్రతిపక్ష నాయకుడు సభకు హాజరు కాకపోవడం గురించి.

మిస్టర్ స్పీకర్:- పాయింటు ఆఫ్ ఆర్డర్ రైజ్ చేసే అవసరం ఉందా? లేదా? *అవున్* మాడాలి.

శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి:- అధ్యక్షా, నేను పాయింటు ఆఫ్ ఆర్డర్ రైజ్ చేసే దానికి తమరు పర్మిషన్ ఇచ్చిన తరువాత దానిని ఆపోజ్ షన్ అధికారం ఏ రూలు క్రింద ఉన్నదో కాస్త వెప్పమనండి.

మిస్టర్ స్పీకర్:- కాన్ఫిక్షనులు, కాంట్రాడిక్షనులు అన్నీ రాకుండా చూడవలసిన ధర్మం కూడా ఉంది. అందరూ కోపరేట్ చేస్తూ మాస్కాను. I am not going to hear anything also. Let me tell.

శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి:- అధ్యక్షా, నేన్న తమరు పర్మిషన్ ఇచ్చారు. ప్రతి శాసనసభ్యుడు తమ బాంబరులో అడిగే సాంప్రదాయం ఉంది. తమ పర్మిషన్ ఏ రూలు క్రింద ఆపోజ్ షన్ కాస్త వెప్పమనండి.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- అధ్యక్షా, దయచేసి సమరసింహారెడ్డిగారు 11-10 కూర్చుంటే బాగుంటుంది. వారు నిలబడి వున్నారు, వారు కూర్చుంటే మేము మాట్లాడాలి. దానికి వేలుంటుంది. హౌస్ ఆర్డరులో లేదు వారు నిలబడినప్పుడు వెబీకే బాగుండదు. It will be a point of order. సమరసింహారెడ్డిగారు సీట్లో కూర్చున్నకపోతే అది మరొక పాయింటు ఆఫ్ ఆర్డరు అవుతుంది. The House is not in order.

Sri D.K. Samarasimha Reddy:- I am on my legs with your permission, Sir.

Sri Ch. Vidyasagar Rao:- I am also on my legs with your permission.

మిస్టర్ స్పీకర్:- ఎవరినీ మాట్లాడకుండా బేయిమంట్ చేస్తాను. But it does not look nice... To tell something I have allowed you.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- 302 లో కాణు (2) మాడండి. A point of order may be raised in relation to the business before the House at the moment. Provided that the Speaker may permit a member to raise a point of order during the interval between the termination of one item of business and the commencement of another if it relates to the maintenance of order or J. 317-12

వివరణ నిమిత్తం కోరిన అంతం:
ప్రతిపక్ష నాయకుడు సభకు హాజరు
కాకపోవడం గురించి.

arrangement of business before the House. ఆర్డరు గానీ ఆరెండ్మెంట్లు
గానీ.

మిస్టర్ స్పీకర్:- అది వుంటేనే గదా.

శ్రీ సిపావ్ విద్యాసాగరరావు:- నేను చెబుతున్నప్పుడు సమరసింహారెడ్డిగారు నిల
బడ్డారు. It is a point of order.

Mr. Speaker:- It does not pertain to maintenance of
order.

శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి:- నేను మాట్లాడుతూ వుంటే ఆయన లేచి నిలబడడం
రూలు కాదు.

Sri Ch. Vidyasagar Rao:- A member shall not raise any
point of order to ask for information; or to explain his
position; or when a question on any motion is being put to
the House - Because two adjournment motions are before the
House you have to permit us.

Mr. Speaker:- It does not relate to maintenance of
order. లేకుంటే I said it is ruled out.

శ్రీ సిపావ్ విద్యాసాగరరావు:- వారి ఆవోద్యతములో ప్రజాస్వామ్యం, ప్రతిపక్షం
అనే ప్రజాస్వామ్య పద్ధతుల గురించి చెప్పుకుంటూ పోతే ఎట్లా?

Sri D.K. Samarasimha Reddy:- I want to raise this dis-
cussion on a higher pedestal. That is the reason why I raised
that. I am not in the habit of discussing and keeping at the
lowest ebb.

శ్రీ సిపావ్ విద్యాసాగరరావు:- అధ్యక్షా, సమరసింహారెడ్డిగారు కోపంగా చెప్ప
కూడదు. నేను మేదికీ ఎక్కించుకుంటే చెప్పడం సరైన పద్ధతి కాదు - కోర్టులో గానీ
శాసనసభలో గానీ -

శ్రీ కె. విద్యార్థరావు:- రూలు 302 క్రింద వదిలి చెప్పడానికి దీనికి సంబంధం లేదు
Under rule 302 he does not get an opportunity to speak at all.

ప్రతిపక్ష నాయకుడు సభకు హాజరు కాకపోవడం గురించి.

Mr. Speaker:- If it relates to the maintenance or any arrangement of business before the House... If he does not speak about it I am not going to allow.....

Sri D.K. Samarasimha Reddy:- Whatever I want to speak will be well within the four corners of this rule, Sir. అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులకు తమ ద్వారా మనవిచేస్తున్నాను. నేను యీ రూలు క్రింద రెయిజ్ చేసిన పాయింటు ఆఫ్ ఆర్డరు, మన హౌస్ బిజినెస్ కు సంబంధించిన అంశమేనని మనవిచేస్తున్నాను. ఈ రూలుకు వ్యతిరేకంగా ఒక్క అంశం కూడా ప్రస్తావించడం లేదని గౌరవ సభ్యులకు మనవిచేస్తున్నాను.

మీస్టర్ స్పీకర్:- తొందరగా చెప్పండి.

శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి:- తొందరగా అంటే ఎలా? కట్టె, కొర్రె, తెప్పె అంటే

ఎలా? కొంత ప్రిఫేస్ చెప్పాలి. నేను మొదట మనవిచేశాను. ప్రజాస్వామ్య సత్సంప్రదాయాల గురించి చెప్పాలి. మన Parliamentary form of democracy is governed by British systems and British traditions. రూల్సు, ప్రీసెడింట్సు, రెండు మనలను గవర్నీ చేస్తున్నాయి. పార్లమెంటులో గానీ శాసనసభలో గానీ ప్రతి చోట కూడ, శాసనసభ పక్ష నాయకుడు, శాసనసభలో అధికార పక్షానికి చెందిన మంత్రిలు, ప్రతిపక్ష నాయకుడు, ప్రతిపక్షాలకు చెందిన సభ్యులు గానీ శాసనసభలో భవనాల్లో అంశాల గురించి చర్చించే విధానం గురించి ఆ చర్చల సందర్భములో భవనాల్లో అభ్యంతరాల గురించి, ప్రతి విషయానికి కూడ మన రూల్సు బుక్ ను చూస్తాము; రూల్సు బుక్ లో లేని చోట రాజ్యాంగం చూస్తాము, రాజ్యాంగములో లేని చోట What are the traditions and what are the precedents - అనే దృష్టిలో వుంచుకొని మనం విర్తయాల చేస్తామని అందరికీ తెలిసిన విషయమే. నేను As a point of refresher - వారి దృష్టికి తెస్తున్నాను తప్ప మరేమీ కాదని మనవిచేస్తున్నాను; నేను యీ రోజు ఆరయం నుండి చూస్తున్నాను. ఇంతకు ముందు చూశాము. సభలో జరుగుతున్న పరిస్థితులు చూస్తూ వుంటే - శాసనసభలో అధికార పక్షానికి ఒక నాయకుడు వచ్చాడు. అధికార పక్ష నాయకుడు ఏ పద్ధతిలో బిజినెస్ గవర్నీ చేయాలనే విషయములో అధికార పక్షానికి చెందిన సభ్యులకు చెప్పడం వల్ల అధికార పక్షానికి చెందిన సభ్యులందరూ వక్కుగా ప్రవర్తిస్తున్నారు అటు ప్రతిపక్షములో మిగతా ప్రతిపక్షాలు అన్ని వున్నవి. వారందరికీ ఒక్కొక్క నాయకుడు వున్నాడు. ఆ నాయకులు వారి వారి సభ్యులందరినీ కంట్రోలు చేస్తున్నారు. కానీ మక్రూవి లేని నావగా, దిక్కులేని వ్యక్తులుగా అవతల ఒక నాయకుడు లేని పద్ధతిలో, యీ వ్యవస్థలో, ప్రధాన ప్రతిపక్షం వున్నప్పుడు... (ఇంజనర్రువ్వు)

వివరణ నీమీత్తం కోరిన అంశం:
ప్రతిపక్ష నాయకుడు సభకు హాజరు
కాకపోవడం గురించి.

I have not completed, Sir.

శ్రీ డి. శివరామరాజు:- ఇది పాయింటు ఆఫ్ ఆర్డరు?

శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి:- రాజ్యాంగం గురించి గాని లేకపోతే మన ప్రొసెడర్ గురించి గాని మేకు అర్థం అయితే పాయింటు ఆఫ్ ఆర్డర్, అర్థం కాకపోతే నేనమే చేయాలి? If it is beyond your conception, I cannot explain to you. కొందరు అర్థం చేసుకోగలరు, కొందరు అర్థం చేసుకోలేరు. విద్యాధరరావుగారు అర్థం చేసుకున్నారు. మిగతా ప్రతిపక్ష నాయకులు, మిగతా సభ్యులు కూడా అర్థం చేసుకోగలిగిన సమర్థులు అని నా అభిప్రాయం. కానీ పాపం, వారికి కొన్ని ఇబ్బందులు వున్నవనుకోండి. ఈ సందర్భంగా నేను మనవి ఫైనల్ ఒక్కటే - ఈ రాష్ట్ర శాసనసభలో ప్రధాన మైనటువంటి రాజకీయ పక్షము, అధికారాన్ని నిర్వహిస్తున్నటువంటి పార్టీ కాంగ్రెస్ పార్టీ; కాంగ్రెస్ పార్టీ తరఫున శాసనసభలో సభా నాయకుడుగా ముఖ్యమంత్రిగారు పెద్దలు అయిన విజయభాస్కరరెడ్డిగారు వున్నారు;

(ఇంటర్షన్స్)

శ్రీ డి. శివరామరాజు:- ఎక్కడ వున్నారు?

మిస్టర్ స్పీకర్:- హౌస్ లో యిప్పుడు లేకపోవడం కాదు, అర్థం చేసుకోండి.

శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి:- మాకు ఒక నాయకుడు అంటూ వున్నాడు. మిగతా ప్రధాన ప్రతిపక్షాలకు నాయకులు వున్నారు. సి.పి.ఐ. పార్టీకి నాయకుడుగా పువ్వాడ నాగేశ్వరరావుగారు వున్నారు. సి.పి.యం.కు బోడేపూడిగారు ఉన్నారు. బి.జె.పి.కి విద్యా సాగరరావుగారు వున్నారు. ఏకైక సభ్యుడు పార్టీ నాయకుడు నర్సిరెడ్డిగారు వున్నారు, మజ్లిస్ కు మస్కూబీగారు వున్నారు. ఆఖరుకు ఇండిపెండెంట్లకు ఒక నాయకుడు జె.కె.రెడ్డిగారు వున్నారు. ఇద్దరు సభ్యులు వున్నా. మా ఇద్దరిలో నేను నాయకుడిని అని కృష్ణయ్యగారు వున్నారు; ఒక ఓకారుగారు వున్నారు. వారు నాయకుడిగా శాసనసభలో పక్కటి సలహాలు అందిస్తూ వుంటారు. నిజంగా I pay compliments to him. ఎప్పుడైనా, ఏ డిస్కషన్ జరిగినా కనస్ట్రక్టివ్ సజెషన్స్ యిస్తూ వుంటారు. ఎక్కడ ఎవరిని నాయకుడు అనుకోవాలి? అక్కడ బయట గవర్నరుగారి దగ్గర ఎక్కడబడితే అక్కడ మాకు జడ్ కేబగిర్ యివ్వాలి, మాకు రక్షణ కల్పించాలి, మేము ప్రతిపక్ష నాయకులం, యిది అదీ అని కోరుకున్నారు - షే నుండి అన్ని - ఒక హారిజన శాసనసభ్యుడు చనిపోతే, ఒక హారిజన మంత్రిగారు చనిపోతే జడ్ కేబగిర్ అనుభవిస్తున్న వారు, హారిజనుల మీద అంత ప్రేమ వున్న వారు కనీసం పోయి అయినా చూచి రావచ్చు గదా; లేదు. ఈనాడు శాసన సభ...

ప్రతిపక్ష నాయకుడు సభకు హాజరు కాకపోవడం గురించి.

Mr. Speaker:- What is the ruling that you want?

శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి:- ఈనాడు శాసనసభ ప్రాంగణంలో కూర్చుని శాసన సభలోకి నేను రాను, కానీ నాయకుడుగా వుంటాను అనే పద్ధతిలో వ్యవహరిస్తూ వుంటే యీ శాసనసభలో వున్నటువంటి వారందరికీ అవమానకరమైన అంశం కాదా అని సభ్యులను నేను సూటిగా ప్రశ్నిస్తున్నాను.

(ఇంటరప్షన్స్)

వారి యిష్టం, ఎవరినైనా ఉండనీయండి, మాకు అభ్యంతరం లేదు. కావాలనుకుంటే, నేను పార్లమెంటరీ ప్రాక్టీస్ కోట్ బేసి బెబుతాను. ప్రతిపక్ష నాయకుడిగా ఎవరైనా ఒక వ్యక్తి వుండాలి. ఆ వ్యక్తి నిర్వహించవలసిన బాధ్యత చాలా ప్రధానమైనటువంటి బాధ్యతగా వుంటుంది. డిజిటివ్ పార్లమెంటరీ సిస్టం ప్రకారము రీడర్ ఆఫ్ ది హౌస్ ఎలాగో, రీడర్ ఆఫ్ ది అపోజిషన్ - నేను బేబి సిలబడగానే అందరు కుర్చోవారి అని ఏదైతే అదుగుతారో - గౌరవనీయులైన సాంప్రదాయం - మేము వారికి అదీ యిచ్చాము - మరీ యీనాడు ఎవరినో ఒకరినీ నాయకుడిగా ఎన్నుకొండి. మాకు అభ్యంతరం లేదు. ఈనాడు కొందరు నాయకులు ఎలా వున్నారంటే - బలహీన వర్గాలు అంటారు, వెనుకబడిన వర్గాలు అంటారు వారిజనులు అంటారు, మాటబేమా - ఇక్కడ మాత్రము ఎవరికీ నాయకత్వం యివ్వరని వారి పార్టీ నుండి. వారిష్టం, ఎవరినైనా బలహీన వర్గాలకు చెందిన నాయకుడిని పెబ్బుకోవచ్చు - నర్సింబుకు నాయకత్వం యివ్వమనండి, మాకు అభ్యంతరం లేదు. ఇంకెవరినైనా బలహీనవర్గాలకు చెందిన నాయకుడిని తెమ్మకోమనండి, మాకు అభ్యంతరం లేదు.

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- ఏమీ మాట్లాడుతున్నారో వినబడడం లేదు.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- ఏమిటీ యిది?

Mr. Speaker:- He is quoting the rule....

Sri D.K. Samarasimha Reddy:- Parliamentary practice - Kaul and Shakdar is an authority in our parliamentary democracy. The Leader of the Opposition must himself be a skilled parliamentarian and familiar with parliamentary systems. He should be fully conversant with the rules of the House so that he must utilise the opportunities provided there under. Vigilance is the hallmark and he must, therefore, be in his place constantly, 'be in his place constantly'. This is the British practice which has been quoted here. Sir, in this they have gone to the extent of even quoting Herald

వీవరణ నిమిత్తం కోరిన అంశం:
ప్రతిపక్ష నాయకుడు సభకు హాజరు
కాకపోవడం గురించి.

Mac Millan from the British Parliament where in he quoted the role to be played by the Leader of Opposition, whereas here is an opposition which does not have any leader of their choice, who do not have anybody to guide them. They are left for their whimsical fancies. They are not interested in conducting the business of the House. Sir, I want a ruling from the Chair. Can this Chair permit an opposition which is a recognised opposition, to function in this House without its leader? I want a ruling from the Chair.

(Interruptions)

20 శ్రీ ఎన్.టి. రామారావుగారు తన పాత్ర నిర్వహించారు ఇక్కడ అనే కలలో అనుకొంటున్నారు. కానీ నిర్వహించడానికి లేదని అందరికీ కలలు వస్తున్నాయని వారి సభ్యులందరూ బెప్పుకొంటున్నారు. పాపం ఆయన ఒక్కడిగా - నేను వోలేను, ఇద్దరు ఉంటే తప్ప వోలేను అనుకుంటే సరి - తరువాత వచ్చినప్పుడు ఎట్లాగ వస్తారో రానేయండి. మాకు అభ్యంతరం లేదు. కానీ ఈ సభలో ప్రతిపక్షానికి ఒక నాయకుడు అంటూ ఉండవలసిన అవసరం ఉంది; బాధ్యతగా సభా కార్యక్రమాలను నిర్వహించడంలో వారి సహకారం అందించవలసిన అవశ్యకత ఉందని మనవిచేస్తున్నాను. ఈ సభా కార్యక్రమం సక్రమంగా గవర్నమెంటుతో ఒక నాయకుడు ఉండాలా, లేదా అనే విషయంలో మేరు రూలింగ్ ఇవ్వవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- అధ్యక్షా, శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డిగారు ఈవేళ కౌల్ అండ్ షగర్ చదివి దాని ఇంటర్ప్రిటేషన్ చెప్పిన తరువాత నిజమైన, స్పష్టమైన *** అని రుజువు చేసుకున్నారు;

శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి:- అధ్యక్షా....;

మిస్టర్ స్పీకర్:- *** అనే మాట రికార్డులోకి పోదు;

Sri K. Vidyadhara Rao:- I request you to be impartial, Sir.

Mr. Speaker:- I will always be impartial. One should not speak about profession.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- అర్థంలేని ఉపోద్ఘాతాలు చెప్పి.....

***Expunged as ordered by the Chair.

వివరణ నమిత్తం కోరిన అంశం:
ప్రతిపక్ష నాయకుడు సభకు హాజరు
కాకపోవడం గురించి.

21 డిసెంబరు, 1993.

123

మిస్టర్ స్పీకర్:- ఎవరినీ *** అని అనకూడదు. వేచిఉండునూ *** అని కానీ
లేదరును దొంగ లేదరు అని కానీ వాడకూడదని గౌరవంగా చెబుతున్నాను.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- రూలు 302 తేసుకొని అర్థం లేని ఉపోద్ఘాతాలు అరగంబ
వెదినే ఎలాగ?

Mr. Speaker:- I said that it should not go on record....

శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి:- అధ్యక్షా....

మిస్టర్ స్పీకర్:- నేను మేకు అవకాశం ఇస్తాను, మేరు ఏమైనా చెప్పవచ్చు.

(ఇంటరప్షన్స్)

(బి.డి.పి. గౌ. సభ్యులనుండి అభ్యంతరం)

Mr. Speaker:- I will always be impartial. మాకు అవకాశం ఇస్తా
నని చెప్పాను, మేరు ఒకసారి కూర్చోండి.

శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి:- అధ్యక్షా, ఒకే ఒక మాట.

(బి.డి.పి. గౌ. సభ్యుల నుండి అభ్యంతరం)

(ఇంటరప్షన్స్)

మిస్టర్ స్పీకర్:- (తెలుగు దేశం సభ్యులను ఉద్దేశించి) ముందు మేరు కూర్చోండి,
హౌస్ నడవాలని మేకు లేదు. ముందు వారికి ఇచ్చిన తరువాత మేకు ఇస్తాను.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- మంత్రీగారు కూర్చుంటే మేము కూర్చుంటాము.

Mr. Speaker:- I hope you will come to my rescue.... Now
I have to adjourn the House.... It is not good.

శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి:- అధ్యక్షా, ఒక నిమిషం.

మిస్టర్ స్పీకర్:- మేరు కూర్చోండి, మేకు అవకాశం ఇస్తాను.

***Expunged as ordered by the Chair.

వీవరణ నిమిత్తం కోరిన అంశం:
ప్రతిపక్ష నాయకుడు సభకు హాజరు
కాకపోవడం గురించి.

శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి:- అధ్యక్షా...

Mr. Speaker:- I have allowed your point of order.
ప్రతిపక్ష సభ్యులందరూ కూర్చోవాలి.

శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి:- అధ్యక్షా, ఒక్క నిమిషం.

Mr. Speaker:- I will give you more than a minute.

(టి.డి.పి. గౌ. సభ్యుల నుండి అభ్యంతరం)

Nobody wants the House to run.... When I ask you to take your
seats all have to take seats....శ్రీ సమరసింహారెడ్డిగారు ఒకసారి కూర్చోండి
మీకు నేను అవకాశం ఇస్తాను.

శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి:- అధ్యక్షా, ఒక నిమిషం.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- వారికి ఒక లేదు అంటూ ఇన్నారా. లేడరు ఇన్న పార్టీకి
గౌరవం అదా? ఆ విధంగా స్పీకరును ధిక్కరించడం ఏమిటి?

శ్రీ కె. రోశయ్య:- అధ్యక్షా, శ్రీ సమరసింహారెడ్డిగారు తమ అనుమతి తీసుకొని...

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- అధ్యక్షా, నాకు మీరు అవకాశం ఇవ్వారు. వారినీ
కూర్చోమని చెప్పండి. వారు కూర్చుంటే మేము కూర్చుంటాము.

శ్రీ కె. రోశయ్య:- అధ్యక్షా...

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- ఇది వద్దకి కాదు.

శ్రీ కె. రోశయ్య:- అధ్యక్షా, తమరు చూడండి. ఇందాకా నేను ఒక మాట -
నేకలు అని అంటే తప్పుగా భావించినబువంటి గౌరవనీయులందరూ ఇప్పుడు ఎట్లాగ చేతులు
వాచి మాట్లాడుతున్నారో చూడండి. ఒక గౌరవనీయుడైన శాసన సభ్యుడిని పట్టుకొని ***
అని అంటే - అది రికార్డులోకి వెళ్ళితే ఎట్లాగ? అది గౌరవమా?

ప్రతిపక్ష నాయకుడు సభకు హాజరు
కాకపోవడం గురించి.

మీస్టర్ స్పీకర్:- అది రికార్డులోకి పోదు అని నేను వెళ్ళాను. ఎన్నడైనా సభకు
లేదరు అని, *** అని అనకూడదని నేను రూలింగు కూడా ఇచ్చాను.

Sri K. Rosaiah:- Thank you, Sir.

(Interruptions)

శ్రీ డి. శివరామరాజు:- పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డరుకు అరగించ ద్ది. ఇన్వార్డు?

మీస్టర్ స్పీకర్:- మీ అలవాటు మాచకపోలే ఇక్కడిటో ఓవర్ అవుతుంది. ఇక్కర్నీ
మెంట్ మోషన్ ఇచ్చేదానిమేద మాట్లాడలేకపోతారు.

Sri T. Jeevan Reddy (Jagtyel):- Please gave a ruling....
On a point of order they cannot raise another point of order.

Mr. Speaker:- I have allowed him.... (To Sri T. Jeevan Reddy) I am not allowing you. I have allowed Sri Vidyadhara Rao. I have not allowed any other person.

శ్రీ డి. జీవన్రెడ్డి:- మీరు విద్యాధరరావుగారికి అవకాశం ఇచ్చారు. వారిని
ఎట్లాగు ఎలా వేశారు...;

మీస్టర్ స్పీకర్:- జీవన్రెడ్డిగారూ కూర్చోండి. సమరసింహారెడ్డిగారు మాట్లాడిన 11.30
తరువాత వారు మాట్లాడడానికి అవకాశం యిస్తాను అనే నేను యిందాక వెళ్ళాను. అందుకే
కని నేను వారికి మాట్లాడడానికి అవకాశం యిచ్చాను. వారు మాట్లాడినప్పుడు మీరు సభలో
లేరు...;

శ్రీ డి. జీవన్రెడ్డి:- వారికి ఎందుకు అవకాశం యిస్తారు. మీరు రూలింగ్
యివ్వండి.

Mr. Speaker:- You cannot say. I ask you to take your
seat. Resume your seat. ఆర్డరుమువేసుకోండి.

శ్రీ డి. జీవన్రెడ్డి:- అధ్యక్షా, మీరు దేనిమేద రూలింగ్ యివ్వవలసిందిగా కోరు
తున్నాను.

***Expunged as ordered by the Chair.

చివరణ నమిత్తం కోరిన అంతం:
ప్రతిపక్ష నాయకుడు సభకు హాజరు
కాకపోవడం గురించి.

మిస్టర్ స్పీకర్:- సమరసింహారెడ్డిగారు యిందాక మాట్లాడుతూ వారు మాట్లాడిన తరువాత విద్యార్థరూపుగారికి మాట్లాడడానికి అవకాశం యివ్వవచ్చునని చెప్పారు. అందుకని వారిని మాట్లాడడానికి ఎలా చేశాను. నేను ఆపర్చునిటీ ఇచ్చాను. యిందాకటి నుంచి మీరు లేరు, యింకా పినుకుంటే అసింట్లలో లొల్లి పెట్టకుండా కూర్చుని వినండి. మీకు అర్థము అవుతుంది సబ్జెక్టు ఏమిటో. సబ్జెక్టు మీద మాట్లాడినప్పుడు మీరు సభలో ఉండకపోతీరి. మధ్యలో యిప్పుడు ఏమీ మాట్లాడుతున్నారు. I have given already the chance to speak. I ask you to sit.

శ్రీ కె. విద్యార్థరావు:- రూలు 302ను అవకాశంగా తీసుకుని పావుగంట సేపు ఉపోద్ఘాతము చెబుతూ ఉంటే సబ్జెక్టు లేని ప్లెడరులాగ భావించి వాదించాడు అనే ఉద్దేశ్యములో ఆ పదము వాడాను. పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ గురించి తీసుకుంటే యిది పాయింట్ వెప్పాలి. ఆ పాయింట్ మీద తమరు రూలింగు యివ్వాలి. తమరు చెప్పారు - బిజినెస్ కనుక సర్కంబెంట్, వెస్ట్ పాయింట్, ఆఫ్ ఆర్డర్ ఫుడ్ బి ఎలాడ్. అని చెప్పారు. ఎజెండాలో బిజినెస్ ఎక్కడా సర్కంబెంట్ కానేదు.

Mr. Speaker:- I am not allowing you ...మీరే యిందాక చెప్పారు. నేను మాట్లాడిన తరువాత మీరు రూలింగ్ యివ్వవచ్చునని అన్నారు. లేకుండా యిప్పుడే యిస్తాను.

శ్రీ కె. విద్యార్థరావు:- తమరు రూలింగు యివ్వండి - నేను మాట్లాడిన తరువాత తమరు రూలింగు యివ్వండి. అధ్యక్షా ఒక విషయం ఈ సభ్యులు గుర్తుంచుకోవాలి. Telugu Desam Party is proud. We have one unquestioned leader and that is Sri N.T. Rama Rao. We were under his guidance and under his dynamic leadership. There is no dispute. We are a disciplined party.

(తెలుగుదేశం పార్టీ గౌరవ సభ్యులు హర్షధ్వనాలు చేశారు)

(అధికారపార్టీ వైపు నుంచి కొంతమంది గౌరవ సభ్యులు లేచి నిలబడ్డారు)

(Interruptions)

Mr. Speaker:- You want say something that...మిమ్మల్ని ఎవరు ఎలా చేశారు. ఎవరు ఎలా చేసినారని మాట్లాడడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. సభలో ఉన్న కొన్ని సూత్రాలు అలవర్చుకోవాలి. రయివేసి కూర్చోండి. వారిని చెప్పనివ్వండి. మధ్యలో ఎందుకు లేస్తారు.

ప్రశ్నిపక్ష నాయకుడు సభకు హాజరు
కాకపోవడం గురించి:

Sri K. Vidyadhara Rao:- We have won because of our leader.
అంతేకారు. ***

Mr. Speaker:- I say please does not waste the time. It
does not go into record, if you go into details. It is not
good. I do not allow these things. ఎవరూ కూడా కేసులు పోకూడదు.
నేను ఎటో వేయను. ఎవరైనా కేసులు మేడ పోకుండా ముంకేటి కాదు. మేడ అన్నది

శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి:- యిది సరియైనదేనా -

మిస్టర్ స్పీకర్:- కేసులు మేడ పోకండి. మేరు అనుసరణ పాట నడచుట కను
కుంబున్నారు. It does not go into record.

(అంతరవ్యాసం)

నేను చెప్పినది మేరు వినకుండా కేసులు మేడ మాట్లాడుతున్నారు. ఇప్పుటికి మాడుపారు,
చెప్పాను నేను. I do not allow .....

(Interruptions)

శ్రీ ఎ. మాధవరెడ్డి:- పక్షపాతం చూపించుతున్నారు.

(ఇంటరవ్యూస్)

Mr. Speaker:- You cannot attribute that motive. You must
take those words back. It is not good. You have to take back
the words. I do not like this. I have already acted impartially.

(ఇంటరవ్యూస్)

(శ్రీ డి. జేవనరెడ్డిగారు మాట్లాడడానికి ప్రయత్నించారు)

జేవనరెడ్డిగారు లేచినా వారిని కూర్చోమని యిందాక్షటిమంచి చెబుతున్నాను.

శ్రీ ఎ. మాధవరెడ్డి:- నేను మాట్లాడిన ఉద్దేశ్యము ఏమిటంటే - వారికి 15
నిముషాలు సేపు -

మిస్టర్ స్పీకర్:- నేను ఇంఫార్మయింగ్ గానే .....

వివరణ నిమిత్తం కోరిన అంతం:
ప్రతిపక్ష నాయకుడు సభకు హాజరు
కాకపోవడం గురించి.

శ్రీ ఎ. మాధవరెడ్డి:- కాంగ్రెసు సభ్యులు మాట్లాడడానికి 15 నిమిషాలు సెషన్ పనుయం యిచ్చి మాట్లాడితే మేము ఏంకూ కూర్చున్నాము; కానీ మా పార్టీ సభ్యులు మాట్లాడుతూ ఎంబీ కాంగ్రెసు సభ్యులు గొడవచేస్తూ ఉంటే -

మిస్టర్ స్పీకర్:- మీరు అంతకన్నా ఎక్కువ గొడవ చేశారు. మీరు నేను ఇంపార్షియల్ గా వ్యవహరిస్తున్నానని ఒప్పుకుంటేనే నేను వ్యోసిడింగు నడుపుతాను. లేకపోతే ఏ డింట్ ఎలో...;

శ్రీ ఎ. మాధవరెడ్డి:- ప్రతి ఒక్కరిది రికార్డులోకి వోడు అని అంటే -

మిస్టర్ స్పీకర్:- వారు అన్నది వోడు, మీరు అన్నది వోడు అని అన్నాను.

శ్రీ ఎ. మాధవరెడ్డి:- మీకు బాధ కలిగినట్లయితే విరమించుకుంటున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్:- నాకు బాధ లేదు గానీ - నువ్వు ఇంపార్షియల్ అని ఒప్పుకొనకపోతే - Unless you feel the seat is impartial there will be no business. ఏమిటండి సభ్యులు యిచ్చము వచ్చినట్లు మాట్లాడితే ఎట్లాగండి?

శ్రీ ఎ. మాధవరెడ్డి:- విద్యాధరరావుగారు మాట్లాడినది రికార్డులోకి వోడు అని అంటే ఎట్లాగండి? *** అని అంటే తప్పా?

మిస్టర్ స్పీకర్:- *** అన్నా తప్పు లేదు. ఏమిటండి యిది...;

శ్రీ ఎ. మాధవరెడ్డి:- కాంగ్రెసు వారు మాట్లాడినది రికార్డులోకి వోతుందా? నేను మీకు బాధ కలిగించితే విరమించుకుంటున్నాను. యిదివరకు రికార్డు తీసి చూపించుతాను. యిదివరలో సమరసింహారెడ్డిగారు ఈ అసెంబ్లీలో ఎన్నోసార్లు మాట్లాడినారు...;

మిస్టర్ స్పీకర్:- మాధవరెడ్డిగారు చెప్పినది రికార్డులోకి వోడు. లేకపోతే ఏమిటండి ఈ వరుస. ఎవరికైనా బాధ. ఎంతో ఓపికతో ఈ అసెంబ్లీ సెషన్లు నడుపుతూ ఉంటే నన్ను ప్రెయిజ్ నేయడానికి బదులు - యిదేంబండి?

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- అధ్యక్షా, ***

Mr. Speaker:- Whatever you may tell will not go into record.

*** Expunged as ordered by the Chair.

వివరణ నిమిత్తం కోరిన అంశం:
 ప్రతిపక్ష నాయకుడు సభకు హాజరు
 కాకపోవడం గురించి.

21 డిసెంబరు, 1993.

129

Sri K. Vidyādhara Rao:- Sir, as per British Parliamentary System, when the Leader of the Opposition sit for totally throughout the Session, the Leader of the House should also sit whether it is 10 minutes or the whole day.

(Interruptions)

నన్ను చెప్పనివ్వండి. ఈ సభలో పార్లమెంటరీ సిస్టములో అన్వోవోకేట్గా, డిస్పిన్గ్గా మా ప్రతిపక్ష నాయకులు సిబులో కూర్చుని ఉంటే సస్పెండు చేయాలని మేరు కేర్కానము పాసు చేయడం అనేది - the most undemocratic procedure. ఆ రోజు జరిగిన సంఘటన *** బేలు కాదా అని అడుగుతున్నాను.

(ఇంటరప్షన్స్)

మీస్టర్ స్పీకర్:- యిదేమీ పద్యం. ఆయన మాట్లాడుతూ ఉంటే ఆయనను చెప్పనివ్వరు.....

(Interruptions)

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- ..... ఆ రోజున కాంగ్రెసు తెడిబేలరు పార్టీ యొక్క అవస్థ చూసినట్లయితే హౌస్లో ప్రజెంట్ కానీ వారి పేర్లు వాన్సిబిల్లో ఉన్న వారి పేర్లు కూడా చదివే అందరినీ సస్పెండు చేయడం చూస్తే మే యొక్క విజ్ఞాత ఏమిటో, మే యొక్క అనుభవం ఏమిటో అర్థము అవుతుంది. మేరు ఏ విధంగా హౌస్లో ప్రతిపక్ష నాయకులు లేకుండా ప్రతిపక్ష పార్టీ సభ్యులు లేకుండా హౌస్లో కార్యక్రమాలు నడుపుకోవాలో అనేది శ్రేణిలన్నిమవుతున్నది.....

మీస్టర్ స్పీకర్:- ఎవరికున్నట్లు విజ్ఞాత?

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- ..... ఈ సందర్భంగా సమరసింహారెడ్డిగారు గుర్తుంచుకోవాలని మనవిచేస్తున్నాను. ఆనాడు మా నాయకుడు రామారావుగారు శపథం చేసిన మాట వాస్తవమే. ప్రజాస్వామ్యం పట్ల విశ్వాసం లేని ఈ పార్టీ అధికారంలో ఉన్నంత సేపు నేను శాసనసభలో అడుగుపెట్టాను. కానీ మేకు చరమగీతం పాడి మరల లోడర్ ఆఫ్ ది హౌస్గా ఈ అసెంబ్లీలో పాదము పెడతారు. అది నెరవేర్చుతారు, నెరవేర్చి తేరుతారు.....

(ఇంటరప్షన్స్)

ఏ భయము లేకపోతే సమరసింహారెడ్డిగారు స్థానిక సంస్థలకు ఎన్నికలు జరపవలసిన అవసరం ఏనాడో కలిగితే, ద్యూ ఎప్పుడో ఉంటే ఎన్నికలు పెట్టే ధైర్యము ఆయనకు

వివరణ నిమిత్తం కోరిన అంశం.
ప్రతిపక్ష నాయకుడు సభకు హాజరు
కాకపోవడం గురించి.

లైకపోయినది అందుచేత మీరు ఎదుటవారి మీద దాడి వీరమించుకుని ముందు మీ భవిష్యత్తు ఏమిటి? మీ పార్టీ ప్రతిపక్ష ఏమిటి అనేది ఆత్మపరిశీలన బేనుకోవాలని మనవి చేస్తున్నాను. ఆ పార్టీకి ఎంత డిస్‌ప్లినీ ఉన్నదో మీకు తెలుసు; మంత్రులు అందరూ తమరు కూర్చోమంటే ఆ ఆదేశాలు ఎంతవరకు పాటించుతున్నారో అనేక సందర్భాలలో యిక్కడ చూసినాము రాజకీయాలు గురించి, ప్రజాస్వామ్యం గురించి మాట్లాడే నైతిన హక్కు వారికి ఎక్కడ ఉంది.

(ఇంటరప్షన్స్)

వారు ఏదైతే ఉపోద్ఘాతము చెప్పాలో 302 రూలు క్రింద రాదు కాబట్టి తమరు ఎక్స్‌పండ్ చేసి డిక్షిఎలొ చేయాలని తమరిని కోరుతున్నాను.

(ఇంటరప్షన్స్)

40 Sri K. Vidyadhara Rao:- Do you want to continue this debate like this. I am ready.

Mr. Speaker:- For a moment bear with me.

శ్రీ కె రోశయ్య:- సమరసింహారెడ్డిగారు, గౌరవనీయ సభ్యులు లేవనెత్తిన అంశముతో గానీ, విద్యాధరరావుగారు జవాబు పేరుతో మాట్లాడిన దానిలోకి గానీ నేను వెళ్ల దలచుకోలేదు నేను సభలో, విద్యాధరరావుగారిని, గౌరవము కలిగిన ఒక సహచరుడిని కోరేది ఒకటే వారు ఒక మాట అన్నారు. 'మీకు చరమగీతము పాడి' - ఎవరో పస్టారని అన్నారు. ఈ దేశ చరిత్రలో ఎవరికి ఎవరు చరమగీతము పాడతారో - మీరు మాకు పాడతారో, మేము మీకు పాడతామోనండి; ఆనాడు చేసిన తీర్మానాన్ని మీరు ఈవాళ కృత్సన్ బేస్టారా? ఉత్తర భారతదేశములో జరిగిన ఎన్నికలలో మీ నాయకుడు అధ్యక్షులుగా వున్నట్లువంటి నేషనల్ ఫ్రంట్ ఏమైంది? బెత్తెడి జాగా వుంటే తాటి చెట్టు లోతుతేసి, పాటిపెట్టి జనం - ఇంకా *** అభిమానం లేకుండా - మా పార్టీకి 108 ఏండు చరిత్ర కలిగిన పార్టీని, మీ దేశాన్ని కలిసి వచ్చినా కాంగ్రెసు పార్టీకి చెరమగీతము పాడలేరు. అలాగే కాంగ్రెసు పార్టీ కూడా మీకు చరమ గీతము పాడుతుందని మేము బెప్పడం లేదు. భారతదేశములో ప్రజానీకం ఏ పార్టీకి ఎప్పుడు చరమగీతము పాడాలని అనుకుంటే, ఎప్పుడు పాటిపెట్టాలని అనుకుంటే, లేవకుండా సిమెంటు కాంక్రీట్ వేయాలని అనుకుంటే వారు వేస్తారు. మీరు, నేనూ కాదు. మీ శాపనారాాలు అక్కరలేదు. మా శాపనారాాలు

*** Expunged as ordered by the Chair.

ప్రతిపక్ష నాయకుడు సభకు హాజరు కాకపోవడం గురించి.

మీకు పని చేయవు; శాసనార్థాలు లేకుండా అసలు విషయానికి వద్దాం. వారెద్దో అంశాన్ని లేవనెత్తారు. ఆనాటి శాసనసభ తీర్మానానికి పరిమితంగా పుండాలి డిస్కషన్. వారికి కన్వేనియెంట్గా పున్నప్పుడల్లా చెప్పేరు డిఫయి చేశారండి అని అంటారా? మీకు ఇష్టం వచ్చినప్పుడు అడ్డదిడ్డంగా డిఫయి చేస్తూ, ఎన్నిసార్లు మాట్లాడారో ఒకసారి చూడమని వారినీ కూడా ఆలోచన చేయమని కోరుతున్నాను. అధ్యక్షా, శాసనసభ ఆనాడు ఒక తీర్మానము చేస్తే, ఆ తీర్మానాన్ని ఈనాడు కృత్సన్ చేసేడానికి తయారై ఇంత పెద్దగా మాట్లాడి, శాసనసభ ఏకగ్రీవంగా ఆనాడు తీర్మానము చేస్తే, అది వాంఛనీయమా, కారా అని ఆనాడే చెప్పాము. మాకెవరికీ ఉత్సాహంగా లేదు ఆనాడు మిమ్ములను బయటికి పంపాలని; కానీ, సభా కార్యక్రమాలను సక్రమంగా నిర్వహించుటకు ఎంత ప్రాధేయపడినా మీరు సహకరింపకుండా, ఆడుగడుగునా మీరు అడ్డు తగులుతూ వుంటే, ఏమి చేయమంటారు? సభా కార్యక్రమాలను, బాధ్యతగల పరిపాలనను నిర్వహించవలసిన ప్రభుత్వముగా ఇష్టము లేకున్నా కూడా, ఆవేదనతో ఆనాడు ఆ తీర్మానాన్ని చేయడం జరిగింది. దాన్ని వాళ్లు కృత్సన్ చేస్తారా? శాసనసభ చేసిన తీర్మానాన్ని గురించి కృత్సన్ చేయవచ్చా? ఈనాడు స్పీకరుగారిని గురించి వారికి కన్వేనియెంట్గా పున్నప్పుడల్లా డిఫయి చేస్తూ, ఎన్నిసార్లు మాట్లాడారో ఒకసారి చూడమని, ఆలోచన చేయమని కోరుతున్నాను ; ; ; ; ;

(ఇంటరప్షన్స్)

మిస్టర్ స్పీకర్:- దీని మీద డిస్కషన్ బాగా లేదు; నేను అసలు సబ్జెక్టుకు పోదలచుకొన్నాను; ఇద్దరి వాదన చూస్తే ఎక్కడికి పోతున్నామంటే, మనము శాసనసభను కించపరచే స్థితికి తీసుకొని వెళ్తున్నాము. ఇది మంచిది కాదు ; ; ;

(ఇంటరప్షన్స్)

సభ ఈ విధంగా జరుగుచున్నదంటే, ప్రజలు ఆ విధంగా ఫేజ్ అయితే, ఇబ్బందిలో పడతారు.

శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి:- పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ ; ; ; ; ;

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ సిపాచ్. విద్యాసాగరరావు:- అధ్యక్షా ; ; ; ; ;

(ఇంటరప్షన్స్)

మిస్టర్ స్పీకర్:- దయచేసి అందరూ కూర్చోండి.

వివరణ నిమిత్తం కోరిన అంశం:
ప్రతిపక్ష నాయకుడు సభకు వాజరూ
కాకపోవడం గురించి.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- మమ్ములను ప్రేక్షక పాత్ర వహించమనే పరిస్థితికి వచ్చింది. మేము చాలాసేపు నుండి అడుగుతున్నాము.

మిస్టర్ స్పీకర్:- విద్యాధరరావుగారు మాట్లాడితే నేను ఎలా చేయలేదు. మధ్యలో మంత్రిని గానీ ఎలా చేయలేదు. ప్రతియొక్కరూ దాన్ని సురవీచోయారు. సాంప్రదాయాన్ని సురవీచోయి, నేను అన్నాను, ప్రొవోకేషన్ గానీ, పొరపాటు మాటలను గానీ, ఆన్ పార్లమెంటరీగానీ మాట్లాడితే మన సభ్యులకే సభ్యత్వం నుండి దూరం అవుతున్నట్లు అవుతుంది. మిస్టర్ మాధవరెడ్డిగారు ఎవరయినా గానీ అందరికీ చెబుతున్నాను.

శ్రీ ఎ. మాధవరెడ్డి:- మేకపిచ్చిన గౌరవము వారికి ఇస్తున్నాము; ఎవరినీ కించ పరచేద్దు.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- 'సమరనింహారెడ్డిగారు ముఖ్యమైన ఇష్యూను రెయిట్ చేసినట్లు పాయింట్స్ ఆర్డర్ ద్వారా సభ దృష్టికి తెచ్చారు. సభలో ఏ ఇష్యూన్నైనా డిస్కుస్ చేసుకోవచ్చు. మన సంప్రదాయాలకు లోబడి. The way how - how it was brought - which is also most important. We abide by the Chair's decision. మేము అడ్జుర్నమెంట్ మోషన్ ఇచ్చాము. అది కూడా చాలా ముఖ్యమైనది. దాన్ని మేరు క్వశ్చన్ అవర్ అయిన తరువాత తేసుకొంటామని అన్నారు. దురదృష్టవశాత్తు మేరే పర్మిషన్ ఇచ్చారు. వారు మే పర్మిషన్తో మాట్లాడారు. మనం ఏ ఇష్యూన్నైనా రెయిట్ చేయవచ్చు. అయితే it should be within the limits and dignity of the House. ఈ హౌస్ యొక్క డిగ్నిటీనే కాపాడుతూ ఏ చర్చన్నైనా డిస్కుస్ చేసుకోవచ్చు. దురదృష్టవశాత్తు చార్జిస్ పరస్పరం చేసుకోవడం, మేరు ఎక్స్ పంక్షీ చేయడం మేము స్పెక్టేబిల్ గా వుండిపోవడం జరిగింది. వదే పదే బ్రిటీష్ సంప్రదాయాలను వారినీ పారదోరినా, ఇక్కడ మరింత గట్టిగా చెప్పుకొంటున్నారు, బెప్పుకోమనండి; నష్టం లేదు. మన కల్చర్, మన ఫిలాసఫీ దృష్టిలో పెట్టుకొని ప్రవర్తిస్తే మంచిదే; మా అభిప్రాయాలను కూడా మేము చెప్పాలి. ఇక్కడ హౌస్ లో ప్రతిపక్ష నాయకులు, ఉప నాయకులు ఎవరూ లేరని కాదు. ఇద్దరు వున్నారు. ఇప్పుడు హౌస్ లో ప్రతిపక్ష నాయకులు లేకపోవచ్చు; వారు ప్రొద్దున వచ్చి వెళ్లి పోయారు. వారేదో ప్రతిజ్ఞచేసి వెళ్లిపోయారు.

(ఇంటరప్షన్స్)

whether we like it or not... please wait. The Opposition should learn from you and you should learn from us.

మిస్టర్ స్పీకర్:- నేను అష్టావధానము చేయవలసి వస్తున్నది.

ప్రతిపక్ష నాయకుడు సభకు హాజరు కాకపోవడం గురించి.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- వాదన, ప్రతివాదనల వల్ల మాకేమీ వినిపించడం లేదు. సాధారణంగా లేడరును డెమోక్రాటిక్ సెటివ్ లో ఎన్నుకొంటున్నారు. ఇప్పుడు రోశయ్యగారు పైకి వస్తున్నారు; పైకి వచ్చారు రావద్దని కాదు. He was the Leader of the House. I am telling he was the Leader of the House. He was Leader of the House for some time.

(ఇంటరప్షన్)

శ్రీ కె. రోశయ్య:- నాకు సాంప్రదాయం అంటే గౌరవం ఉంది కాబట్టి నాగేశ్వర 11:50 రావుగారు లేవనెత్తాక వెనక్కు వచ్చాను, అక్కడి నుంచే అరవలేదు; నా సీటులోకి వచ్చి ఉ. మాట్లాడడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాను. నేను ఈనాడు సభా నాయకుడిగా కాదు. ఒకనాడు సభ నాయకుడిగా ఉన్నాను, వారికి కూడా తెలుసు. ఒకనాడు మంత్రిగా ఉండవచ్చు, లేకుండా ఉండవచ్చు; మే అందరు గౌరవనీయులైన సభ్యులకు ఏ హక్కులు ఉంటాయో నాకు కూడా ఆ హక్కులు ఉంటాయి; స్పీకర్ గారి దగ్గరకు వెళ్లి మేరు రోజుకు ఎన్ని సార్లు మాట్లాడుతున్నారో చూడండి. నేను సెషన్ మొత్తం కఠిపితే కూడా అన్నిసార్లు మాట్లాడను.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- నేను ఏమీ అనలేదు. రోశయ్యగారు అంటే నాకు చాలా గౌరవం.

మిస్టర్ స్పీకర్:- సమిక్షిమ్మే వ్యామరీగా తేసుకోవాలి.

Sri P. Nageswara Rao:- For some time, he was the Leader of the House. కొంత కాలం క్రితం వారు ఉన్నారు; .. when the Chief Minister was not a Member of this House. ముఖ్యమంత్రిగారు పాజింగ్ నుండి ఎన్నిక కాకముందు వారు మనకు లేడర్ ఆఫ్ ది హౌస్. నేను అడుగుతున్నాను. వారు ఏదో డెమోక్రాటిక్ సెటివ్ ఇదీ అదీ అంటున్నారు. ఇంతకుముందు సభ్యులు ఇక్కడ ఎన్నికైన వారు ఉన్నారు. మే పార్టీకి డెమోక్రాటిక్ సెటివ్ లో లేడర్ ను ఎన్నుకొనేటటువంటి అధికారం లేని పరిస్థితిలో ఒకరిని తేసుకువచ్చారు కదండీ. I am not against it Sir.

శ్రీ కె. రోశయ్య:- నాగేశ్వరరావుగారికి జ్ఞాపి లేదమో, లేదు బహుశా ఫాలో అయి ఉండరు ఏమో మేము యునానిమస్ గా మా సభా నాయకుడిని ఎన్నుకున్నాము.

Sri P. Nageswara Rao:- You have got every right.

వివరణ నిమిత్తం కోరిన అంశం:
ప్రతిపక్ష నాయకుడు సభకు హాజరు
కాకపోవడం గురించి.

శ్రీ కె. రోశయ్య:- మాకు ఒకవేళ ఏదైనా సలహా కావలసి వచ్చినా మాకు ఎందరో పెద్దలు ఉన్నారు వారి సలహాలు తీసుకుంటాము కానీ మేము ఇతర దేశాలకు వెళ్ళి సలహాలు తీసుకోము కదా!

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- మేము ఏమీ అనడం లేదు. They have got a right sir. ఓపెన్లడర్లని ఎన్నుకోవచ్చు, చట్టములో ఉంది కదండీ. కానీస్పీక్యూషన్ వారికి, నాకు కూడా తెలుసు. ఆరు నెలల తరువాత మెంబర్ అవడానికి అవకాశం ఉంది, అదృష్ట వశాత్తు శేషన్ గారు అవకాశం కల్పించారు. కాకపోతే చాలా ఇబ్బంది నడవారం. I am not going into the details about it. మీరు లీడర్ గా ఉన్నారు మేము గౌరవించాము Even though somebody else is the Chief Minister లీడర్ అఫ్ ది హౌస్ గా మీరు ఉన్నప్పుడు మేము గౌరవించాము. అట్లాగే ఇక్కడ మీరు కూడా ఉన్నారు. ఇందాక విద్యాధరరావు గారు ఒక పెర్సినెంట్ పాయింట్ చెప్పారు. నేను ఆనాడు కూడా చెప్పాను. మీ రూలింగ్ ని ఇప్పుడు కూడా మేము తృణీకరించేవారం కాదు. అవసరం ఉంది, మీరు బయటకు వెళ్లమంటే వెడతాము. వీలువలు కాపాడుకోవడానికి ప్రయత్నం చేస్తాము. ఆనాడు కూడా రామారావు గారు ఇక్కడ ప్రశాంతముగా కూర్చుని ఉన్నారు. బహుశా మీరు కూడా అభీజర్వీ చేసి ఉండవచ్చు. వారిలో కూడా చాలా మంది అభీజర్వీ చేసి ఉండవచ్చు. He is not part and parcel of that episode. ఏదో చాలా మంది వెళ్ లోకి వచ్చారు, అనవసరమైన గందరగోళం జరిగింది. No doubt about it.

(ఇంటర్వ్యూస్)

ఒకవేల అది అనుకుంటే ఎవరు నేస్తున్నారు అంటే, రోజూ ఏమీ జరుగుతోందో ఇక్కడ వావున్ జరిగేదిప్పుడు - ఇందాక రోశయ్య గారు - with due respect to my senior colleague - వారు ఏదో ఇందాక ఈ అని ఈగి ఏదో ఇది చేశారు. ముఖ్య మంత్రి గారు నవ్వుతూ ఉన్నారు. We are observing from this place. నవ్వు వద్దు అనడం లేదు. You have got every right. మీరు నవ్వువచ్చు, ఏదైనా అనడం, మేము ఏమీ అనడం లేదు. వారు స్టేగలు చేసిన పరిస్థితి లీడర్స్ నుంచి లేదండీ? We are observing. మీకు చాలా నచ్చనటువంటి పరిస్థితి వచ్చినప్పుడు లీడర్ నుంచి ఏదీ జరుగుతూ ఉందో మేము అభీజర్వీ చేస్తున్నాము. It is an unfortunate thing ఎవరో ఒకవేళ ఇది వరకు ఉంటే వారు కూడా లీడర్ రెప్పగొట్టే వర్య చేయకూడదనే మా అభిప్రాయం; కానీ But, whatever it is, he is sitting in his chair. వారు సస్పెండ్ కాబడ్డారు.

శ్రీ కె. రోశయ్య:- సార్, నేను ఏమంటాను అంటే నాగేశ్వరరావు గారి లాంటి పెద్దలు ఇప్పుడు ఇదివరలో జరిగినటువంటి దానిని మళ్ళీ ప్రస్తావించి నాకు ఇష్టం లేదని అంటూనే వారు కొత్తగా మరల చెప్పడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. మరల ఐవాబు చెప్ప వలసి వస్తుంది; ఎందుకు అంటున్నాను అంటే రామారావు గారు అంటే గౌరవం, ప్రతిపక్ష

ప్రతిపక్ష నాయకుడు సజకు హాజరు
కాకపోవడం గురించి;

నాయకులుగానే కాకుండా పెద్దగా ఈ రాష్ట్రాన్ని ఏడు సంవత్సరాలు పరిపాలించినందువల్ల మాజీ ముఖ్యమంత్రిగా మాకేమీ గౌరవం లేకపోవడం కాదు. వారు ఒక చూడ అన్నాడు. వారు ప్రశాంతముగా కూర్చోని ఉన్నారు, మీరు చూస్తున్నారు. ముఖ్యమంత్రిగారు ఇవన్నీ వస్తే ప్రతి మాటకు జవాబు చెప్పవలసి వస్తుంది. ఆ రోజు ఏమీ చెప్పారు అనే కానీ, లేకపోతే ఇక్కడ ఒక మాట అన్నారు. మీరు మీరు సంప్రదించుకోవడం లేదు అని. నాగేశ్వరరావుగారు వారు ఎన్నిసార్లు సంప్రదించుకోవడం లేదు. నోటీసు వస్తే మీరు కలిసి మాట్లాడుకోవడం లేదు? కలిసి వెదదాము అనుకుంటే మీరు కూర్చుంటే రండి రండి అని ఇంకో స్నేహితుడు రమ్మంటే మీకు ఇష్టం వచ్చినా లేకపోయినా పెళ్ళిన సంవత్సరాలు ఎన్ని ఉన్నాయి, ఆ వివరాలు అన్నీ వచ్చు అంటున్నాను నేను

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- వారు చమ్మంట్ల మర్రి నేరాలలో వెళ్ళడంమొకటేమీ ఎందుకంటే సమరసింహారెడ్డిగారు హయ్యన్లు తెచ్చేకి కేసులెత్తమన్నారు కాబట్టి హయ్యన్లు తెచ్చేలో, లీడర్ని, అపోజిషన్ లీడర్ని వరసన గౌరవించాలని చిన్నకొత్త మనము ఉన్నామా. లేదా అని మాట్లాడడం కోసం నేను వెళ్ళాను. లెటరులు వచ్చి వారిని, మెయిన్ అపోజిషన్ని సస్పెండ్ చేస్తా, ఇంచూర్చింగ్ ది లీడర్ ఆఫ్ అపోజిషన్, నాటే మేము సలహా ఇస్తూ ఉన్నా సరే ఇక్కడ మా సలహాలు వినకుండా, తరువాత మా సలహాను వినకుండా, వారికి కూడా ఇచ్చాము అటువంటి తీర్మానము ప్రవేశపెట్టడంనీ సస్పెండ్ చేయించారు. In the history of A.P. Legislative, for the first time, an Opposition Leader, a recognised Opposition Party Leader ఎందుకంటే అన్ని సందర్భాలలో ఉండదు. మాకు చాలా కాలం అపోజిషన్లో రికగ్నిషన్ ఉంది. తరువాత మధ్యలో లేదు. ఎవరికి లేని పరిస్థితి ఉంది కూడా కొంతకాలం. తరువాత వారికి ఉంది రికగ్నిషన్, వేరికి వచ్చింది. మేము అంతా ఫోర్గట్ లీడర్లను; ఇటువంటి సస్పెన్షన్ రికగ్నిషన్ ఉన్నటువంటి అపోజిషన్ పార్టీ లీడర్ని, మంత్రి హోదా ఉన్నటువంటి వారికి వస్తూ, గతములో ఎప్పుడు సస్పెండ్ అయినటువంటి ఉదాహరణలు మాకు తెలియవు; ఒకవేళ ఉంటే, మీరు ఇస్తే Subject to correction, we will abide. అసాధారణమైన పరిస్థితులలో వారు ఒక ప్రతిజ్ఞ చేశారు. హావుస్లో అయితే నేను ప్రశాంతముగా కూర్చుని ఉన్నాను, దానిని దృష్టిలో పెట్టుకోకుండా పాలక పక్షం తమకు ఉన్న బలముతో - ఎవరిని అయినా, నన్ను కూడా సస్పెండ్ చేయవచ్చు You have got every right, because you are in a majority. ఆ బలముతో వారిని సస్పెండ్ చేశారు, వారికి మనోవేదన కలిగింది, బాధ కలిగింది. when he is calmly sitting - నేను ఏమీ చేయలేదు కదా, మీ పోడియం దగ్గరకు రావేదు కదా he did not disturb you he did not do anything - not created any obscene scene; ఇవేమీ చేయకుండా, అట్నెన్షన్ షేస్ నేన్స్ క్రియేట్ చేయకుండా ఉంటే సస్పెండ్ అయ్యానే అనే బాధ కలిగింది. వారు ఒక ప్రతిజ్ఞ చేశారు; even on that day, ప్రెస్ వారు అడిగితే నేను చెప్పాను. ఆయన వెర్రేమట్ ప్రజంటే అయి ఉంటే ఆంధ్ర దేశ ప్రజలకు మంచిదని కోరుకొనే వారిలో నేను ఒకడినని ఆనాడు కూడా చెప్పాను.

వివరణ నిమిత్తం కోరిన అంశం:
ప్రతిపక్ష నాయకుడు సభకు హాజరు
కాకపోవడం గురించి.

ఇటువంటి పరిస్థితి ఉత్పన్నం కాకూడదనే అభిప్రాయంతోనే ఉన్నాను. వారి బాధ వారికి ఉంది. అయినా సరే అయిన బాధతో బేసింబువంటి దానిని - we must understand. ఆ బాధతోనే, అపోజిషన్ లీడర్ గా నేను హామన్ లోకి ఎంతర్ కాను అని ఆయన ప్రతిజ్ఞ చేశారు; సరే. ఆ ప్రతిజ్ఞను నిలబెట్టుకోడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నారు; మరి ఇక్కడ సమరసింహారెడ్డిగారు రెయిజ్ చేసినట్లు, అపోజిషన్ లీడర్ ఉన్నారా, లేదా? మీ లీడర్ లేనప్పుడు ఎవరో ఒకరు ఫంక్షన్ చేసి ఉంటారు. ఆరు నెలల వరకు నాకు తెలిసిన మేరకు ఆయన మెంబర్ షిప్ వోడు, లీడర్ షిప్ వోడు, సంతకం పెడతారు, ఏదో చేస్తారు, వదలి పెట్టారు. It is left to them. నేను మీమ్మల్ని అడుగుతున్నాను. లీడర్ లేకపోతే డెప్యూటీ లీడర్ ఉన్నారు, ఫంక్షన్ చేస్తూ ఉన్నారు; There is a democracy. మీకు క్రూడా అటువంటి అవకాశం ఉంటుంది. అందుకని వారు లేరు కాబట్టి ఈ హామన్ ని మొత్తం కించపరిచే పరిస్థితి ఉండడానికి వేలులేదు. ఈ హామన్ డిజార్డర్ లో ఉన్నట్లు - If somebody is not present for some time, if somebody does not want to be present for some time - 302 తీసుకువచ్చారు. 302 అంభే మళ్ళీ మర్నది లాంటిది కాదు; సమరసింహారెడ్డిగారు తీసుకువచ్చినటువంటి 302 ద్వారా రూల్స్ ని వారు రెయిజ్ చేశారు. ఇఫ్వాని రెయిజ్ చేశారు. కాని డెమొక్రాసిలో పరస్పరం చెప్పుకోడానికి అవకాశం ఉన్న తరువాత దీనిని లోయిస్టో స్టేజ్ కి తీసుకుపోయారు; విమర్శలు, ప్రతివిమర్శలు చేసుకొనే పరిస్థితి రాకూడదనే మేము కోరుకుంటున్నాము. Even today, I say - లీడర్ ఆఫ్ ది హామన్, అలాగే లీడర్ ఆఫ్ ది అపోజిషన్ హామన్ లో ఉంభే మరింత హుందాగా ఉంటుంది. But, it is dependent upon you ఈ విషయం హ్యూమన్ స్టేజ్ కి, చాలా దూరం పోయింది కదండి. ఈ ఇనిస్టిట్యూషన్ యొక్క ప్రతిష్ఠను క్వశ్చన్ చేస్తూ ఉన్నారు; When he is not present - మేము అంతా ఏమైపోతాము. ఈ హామన్ డిజార్డర్ అంటున్నాడు ఆయన; It is not correct.

శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి:- ఆయన కాదు.....

Sri P. Nageswara Rao:- When the Leader is not present, the Deputy Leader is there.

శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి:- ***

Sri K. Vidyadhara Rao:- I object to it. అది ఎక్స్ పంక్షన్ వేయండి.

Sri P. Nageswara Rao:- It is a derogatory remark Sir, ఇది కూడా మళ్ళా ఇబ్బందికరమైనది, ఏమంభే లీడర్.....

*** Expunged as ordered by the Chair.

నివరణ నిమిత్తం కోరిన అంతం:
ప్రతిపక్ష నాయకుడు సభకు హాజరు
కాకపోవడం గురించి;

21 డిసెంబరు, 1993;

137

మీసార్ స్పీకర్:- ఎవరైనా తప్పు మాటలు అంటూ అంభో ఎక్స్‌ప్రెస్ బేస్తాను.

12
మ

(అంతరాయం)

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- ఇది ఇబ్బందికరంగా ఉంది. ఇటీవ్ డెర్‌గెబర్ రిమార్స్ అన్
ది డైరీ:::

ఒక గౌరవనభుడు:- అధ్యక్షా:::

(ఇంటరప్షన్స్)

మీసార్ స్పీకర్:- మీరు ఇలా నేనుంటే మీకు లీడర్ నేనంటూ ఉంది. లీడర్ వుంటే
వప్పుడువేయక కూర్చోండి:::

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- అధ్యక్షా, మీరు చెప్పంతవరకూ, లేక వారంతట వారు
రిసిగ్నెషన్ ఇచ్చేదాకా ఉంటారు. వారు ఇక్కడికి రానంతమాత్రాన లీడర్ కాకపోవేదు. వాడు
రిసిగ్నెషన్ ఇచ్చేదాకా బయట వున్నా వారే లీడర్. You must recognise it. ఇప్పుడు
కూడా వారు వారి లీడర్‌ను మార్చుకోదలచుకోలేదు; ఉండుకోదలచుకొన్నారు. They have
got every right; you cannot question their right.

Sri D.K. Samarasimha Reddy:- What is their conception?

Sri P. Nageswara Rao:- You cannot compel somebody else
to be present in the House.

మీసార్ స్పీకర్:- కంపెల్ కాదు, నోట్సుకు తెప్పినటు:::

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- సమరసింహారెడ్డిగారిని కొంచెం ఓపిక ప్రార్థించమని
అడుగుతున్నాను. వారిలాగా నేను ప్రివోక్ కాదలచుకోలేదు:::

శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి:- ధృతరాష్ట్రుని సభలోలా ఇంత మీసీలేడింగ్ -
ఉండడం మంచిది కాదు:::

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- సర్, వీరు ఒకటి, రెండు, మూడు నెలల తరువాత
డెసిషన్స్ తీసుకొంటున్నారు; అందువల్ల వారే ఆలోచించుకోవాలి. మేము ఏదైనా ఈవేజ్
చెప్పతాం. నేను ఆనాడే చెప్పాను, రామారావుగారు ఆనాడు ఆ మాట అన్నవాడు వారికి దాద
కలిగినా కూడా చెప్పాను:::

(ఇంటరప్షన్స్)

వివరణ నిమిత్తం కోరిన అంతం:
ప్రతిపక్ష నాయకుడు సభకు హాజరు
కాకపోవడం గురించి.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- అధ్యక్షా, స్పీకర్ ఇనిస్టిట్యూషన్ ఉంది, మీరు స్పీకర్ గా వున్నారు. గతంలో కొంత కాలం కేవలం డిప్యూటీ స్పీకర్ తోనే సభ నడిపాము. ఇప్పుడు డెప్యూటీ స్పీకర్ స్థానాన్ని ఖాళీగా ఉంచారు. గత సమావేశాలలో డెప్యూటీ స్పీకర్ ను ఎన్నుకొనడం వలన ఎన్నుకొని వుండవచ్చు. ఇప్పుడు ఎన్నుకొంటామంటున్నారు. అది నాకు తెలియదు. కానీ ఒక ఇనిస్టిట్యూషన్ వున్నప్పుడు ఫిలప్ బేయడానికి మీరు ఏమి ప్రయత్నం చేశారు? నేను అడుగుతున్నాను, డిప్యూటీ స్పీకర్ తో చాలా కాలం సభను నడిపించారు. అయినా ఏమీ కాలేదు. డెమోక్రసీ వుంది. You have got every right It is within the frame work of the constitution. ఇదీవరకు స్పీకర్ గారు లేనప్పుడు డిప్యూటీ స్పీకర్ తో నడిపించారు, ఇప్పుడు డిప్యూటీ స్పీకర్ లేకున్నా నడిపిస్తున్నారు. That does not mean there is no democracy. రామారావుగారు ఆరు నెలలు సభలో లేకపోతే అబ్ సెన్సిటివ్ గా నోట్ ఆయ్యే పరిస్థితి ఉంది. అది అందరికీ తెలుసు. ; ; ; ;

(అంతరాయము)

ఒక గౌరవ సభ్యుడు:- సంతకం చేస్తున్నారు. ; ; ; ;

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- అది మీరు చెప్పుకోండి. సంతకం చేసిన సంగతి మాకు తెలియదు. వారి విజ్ఞాతకు వారినే వదలిపెట్టండి. ఇక్కడ డెప్యూటీ స్పీకర్ ఇనిస్టిట్యూషన్ ఉన్నా, డెప్యూటీ స్పీకర్ స్థానాన్ని భర్తీచేయకుండా మీరు ఖాళీగా పెట్టారు. ; ; ; ;

(అంతరాయం)

శ్రీ పి. జగపతిరావు (కరీంనగర్):- అధ్యక్షా, ఇది లాంగ్ డిబేట్, అవుతోంది, మేము మా రైట్స్ ను ప్రొటెక్ట్ చేసుకోవాలి. ఫోర్డ్ లీడర్స్ చాలా సేపు మాట్లాడుతుంటే నేను ఏమీ అనలేదు.

Mr. Speaker:- Please resume your seat?

Sri P. Nageswara Rao:- It was brought before you by the Hon'ble Minister for Panchayat Raj. He is very much interested to raise it to the higher level.

మిస్టర్ స్పీకర్:- ఎక్కువ టైం తీసుకోకుండా చెప్పితే బాగుంటుంది. ; ; ; ; నేను జగపతిరావుగారిని కూడా కుర్చోమంటున్నాను.

శ్రీ పి. జగపతిరావు:- ఎక్కువ టైం తీసుకోకుండా చెప్పితే బాగుంటుంది.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- ఇక ఇలాంటి ప్రతిజ్ఞలు చాలామంది చేస్తున్నారు. మేము విజయవాడను వదలి హైదరాబాదుకు రాము అని చెప్పిన ఎం.ఎల్.ఏ.లు ఉన్నారు. వారి

ప్రతిపక్ష నాయకుడు సభకు హాజరు కాకపోవడం గురించి.

పార్టీకి సంబంధించినవారే ప్రతిజ్ఞ చేశారు. అలాంటప్పుడు మీరు ఏమీ చేస్తున్నారు? మీరు లీడర్ కాదా? మీకూ లీడర్ ఉన్నారు. He can also ask them to come and present.

శ్రీ ఎ. జగదీష్ (గుత్తి):- దానికీ, దీనికీ సంబంధంలేదు. అసెంబ్లీ సమావేశాలకు రాము అని అనలేదు.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- నేను మీతో వాదనకు దిగేంత స్థితికి రాలేదు, రాను. విజ్ డ్యూ రెస్పెక్ట్స్ చెప్పతున్నాను. మీ వాదన అవసరం లేదు. నా వాదన నేను చెప్పదలచు కొన్నాను. మీ వాళ్లు ప్రతిజ్ఞచేస్తే మీరేం చేశారు? మీ లీడర్ ఉన్నారు. మెయిన్ అపోజిషన్ను లీడర్లెస్ అని మీరు అంటున్నారు కదా? మాకు లీడర్ వున్నారని మెయిన్ అపోజిషన్ దారు చెప్పతున్నారు. He has gone on record. The Deputy Leader himself will function as Leader of the House. దానికి వారు ఎబ్జెక్ట్ అయి అయి వున్నారు.;

(ఈ సందర్భంలో శ్రీ డి. శ్రీనివాస్ లేవీ నిలుచున్నారు)

శ్రీనివాస్ గారూ, మీరు చాలా కష్టపడి లేస్తున్నారు, కష్టపడి కూర్చోవలసి వస్తుంది. ప్లీజ్ బెర్త్ విత్ మీ.

మిస్టర్ స్పీకర్:- శ్రీనివాస్ గారూ, మీరు మంతులు.;

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- వాద ప్రతివాదాలను సమరసింహా రెడ్డిగారు ఒక్క స్థాయికి తీసుకువెళ్లారు. నార్మ్ ఇండియాలో ఎలక్షన్స్ వచ్చాయి, అక్కడ ఒకడిని మరొకడు పాతిపడితే, ఆ మరొకడిని ఇంకొకడు పాతిపెట్టారని అన్నారు. వారు చరమగీతం పాడు తున్నారు.;

శ్రీ కె. రోశయ్య:- నాగేశ్వరరావుగారు చాలా పెద్దవారు. చాలా గౌరవనీయులు. మేష్ట్రే అందరికీ గౌరవం ఉంది. వారు మాట్లాడినప్పుడు 'మేము చరమగీతం పాడతాం' అంటే మీకు ఆ మాట తేయగా వినబించి.;

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- అవును, ముందుగా వారు అన్నారు.;

శ్రీ కె. రోశయ్య:- వారు ముందు ఆ మాట ఎందుకు అన్నారు. గౌరవనీయులైన పెద్దలు మాట్లాడేటప్పుడు అవతలివారు ముందు ఏమీ మాట్లాడారన్నది దయచేసి చెప్పితే బాగుండేది. కానీ దానిని పరోక్షం చేసి నార్మ్ ఇండియా ఎలక్షన్స్ గురించి చెప్పతూ మామేద ఎందుకు నిందలువేస్తారు?

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు.- రోశయ్యగారూ, నేను ఎగ్జి అవుతున్నానుకదా? మీ ఆవేదన నాకు తెలుసు, మీరు అప్పుడప్పుడు చాలా తొందరగా స్పందిస్తున్నారు. నా బి.మె.మో చాలా తక్కువ, నేను చెప్పేది చెప్పాలి. ; ; ; ;

శ్రీ కె. రోశయ్య:- నాకు ఉండే స్పందన నా ఆరోగ్యాన్ని బట్టి ఉంటుంది. మీకు ఉండే స్పందన మీ ఆరోగ్యాన్ని బట్టి ఉంటుంది. కాబట్టి నేను తొందరపడుతున్నానని మీరు చెప్పనక్కరలేదు. నేను తిరిగి మీరు తొందరపడుతున్నారని అననుకూడా.

మిస్టర్ స్పీకర్:- నాగేశ్వరరావుగారూ, ఈ సబ్జెక్టును కోర్ట్ వేయండి. చాలా సేపు అవుతోంది. ; ; ; ;

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ మేద చాలాసేపు చర్చ జరుగుతోంది ; ; ; ;

మిస్టర్ స్పీకర్.- దీనిపై ఏమీ చేయాలనేది నాకు వదలివెట్టండి. . . . .

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- ఈ పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ ద్వారా ఈ రోజు ఈ హౌస్ యొక్క ప్రొసెడ్యూర్ క్వశ్చన్ చేస్తున్నారు. మేమంతా ఏమిటి? మీరు స్పీకర్ గా అక్కడ కూర్చున్నారు. మేము ఇక్కడ మెంబర్స్ గా కూర్చున్నాము. ఇటు ఫోర్ లీడర్స్ ము కూర్చున్నాము. ఆయన మా ఆస్థిత్యాన్నే క్వశ్చన్ చేస్తున్నారు. లీడర్ ఆఫ్ ది అపొజిషన్ వెరీమచ్ ప్రజెంట్ గా ఉండాలని వాగ్డో హ్యూస్ లెవల్ కి తీసుకువెళ్ళారు - If I have correctly understood my learned friend Mr. Samarasingha Reddy. వారి అభిప్రాయం వేరు, నా అభిప్రాయం వేరు He is questioning our sitting itself. అపొజిషన్ లీడర్ లేకపోతే ఏమిటి అనేది క్వశ్చన్ చేశారు. అపొజిషన్ లీడర్ స్థానంలో డెప్యూటీ లీడర్ వున్నారు, ఇక్కడ ఫోర్ లీడర్లం మేము ఉన్నాం. అందువల్ల కొన్ని ఇష్యూస్ ను ప్రజలకు వదలివెడదాం చరమగీతం అని మొదట ఇటు వెళ్ళు వారు అన్నారు, తరువాత మీరు లేచారు; చరమగీతం అందరికీ పాడుతున్నారు; మీకు కొంత కాలం పాడారు, మాకు కొంత కాలం పాడారు. ఇంకెవరైనా కొత్తగా అధికారంలోకి రావచ్చు New alignments are coming. We have to bear with in a particular democracy. ఇప్పుడు వున్న డెమొక్రసీలో నార్థ్ ఇండియాలో జరిగిన ఎలక్షన్స్ గానీ, లేక ఇంకో తొమ్మిది నెలల్లో సౌత్ లో వచ్చే ఎలక్షన్స్ లో గానీ ప్రజలే డిసిషన్ తీసుకొంటారు. మన పరిపాలననుబట్టి ప్రజలే డిసిషన్ తీసుకొంటారు. For that let us wait. వారికి తొందరవున్నా, మీకు తొందరవున్నా, ఇంకొకరికి తొందరవున్నా ఇప్పుడే అయ్యేదికాదు. మీరు ఇదేళ్లు పాలించమని ప్రజలు మీకు అధికారం ఇచ్చారు, మీరు బాగా పరిపాలించకపోతే 10 ప్రజలే మిమ్మల్ని కిక్కిస్తారు. ఎవరినైనా కిక్కింపే అధికారం వుంది. ఉత్తర భారతదేశంలో కిక్కించారు అనే అభిప్రాయం వున్నది అందుకని ఇంకా ఇక్కడ దాన్ని ఎక్కువైండు చేయకుండా ఇక్కడ సంబంధించిన అంశానికి పరిమితం చేసుకుని ఆలోచించాలి - even today I am of the opinion. దీనివోయినవారు కాకుండా అందరూ ప్రజెంటు అయి వుంటే

ప్రతిపక్ష నాయకుడు సభకు వోజరు
కాకపోవడం గురించి;

దీని యొక్క ప్రెస్టేజీ ఉన్నంతగా ఉంటుంది. ఆ సర్కమ్స్టాన్సెస్, ఆ రోజు జేసిన ఒక పతిష్ట తరువాత ఆయన ఉన్నటువంటి పరిస్థితి, ఒక అపోజిషన్ ఛాన్సెల్ తోడే చరిత్రలో ఎప్పుడూ చేయనటువంటి పరిస్థితి ఉంటుంది. మీరు కూడా ఒక నిర్ణయం తీసుకొండి; అనే ఫ్యూర్యుస్ నేట్ పరిస్థితి వచ్చింది. Even without the Leader of Opposition, the House is in order - it is very much in order.

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ పి. జగపతిరావు:- ఇక్కడ కాన్స్టిట్యూషన్ కు సంబంధించి సెర్కన్స్ వేనడానికి రాలేదు. మీరు టైమ్ చెప్పకుండా నియర్ల వన్ అండ్ హాఫ్ అవర్ ఇద్దరు, ముగ్గురు సభ్యులకు మాత్రమే టైమ్ యిచ్చారు. మేము కూడా ప్రోపోజిషన్ గా పార్టీని పేజీ పేజీ అధికారం మాకు ఉన్నది. మాకు కూడా అవకాశం రాలేదు. టైమ్ ఫీక్చర్స్ జేయండి; టైమ్ ఫీక్చర్స్ జేయకుండా, 30, 40 నిమిషాలు ఎలా జేయడం - మాకు కూడా రైస్ ఉన్నాయి; మా రైస్ ను ఎవరూ జేస్తున్నాము;

మిస్టర్ స్పీకర్:- నిన్న మీరు టైమ్ బేకున్నా కావాలని జేసుకున్నారు ... రైలు ఎక్కుగానే తలుపు మూసివేసినట్లు ఉన్నది;

శ్రీ బి. వెంకటేశ్వరరావు:- పెద్దగా పార్లమెంటరీ సాంప్రదాయం పద్ధతి నాకు తెలియదు కానీ నాకు ఉన్న నాటికి తెలిసినట్లుగా సభ గౌరవాన్ని కాపాడాలనే ఉద్దేశంతో సేరుతో పెద్దలు సమరసంహారణిగా వారికి ఉన్న ఉద్దేశ్యంతో, భావంతో ఏకీకరిస్తున్నాను కానీ మిగతా విషయంలో ఏకీకరించలేని కారణం ఏమిటంటే అది వారిలో లోపించింది. సభ గౌరవం కాపాడాలనే ఉద్దేశంతో పద్ధతితో సార్లు అయి లోపించింది. కాబట్టి నేను ఇక్కడ మనవి చేసేది ఏమిటంటే, మిమ్మల్ని గౌరవించాలి. మిమ్మల్ని మేము గౌరవించినట్లుగానే సభ్యులయొక్క గౌరవాన్ని కాపాడే బాధ్యత కూడా తమకు ఉన్నది అని నేను భావిస్తున్నాను. ఇక్కడ, ఆనాడు జరిగిన ఘటనలను భేదనెత్తితే మాకు బాధ కలుగుతుంది. ఆనాడు ఎంతో ఉబలాటంతో సభాసంప్రదాయాలను గౌరవించామంటూ నా సహచరుడు శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు చాలా వివరంగా చెప్పారు. బీబీసీవారు పిల్లవాడిని పోగొట్టుకున్నా. పురుషీ వాసన పోలేదు అన్నట్లు ఎంతో ఉబలాటపడ్డారు. నేను కూడా అమాంతంగా మెడపట్టి గెంటెసిన పరిస్థితి మేము కూడా దృష్టికి తీసుకువచ్చిన తరువాత అప్పటి వరకు ఏమీ జేయలేదు. కాబట్టి, ప్రజాస్వామ్య సంప్రదాయాలపై వారికి ఎంత విశ్వాసం ఉందో చెప్పవలసిన అవసరం లేదు. గౌరవనీయులు ప్రతిపక్షనాయకులు, ఉపనాయకులు కూడా కూర్చుని ఉన్నారు - విద్యా ధరరావు, వేరందరినీ పంపించారు. అందుకని సభ సంప్రదాయాలు, ప్రజాస్వామ్య సంప్రదాయాలు వారు ఏదీ అయితే జేస్తున్నారో అది ఉభయత్రా వర్తిస్తుంది; ఏక పక్షంగా కాదు; అందుకని, చాలా ఉపమానాలు నాగేశ్వరరావుగారుగా చెప్పారు. వాటిలోకి నేను పోదల్చుకోదు. కానీ, సమస్య ఏమిటంటే, మేము ఎడ్మర్సీమెంటు మోషన్

వీవరణ నిమిత్తం కోరిన అంశం: పృథివీకృష నాయకుడు సభకు హాజరు కాకపోవడం గురించి.

అడిగాము. పృథివీకృష పార్టీలు అడిగితే తమరు బెప్పారు - క్యుశ్చన్ అవర్ అయిన తరువాత - యిస్టానున్నారు. వెంటనే స్వేచ్ఛగా కూర్చున్నారు ఆ సందర్భంలో దానికి రిలవెంటు అయినా కాకపోయినా నాకు మాట్లాడే హక్కు వున్నదనే సేరుతో యీ సిక్కితి దాకా తీసుకు రావడం సర్వేండి కాదు. అందుకని, నేను మనవివేసేది ఒక్కటే - మీకు మీకూ పరస్పర వేరుధ్యం వుంటే వారు, వీరూ మాట్లాడేటప్పుడు మాట్లాడండి. ఏకపక్షంగా మాత్రం ఉండకూడదు అని మనవివేస్తున్నాను. అది మా యొక్క హక్కు కాని పృథివీకృషానికి హక్కు లేదు. మేము ఏది చేసినా బెలామణి అవుతుందనే ధోరణి సర్వేండి కాదని చెప్పదలచుకున్నాను అందుకని, యిక్కడ ఆ రకమైన కామెంటు షేసి పృథివీకృషాన్ని అగౌరవపర్చడం సర్వేండి కాదని తమ ద్వారా మనవివేస్తున్నాను.

శ్రీ సిపాచ్, విద్యాసాగరరావు:- ఇంతసేపూ, మీరు గౌరవనీయులైన డి. సమర సింహారెడ్డిగారి పాయింటు ఆఫ్ ఆర్డర్, దానిలో పృథివీకృషానిచ్చిన అది పృథానమైన అంశం మీద చర్చకు మీరు అనుమతి ఇచ్చారు; మీ అంశం మీద. ; ; ; ;

మిస్టర్ స్పీకర్:- వారు ఏమి చెప్పబోతున్నారో ముందు ఎలా తెలుస్తుంది? మీరు ఏమి మాట్లాడతారో నాకు ఎట్లా తెలుస్తుంది.

శ్రీ సిపాచ్, విద్యాసాగరరావు:- సమరసింహారెడ్డిగారు యీ శాసనసభ ప్రొసీడింగుల సరిగా లేవు ఎందుకంటే తెలుగుదేశంపార్టీ మరొక కొత్త నాయకుని ఎన్నుకోలేదు కాబట్టి యిది పద్ధతి ప్రకారంగా లేదనే అంశాన్ని లేవనెత్తారు; మిగతా సభ్యులు తమ తమ అభిప్రాయాలను తెలిపారు. మా పార్టీ పరంగా అభిప్రాయం చెప్పమంటున్నారు కాబట్టి చెప్పుతున్నాను. కాంగ్రెసు పార్టీలో పృథివీకృషాని చాలా స్వాతంత్ర్యం వున్నది. సమర సింహారెడ్డిగారు పృథివీకృషానిచ్చిన అంశం కాకము కథగా ప్రకటించే హక్కు, అధికారం వారికి (కాంగ్రెసునుద్దేశించి) వున్నది. వారికి వారే సాటి. సమరసింహారెడ్డిగారు మీ పైన కొండంత భారం మోపారు. దానిపై మీరు ఒక సమగ్రమైన రూలింగు యివ్వాలి. మీరు ఏ విధంగా రూలింగు యిస్టాననేటువంటి భయం మాత్రం ఉన్నది ఎందుకంటే చాలా భారం పడే విషయమే; సమరసింహారెడ్డిగారు పృథివీకృషాని పేర్కొన్నారు, ఎలక్కన్నీ దాదాపు సంవత్సరం లోపు వున్నాయి - ఎలక్కన్నీ పూర్తి కాకముందే వారి మనసు అంతా పృథివీకృషా వైపు, యీ వైపు లాగుతుందంటే, దానిలో యిప్పటినుంచే రాజీయే పరిణామాలను వారు నెమరు వేస్తున్నట్లు వున్నది; ఏమీ అయినాసరే కాంగ్రెసు పెద్దపార్టీ; నూరు సంవత్సరాల చరిత్ర వున్న పార్టీ. రాష్ట్ర శాసనసభలో మిగతా పృథివీకృష పార్టీలు, పృథివీకృషా పద్ధతిలో ప్రజలందరూ ఎన్నికలో, ఎన్నుకున్నతరువాత రాష్ట్ర శాసనసభలో వివిధ పార్టీలు ఏ విధంగా ప్రవర్తించాలో, ఆ విధంగా రాజ్యాంగ బద్ధంగా వున్నది. తమ తమ నాయకున్నీ, వివేచన, మిగతావారిని ఎన్నుకొని మీకు ఉత్తరం వ్యాయుడం జరుగుతుంది. మీరు రికగ్యుయిట్ బేయడం జరుగుతూ వుంటుంది. దాని పరంగా శాసనసభా కార్యక్రమాల నడుపుకుంటున్నాం. మొట్టమొదటిలో కాంగ్రెసుపార్టీ అధికారంలోకి వచ్చిన తరువాత - 7 సంవత్సరాల ఆకలి తీరి అధికారంలోకి వచ్చిన తరువాత చాలా కృషిచేస్తామో, తమ

ప్రతిపక్ష నాయకుడు సభకు హాజరు కాకపోవడం గురించి.

నాయకుని జయప్రదంగా ఎన్నుకున్నారు. దాని తరువాత పాపం చిక్కుల్లో పడ్డారు. తమ నాయకుని ఎన్నుకునే పరిస్థితిలో భేరు. సమరసింహారెడ్డిగారు ప్రతిపాధింసలుగా ఎన్నో పార్టీలకు సంబంధించిన అంశం. ఏ పార్టీ ఏ విధంగా ప్రవర్తించింది, రాష్ట్ర శాసనసభ లన్నిటికీ చాలా రివెంటు. తరువాత ఒక ముఖ్యమంత్రిని ఎన్నుకుని, తరువాత మిగతా నాయకుని ఎన్నుకొనే పరిస్థితి ఏర్పడింది. దాని తరువాత ముఖ్యమంత్రులు మారారు. సెంట్రల్ అబ్జర్వర్సు వచ్చారు. ఎన్నెన్నో కథలు జరిగాయి. చివరకు యీ రాష్ట్రంలో ప్రధాన పార్టీలకు, కాంగ్రెసు పార్టీ తమ నాయకుని ఎన్నుకునే విషయంలో విఫలం అయింది. వారికి కేంద్రం ఉన్నది. వారికి అండగా నిలిచి ఒక నాయకుని పంపించారు. విపరీతమైన పరిస్థితి కల్పించారు. ఏదీ ఏమైనా, ఫంక్షన్ బేస్తున్నారు. కాంగ్రెసు పార్టీ ప్రతి ఒక్కరూ శాసనసభకు నాయకునిగా వుండే అభిప్రాయం చురుకుతనం గాని, గురుకుతనంకాని అందరూ శాసనసభకు వున్నదనేది వాస్తవం. మా పార్టీ చిన్నదైనా 12-20 మేము నాయకుడిని ఎన్నుకున్నాము. పార్టీలో ఏకైక సభ్యుడైనా శ్రీ. సి. నర్సిరెడ్డిగారు. సమర్థవంతంగా శాసనసభలో తమ పాత్రను నిర్వర్తిస్తున్నారు. ఈనాడు తెలుగుదేశం పార్టీలో చిక్కు వచ్చింది. తెలుగుదేశం పార్టీకి ఎన్.టి. రామారావుగారి నాయకులు. వారికి చిక్కులేదు. మేకు (కాంగ్రెస్ వారికి) చిక్కు వచ్చింది. ప్రజాస్వామ్య పద్ధతిలో చిక్కు వచ్చింది. ఎన్.టి. రామారావుగారి మనస్సుకు బాధ కలిగింది. శ్రీ శివారెడ్డిగారి హత్య తరువాత వారు బాధను వ్యక్తం చేసి వెళ్ళిపోవడం జరిగింది. కానీ వారు ప్రతిజ్ఞ చేయడం మాత్రం ప్రజాస్వామ్య బద్ధంగా చేయకాదని, రాష్ట్ర శాసనసభకు రాకుండా వుండడం మంచిది కాదని మనవిచేస్తున్నాను. ఈనాడు తెలుగుదేశం పార్టీలో మహా నాయకులు; చంద్రబాబునాయుడు, విద్యాధరరావు, మాధవరెడ్డిగారు, యిలా ఎందరో వున్నారు. రాజ్యాంగబద్ధంగా రాష్ట్ర శాసనసభ కార్యక్రమాన్ని నిర్వహించాలంటే ప్రతిపార్టీ వారు తమ పంతు బాధ్యతను సక్రమంగా నిర్వర్తించవలసిన అవసరం, గురుతరమైన నైతిక బాధ్యత ఎంతయినా వుందని ఈ సందర్భంగా మనవిచేస్తున్నాను. రాష్ట్ర శాసనసభలో బాధ కలుగుతే ఆ పార్టీ నాయకుడు రాజీనామా యివ్వాలి. కానీ వారు (శ్రీ యన్.టి. రామారావు) పార్టీకి రాజీనామా యివ్వలేదు. రాష్ట్ర శాసనసభలో, కాంగ్రెస్ పార్టీ శాసనసభ్యులు వున్నంతకాలం శాసనసభకు రాను; అని వారన్నారు. రాష్ట్ర శాసనసభలో కాంగ్రెస్ పార్టీ సభ్యుడు వున్నంతవరకు రాను అని గనుక ఆయన అన్నదియితే, భవిష్యత్తులో యన్.టి. రామారావు ముఖ్యమంత్రి అవుతే, ప్రతిపక్షంలో కాంగ్రెస్ పార్టీ వుండక తప్పదు. కాంగ్రెస్ పార్టీ వారు ప్రతిపక్షంలో వున్నారు కాబట్టి శాసనసభలో వుండను అని ముఖ్యమంత్రి రాజీనామా చేసే విధానం వుండకూడదు.

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:— అధ్యక్షా, ఆయన చాలా చాకచక్యంతో సమరసింహారెడ్డిగారికి వకలా తీసుకొని మాట్లాడుతున్నారు. 'కాంగ్రెస్ పార్టీ అధికారంలో వున్నంత కాలం నేను శాసనసభలో అడుగుపెట్టను' అని ఆయన అన్నారు.

నివరణ నిమిత్తం కోరిన అంశం:
ప్రతిపక్ష నాయకుడు సభకు హాజరు
కాకపోవడం గురించి.

శ్రీ సిపాథ్. విద్యాసాగరరావు:- ఉత్తర భారత ఎన్నికల్లో మాకు ఓటమి సంభవించింది. మీకు జరిగిన పరాభవం (తెలుగుదేశం పార్టీ సభ్యులనుద్దేశించి) మీరు అర్థం చేసుకోవాలి. యన్.టి. రామారావుగారు నేను రాష్ట్రానికే పరిమితమవుతాను అని చెప్పిన మాట కూడా ఒకటి వుంది. ఈ రాష్ట్రంలో బిల్ యొమ్మైన ప్రత్యామ్నాయ ప్రతిపక్షం వుండాలనేది మా అభిప్రాయం. We are continuing in the House and work is going on. ప్రజలు ఆయనపై ప్రతిపక్ష నాయకుడిగా అధికారాన్ని, హోదాను, బాధ్యతను పెడితే, దాన్ని విస్తరించడం సరి అయిన పద్ధతి కాదనే అభిప్రాయానికి వచ్చాము. యన్.టి. రామారావుగారు శాసనసభకు రానని ప్రతిజ్ఞ చేసినా, మిగతా ఉప నాయకులు హాజరవుతున్నారు. ప్రజా సమస్యల విషయంలో ప్రతిస్పందన జరుగుతున్నది. పార్టీ నాయకుని విధానం, ఇతర ఉప నాయకుల విధానం వేరుగా, పరస్పర విరుద్ధంగా వుండడానికి వీలులేదు. శ్రీ యన్.టి. రామారావుకు ఏదైనా బాధ కలుగుతే వారికి అదే విధమైన బాధ కలగాలి. ఏ విషయంలోను భిన్నాభిప్రాయాలు కలుగడానికి వీలులేదు.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- అధ్యక్షా, మాకు భిన్నాభిప్రాయాలు లేవనే విషయం ముందే చెప్పాను. మా నాయకుని అభిప్రాయమే మా అభిప్రాయం. బేసిపోనీ అనుమానాలు మా పార్టీ విషయంలో వారు వ్యక్తం చేయవలసిన అవసరం లేదు. మాలో భిన్నాభిప్రాయం లేదు; మేము ముందుగా సంప్రదించుకొనే వస్తున్నాము.

శ్రీ సిపాథ్. విద్యాసాగరరావు:- రాష్ట్ర శాసనసభలో ప్రతిపక్ష నాయకుని పాత్ర వుండాలా, వద్దా, మరలా ఎన్నికలు వచ్చేదాకా వేచి చూడాలా అనే అంశం మీద మాట్లాడుతున్నాను. వారు తమలో తమకు భిన్నాభిప్రాయం లేదంటూ సమర్థించుకుంటున్నారు. తెలుగుదేశం పార్టీలో కూడా నాయకులు, మా నాయకులు వున్నారు. ఎన్.టి. రామారావుగారు పార్టీలో కంటిన్యూ కావచ్చు. కానీ రాజ్యాంగబద్ధంగా శ్రీ చంద్రబాబు నాయుడుగారినో, లేక మరొకరినో ప్రతిపక్షనాయకునిగా ఎన్నుకోవాలి. ప్రతిపక్ష నాయకుడు ఎవరు అంటూ శ్రీ సమరసింహారెడ్డి లేవదీసిన అంశం మీద మీరు రూలింగ్ యివ్వాలని మనవిచేస్తున్నాను. మారుతున్న పరిస్థితుల దృష్ట్యా ఆ పార్టీ శాసనసభ్యులందరూ మరలా సమావేశమై ప్రజాస్వామ్య పద్ధతిలో గానీ, మరేదైనా పద్ధతిలో గానీ తమ నాయకుడిని ఎన్నుకోవడం, ఆ యొక్క నాయకుడు రాష్ట్ర శాసనసభలో ప్రతిపక్ష నాయకుని పాత్రను నిర్వహించడం ఎంతో అవసరం. కాంగ్రెస్ పార్టీ ప్రభుత్వంలోని లోపాలను వేలెత్తి చూపి, ప్రజలకు తెలియజేయడం, ప్రభుత్వం సరియైన విధానాల రూపకల్పన చేసేలా చూడడం, ప్రజల అవసరాలకు అనుగుణంగా విధానాలను, చట్టాలను రూపొందించేలా చూడడం, ఎంతయినా అవసరం అని మనవిచేస్తున్నాను. ఆ విధంగా రూలింగ్ యివ్వవలసిందిగా తమరిని కోరుతూ, యిది మా పార్టీ అభిప్రాయంగా తెలియజేస్తున్నాను.

Sri P. Ashoka Gajapathi Raju:- Sir, we may also be given chance.

ప్రతిపక్ష నాయకుడు సభకు హాజరు కాకపోవడం గురించి.

మిస్టర్ స్పీకర్:- మీరు అందరూ ఈ అంశం మీద మాట్లాడతామంటే, సబ్జెక్టు ఎంతకూ తరగదు. తరువాత మీకు కూడా అవకాశం యిస్తాను.

Sri P. Ashoka Gajapathi Raju:- Why we should be denied opportunity. We want to speak.

శ్రీ పి. నర్సిరెడ్డి:- అధ్యక్షా, సమరసింహారెడ్డిగారు పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ను లేవ దీశారు. పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ను లేవదీసే సందర్భంలో వారు నన్ను గురించి ఒక మాట చెప్పారు. జనతాపార్టీ ఏకైక సభ్యుడైన నర్సిరెడ్డిగారు బీడర్గా వెలామణి అవుతున్నారు అని వారన్నారు. నేను ఈ సభలో వున్నందుకు సమరసింహారెడ్డిగారికి బాధగా వుందను కుంటాను అధ్యక్షా;

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి:- అధ్యక్షా, నాకేమీ బాధగా లేదు.

శ్రీ ఎ. మాధవరెడ్డి:- అధ్యక్షా, సమరసింహారెడ్డిగారు అల్లుడు అవుతే యింటి దగ్గర, యిక్కడ కాదు.

శ్రీ సి. నర్సిరెడ్డి:- అధ్యక్షా, నన్ను వేరు అగౌరవపరచినా నేను బాధ పడను. గౌరవం సంపాదించిన వారినీ అగౌరవరచినా, అగౌరవం వొందరు అనే సమ్మతం నాకు వుంది. నా మనవిపిమ్మటే, వేరంతా ఏ పార్టీకి చెందిన శాసనసభ్యులు అయినప్పటికీ, పార్టీకి తలా కొంపెం, కాళ్ళు, చేతులు, మొండెం, ఈ విధంగా తలా కొంపెం పాలు పండుకుంటున్నారు. ఏకైక శాసనసభ్యునిగా మా పార్టీలో నేను ఒకడినే వున్నాను. నా అభిప్రాయమే మా పార్టీ అభిప్రాయం. బేధాభిప్రాయం అనే మాటే లేదు. వేలిక అనే ప్రశ్న లేదు. ఈ విషయం తమరందరూ గమనించాలి. సభలో మీ అందరి కంటే నేను గొప్పవాడిని అనే విషయం ఈ సభలో మనవివేస్తున్నాను. శ్రీ సమరసింహారెడ్డిగారు తెలుగుదేశం పార్టీ నాయకుని గురించి చెప్పారు అధ్యక్షా; వారు చెప్పిన మాట 'కాదు' అని అనను. ప్రతి పార్టీకి నాయకుడు అవసరం. కానీ ఈనాడు యన్.టి. రామారావుగారు పార్టీ నాయకత్వానికి రాజీనామా చేసి రాజీనామా పత్రం సమర్పించలేదు. నాయకుడు సభలో లేక పోవచ్చు. నాయకత్వానికి ఆయన రాజీనామా అనేది యివ్వలేదు కాబట్టి ఆయన నాయకుడుగా కొనసాగుతున్నాడు అనడంలో టెక్నికల్ గా ఎటువంటి అభ్యంతరం లేదు. ఇందుకు అభ్యంతరం చెప్పడానికి ఎక్కడా అవకాశం లేదు. సమరసింహారెడ్డిగారికి ఏమైనా బాధగా వుండేమో నాకు తెలియదు. వారి పార్టీలో సంవత్సరానికి ఒక నాయకుడు మారుతూ వుంటారు. తెలుగుదేశం పార్టీలో అలా కాదు అనే బాధ వుంటే వుండవచ్చు. దాన్ని పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ గా పరిగణించకుండా వుండవలసిందిగా కోరుతున్నాను. అందులో పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ ఏదీ లేదు కనుక తోసిపుచ్చవలసిందిగా కోరుతున్నాను;

వీవరణ నీమిత్తం కోరిన అంశం: ప్రతిపక్ష నాయకుడు సభకు హాజరు కాకపోవడం గురించి.

మిస్టర్ స్పీకర్:- ఇప్పటివరకు ఈ అంశం మీద చాలా సమయం తీసుకున్నాము. డి.ఎ.సి, డెనిషన్సు ఫోర్డ్ లీడర్స్ ఎవరూ ఫాలో కారు అనే పేరు వస్తుంది; ఇంతటితో ముగిద్దాము.

శ్రీ జె.కె. రెడ్డి:- అధ్యక్షా, మా అభిప్రాయం కూడా వినండి. మా సలహా కూడా చెప్పనివ్వండి.

شعری ابو بصیر بن عبداللہ متعلقہ ادوار شری کمیٹی میں جو بات چیت ہوئی تھی وہاں پر اس کی خلاف ورزی ہو رہی ہے۔ یہ ہمارے سامنے آگئی ہے یہاں پر سوال یہ ہے کہ کانگریس کو آئی ٹی کے لئے ٹیکو ڈیمنگ پالیسی پر لازم لگا رہے ہیں اور ٹیکو ڈیمنگ والے کانگریس پر لازم لگا رہے ہیں۔ آخراً لوگ کیا غائب ہو گئے ہیں جو اپنے کو عوامی مسائل کو ٹھکانا چاہتے ہیں اور صرف ایک سو سے پرکھ کر پھرا چال رہے ہیں میری گزارش ہے اسپیکر صاحب کوئی ایسی بات نہ برقرار کر لیں یا تو کر کے جس سے ٹیکو ڈیمنگ کو برا لگے اور نہ ٹیکو ڈیمنگ پالیسی کو برا لگے جس سے کانگریس کے لوگوں کو برا لگے۔ اسپیکر کی کارروائی چلانے میں اسپیکر صاحب آپ کو مشکل ہو رہی ہے میری گزارش ہے کہ ٹیکو ڈیمنگ چاہیں اور ہمارے ساتھیوں سے بھی کہیں ٹی راجا راجو صاحب کو ہاؤز میں لانے کی کوشش کریں کیونکہ ایڈر کو ہاؤز کے اندر ہونا چاہیے ہاؤز کے باہر نہیں ہونا چاہیے۔ وقت ان کا ساتھ دینے والا ہے ہفت آٹھس ہاؤز کے اندر ہونا چاہئے۔ اس مسئلہ کو ہمیں ڈیمنگ کو برا لگے اور کارروائی کو جلدی رکھیں۔ ہم لوگ بھی ایک تحریک استوار کی ہے کہ دئے تھے۔ اس پر بات کرنا بھی مقصود نہیں ہے۔ آپ ہاؤز کے اندر میں لاکھ کارروائی کے لئے رکھیں۔

శ్రీ యం. ఓంకార్:- అధ్యక్షా, నాకు అవకాశం కావాలి.

శ్రీ పి. జగపతిరావు:- అధ్యక్షా, నాకు అవకాశం కావాలి.

(ఇంటరప్షన్స్)

మిస్టర్ స్పీకర్:- సబ నడవనివ్వడం లేదంటూ మనకు ఠేగారు చెప్పింది కరెక్టుగా కనబడుతోంది.

శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి:- అధ్యక్షా, ...

మిస్టర్ స్పీకర్:- నేను ఈ సభకు యింతటితో ఆపకానంతో ఎవరూ ఆపనివ్వడం లేదు.

శ్రీ యం. ఓంకార్:- అధ్యక్షా, ...

ప్రతిపక్ష నాయకుడు సభకు హాజరు కాకపోవడం గురించి.

శ్రీ డి. శ్రీనివాస్:- అధ్యక్షా, అధ్యక్షా:::;

శ్రీ యం. ఓంకార్:- అధ్యక్షా, ఇది చాలా దురదృష్టకరమైన వాతావరణం;

శ్రీ డి. శ్రీనివాస్:- అధ్యక్షా, యియర్ ఫోన్స్ పని చేయడం లేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్:- ఈ సంవత్సరం తరువాత జరిగే ఎన్నికల్లో ఎవరు వస్తారో తెలియదు కానీ ఈ గడవిన నాలుగు సంవత్సరాలలో ఏమే నర్చుకోకపోతే ఎలా? మీ స్టోర్ కుర్చీలవలసిందిగా కోరుతున్నాను. ఇయర్ ఫోన్స్ పనిచేయకపోతే సిస్టమ్ వ్యాని పంపండి. ఇంత హడావిడి ఎందుకు? ఓంకార్ గారూ, మీరు మాట్లాడండి.

శ్రీ యం. ఓంకార్:- అధ్యక్షా, సభలో ఒక దురదృష్టకరమైనటువంటి వాతావరణం ఏర్పడింది. ఒక వైపున కొన్ని నెలలుగా కోర్టులు మూలబడి ఉన్నాయి. రకరకాల కారణాల వల్ల ఎడ్యుకేట్లు స్ట్రయిక్ లో ఉన్నారు. ఎ.పి. స్టేట్స్ ఫ్యాక్టరీ కార్మికులకు జీతాలు లేవు. రాష్ట్రంలో దుర్భిక్ష పరిస్థితులు, శాంతిభద్రతల క్షీణత మొదలైనవి ఎన్నో ఉన్నాయి. ఎడ్యుర్స్ మెంట్ మోషన్ మీద పర్మిస్స్ ఈ పాటికి అయిపోయి వుండేది. సమర సింహారెడ్డిగారు చాలా చాకచక్యంగా సమస్యలను ప్రక్కదారి పట్టించారు. అనుభవజ్ఞులు తెలిసి, తెలిసే ఆ వలలో పడ్డారు. ప్రజాస్వామ్య వ్యవస్థలో సభకు రాను అంటూ ప్రతిజ్ఞ చేయడం ఏ నాయకుడు చేసినా, సభ్యుడు చేసినా సబబు కాదు. న్యాయం కాదు. ఇంత వర్ష జరిగింది కనుక శ్రీ యస్.టి. రామారావు తన ప్రతిజ్ఞను వీరమించుకొని సభకు వచ్చి కూర్చుంటే మంచిది. నా విజ్ఞప్తి ఏమిటంటే సభలో మాట్లాడవలసిన సభ్యులు ఎందరో వుంటారు కనుక, అందరికీ టైమ్ వుండే విధంగా అవకాశాన్ని సర్వీసియోగం చేసుకుంటే బాగుంటుంది;

శ్రీ పి. జగపతిరావు:- అధ్యక్షా,:::;

శ్రీ డి. శ్రీనివాస్:- అధ్యక్షా, నా పేరు తెచ్చారు అధ్యక్షా. నాకు కూడా అవకాశం కావాలి.

Mr. Speaker:- The Minister has a right to say.

శ్రీ డి. శ్రీనివాస్:- అధ్యక్షా, నాగేశ్వరరావు గారంటే వాకు ఎంతో గౌరవం. వారు చాలా పెద్ద మనిషి. వారు మాట్లాడుతూ వుంటే సదభిప్రాయంతోనే వారు ఫార్మోకి చెప్ప గలుగుతారని అన్నాను. నేను చాలాకష్టపడి లేస్తున్నానని వారన్నారు. నేను లేవగలను. కూర్చోగలను. ఆయన మాదిరిగా మరొకరి మీద ఆధారపడి నిలబడే అవసరం నాకు లేదు;

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- అధ్యక్షా, నాకు దురుదృష్టం లేదు.

Mr. Speaker:- You must be clear when you want to say. మనం ఒక వేలు చూపుతే, నాలుగు వేళ్లు మనవైపు చూపుతాయి.

వీరవరణ నీమిత్తం కోరిన అంశం:
ప్రతిపక్ష నాయకుడు సభకు హాజరు
కాకపోవడం గురించి.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- ఏదో ఒక గ్రూప్ కి లీడర్ కాకపోతే మంత్రి కాలేరు అనేది ఎప్పుడో ఋజువు అయింది.

శ్రీ వి. జగపతిరావు:- అధ్యక్షా, మాకు కూడా అవకాశం రావాలి కదా. మాకు టైమ్ యివ్వండి.

(Interruptions)

Mr. Speaker:- I know, you will advise everybody.

శ్రీ వి. జగపతిరావు:- అధ్యక్షా, నాకూ అభిప్రాయం వుంటుంది కదా. Sir, you are very harsh. At the outset I would like to submit to you that suspension is not removal. Suspension has taken place at the behest of the Speaker, with the permission of the Speaker and it was in order. So many members are suspended and ultimately they were restored. I feel that the respect of the House has been hurt. ఈ రోజు సేవర్ లో విజ్ఞంభించండి అని ఒక హెడింగ్ వచ్చింది వీరగబడింది 'విజ్ఞంభించండి'. These are all provocations. He is suspended and everybody know it. 'విజ్ఞంభించండి' 'వీరగబడండి', అనే పదాలు పత్రికల్లో రావడమే కాకుండా ఆ రోజు అసెంబ్లీ ప్రోసీడింగ్స్ లో కూడా ఆ పదాలు చాలా సార్లు రావడం జరిగింది. ఈనాడు కాన్స్టిట్యూషనల్ స్టేట్ మెంట్ వచ్చింది. అది అపోజిషన్ లీడర్ ద్వారానే జరిగిందని చెబుతున్నాను. ఇది హాస్ కు, ప్రజలకు కూడా అగౌరవం. ఇది గాంధీ స్మారక ఫండ్ డ్రామ టైజిషన్. వారు అనాడు ఎంతో బాధపడి వెళ్ళిపోయారని వేరు చెబుతున్నారు. ఏది ఏమయినప్పటికీ, గౌరవనీయ ప్రతిపక్ష నాయకుడు యిక్కడకు రావడం మంచిదని నేను భావిస్తున్నాను. వారికి సభకు పిలిపించడం మంచిదని ముఖ్యమంత్రిగారికి, కాంగ్రెస్ వారికి చెబుతున్నాను. అందువల్ల వారంటే ప్రజలకు సదభిప్రాయం కలుగుతుంది మరొకసారి వారికి విచారణ చేసి వేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను. ప్రోఫెషనల్ గా వారు బీజేగా వున్నా, పర్సనల్ గా బీజేగా వున్నా వాటన్నింటినీ ప్రక్కకు పెట్టి, హాస్ కు టైమ్ యిస్తారని భావిస్తున్నాను.

శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి:- అధ్యక్షా, నేను ఈ అంశాన్ని చాలా జాగ్రత్తగా ఆలోచించి లేవనెత్తాను.

మిస్టర్ స్పీకర్:- ఎడ్జ్యూర్మెంట్, మోషన్ మీద కూడా మాట్లాడవలసి వున్నది, మరలా మాట్లాడడం ఎందుకు?

శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి:- నేను చాలా జాగ్రత్తగా ఆలోచించిన విధమే ఈ అంశాలను లేవనెత్తాను. నేను ఈ సబ్జెక్ట్ మీద చాలా హామ్ వర్క్ చేసిన తరువాతనే

ప్రతిపక్ష నాయకుడు సభకు హాజరు

కాకపోవడం గురించి;

ఈ అంశం గురించి చెబుతున్నాను. హౌస్‌ను రన్ చేసేది తమరు. నేను చెప్పేది వినండి సర్, లీడర్‌గా యన్.టి. రామారావుగారు ఉండాలా, మరొకరు ఉండాలా అనేది ఆ పార్టీ వార్యిష్టం. ఎవరినీ లీడర్‌గా పెట్టినా మాకు అభ్యంతరం లేదు. లెజిస్లేచర్స్ పార్టీ సమావేశంలో వారు మాట్లాడిన తేరు, మాకు సవ్యసన సమాచారాన్ని దృష్టిలో ఉంచుకొని చెబుతున్నాను.

(ఇంటరప్షన్స్)

వారి దగ్గర దగ్గినా, తుమ్మినా మాకు తెలుస్తుంది; మాకు తెలియదు అనుకోవడం మంచిది కాదు; వారు మాట్లాడిన తేరు తెలిసింది. ఈ రోజు షిఫ్టుంబంధించండి. అనే పేరుతో పత్రికల ద్వారా వారు పార్టీ సభ్యులను రెచ్చగొట్టారు. ఇంకొకరి భుజాన తుపాకీ పెట్టి ఎదుటి వాడిని కాల్చడం ఎందుకు? ఆ విధంగా ఎదుటి వారిని రెచ్చగొట్టడం ఎందుకు? *** ముందు నీలబడి మాట్లాడాలి. వాటుమాటు వ్యవహారం ఎందుకు?

మిస్టర్ స్పీకర్:- *** అనే మాటలో అభ్యంతరం ఉంది; ప్రొవోకేషన్ గనుక అవుతే ఆ మాట రికార్డులోకి పోకూడదు.

శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి:- ఎవరయినా సరే నాయకుడు యింకొకరి భుజం మీద బాధ్యతలు పెట్టి వాటుమాటుగా వేదాంతమనుకోవడం, అది పిరికిపందల లక్షణం తప్ప ధైర్యస్ఫూల లక్షణం కాదని మనవిచేస్తున్నాను. ఈనాటి పరిస్థితుల్లో ఒక కారు నడపడం అంటే ఒక పార్టీ నడపడం వంటిది. డ్రైవింగ్ సీటులో ఉండి నడపకుండా బ్యాక్ సీట్ డ్రైవింగ్ చేస్తే దానివల్ల తాను యాక్సిడెంట్‌కు గురి కావడమే కాకుండా ప్రక్క వారిని కూడా యాక్సిడెంట్‌కు గురి చేసే ప్రమాదం ఉంటుందనే వుద్దేశంతో Please put an and to this back seat driving. Come to the front seat. సార్లమెంటరీ సిద్ధాంతాల ప్రకారం కూడా నేను మీ ముందు కోట్ చేసి చెప్పాను. ట్రిటిషన్ ట్రిటిషన్స్ చెప్పాను. Those are the traditions and precedents that we are governed with. అధ్యక్షా, పువ్వాడగారిని బోడెహూడి వారిని చూస్తుంటే నిజంగా నాకు వారి పట్ల ఎంతో గౌరవం ఉంది, ఎంతో అభిమానం ఉంది. పాపం వారు కక్కలేక, మింగలేక అటూ ఇటూ తప్పాడుతున్నారు. పాపం ఏదో ఒకటి అన్నం అయితేనేమీ సున్నం అయితేనేమీ అటూ ఇటూ కాదనలేక ఈ పాదు వొట్టకు ఇంత అన్నం అయితే చాలని ఏదో చెబుతూ పోయారు. ఏమీ చేస్తాం? అనుభవించాలి మరి. In a proper way he has risen to the occasion.

(అంతరాయం)

మిస్టర్ స్పీకర్:- మీలో ఎవరికీ మన అధ్యయికి పనికి రాదు.

*** Expunged as ordered by the Chair.

వివరణ నమీత్తం కోరిన అంశం:
ప్రతిపక్ష నాయకుడు సభకు హాజరు
కాకపోవడం గురించి.

శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి:- అధ్యక్షా, ఎవరికి ఇష్టం ఉన్నా లేకున్నా తమరికి తప్పదు. ఉన్న సంప్రదాయం నెలకొల్పడానికి ఒక రూలింగు ఇవ్వవలసిన అవశ్యకత ఉంది. I am not demanding. I have raised a point of order. I can only appeal to the Chair.

మిస్టర్ స్పీకర్:- బ మే సే - ఇదేదీ పనికి రాదు అనవచ్చు రూలింగు ఇవ్వవచ్చు. ఇవ్వకపోతే మీరు నా మీద పేడిస్టారా? యు కాన్స్టాన్స్.

శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి:- తమరి ఇష్టం సర్. తమరు ఏ రూలింగు ఇస్తారో తమరి ఇష్టం. తమరు ఏ నిర్ణయం తీసుకునేది నేనెలా బెబుతాను.

మిస్టర్ స్పీకర్:- మీరు కాదు. ఎవరయినా.

శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి:- నేను తమతో మనవిచేసేదీ ఒక్కటే. దీనిలో ఉన్నత ఆదర్శాలు, ఉన్నత రాజకీయ విలువలను దృష్టిలో ఉంచుకుని మనవిచేస్తున్నాను. తెలుగు దేశం శాసనసభ్యుల పట్ల నాకు సింపత్ ఉంది. గౌరవం ఉంది. దానిలో వాళ్లు అనవసరంగా బలవుతున్నారు; బిలిడాన్స్ కా బకరా అని వారు బలి పశువు మాదిరిగా తయారవుతున్నారు. మీ హక్కులను కాపాడుకోండి. ఈ సభా హక్కులను కాపాడుకోవడనే బెబుతున్నాను. అనే నేను ఈ విషయం రెయిజ్ చేశాను.

Mr. Speaker:- If anybody want to say, let me say.....

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- అధ్యక్షా, సమరసింహారెడ్డిగారు చెప్పినట్లు ఆయన ప్రజెంట్ అయి ఉంటే మంచిదని కోరాను. I want very much the presence of the opposition leader. Circumstances have led to it. అధ్యక్షా, ఇప్పుడయినా సరే సస్పెన్షన్ రద్దు చేయండి. వారిది పెద్ద పార్టీ కదా. నిజంగా వారు కోరుతుంటే వారిని రమ్మనండి. విజ్ఞతగా వారిని ఇన్వైట్ చేస్తాము అని తీర్మానం చేయండి.

శ్రీ పి. ధర్మారావు:- అవసరం లేదు.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- మీకు అవసరం లేకపోతే మేము ఏమీ అనడం లేదు. యు హాట్ గాట్ ఎవ్వే రైట్. స్పీకర్ గారి ఇష్టా ఇష్టాల మీద ఉంది అనుకోవడం లేదు. మెజారిటీ అయిన పార్టీ ఏ తీర్మానం చేస్తే ఆ తీర్మానం పాసవుతుంది; సర్ మీకు కాదు. మీకు బాధ కలిగి కూడా సస్పెన్షన్ కి అప్పుడు ఒప్పుకున్నారు.

శ్రీ పి. ధర్మారావు:- సమరసింహారెడ్డిగారు రెయిజ్ చేసిన పాయింట్ మీద ప్రతి పక్ష సభ్యులు నాయకులందరూ కూడా మాట్లాడారు. సభ్యులందరూ వారి అభిప్రాయాలు

వివరణ నిమిత్తం కోరిన అంతం:
 ప్రతిపక్ష నాయకుడు సభకు హాజరు
 కాకపోవడం గురించి.

21 డిసెంబరు, 1993.

151

వెప్పారు. వారు రెయిజ్ చేసిన దానిలో రెండు పాయింట్లు ఉన్నాయి. అపోజిషన్ లీడర్ అన్నది ఏదో ఒక పార్టీనే. He is the Opposition Leader of the Party in the House. హౌసులోకి రాకుండా వేరే లీడర్ గా ఉండడం అన్నది ఇంప్రోప్రియేట్. కాన్సిడరేషన్ లీడర్ గా, లీడర్ గా డిక్లీయర్ చేయాలి కరకుండా. రెండవది, ఆయన శాసనసభ్యుడిగా ఉంటూ, అపోజిషన్ లీడర్ గా, పార్టీ నాయకుడిగా ఉంటూ ఈ శాసనసభలో అడుగు పెట్టను అంటే అది సభను కించపరచినట్లుగా, అగౌరవపరచినట్లుగా ఉంటుంది. అందుచేత ఆ రెండు పాయింట్లను దృష్టిలో పెట్టుకుని తమరు దూరంగా ఇప్పవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- ఇప్పుడు సభ్యులందరూ చెప్పారు. ఈ రోజు ఇది మేరు మాస్టే ఆంధ్రదేశ చరిత్రలోనే కాకుండా భారతదేశ అసెంబ్లీ చరిత్రలో ఎప్పుడూ కూడా ఎలాంటి ప్రొవోకేషన్ కూడా లేకుండా ఒక అపోజిషన్ లీడర్ ను సెలెక్షన్ చేయడం చాలా దారుణం.

శ్రీ ఏ. ధర్మారావు:- బాగారెడ్డిగారిని రెండుసార్లు చేశారు.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- బాగారెడ్డిగారిని ఎప్పుడూ చేయలేదు. కూర్చోండి మన రాష్ట్రంలో ఎప్పుడూ లేదు.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- నో, నో. ఐ వజ్ దేర్. రికార్డులు చూడండి. బాగారెడ్డిగారిని ఎప్పుడూ చేయలేదు.

(అంతరాయం)

మిస్టర్ స్పీకర్:- నెప్పనివ్వండి.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- ఈ రోజు వేళ్లందరూ చెప్పినట్లుగా మా పార్టీకి లీడర్ లేకుండా కాదు. పాపం వాళ్లకే 6 నెలలకు ఒక పార్టీ లీడర్ కావాలి. కానీ మా పార్టీకి ఆ గతి వట్టలేదు. మాకు అన్ క్వెస్చనబుల్ లీడర్ ఎన్.టి.ఆర్. అని మేకు తెలియ జేస్తున్నాను.

(అంతరాయం)

మిస్టర్ స్పీకర్:- ఐ హాప్ ఫాలోడ్.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- అంతే కాదు అధ్యక్షా, డినిమేర మాట్లాడుతూ నిన్ను పాటి రాజంగారు వనిపోతే అక్కడికి పోలేదు అని కూడా మాట్లాడారు. కొన్ని కారణాల వల్ల మా నాయకుడు రాజీనామా చేశాడు కానీ మా పార్టీ తరఫున విద్యాధరరావుగారిని, అశోకగజపతిరావుగారిని ఇద్దరినీ పంపించి మాకు ఎస్.సి.ల పెైన ఉండే గౌరవాన్ని

వివరణ నిమిత్తం కోరిన అంశం:
ప్రతిపక్ష నాయకుడు సభకు హాజరు
కాకపోవడం గురించి.

చాటుకున్నామని నేను మీకు తెలియజేస్తున్నాను. ఎన్.టి. రామారావుగారు కండొలెన్సు స్టేజీమెంట్, కూడా ఇవ్వడం జరిగింది. కానీ ఇవన్నీ గుర్తు పేనట్లుగా ఉంది. ఈ రాష్ట్రంలో హరిజనులు, గిరిజనులే కాకుండా వెనుకబడిన తరగతుల వారంటే కూడా మాకు ఎంకో గౌరవం ఉంది. ***

Mr. Speaker:- Not to provoke anybody also. It does not go on record.

(అంతరాయం)

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- ఆయన చెప్పింది మీరు రికార్డులోకి పోనివ్వారు. ఆయన చెప్పాడు. టి.సి. లను పట్టుకుని *** పోల్చిన పెద్ద మనిషి ఈ మంత్రి అని చెప్పి తెలియజేస్తున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్:- అది తప్ప ఇంకొక సభ్యులలోనికి పోరా? వాటి మస్కటి హాజ్ నెడ్; ; ; ;

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- రికార్డులోకి పోతే రెండూ దయచేసి పోనివ్వండి. రెకపోతే రెండూ తీసేవేయండి. అది మే ఇష్టం. కానీ మీరు వినండి. ***

మిస్టర్ స్పీకర్:- ఇటీ డజన్స్ గోబు రికార్డ్.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబు నాయుడు:- చెన్నారెడ్డిగారు వచ్చారు. వెళ్లారు. జనార్ధన రెడ్డిగారు వచ్చారు. వెళ్లారు. ఇప్పుడు విజయభాస్కరరెడ్డిగారు వచ్చారు. ఈ రోజు మళ్ళా ఢిల్లీలో ఇద్దరు నాయకులు రెడీగా ఉన్నారు. రంగయ్యనాయుడు, వెంకటస్వామిగారు కానీ రెడీగా ఉన్నారు. రేవో ఎల్లండో 4వ రీడర్ వస్తారు. అదే మే గతి అని మనవి చేస్తున్నాను. సర్ ప్రజా సమస్యల పైన మాకు ఉండే దీక్ష వాళ్ళకు లేదు. ఇంతకు మునుపు ఎప్పుడు మాట్లాడినా బ్రిటిష్ సంప్రదాయాలను బ్రిటిష్ బ్రిటిషన్లు, కన్వెషన్లు గురించి మాట్లాడుతున్నారు. 45 సంవత్సరాల క్రింద స్వాతంత్ర్యం వచ్చిన మనకు ఇంకా స్టేవర్ బుద్ధి పోలేదని మనవిచేస్తున్నాను. ఏదయితే వాళ్ళు బేశారో అది వాళ్ళ తప్పు అని చెప్పాను. ఈ వాసు యునానిమస్ గా తీర్మానం పాస్ చేయమనండి. రామారావుగారు తప్పకుండా వస్తారు. ఈ అసెంబ్లీకి వస్తారు మళ్ళీ ప్రతిపక్ష నాయకులుగా వాసులో కూర్చుని ఆయన డ్యూటీ చేస్తారు. మీరు చేసింది తప్పుని ఒప్పుకుని ఆ తప్పును సరిదిద్దుకోండి. లేకపోతే ఇంతకు మునుపే చెప్పాను. సమరసింహారెడ్డిగారు కుతూహలపడుతున్నారు రాజీయ రోజులలో మీరు అపోజిషన్ పార్టీలో ఉండాలి కాబట్టి అటు నుంచీ ఇక్కడున్న ఈ కుర్చీల ప్రక్క రుప్పి పడింది. రేపు మీరు అపోజిషన్ లో వచ్చినా నేను మాత్రం అపోజిషన్ పార్టీ రీడర్ చే కాలేవని అది గుర్తు పెట్టుకోమని మనవిచేస్తున్నాను.

*** Expunged as ordered by the Chair.

మిస్టర్ స్పీకర్:- నో. ది మాటర్ ఈజ్ టు బి లెఫ్ట్. ఈ ఎలిగెన్స్ ఎలా ఉన్నాయంటే ఇంకా ఎక్కువ మంది మాట్లాడేదానికి సిద్ధపడుతున్నారు.

శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి:- అధ్యక్షా, మీరు ఏదీ రికార్డులలోకి పోతుందో, ఏదీ రికార్డులలోకి పోదో చెప్పండి. మీరు చెబుతున్నారు. రికార్డులలోకి వచ్చేది అంతా వస్తున్నది. అందువేత ఆయన మాట్లాడిన విషయాలపైన రూలింగు ఇవ్వండి. లేకపోతే మాకు చెప్పడానికి అవకాశం ఇవ్వండి. మేమూ జవాబు చెప్పగలము.

మిస్టర్ స్పీకర్:- మీరు అంత సమర్థవంతులే. సమాధానాలు ఇవ్వగలరు.

శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి:- సర్ నేను అడిగిన దానికి చెప్పండి. లేకపోతే మాకు అవకాశం ఇవ్వండి.

మిస్టర్ స్పీకర్:- సమరసింహారెడ్డి అటు నుంచే లేడరవుతారా, ఇటు నుంచే లేడరవుతారా అన్న సబ్జెక్టులలోకి పోవడం లేదు. నేను ఏదీ రికార్డులోకి పోనివ్వడం లేదు. మీరు అనవసరంగా ప్రజా సమస్యలను విడిచి పెట్టి మాట్లాడుతున్నారు కాబట్టి గట్టిగా రాయమన్నాను.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- అదీ కాదు సర్. మీరు సమరసింహారెడ్డిగారి స్పీచ్ చూడండి. తరువాత రూలింగు ఇవ్వండి. రెండిటిలో ఏదీ పోవాలో, ఏదీ పోకూడదో మీరు డెసిజన్ తీసుకోండి. ఆయన కూడా చాలా అబ్జెక్షనలు చేశారు. వాడారు. రెండూ చూసి డెసిజన్ తీసుకోవాలి. మాకు ఉండేది ఒకే ఒక టీడర్, దటిక్ ఎన్.టి. రామారావు అని మనవిచేస్తున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్:- పాయింట్స్ ఆర్డర్ మీద మెయిన్ ఆపోజిషన్ లేడర్ల బేసి దాని మీద లేడర్లు, మీరు అంతా డిస్కస్ చేశారు. లెజిమ్ స్టాండ్ ఇట్, చదివిన తరువాత రూలింగు ఏమీ ఇవ్వాలన్నది చూసి చెప్పాను. ఇటిక్ రిజర్వ్డ్. దానిని స్టాండ్ చేయనివ్వండి. Not it is Tea break for ten minutes.

(The House then adjourned at 12.49 p.m.)

సభ తిరిగి మధ్యాహ్నం గం. 1.26 నిమిషములకు సమావేశమయినది.

(సభాపతి అధ్యక్ష స్థానంలో ఉన్నారు)

సభా కార్యక్రమము

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- అధ్యక్షా, కనేసం మా పంక చూడండి. అంత కోపమయితే ఎట్లా?

మిస్టర్ స్పీకర్:- పుస్తకం ఇంకా పెట్టలేదు. కోపమేమిటి?

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- అంత కోసం ఉండరాదు.

మిస్టర్ స్పీకర్:- కోపం ఉంటుందని మేకం దరికీ తెలుసు. Thank you very much and atleast you have drawn my attention in a fair way.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- మేము ఎప్పుడూ ఫెయిర్గానే ఉంటాము. మమ్మల్ని ప్రొవోక్ చేస్తేనే స్పందిస్తాము.

మిస్టర్ స్పీకర్:- బిల్స్ ఇంట్రడక్షన్ ఉంది. అది కానివ్వండి.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- అవి తరువాత తీసుకుందాము, అధ్యక్షా, నమరికి under Rule 64, We have given an Adjournment Motion Notice for continuing Sri M.V. Mysora Reddy as Minister in the Cabinet in the light of the recent strictures of Andhra Pradesh High Court on the Writ Petition filed by Mrs. P. Lakshmiddevamma and .....

శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి:- పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ సర్.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- ఇది బాగా సేదు. ప్రతిసారీ నేను లేచినప్పుడలా, ఆయన ప్రొవోక్ చేయడమేమిటి?

శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి:- నేను పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ రైజ్ చేస్తున్నాను. విద్యాధరరావుతో నాకు ఎంత స్నేహితమో తెలియదా? నేను ప్రొవోక్ చేస్తానా? Sir, as it is you have your privilege to raise any subject. Similarly I have also got my privilege, to raise my point or order. అడ్జర్మెంట్ మోషన్ గురించి చెబుతుంటే, ఓపెన్ సబ్జెక్టులు నాన్ కాంట్రబ్యూటింగ్ ఇష్యూస్, కాదా అంటే ఇంకో విధంగా వోతుంది. For the issues which is under subjudice - for the issues which is not subjudice - and when similar circumstances arise before the Parliament - they have given a ruling that when an issue on the sub-judice is raised it should not be allowed to be raised by the floor of the House, even by an adjournment Motion. సైనిఫికగా రూలింగ్ ఇచ్చారు. Sir, I am quoting from KAUL & SHAKDHAR.

Mr. Speaker:- From which page you are quoting please?

Sri D.K. Samara Simha Reddy:- Sir, I am quoting from page No. 911 - 3rd Edition. May I read the relevant sentence Sir?

"Adjournment Motion, though admitted, cannot be proceeded with at the appointed hour, if, by that time, the subject matter thereof has become sub-judice."

This is the finding given by the Parliament. We must admit one point here. Right or wrong, there is a judgment given by the Single Judge. It has been appealed before the Division Bench. Before the Division Bench also, the matter has been argued and after hearing the arguments the matter is reserved for judgment. At this stage, will it be appropriate for this House to discuss such an issue? Will it not tantamount to prejudicing the issue pending before the Court? I would also like to refer to the last paragraph at page 914 of the same book:

"The rule of sub-judice has application only during the period when the matter is under active consideration of a court of law or a court martial."

This is also an issue under the active consideration of the court. It is pending judgment. At any moment judgment may come. Wait for the judgment. After the judgment, this House can definitely discuss the issue of the judgment.

(Interruptions)

This is a matter awaiting judgment in exercise of the powers conferred under Art. 226 of the Constitution and governed by the Civil Procedure. In Civil suits, from the time issues are framed till the judgment is reserved, the issue is sub-judice My submission is .....

(Interruptions)

శ్రీ వి. జగపతిరావు:- అధ్యక్షా, ఈ వాక్ష్ ఒకటిన్నర గంటల వరకు మాత్రమే ప్యానెల్ కావాలి. డియాండ్ 1.30 నడవడానికి వర్మిషన్ ఎండా? ఆ విషయాన్ని తమరి దృష్టికి తీసుకొనివస్తున్నాను.

Mr. Speaker:- As per the usage, I have given it.

Sri D.K. Samarasimha Reddy:- I have submitted the precedents and procedures and also the propriety. Will it be proper for this House, in such a situation to take up this issue? I request the Hon'ble Speaker to give a ruling.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- అన్ వోజ్ అటెన్షన్ మేము చెప్పింది వినకుండా ఎలా? మేము చెప్పింది విన్నాక రూలింగ్ ఇవ్వండి. అంతగానీ వినకుండా రూలింగ్ ఏమిటి? ఆయన అంకా ఓన్ స్పెషియల్ సబ్-జుడిస్ అంటూ ఇంటర్ప్రెట్ చేస్తున్నారు.

Sri D.K. Samarasimha Reddy:- It should not be proceeded with.

Sri K. Vidyadhara Rao:- It is sub-judice: It is how he interprets. But, here is a judgment which has not been stayed.

Sri D.K. Samarasimha Reddy:- This is an issue where it requires a ruling in limini.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:- అధ్యక్షా, సమరసింహారెడ్డిగారు లాయరు. కౌల్ అండ్ షక్కర్ మేద వారి అర్గ్యుమెంట్స్ వారు చేశారు. కానీ నాకు తెలిసినంతవరకు జడ్జిమెంట్లో ఎంతవరకు అప్పీలు చేయబడదో అంతవరకు ఆ జడ్జిమెంట్ గురించి జనం అనుకోవడానికి అస్కారం ఉంది. ప్యజిస్ట్ కి జడ్జిమెంట్ వచ్చేసింది. వచ్చినటువంటి జడ్జిమెంట్, ఎంతవరకు స్టే చేయబడదో, దానిని చర్చించకూడదని తెప్పడంలో నాకు అర్థం కనపడటం లేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్:- వారు చెప్పింది వేరే.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:- కాదు సార్. వాళ్లు చెప్పుతున్నది - అప్పీలు చేశారు కాబట్టి సబ్-జుడిస్ అంటున్నారు. కానీ ఇక్కడ జడ్జిమెంట్ వచ్చేసింది. ఆ జడ్జిమెంట్ ఎంతవరకు స్టే చేయబడలేదో అంతవరకు చెప్పుకోవడానికి అవకాశం ఉంటుంది కాబట్టి నా అభిప్రాయం, కాదంటే తమరు కాస్త వివరించండి.

Mr. Speaker:- As per our understanding yesterday, we wanted to take up this..... ఇప్పుడు సమరసింహారెడ్డిగారు చెప్పింది ఏమిటంటే కోర్టులో జడ్జిమెంట్ రిజర్వు అయిన దాని మీద డిస్ కస్ చేస్తే, అక్కడ వేకాన్ అవుతుందనే భావన చెప్పారు. రెండవది వారు ఏమీ చెప్పబోతున్నారో వీని, ఆ మ్యాటర్ సబ్-జుడిస్? కాదా తెలిసికొని,

(Sri A. Dharma Rao rose to speak)

You can tell as to how the matter is sub-judice. As far as my knowledge goes.....

(Interruptions)

శ్రీ ఎ. ధర్మారావు.- తమరి అభిప్రాయంతో ఏకీభవించిన అభ్యర్థన. కానీ పీఠాల్లో ఒక రెక్లమెంట్ సర్కిల్ మేనేజర్ ఉంది. ఇది ఏదో పబ్లిక్ ఇష్యూ, కానీ హాజీ ముందు రేయట్ చేయడం, దానికి సంబంధించినది కోర్టులో ఉండటం కాదు; కోర్టు జడ్జిమెంట్ ను ఆధారం చేసుకొనే వారు ఈ ఇష్యూ రేయట్ చేశారు. The very issue raised is out of the judgment of a Court. The very same judgment is under the very active consideration of the Division Bench. Yesterday it was heard by the two Judges and today or tomorrow, or in a few days, we may get the judgment of the Division Bench. Therefore, it is sub-judice and is under very active consideration. It is a subject matter raised out of a judgment. It is a peculiarity and it cannot be entertained. If it is an issue not connected with the judicial matter, it is different. But, here the very subject itself has cropped out of a judgment of a court and that judgment is under the consideration of the Division Bench. It is also heard and pronouncement of the judgement is awaited. At this stage, it cannot be discussed here. It will certainly effect the judicial mind. It will prejudice and adversely effect the court.

Sri D.K. Samarasimha Reddy:- When we see the subject, he has to make any submission before this House on the basis of the judgment delivered by the Single Judge. సింగిల్ జడ్జి ఇచ్చిన జడ్జి మెంట్ ను రిఫర్ చేయకుండా, వారు నేనే ఏదీ మాట్లాడినా అది నేనే సంగతేమో కానీ, According to the precedents what we have, he cannot even refer to that document, i.e., the judgment of the Single Judge, in this House in his speech. That is the very subject matter. He cannot refer to that document. This is the decision given by the Hon'ble Speaker of Lok Sabha. Those are the precedents. అందుకే నేను తమరి దృష్టికి ముందుగానే తీసుకొనివచ్చి చెప్పుకున్నాను. గౌరవసభ్యులు జడ్జిమెంట్ ను రిఫర్ చేయకుండా, వెండింగ్ లో ఉన్న జడ్జిమెంట్ ను రిఫర్ చేయకుండా ఎటువంటి ప్రస్తావన తెచ్చినా మాకు ఎలాంటి అభ్యంతరం లేదు.

Mr. Speaker:- Now the matter is very clear for you also. When it is sub-judice and it is under appeal కాబట్టి దాని గురించి

మాట్లాడకుండా, వేరే ఏమైనా మాట్లాడండి. so that it may not effect the judgment.

Sri K. Vidyadhara Rao:- There is an interpretation for sub-judice. It will not attract the sub-judice also.

Sri D.K. Samarasimha Reddy:- It would effect the sub-judice principle.

Sri K. Vidyadhara Rao:- Sir, I would like to put it as to why the Adjournment Motion should be admitted. First of all, I would like to submit this before the House and after admission, I will come to the subject matter. The judgment was delivered by the Single Judge on 18.11.1993. 18-11-1993న సింగిల్ జడ్జి జడ్జిమెంట్ ఇచ్చారు. నెల రోజులు దాటే పోయింది; The Government and my friend Mr. Mysooru Reddy have appealed, but stay was not granted. The Government is bound to implement the judgment. In the judgment it is very clearly stated that within one month from the date of judgment the investigation should be entrusted to any other agency on which the Government does not have control అని స్పష్టంగా చెప్పడం జరిగింది. Under Art.226 this Court is empowered to give such a judgment అని స్పష్టంగా చెప్పడం జరిగింది; అధ్యక్షా, మీకు నెల రోజుల టైమ్ ఇచ్చారు. అది 17-12-1993లో అయిపోయింది; 30 రోజులు అయిపోయిన తరువాత కూడ మీరు ఇంప్లీమెంట్ చేయలేదు; అంటే - మీ పార్టీకి ప్రజాస్వామ్యం మీద విశ్వాసం లేకపోయినా, కనీసం జ్యుడిషియరీ వ్యవస్థ మీద అయినా విశ్వాసం లేదా అండీ? You are liable for contempt of court. I level the charge of contempt of court on this Government. This Government cannot continue even for a second. They have to resign because they have disobeyed the court. Within one month, the investigation should be entrusted to some other agency, which ever the Government may decide, but not under the direct control of the Government అని అంటే, వారు కనీసం దాన్ని గురించే పట్టించుకోలేదు. నేను ఎందుకు ఈ నోటీసు ఇచ్చానో మనవిచేస్తాను. ఈవేళ మీరు సేవర్లో స్పష్టంగా చూశారు. The Hon'ble Minister himself has appealed to quash the strictures passed by the single Judge against him. ఆయన అవేలు వేశాడు; దాని మీద స్టేయివ్వలేదు; ఈ మంత్రిగారికి గానీ, ముఖ్యమంత్రిగారికిగానీ కోర్టు మీద విశ్వాసం వుంటే సైతిక బాధ్యత వుంటే ఎప్పుడైతే స్వీకృతులు పాసే అయినాయో ఆ రోజే రిజైన్ చేసి ఈ మెంబరాండిగారి పరిపాలన సాగనివ్వకుండా వేసి, బెంచి అవేలును అప్పాయింట్ చేసిన రోజు

తిరిగి ఇండక్ట్ చేయమనండి. There are clear strictures. As long as this Minister is there, it is not possible to conduct the enquiry in an impartial way అని స్పష్టంగా చెప్పారు. the apprehension of the petitioner is well taken అని స్పష్టంగా చెప్పారు. అటువంటి పరిస్థితులలో ఈవేళ అడ్డర్నమెంటు మోషను అనుమతించకపోతే ఏ విధంగా న్యాయం జరుగుతుంది? నెల రోజులు అయిపోయినా కూడా యంతవరకు జడ్జిమెంటు ఇంప్లీమెంటు చేయలేదు. జడ్జిమెంటు ఇంప్లీమెంటు చేయకపోగా Still the Minister is influencing. Three of the important accused are not arrested even today. I have information that they are in Hyderabad and I have information they have contacted Mr. Myscoora Reddy today. దానికి కారణం మంత్రిగారి ఇన్ఫ్ల్యుయెన్సు. అటువంటి పరిస్థితులలో వారినీ కొనసాగిస్తే న్యాయం ఎలా చేస్తారు. ఈవేళ టెక్నికాలిటీ వాయింటు మీస ఫెల్టరు తీసుకుని దీనిని ఎడ్జిట్ చేయడానికి వేలులేదన్నారు. ఎందుకంటే యిది 'నబ్జిజుడిస్' అన్నారు. ఇప్పుడే మీశులు 'కౌల్ అండ్ షక్కర్' చదివారు. But, today, the judgment is absolute and there is no stay. We are asking for implementation of the judgment because he has clearly stated that within 30 days it should be implemented. I humbly request you to allow me to go ahead with the Adjournment Motion.

Mr. Speaker:- It is an academic discussion also. జడ్జిమెంటుకు ముందు ఆర్గ్యుమెంటులో వుంది. సింగిల్ బెంచ్ యిప్పిన దాని మీద ఏదీ రాబేదనుకుంటే, నబ్జిజుడిస్ కాదనుకుంటే మాట్లాడనిమ్మంటున్నారు. కానీ జడ్జిమెంటు రీజర్వు చేశారు.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- ఈ రోజు నుంచి నెల రోజులలో అమలు చేయాలని వుంది; నెల రోజులు అయిపోయింది.

మిస్టర్ స్పీకర్:- ఎప్పుడు ఫైల్ చేశారు? Is the judgment reserved?

Sri K. Vidyadhara Rao:- With your permission, I will read out only that para so that the Hon'ble Speaker may be enlightened of the fact as to what is there in the judgment.

(Interruptions)

From the date of pronouncement of the judgment 30 రోజులు అయిపోయాయి. గవర్నమెంటు అమలు చేయలేదు. అది నేరం కాదా? ఇది కోర్టు ధిక్కారం కాదా? స్టే వస్టే మేరు అమలు చేయకపోయినా అర్థం వుంది. Is it not contempt of court?

Sri A. Dharmarao:- I will satisfy the Hon'ble Member. It is no doubt correct that there is a direction in the judgment that it should be implemented within one month from the date of the judgment and that expires on 18th. But, very much earlier than 18th, the parties have approached the Division Bench and it is under consideration of the Division Bench. When the Division Bench is seized of the matter, the question of contempt does not arise.

Sri K. Vidyadhara Rao:- Though the Division Bench is aware of the judgment given by the Single Judge, that it has to be implemented within one month, they have not given the stay. వాళ్లకు తెలిసినా కూడా స్టే యివ్వలేదు. సింగిల్ బెంచ్‌లో ఈ క్లాజు వుందని, 30 రోజుల లోపు అమలు చేయాలనే క్లాజు వుందని తెలిసినా స్టే యివ్వలేదు. ఆ వాయింటుని కన్సిడర్ చేయాలి.

మిస్టర్ స్పీకర్:- జడ్జిమెంటు రిజర్వు చేశారు, దేవు అది అనుకూలంగా రావచ్చు కదా?

Sri K. Vidyadhara Rao:- Though the Division Bench is very much aware on appeal as to what are the orders of the Single Judge that the Government should implement within 30 days, they have not stayed the order. The intention of the, the mind of the, Division Bench has to be taken here.

Sri A. Dharma Rao:- Much less rejected.

Sri K. Vidyadhara Rao:- They have not stayed the operation.

మిస్టర్ స్పీకర్:- అవేల్ ఎప్పుడైంది? అవేల్ అయినాక జడ్జిమెంటు రిజర్వు అయితే అది సబ్జుడిస్ కాదా? ఆ విషయం మీద నెప్పండి; సబ్జుడిస్ అవునా కాదా అన్నదాని మీద చూస్తాను.

Sri K. Vidyadhara Rao:- The Division Bench is aware. The A.G. has appeared on behalf of the Government. Private Advocate Yellareddy has appeared on behalf of Mr. Mysocora Reddy in the appeal. They have not stayed.

Sri A. Dharama Rao:- They heard only yesterday.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- స్టే ఎప్పుడైతే యివ్వబోవో నెల రోజులలో చాసిని అమలు చేయాలన్న బాధ్యత వుందా లేదా? Does it not tantamount of contempt of court?

శ్రీ ఎ. ధర్మారావు:- నెల రోజులు కాకముందే డివిజను బెంచీని అప్రోచ్ కావడం జరిగింది. స్టేపిటిషను పెట్టడం జరిగింది.

మిస్టర్డ్ స్పీకర్:- మీరు రిక్వెస్టు చేసిన మీదట అది సబ్జిజుడిస్ కారని మీరు చూపుతామని అంటే మాట్లాడటానికి సమయం యిచ్చాను.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- 30 రోజుల లోపు జడ్జిమెంటు అమలు చేయమన్నారు. మీరు బెంచీకి అవేలు చేశారు, స్టే అడిగారు; గవర్నమెంటు తరపున అడ్వకేట్ జనరల్ హాజరయ్యారు; మైసూరారెడ్డిగారి తరపున ఎల్లారెడ్డిగారు హాజరయ్యారు. వాళ్లు వాదనలు వీన్నారు; అయినా స్టే యివ్వబోదు. అంటే అర్థం ఏమిటి? అమలు చేయాలని 33 రోజులు అయింది; అంటే ఈ ప్రభుత్వానికి ప్రజాస్వామ్యం మీద విశ్వాసం లేదు; శాసనసభకు యిచ్చిన కమిటీమెంటు అమలు చేయాలన్న ఉద్దేశం లేదు.

శ్రీ ఎ. ధర్మారావు:- ఆరుమెంటులు జరిగేక వ్యతిరేకంగా ఆర్డర్లు పాస్ చేయబోదు. ఫెవర్డిబుల్ గా ఆర్డర్లు వస్తాయని ఆశిస్తున్నాం.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- అంటే మెట్టికాయలు మొడికే గాని అర్థం కాదా? స్టే యివ్వబోదంటే అర్థం ఏమిటి? అమలు చేయమని కాదా?

Sri A. Dharama Rao:- We have approached the higher authority and the higher authority is seized of the matter.

Sri D.K. Samarasimha Reddy:- There are two things in any judgment - one is obiter dicta and the other is ratio dicidendi. Whatever is the obiter dicta, it may not be relevant. Still, for expunging those remarks, though they are obiter dicta, the aggrieved parties can go in appeal. That is the method. The point to be decided in appeal is whether those remarks are obiter dicta or ratio dicidendi. The case is in appeal. There are two points - the strike of the advocates and the counsel appearing on behalf of the other side took adjournment twice. If the Bench would have thought fit, they

would have dismissed. They have now reserved the appeal for judgment. Now, they want to place reliance on the very judgment which is reserved for judgment on appeal. You cannot refer to any of the issues mentioned in the judgment as it is impugned before the Division Bench. That cannot be discussed. That is the very reason why I submitted to the Hon'ble Speaker. 'కౌన్సిల్ ఆఫ్ షక్టర్' నుంచి కూడా మాని చెప్పాను. ఏదైనా అపీలు పెండింగులో వుంటే, జడ్జిమెంటు కొరకు రిజర్వు అయి వుంటే, ఏ డాక్యుమెంటు మీద రిలయన్సు ప్లే చేస్తున్నారో ఆ డాక్యుమెంటునుంచి ఎలాంటి మేజరూ కూడా 'కోట్' చేయడానికి వీలులేదు. అది ప్రిసిడింటు. 'స్టేట్' సమస్య కాదు. అది జడ్జిమెంటు పెండింగు వున్నది. ఉదాహరణకు రామారావుగారి కేసు వుంది. ఆ కేసులో ఏడు ఛార్జీల మీద 'గిల్టీ' అని ప్రెసిడింట్ గా ఫైండింగు యిచ్చింది. సుప్రీం కోర్టుకు పోయారు. సుప్రీం కోర్టు స్టే యివ్వలేదు. ఈయన రాజీనామా చేశాడా? బైటకు పోయాడా? పోలేదు. బైటనుంచి ప్రజల తీర్పు యివ్వాలని గొంతుకెత్తి యింటి మీద కూర్చున్నాడే. ప్రజలు తీర్పు ఇవ్వాలి నాకు అని అన్నారు. ఈ రోజు వేళ్లు కోర్టు తీర్పు అంటున్నారు. సుప్రీంకోర్టు తీర్పు ఉంది. రెండు రోజులు ఆగండి అంటే, అంత ఓపిక లేకపోతే ఎట్లా? పార్లమెంటులో సంప్రదాయాలను గాఢీకి వదిలితే ఎట్లా? ఈ విషయంలో మీరు ఒక రూలింగ్ ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను.

50

మిస్టర్ స్పీకర్:- సబ్జుడిస్లో వుంది. రెండు రోజులలో మాకు సమాధానం వస్తుంది అని అంటున్నారు. వాళ్లు చెప్పవలసిన మ్యాటర్ చెప్పనివ్వండి. whether it is subjudice or not అనే దానికి వాళ్లు మాట్లాడారు. మీరు చెప్పారు. మీరు అన్న మాటకు వాళ్లను అడిగాను.

శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి:- తప్పకుండా వివరాలు తీసుకొని, విషయాలు పార్లమెంటులో పోనీజర్ ప్రకారం, ప్రిసిడింట్ ప్రకారం డాక్యుమెంట్స్ బెస్ట్. వారి విషయంలో The judgment of the Single Judge cannot be referred.

శ్రీ ఎ. ధర్మారావు:- జడ్జిమెంట్ మారిపోయిందన లేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్:- జడ్జిమెంట్ సబ్జుడిస్ మ్యాటర్ అనేది కాదు. కోర్టు జడ్జిమెంటు ఇక్కడ పదవమని చెప్పలేదు.

శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి:- ఒక్క నెలలో రిఫర్ చేశారు అంటే - it is referring to the judgment, which is sub judice.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- కోర్టు నుండి ఇక్కడకు రాలేదు. ఇక్కడినుండే కోర్టుకు వెళ్లండి. ఇది ప్రజాకోర్టు కదా. ఇక్కడ చాలా చర్చ జరిగింది. శివారెడ్డి మర్రుద్దీ కేసు

మే డ్విరెక్షన్స్ ఇంప్లిమెంట్ చేయకపోవడం వలన ఇన్వార్టీస్ అయింది. ఇప్పుడు సబ్ జుడ్జ్ కదా. చాలా విషయాలలో కోర్టులలో పెండింగ్ వున్న విషయాలు వచ్చినభలలో వర్పించడం జరిగింది. whether in the Parliament or in the various Legislative Assemblies and here also several things were discussed. బాబర్ మనీదు వంటి సంఘటనలలో కోర్టు డ్విరెక్షన్ వేరేగా వుంటే హౌస్ లో డిస్కస్ చేశాము WE discussed depending upon the seriousness of the situation. మన హౌస్ లో మెంబర్ గా వున్నారు అయిన. అయిన భార్య హోం మినిస్టర్ కరెస్పాండి అన్నారు కాబట్టి జడ్జిమెంట్ వచ్చింది. అది సబ్ జుడ్జ్ అనడానికి మరి ఇక్కడెమో రిజర్వ్డ్ అంటున్నారు. ఈ లోపున వారు జడ్జిమెంట్ వచ్చే వరకు వారు రిజియన్ చేయవచ్చు. Unless the judgment of the single Judge is stayed or amended or quashed it is valid.

మిస్టర్ స్పీకర్:- జడ్జిమెంట్, రిజర్వుడ్ అన్నా, జడ్జిమెంట్ వచ్చే వరకు చర్చలు వచ్చు అంటున్నారు గాని ఇంప్లిమెంట్ షన్ గురించి కాదు.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- సో కావాలని అడిగితే రిజెక్ట్ చేశారు.

Sri A. Dharma Rao:- That is reserved now. Yesterday, orders on the suspense petition are reserved. We do not know when it will come.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- సో కోసం రిజర్వ్డ్ అవసరం లేదు.

శ్రీ ఎ. ధర్మారావు:- నిన్ననే సస్పెన్షన్ కోసం అప్లీ పెట్టింది. అయితే ఆర్డర్స్ రడీగా వున్నాయి. రేవో ఎలుండో జడ్జిమెంట్ రావచ్చు.

Sri P. Nageswara Rao:- That is to say that they do not intend to give stay order today or tomorrow. Because it is reserved it is valid and until and unless it is amended it is valid.

Sri D.K. Samarasimha Reddy:- Sir, I may be pardoned for the interruption. Nageswara Rao garu, you cannot rule out the possibility. Before the Division Bench there is a writ appeal pending for admission. There is a Miscellaneous Writ Petition asking for stay. As you said, automatically, it will be filed. Now, the Judges have reserved it for judgement. It does not preclude the Judges to reject the stay as well as the writ appeal also. It does not preclude. Pending the writ

appeal also what the Judges will do? They know that parties will go by way of an appeal to the Supreme Court or anywhere. Any party will not leave the issue. That is the very reason why the Judges also did. It is an eventuality. They may admit the writ appeal and pass a rescind order on the stay application granting the stay. Let us await. Cannot you wait for two days or three days?

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- మాకు ఆగడానికి అభ్యంతరం లేదు. మాకు అంత అందోళన కూడా లేదు. మేము ఇప్పుడు సలహా ఇచ్చాము; జడ్జిమెంట్, కోర్టు లేకుండా మోడల్ బిల్లులతో మేద సలహా ఇచ్చాము. ఇప్పుడు కూడా సలహా ఇస్తున్నాము. రెండు రోజులలో మేకు వచ్చే లాభం అర్థం కావడం లేదు. On the other hand, he can come with flying colours. You can induct him again if you got confidence in him. రిజర్వ్ చేశారు కదా.

మిస్టర్ స్పీకర్:- మ్యాటర్ సబ్ జుడిస్ కదా;

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- దేశంలో ఇటువంటి సంఘటనలలో చాలా ప్రిసింక్టివ్ వున్నాయి. ఇందులో తప్పులేదు. It can be discussed. There is nothing wrong in it.

శ్రీ బి. వెంకటేశ్వరరావు:- అధ్యక్షా, నా సహచర మిత్రులు నాగేశ్వరరావుగారు చెప్పారు స్పష్టంగా; కోర్టు తీర్పుకు నెలరోజులు గడువు పెట్టారు. కొన్నివేల మంది వ్యక్తులు హాజరయిన బోధ, అంతమంది సమక్షంలో మర్రర్ ఫ్రేండ్ అండ్, ఏ వ్యక్తి అయితే రక్షణ కోరారో, సపోర్ట్ లేకుండా జరిగి వుండదు అని తీర్పు ఇచ్చిన తరువాత అయినా - పోస్టాపోజ్టో ఫేర్ అనేది కాదు; నైతికబాధ్యత వహించి రాజీనామా చేయవలసి ఉంది. ఆ తీర్పు అమలుజరగనందున, నా విజ్ఞప్తి ఏమిటంటే, సబ్ జుడిస్ కాదని నా అభిప్రాయం. రాజీనామా ఇవ్వమనండి. కోర్టు తీర్పు వచ్చిన తరువాత రాజబాటనే రావచ్చును; దానివలన నష్టం లేదు; ఇది సరైన చర్య అని నేను అభిప్రాయపడుతున్నాను.

Sri P. Ashoka Gajapathi Raju:- Mr. Speaker, Sir, one submission.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- మేము ఆనాడు ఖూడా చెప్పాము. కావాలంటే వెనుకటి సేషన్ల చూడండి; మాకున్న స్థాయిని బట్టి. Unfortunately, I cannot comment like that. It is left to you. People outside are observing. I do not want to comment. ఎవరికయినా చెబుతాము. ఇందులో భయపడే పుస్తకం లేదు. సలహా ఇస్తున్నాము. పాటిస్తే పాటించండి లేకపోతే లేదు. ప్రజలు చూస్తున్నారు; మేకో చెప్పించుకొనే అవసరం మాకు లేదు.

Sri P. Ashoka Gajapathi Raju:- There are two here. Even the Courts have given decisions some fixing limit and some not fixing the time limit. There has a decision come out already. The High Court, under Art. have directed the Government to entrust the investment an independent agency not under the control of the C and fix a time limit. The time limit has to be actually implemented. The Government is sworn by the Constitution it has to implement the directives of the Court. It is an important thing. In all cases the directions of the Court must be implemented by the Government.

The second aspect is about the strictures yet to come to that. Even if you take the preceeding House, so many things have been discussed in which where cases were filed. Facts were discussed in a number of the cases. If people confine to the facts alone and not go beyond them it is always acceptable. Even, here also discussing facts should not be avoided under any guise. Otherwise, we will not be doing justice to rule of law, particularly, under the Constitution of India. That is why, my submission to you is allow this discussion. In the discussion if any Member deviates, you always have the power to haul him up and you can do that. You can expunge and in fact, you have been expunging so many things. You can make use of those powers and I need not tell you about that. But, please kindly allow discussion on facts. This is my submission to you.

Mr. Speaker:- Not necessary. You have left it to me.

Sri K. Rosaiah:- Sir, if you are satisfied to give a ruling నాకు ఏమీ అభ్యంతరం లేదు. లేదా ఇంకా మాట్లాడడానికి అవకాశం ఇప్పే పరిస్థితి ఉంటే, నేను ఒక రెండు మాటలు నేబుతాను.

Sri K. Vidyadhara Rao:- The Petition before the Division Bench i.e., the Two Judges Bench is to expunge the strictures passed on Sri Mysora Reddy by the Single Judge. We are not going to discuss here whether to expunge or not to expunge.

మేము ఆ టెక్నికాలిటీలోకి కానీ, ఫ్యాక్ట్స్ లోకి కానీ, ఎందుకు ఎక్స్ పండ్ వేయకూడదనీ చెప్పడానికి కానీ వెళ్లదలచుకోలేదు. ఎందుకు ఎక్స్ పండ్ వేయకూడదో సబితో అది సబ్-జుడిస్ అవుతుంది. Because that is a matter before the appellate court.

(Interruptions)

The appeal before the Division Bench which is filed by Sri Mysooru Reddy is to expunge the strictures passed by the Single Judge. We are not going to discuss here whether to expunge or not to expunge. I am not going into the merits. My only intention is to attract the attention of the House to implement what has been observed. అంతే కానీ, టెక్నికాలిటీలోకి, సబ్ జుడ్జ్ మేటర్ లోకి పోదలచుకోలేదు. అనేక సార్లు ఈ హాజ్ లో కోర్టులో అప్పీల్ ఉన్నా కానీ, కోర్టులో ఉన్న మేటర్ మీద డిస్కస్ చేయకుండా సాక్యాలిట్ డిస్కస్ చేసిన సందర్భాలు చాలా ఉన్నాయి. మీరు ఇక్కడ ఉన్నప్పుడు డిస్కస్ చేశారు, అక్కడ ఉన్నప్పుడు కూడా డిస్కస్ చేశారు. Without going into the facts or why the strictures should be expunged or not be expunged. Please allow my adjournment motion.

శ్రీ ఎ. ధర్మారావు:- అధ్యక్షా, తమ అనుమతితో ఒక సబ్ మిషన్. వీధ్యధరరావుగారు చెప్పిన దాంట్లో, ఎక్స్ పండ్ వేయమన్నాదాని మీద అప్పీల్, స్టే విటిషన్ ఉన్నాయి, ఇంక మిగతాది ఏమీ లేదు ఇంప్లిమెంటేషన్ కోసం అంజున్నారు. ఇంప్లిమెంటేషన్ పోర్షన్ అనే దాని మీద సస్పెన్షన్ బిటిషన్ ఉంది. That was also heard yesterday inspite of the reluctance of the other side advocate. Hearing is completed. Admission is reserved. With regard to the suspension petition regarding entrusting the matter to some other agency within one month it was not only approached within one month before the Division Bench. There is also another inconvenient portion. దాంట్లో - some other agency which is not under the control of the State Government. అన్నారు. సి.బి.ఐ.కు అప్ప గింఘమని రిజ్ విటిషన్ చేశారు. సి.బి.ఐ.కు అప్పగించడానికి కోర్టు ఆర్డరు లేదు, డైరెక్షన్లు లేదు, సమ్ అదర్ ఏజన్సీ అన్నారు. అంట్ కర్నాటక ఏజన్సీయా, తమిలనాడు ఏజన్సీయా అనేది స్పష్టంగా లేదు. Which agency? Whether Tamil Nadu agency or Karnataka agency? We do not know. Clarity is not there. That is why, the appellate Court is approached and the matter is seized of the appellate Court. They will clarify. They will decide and we will act according to the appellate Court's order. ఈ కామెంటరీలోకి, సబ్-జుడిస్ లోకి పోకుండా చాలా సింపుల్ గా మన

రూల్స్ లోనే ఉంది. రూల్ నెం. 65 లో The motion shall not deal with any matter which is under adjudication by a Court of Law. It is very much under adjudication. The judgment is reserved. This squarely falls under the definition 'Sub judice'.

శ్రీ సిపాద్. విద్యాసాగరరావు:- అధ్యక్షా, ఈ చర్చ చాలా సేవడి నుంచి జరుగుతోంది; మీరు ఆ భారం మోసేటటువంటి పరిస్థితి వస్తోంది. మీరు రూలింగ్ ఇస్తారు ఆ సె ఆధిపత్యం చెప్పారు. అరి ఇంకా సబ్-జుడిస్ అవుతుంది. ఎందుకంటే ఈ చర్చ జరుగుతున్నంతసేపు కూడా గౌరవనీయులైన మంత్రివర్గులు శ్రీ ధర్మాదాజ్ గారు కానీ, శ్రీ నమర సింహారెడ్డిగారు కానీ మా మంత్రిగారు డాక్టర్ మైసూరారెడ్డిగారు వారపాటు ప్రయత్నించి, రాజీనామా చేసి ప్యూర్ కి లేవని ఒక్క మాట కూడా చెప్పడం లేదు. వారు ఒప్పుకుంటున్నాడు; కానీ, "మేము ఏమీ చేస్తాము? బెంచ్ డెసిజన్ కోసం ఎదురు చూస్తాము. బాబు వొమ్మంటే పోతాము, లేకుంటే ఉంటాము" అనే పరిస్థితిలో ఉంది. Now, there are two aspects in this.

Sri A. Dharma Rao:- We never admitted. We vehemently deny but we have to abide by the Court order ultimately. Though he is innocent we have to abide by the Court order.

శ్రీ సిపాద్. విద్యాసాగరరావు:- కోర్టు ఆర్డరు మీద ఎట్టేట్ చెయ్యమని, చివరకు సీక్రెటరీని;

మిస్టర్ స్పీకర్:- కోర్టు ఆర్డరు మీద అప్పీలును చొరే, వారు తప్ప చెప్పలేని చెప్పమంటే ఎట్లా?

Sri Ch. Vidyasagara Rao:- We may be prevented or the discussion may be a little sub judice. But, as far as the Government part is concerned it is not sub judice. You can take action. Investigation is completed and charge sheet is filed. అందులో యాక్షన్ తీసుకోవడాని ఏమీ లేదు. నైతికంగా బాధ్యత వహిస్తున్నారా? ఒక తోటి శాసనసభ్యుడు. చనిపోతే, చనిపోయే ముందు ఒక మరణ శాంగ్రూల్ లు ఇస్తా. దాని మీద ప్యాకోర్టు డైరెక్షన్ ఇస్తా. దాని మీద స్పందన లేదు. వెయిట్ చేద్దాము. రెండు రోజులు చూడండి, మూడు రోజులు చూడండి అనడం సరియైన పద్ధతి కాదు; నేను ఇన్వెస్టిగేషన్ లో భారీషేటు ఫైల్ చేయడం కూడా ఇరిగిర్డ్. అధ్యక్షా, నేను బేగన్ యాస్పెక్ట్ లోకి పోదలనుకోలేదు; ప్రభుత్వపరంగా ఒక స్టేట్ మెంట్ ఇవ్వమని కోరుకుంటున్నాను. ఎప్పుడైతే ఒక అబ్జర్వేషన్ చేసిందో, దాని మీద ఏ విధంగా మీరు స్పందిస్తారు? స్పందింప దానికి సబ్-జుడిస్ ఏమీ ఉండదు. తరెడుకు ఆటోకాటు ఏమీ లేదు. మీరు స్పందించి, ఒక నిర్ణయాన్ని తెలియజేయండి. భారీషేటు ఫైల్ అయింది. భారీషేట్ ఫైల్ అయిన తరువాత

దానిని క్యాష్ చేయడానికి సెక్షన్ 482 క్రింద ప్లాకార్డులో పిటిషన్ వెయ్యడం, దానిని రద్దు చేయించడానికి ఏదో ప్రొసీజర్ ఉంది; బేకపోశే, మన మంత్రిగారు డాక్టర్ మైసూరా రెడ్డిగారు ఎక్స్ట్రాజ్డీ అనకుండా ఒక ప్రైవేటు కౌంటర్ ఫైల్ చేయవచ్చు. లీగల్ యాస్పెక్ట్ లోకి పోకుండా జడ్జిమెంట్ వచ్చినదాని మీద మీరు నైతికంగా ఏ విధంగా బాధ్యత వహిస్తున్నారు? ప్రభుత్వపరంగా ఒక స్టేట్ మెంట్ ఇవ్వండి. బేక సబ్-జుడిస్ కాని, ఇంక వేరే ఏదో లీగల్ మేటర్ తీసుకురావడం మంచిది కాదని భావిస్తున్నాను. మీరు కూడా రూలింగు ఇవ్వవలసిన అవసరం లేదు. ప్రశ్ని దానికి రూలింగు ఇవ్వనక్కరలేదు.

శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి:- అధ్యక్షా, విద్యాసాగరరావుగారు నా పేరు తీసి చెప్పారు.

మిస్టర్ స్పీకర్:- వారు ఏమీ అనలేదు, సమరసింహారెడ్డిగారు చెప్పారు అన్నారు. You have defended like anything.

Sri D.K. Samarasimha Reddy:- I do not go into the merits of the case. Scrupulously I abstain myself from going into the merits of the case because of the precedents that have been referred by me as per the Parliamentary practices. ఇప్పుడు దాంతో ఏమీ చెప్పారు అనేది, జడ్జిమెంట్ లో మెరిట్స్ లోపలికి పోవడమనేది డిఫరెంట్ యాస్పెక్ట్. Which we are not supposed to go. అటువంటప్పుడు, నేను గానీ, ధర్మారావుగారు కానీ, ఏమీ చెప్పలేదు, రాజీనామా చేసే అవసరం లేదు, తప్పు నెయ్యలేదు అని ఆయన చెప్పారు. Something is being attributed to us. It is not fair and it should not be allowed.

Mr. Speaker:- Right.

2.20 శ్రీ వి. జగపతిరావు:- ఈ సబ్జెక్ట్ మీద సబ్జ్యుడీస్ అవుతుండా కాదా అనే వరకూ మ. చర్చలకు పరిమితం చేశారని అనుకుంటాను, దానిని అసరా తీసుకొని జడ్జిమెంట్ కి సంబంధించిన కొన్ని విషయాల మీద ఇమాజినేషన్స్ గా చర్చ చేసుకుంటే అక్కడక్కడా కొద్దిగా సాధుతంగా చెబుతున్నారు. స్పీక్యర్స్ అంటున్నారు, అన్నీ కూడా వర్సనీగా ఎలా చేస్తే, వాటి విషయాలు కొంచెం మాట్లాడే అవకాశం కావాలి. These are wild allegations.. There are certain contradictions... Wild imaginations...

(Interruptions)

Please bear with me for a minute ... You are stretching your wildest imaginations.....

(Interruptions)

మీస్టర్ స్పీకర్:- ఇది అప్పీల్ కి పోయింది, అది అప్పీల్ కి పోవేదు అనే మాట అంటే జడ్జ్ మెంట్, దీనికి ఒప్పుకున్నారని చెప్పన్నాను.....

(అంతరాయం)

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- జడ్జ్ మెంట్ లో క్లియర్ గా ఉంది. Let him not use the word 'wild'.

(అంతరాయం)

Sri V. Jagapathi Rao:- Please try to understand me. What I am trying to say is that no person is allowed to stretch wildest imaginations against the judgment. No person in this House is allowed to pass a judgment over the judgment of the High Court. Here you are putting your own ideas into it. You are passing your judgment over the judgment. You are stretching your wildest imaginations to the judgment and passing order. My personal opinion is that the wisdom of the House demands that when a case is sub judice and when a case is pending, it is not prudent on the part of the House to discuss that matter because at the best that judgment was passed on some allegations. Certain contradictions are there; certain indiscrepancies are there. Therefore, every person has got right to represent over the judgment. Therefore, I personally hold the opinion that Hon'ble Speaker should exercise his judgment that the case is purely a sub judice one. Here your judgment is required, Sir. Thank you.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- ఇక్కడ రెండు విషయాలున్నాయి. అవి తమ దృష్టికి తీసుకువచ్చేవే. We are only going to discuss the facts of the judgment, not the wild allegations as my friend, Sri Jagapathi Rao said. Moreover, under 67 (2) it is clearly said that if the leave is not granted by the Speaker and if 1/10th of total membership rise the leave shall be allowed.

Sri A. Dharma Rao:- 'Leave is granted', not 'leave is not granted'.

Sri K. Vidyadhara Rao:- 'If objection to leave being granted is taken, the Speaker shall request those members who

are in favour of leave being granted to rise in their places and if not less than one-tenth of total membership of the Assembly rise accordingly the Speaker shall intimate that leave is granted. If less than one-tenth of total membership of the Assembly rise, the Speaker shall inform the member that he has not the leave of the House. So please see rule 67(2). 'If objection....' means 'if leave is not granted'. They have taken an objection for leave being granted. So, you allow 1/10th members to rise. We will prove.

(Interruptions)

శ్రీ కె. రోశయ్య:- రూల్ 67 పూర్తిగా చదివి ఘోషాముఖితో కవివరుండిట్లనియ్యి అనేదానికి ఘోషాముఖితోక అన్నట్లు.....

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- రామునితోక పట్టుకునే అగత్యం నాకు లేదు. తోకను పట్టుకొని తప్పుకుందామని చూస్తున్నారు.....

Mr. Speaker:- The above provision is very clear ... It is not necessary now... I have followed.

Sri K. Vidyadhara Rao:- It is not sub-judice. We are not going to discuss anything which is sub-judice. Whenever anything that is sub-judice is discussed, you can expunge it. We are only going on facts of the judgment.

మిస్టర్ స్పీకర్:- అడ్జర్మెంటులో మోషన్ మేద మాట్లాడిన మాట.....

(అంతరాయం)

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- తమరు రూలింగ్ ఇచ్చాక మేము మాట్లాడే హక్కు లేదు. అన్నీ 40 నిమిషాలు విన్న తరువాత కూడా .....

మిస్టర్ స్పీకర్:- అన్నీ విన్న తరువాతే మాట్లాడుతున్నాను.

(అంతరాయం)

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- అసలు నా అడ్జర్మెంటులో మోషన్ విన్న సబ్జెక్టులోనే అయితే తమరు రిజెక్ట్ చేయండి

మిస్టర్ స్పీకర్:- సబ్జుడీసన్ మ్యాటర్ అయితే మళ్ళీ వినే అవసరం లేదు.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- నోటీస్ లో ఉన్నదీ, అప్లిట్ లో ఉన్నది ఏమీటో చూడండి, అప్లిట్ ఉంటే స్పెక్యుర్స్ రిమూవ్ చేయండి. I am not questioning whether strictures should be removed or they should be there. I am not going to argue here that strictures should continue or be removed. What I am going to bring it to the notice of the House is about the 'implementation of the judgment'.

మిస్టర్ స్పీకర్:- అడ్జర్నీమెంట్ మోషన్ మీద మీరు మాట్లాడింది. . . . .

(అంతరాయం)

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- మీరు పరిశీలించండి, పరిశీలించి ఇవ్వండి. If you are in a hurry for lunch, adjourn it to tomorrow....

మిస్టర్ స్పీకర్:- నేను మాత్రం సబ్జుడీసన్ లో ఉన్న వాటికి రీజన్స్ ఇచ్చే అవసరం లేదు. ఈ అడ్జర్నీమెంట్ మోషన్ తీసుకొన్నారు అని గానీ, తీసుకోలేదని గానీ ఈ రెండు వెప్పకుండా రీజన్స్ చెప్పాలిన్న బాధ్యత లేదు. రీజన్ వెప్పవలసినది లేదు. . . . . నోటీస్ అండర్ రూల్ 64 . . . . .

(తెలుగుదేశం పార్టీ గౌరవ సభ్యులు అభ్యంతరం తెలుపసాగారు)

(గందరగోళం)

మిస్టర్ స్పీకర్:- మీరందరూ చెప్పినది విన్న తరువాత, పరిశీలించిన తరువాత. . . . . ఇరువైపుల ఆర్గ్యుమెంటు విన్న తరువాత మరి ఎందుకు అలా ఫ్యాలో. . . . . రిజనింగ్ చెప్పే అవసరం లేకున్నా అడ్జర్నీమెంటు మోషన్ నోటీస్ అండర్ రూల్ 64 ఇప్పిన దానిని డిస్ ఎలో చేస్తున్నాను.

The House is adjourned to meet again at 8.30 a.m. tomorrow.

(The House then adjourned at 2.21 p.m. to meet again at 8.30 a.m. on 22.12.1993)

